

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

**Sprawozdanie
Prezesa
Urzędu Zamówień Publicznych
o funkcjonowaniu systemu zamówień
publicznych w 2017 r.**

Warszawa, czerwiec 2018 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	9
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	11
I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych	11
I.1.1. Zmiany ustawy – Prawo zamówień publicznych	11
I.1.2. Prace nad nowym Prawem zamówień publicznych	13
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy – Prawo zamówień publicznych	13
I.3. Inne regulacje	16
I.3.1. Ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi	16
I.3.2. Ustawa o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	17
I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej	18
I.4.1. Akty prawne	18
I.4.2. Dokumenty pozalegisłacyjne	19
I.4.3. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE	21
I.5. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych	26
I.5.1. Porozumienie The World Trade Organisation (WTO) w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)	26
I.5.2. Inne umowy	27
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	27
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	27
II.1.1. Wielkość rynku	27
II.1.2. Zamawiający	28
II.1.3. Struktura rynku	29
II.1.4. Zamówienia sektorowe	29
II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	31
II.1.6. Koncesje na roboty budowlane i usługi	31
II.1.7. Zamówienia in-house	32
II.2. Funkcjonowanie rynku	34
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych	34
II.2.2. Czas trwania postępowania	35
II.2.3. Kryteria oceny ofert	37
II.2.4. Konkurencyjność postępowań	39
II.2.5. Uzyskiwane ceny	41
II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim	42
II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	42
II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej	44
II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych	48
II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy	48
II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie	48
II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych	49

II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty	49
II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny	51
II.3.6. Wyniki ankiety Urzędu dotyczącej stosowania kar umownych w postępowaniach o zamówienie publiczne	51
III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	52
III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	52
III.1.1. Decyzje administracyjne	53
III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	54
III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej	56
III.1.4. Wydawanie opinii	66
III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień	66
III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych	68
III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych	75
III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	76
III.1.9. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych	79
III.1.10. Realizacja przez Urząd Zamówień Publicznych działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych	84
III.1.11. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2017 r.	91
III.1.12. Współpraca międzynarodowa	108
III.1.13. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019	112
III.2. Krajowa Izba Odwoławcza	116
III.2.1. Rozpatrywanie odwołań	116
III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	117
III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli	117
III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych	117
III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych	119
III.4.1. Informacje statystyczne	119
III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych	120
III.4.3. Współpraca UZP z dziennikarzami	121
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	121
V. ZAŁĄCZNIKI	127

WSTĘP

Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. i zostało opracowane w oparciu o dane zawarte w dokumentach, publikacjach urzędowych, raportach i analizach z zakresu zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

W szczególności analizie poddane zostały:

- roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach za rok 2017, do których przekazywania zobowiązuje zamawiających przepis art. 98 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018),
- ogłoszenia opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- ogłoszenia opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- dokumentacja dotycząca wydanych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych decyzji administracyjnych,
- zawiadomienia skierowane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki i negocjacji bez ogłoszenia,
- dokumentacja przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli udzielania zamówień,
- prowadzone rejestry i zbiory danych dotyczące spraw odwoławczych i sądowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

W roku 2017 częstotliwość zmian obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych była niewielka, jakkolwiek doniosła, bowiem zmiany wiązały się z elektronizacją zamówień publicznych, w tym obowiązkową komunikacją elektroniczną między wykonawcą i zamawiającym. Wprowadzona w tym zakresie regulacja prawna to rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320). Określa ono wymagania techniczne i organizacyjne użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jak również sposób sporządzania i przechowywania dokumentów elektronicznych oraz sposób i tryb ich przekazywania, udostępniania i usuwania.

Na system zamówień publicznych pod względem przedmiotowym składają się zamówienia publiczne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych. O tym, czy dane zamówienie podlega przepisom ustawy, a jeżeli tak, to w jakim zakresie, decyduje jego wartość. W roku 2017 obowiązywały progi unijne określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1880), wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych. W oparciu o wskazane przepisy wartość progów unijnych ustalona została w następujący sposób:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - 135 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 225 000 euro – dla robót budowlanych,
- dla zamawiających sektorowych:
 - 418 000 euro – dla dostaw lub usług,

- 5 225 000 euro – dla robót budowlanych,
- dla zamawiających w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - 418 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 225 000 euro – dla robót budowlanych,
- dla pozostałych zamawiających:
 - 209 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 225 000 euro – dla robót budowlanych,

W przypadku konkursów progi te odnosiły się do wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - 135 000 euro,
- dla zamawiających sektorowych:
 - 418 000 euro,
- dla pozostałych zamawiających:
 - 209 000 euro.

Jednocześnie też na mocy art. 138g ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych dla zamawiających udzielających zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi obowiązywały progi unijne o wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

Stosowany w 2017 r. w oparciu o rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2254) średni kurs złotego w stosunku do euro dla przeliczania wyżej wskazanych kwot progowych na kwoty wyrażone w złotych wynosił 4,1749.

Podstawowy próg stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych w 2017 r. odpowiadał wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. W stosunku do zamówień sektorowych oraz w stosunku do zamówień na usługi i dostawy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa ustawa miała zastosowanie do zamówień i konkursów o wartościach co najmniej równych wskazanym wyżej progom unijnym.

W zależności od wartości zamówienia ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie procedur udzielania zamówienia publicznego o różnym poziomie rygoryzmu. Procedury poniżej, progów unijnych analogicznie do lat wcześniejszych były uproszczone w stosunku do obowiązujących dla zamówień o wartościach odpowiadających progom unijnym i wyższych, co skutkowało odmiennymi obowiązkami publikacyjnymi, szerszym katalogiem dostępnych trybów, znacznym skróceniem terminów składania ofert, fakultatywną możliwością żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz korzystaniem ze środków ochrony prawnej, które przysługują wykonawcy wobec kluczowych czynności dokonywanych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wymienionych w ustawie – Prawo zamówień publicznych.

Również w przypadku zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych zasady ich udzielania nie uległy zmianie. Obowiązywały procedury w pełni odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów dyrektyw.

W odniesieniu do zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartościach co najmniej równych progom unijnym wyznaczonym dla tego rodzaju usług, zamawiający zobowiązany był do udzielenia zamówienia zgodnie z przepisami działu III rozdziału 6 ustawy – Prawo zamówień publicznych. W przypadku zamówień na usługi społeczne o wartościach nieprzekraczających wskazanych progów unijnych, zamawiający mógł udzielić zamówienia zgodnie z procedurą uproszczoną, określoną w art. 138o ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W 2017 r. miały miejsce istotne zmiany związane z funkcjonowaniem systemu zamówień publicznych. Wprowadzone zostały nowe rozwiązania, dotychczas nieznane, a tym samym niestosowane w praktyce udzielania zamówień. Podkreślenia wymaga fakt, że był to pierwszy pełny rok obowiązywania przepisów wprowadzonych nowelizacją ustawy – Prawo zamówień publicznych z dnia 22 czerwca 2016 r., a zarazem pierwszy rok sprawozdawczy uwzględniający praktykę korzystania z nowych oraz zmienionych regulacji odnoszących się do procesu udzielania zamówień publicznych.

Rok 2017 był to również pierwszym pełnym rokiem obowiązywania, wdrożonych w ślad za dyrektywami UE, przepisów w zakresie zamówień in-house znacząco rozszerzających możliwość udzielania tego rodzaju zamówień. Przedmiotowe sprawozdanie zawiera też informacje wynikające ze stosowania nowych regulacji dotyczących umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Należy zaznaczyć, iż w 2017 r. powołano zespół ekspercki składający się z przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych oraz Ministerstwa Rozwoju oraz ustalono zasady procedowania w odniesieniu do przygotowania koncepcji nowej ustawy dotyczącej zamówień publicznych.

Był to również rok, w którym Komitet do Spraw Europejskich przyjął „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”. Celem dokumentu jest dalsza popularyzacja uwzględniania aspektów środowiskowych i społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

W okresie objętym niniejszym Sprawozdaniem zmodyfikowano strukturę Urzędu Zamówień Publicznych przez nadanie nowego statutu. Wzmocniono instytucję orzekającą w sprawach odwoławczych w zamówieniach publicznych, poszerzając skład Krajowej Izby Odwoławczej o nowych członków.

STRESZCZENIE

1. Dane zawarte w przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdaniach wskazują, iż w roku 2017 **udzielono 139 133 zamówienia** (w 2016 r. – 129 776).
2. Wartość udzielonych zamówień publicznych w roku 2017 wyniosła **163,2 mld zł** (w 2016 r. – 107,4 mld zł), co stanowi ok. 8,23% produktu krajowego brutto (PKB) w roku 2017 (szacunek PKB GUS: 1 982,1 mld zł).
3. W **86%** (82% w 2016 r.) zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 9,67% postępowań (w 2016 r. – 13,42%).
4. Roboty budowlane stanowiły **44%** (w 2016 r. – 34%), dostawy **31%** (w 2016 r. – 36%) a usługi – **25%** (w 2016 r. – 30%) wartości udzielonych zamówień.
5. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano 124 856 (w 2016 r. – 92 320) ogłoszeń o zamówieniach i konkursach oraz 113 333 (w 2016 r. – 88 587) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
6. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali 22 476 ogłoszeń o przetargach i konkursach (18 254 w 2016 r.), co stanowiło 11% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 44% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie. Opublikowano także 22 696 (w 2016 r. – 17 682) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia oraz wynikach konkursu.
7. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wynika, że **97%** (w 2016 r. – 95%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym** (dane ustalone w oparciu o siedziby przedsiębiorstw, nie badano struktury właścicielskiej i kapitału przedsiębiorców), a 69 kontraktów (w 2016 r. – 68) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskim wykonawcom.
8. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **38 dni** (w 2016 r. – 36 dni) natomiast powyżej progów unijnych – **93 dni** (w 2016 r. – 81 dni).
9. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych, **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,38** (w 2016 r. – 2,87). W przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych średnia ta wyniosła **2,23** (w 2016 r. – 2,51).
10. W **83,16%** (w 2016 r. – 83,20%) udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej spośród wszystkich złożonych ofert.
11. W **22%** (w 2016 r. – 14%) wszczętych postępowań o wartościach powyżej progów UE i **10%** (w 2016 r. – 9%) postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty**.
12. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **84 aukcje** (w 2016 r. – 298), osiągając w sumie **prawie 11 mln zł oszczędności** (w 2016 r. – 39 mln zł) w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
13. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził **291 kontroli** postępowań o zamówienie publiczne (w 2016 r. – 264), w tym: 218 (w 2016 r. – 101) kontroli uprzednich obligatoryjnych (przed zawarciem umowy), 60 kontroli doraźnych (w 2016 r. – 140) oraz 13 kontroli doraźnych z zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (w 2016 r. – 23).
W **46%** (w 2016 r. – 64%) kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych ze środków UE nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy.
W roku 2017 rozpatrzono także **514 wniosków o kontrolę** (w 2016 r. – 573).
14. Liczba wniesionych odwołań w roku 2016 wyniosła **2 749** (w 2016 r. – 2 496).
Średni czas rozpatrywania odwołania wyniósł **15 dni**.

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych

Normatywną podstawą funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2017 r. jest ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018), zwana dalej „ustawą – Prawo zamówień publicznych”, „ustawą Pzp” lub „Pzp” wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 1-6a ustawy Pzp);
2. Zasady udzielania zamówień publicznych, komunikację zamawiającego z wykonawcami oraz ogłoszenia (art. 7-13a ustawy Pzp);
3. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w tym tryby udzielania zamówień (art. 14-98 ustawy Pzp);
4. Procedury szczególne stanowiące o: umowach ramowych, dynamicznym systemie zakupów, konkursie, zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zamówieniach sektorowych, zamówieniach na usługi społeczne i inne szczególne usługi (art. 99-138s ustawy Pzp);
5. Umowy w sprawach zamówień publicznych (art. 139-151a ustawy Pzp);
6. Organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, dalej również „Prezes UZP” lub „Prezes Urzędu” (art. 152-155 ustawy Pzp),
 - b) Rada Zamówień Publicznych (art. 157-160 ustawy Pzp),
 - c) Krajowa Izba Odwoławcza, dalej również „Izba” lub „KIO” (art. 172-176a ustawy Pzp);
7. Kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 161-171a ustawy Pzp);
8. Środki ochrony prawnej (art. 179-198g ustawy Pzp);
9. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 199-203 ustawy Pzp).

I.1.1. Zmiany ustawy – Prawo zamówień publicznych

W 2017 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były nowelizowane w następstwie zmian uchwalonych w 2017 r. oraz w wyniku zmian uchwalonych w 2016 r., które weszły w życie w 2017 r.

Nowelizacje przepisów ustawy Pzp uchwalone w 2016 r., które weszły w życie w roku 2017:

- 1) **ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, 1579 i 1920)** zawierała zmiany w ustawie Pzp, które weszły w życie:
 - z dniem **1 stycznia 2017 r.** w zakresie dodania do ustawy Pzp nowych regulacji stanowiących o udzielaniu zamówień typu in-house podmiotom powiązanym z zamawiającym, tj.:
 - o art. 36a ust. 2a Pzp (dotyczy obowiązku osobistego wykonania kluczowych części usług lub robót przez wykonawcę, któremu udzielono zamówienia na podstawie art.

- 67 ust. 1 pkt 12-14 Pzp, którego przedmiotem jest świadczenie usług użyteczności publicznej lub roboty budowlane),
- art. 67 ust. 1 pkt 12–15 oraz ust. 8-13 Pzp (rozszerza katalog przesłanek udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki w przypadku udzielania zamówień typu in-house oraz wprowadza szczegółowe regulacje odnoszące się do tego typu zamówień),
 - art. 144b Pzp (stanowi o wprowadzeniu zakazu zawarcia umowy przez organ nadzorujący nad zamawiającym, w razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości zastosowania przesłanek udzielenia zamówienia typu in-house, na czas wyjaśnienia sprawy, nie dłużej jednak niż na 21 dni),
 - art. 146 ust. 1 pkt 7 Pzp (wprowadza kolejną przesłankę, na podstawie której umowa w sprawie zamówienia publicznego podlega unieważnieniu, tj. zawarcie umowy przed upływem terminu, o którym mowa w art. 67 ust. 12 Pzp, a więc przed upływem 14 dni od dnia zamieszczenia informacji o zamiarze zawarcia umowy w przypadku zamówienia typu in-house),
 - art. 146a Pzp (reguluje przypadek, w którym wygasa umowa w sprawie zamówienia publicznego zawarta w trybie art. 67 ust. 1 pkt 12-14 Pzp),
- z dniem **14 stycznia 2017 r.** w zakresie dodanego art. 20a Pzp (dotyczącego powołania zespołu osób do nadzoru nad realizacją udzielonego zamówienia w przypadku zamówienia na roboty budowlane lub usługi, którego wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 1 000 000 euro).

2) ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2260), która dokonała z dniem 1 stycznia 2017 r. zmiany w art. 4c ustawy Pzp.

Na podstawie art. 47 ww. ustawy dokonano zmiany w delegacji ustawowej, zawartej w art. 4c ustawy Pzp, polegającej na rezygnacji z obowiązku uzgadniania z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa rozporządzenia w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa, mając na uwadze obowiązek zapewnienia prawidłowego stosowania przepisu art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw sprzętu wojskowego, a także właściwego wykonywania napraw i remontów posiadanego sprzętu wojskowego.

Zmiana w art. 4c ustawy Pzp wynika z założeń nowego systemu zarządzania mieniem państwowym, który zakładał m.in. zniesienie działu Skarb Państwa oraz konsekwentnie wykreślenie bądź przekazanie innym organom uprawnień ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Nowelizacje uchwalone oraz wchodzące w życie w roku 2017:

1) ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. poz. 933), która weszła w życie z dniem 1 czerwca 2017 r.

Na podstawie art. 7 ww. ustawy dokonano zmiany w art. 143c ust. 8 ustawy Pzp; zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem „Do solidarnej odpowiedzialności zamawiającego, wykonawcy, podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy z tytułu wykonanych robót budowlanych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.”. Przedmiotowa nowelizacja miała charakter doprecyzowujący, nie wprowadzała bowiem nowych reguł w zakresie odpowiedzialności solidarnej zamawiającego, wykonawcy, podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, a jedynie wprost wskazywała na obowiązek stosowania przepisów Kodeksu cywilnego, w zakresie nieuregulowanym lub nieuregulowanym inaczej przez przepisy ustawy Pzp.

2) ustawa z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2018), która weszła w życie z dniem 14 listopada 2017 r.

Na podstawie art. 2 ww. ustawy dokonano zmiany w art. 131w ustawy Pzp.

Nowelizacja dotyczyła art. 131w ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp w zakresie podwyższenia maksymalnej wysokości jednorazowej zaliczki, możliwej do udzielenia na poczet wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego w trybie negocjacji bez ogłoszenia albo zamówienia z wolnej ręki, z dotychczasowych 25% do 33% wartości wynagrodzenia wykonawcy.

Zgodnie z dodanym ust. 2a w art. 131w ustawy Pzp zamawiający może udzielić kolejnych zaliczek pod warunkiem, że wykonawca w ramach realizacji zamówienia rozliczy środki w zakresie wartości poprzednio udzielanych zaliczek lub wykaże, iż zaangażował całość środków w zakresie wartości poprzednio udzielanych zaliczek. Przepis ten wprowadził wyjątek w odniesieniu do możliwości udzielania kolejnych zaliczek w stosunku do zasady określonej w art. 151a ust. 4 ustawy Pzp.

I.1.2. Prace nad nowym Prawem zamówień publicznych

Ministerstwo Rozwoju oraz Urząd Zamówień Publicznych rozpoczęły wspólne prace nad nowym Prawem zamówień publicznych w ramach Zespołu utworzonego na podstawie zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania projektu ustawy regulującej zamówienia publiczne (Dz. Urz. MRiF poz. 148). Do kierowania pracami zespołu wyznaczono trzech wiceministrów odpowiedzialnych za kluczowe z punktu widzenia zamówień obszary oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Nowa ustawa regulująca rynek zamówień publicznych ma być elementem programu Polskie Inwestycje Publiczne.

Działania zmierzające do przygotowania projektu kompleksowego i spójnego aktu prawnego porządkującego system zamówień publicznych zostały zainicjowane przez Prezesa Urzędu, Panią Małgorzatę Stręciwilk, już w grudniu 2016 r. cyklem debat na temat kierunków oczekiwanych zmian w obszarze zamówień publicznych i były kontynuowane w 2017 r. Do dyskusji zaproszono przedstawicieli wiodących uczestników systemu zamówień publicznych, w tym zamawiających, wykonawców, instytucji kontrolnych, przedstawicieli świata nauki, ekspertów w dziedzinie zamówień publicznych oraz radców prawnych i adwokatów występujących w charakterze pełnomocników w postępowaniach odwoławczych.

W wyniku prac zespołu oraz debat przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych ustalono jako konieczność m.in.: wprowadzenie mechanizmów pozwalających lepiej przygotować postępowanie i zweryfikować potencjał wykonawcy, wprowadzenie zmian, które zachęcą do korzystania z innowacyjnych rozwiązań, zrównanie pozycji stron umowy w sprawie zamówienia publicznego, wprowadzenie większej kontroli na etapie realizacji zamówienia, zwiększenie udziału małych i średnich firm w zamówieniach, uporządkowanie przepisów dotyczących kontroli, uspołnienie przepisów, uproszczenie procedur, w szczególności w zamówieniach poniżej progów unijnych.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy – Prawo zamówień publicznych

W 2017 r. weszły w życie następujące akty wykonawcze do ustawy Pzp, których wydanie w większości stało się konieczne w związku ze zmianami wprowadzonymi przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1996), które weszło w życie z dniem 27 października 2017 r.**

Rozporządzenie ma charakter dostosowawczy do ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 508, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.). Przedmiotowe rozporządzenie uchyla lit. i, k oraz l w § 2 pkt 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089). Jednocześnie wprowadza wyłączenie z trybu zamówień publicznych wytwarzania i dystrybucji legitymacji służbowych osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej;

- 2) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320), które weszło w życie z dniem 12 lipca 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 10g ustawy Pzp. Wydanie rozporządzenia stało się konieczne w związku z nowelizacją ww. ustawy dokonaną przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, wdrażającą do polskiego porządku prawnego nowe dyrektywy unijne regulujące system zamówień publicznych. Rozporządzenie określa minimalne poziomy techniczne i organizacyjne zapewniające niedyskryminacyjność, ogólnodostępność i kompatybilność urządzeń, systemów oraz narzędzi wykorzystywanych przy używaniu środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia, a także zasady dotyczące udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych związanych z przeprowadzaniem postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego;

- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. z 2017 r. poz. 48), które weszło w życie z dniem 24 stycznia 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 138f ust. 4 ustawy Pzp. Rozporządzenie wprowadza zmiany do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. z 2018 r. poz. 958), mające na celu dostosowanie treści obecnie obowiązującego rozporządzenia do zmian wprowadzonych przez nowelizację ustawy Pzp dokonaną przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw. Przedmiotowe rozporządzenie wprowadza także zmiany mające na celu dostosowanie obecnie obowiązującego rozporządzenia do aktualnego brzmienia ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 762, z późn. zm.);

- 4) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę**

ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 2178), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Rozporządzenie dokonuje zmian w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 885) stanowiącym wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 173 ust. 10 ustawy Pzp. Rozporządzenie zwiększa kwotę bazową, która będzie stanowić podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa Izby, wiceprezesa Izby oraz pozostałych członków Izby;

- 5) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 83), które weszło w życie z dniem 28 stycznia 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 176a ust. 7 ustawy Pzp. Rozporządzenie dostosowuje rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. poz. 820) do zmian wprowadzonych przez nowelizację ustawy Pzp dokonaną przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, polegających m.in. na zmianie kompetencyjnej w zakresie organu uprawnionego do powoływania członków Krajowej Izby Odwoławczej oraz prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego oraz wprowadzeniu mechanizmów wspierających przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego;

- 6) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2017 r. poz. 14), które weszło w życie z dniem 19 stycznia 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 198 pkt 1 ustawy Pzp. Rozporządzenie dostosowuje rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2018 r. poz. 1092) do zmian wprowadzonych przez nowelizację ustawy Pzp dokonaną przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw w zakresie sposobu wnoszenia odwołania, przystąpienia do postępowania odwoławczego oraz kierowania do Krajowej Izby Odwoławczej korespondencji w sprawie odwoławczej przez strony i uczestników postępowania odwoławczego, a także przesyłania korespondencji przez Izbę drogą elektroniczną przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy Pzp. Rozporządzenie wprowadza również zmiany doprecyzowujące dotychczas obowiązujące przepisy, mające wpływ na usprawnienie organizacji i przebiegu postępowania odwoławczego;

- 7) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2017 r. poz. 47), które weszło w życie z dniem 24 stycznia 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 198 pkt 2 ustawy Pzp. Rozporządzenie wprowadza zmiany, mające na celu dostosowanie obecnie obowiązującego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972) do zmian wprowadzonych przez nowelizację ustawy Pzp dokonaną przez ustawę z dnia 22 czerwca

2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, polegające m.in. na doprowadzeniu poziomu wysokości wpisu od odwołania wnoszonego w postępowaniu o udzielenie zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi oraz dostosowaniu przepisów rozporządzenia do zmian wprowadzonych w art. 186 ust. 3a i 6 ustawy Pzp;

8) zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 57), które weszło w życie z dniem 5 kwietnia 2017 r.

Nadanie nowego statutu Urzędowi Zamówień Publicznych stało się konieczne w związku ze zmianami kompetencyjnymi i organizacyjnymi wprowadzonymi przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, polegającymi na powierzeniu nadzoru nad Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych zamiast Prezesowi Rady Ministrów – ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Wykaz wszystkich aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w roku 2017 zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

I.3. Inne regulacje

I.3.1. Ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi

Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), która weszła w życie z dniem 14 grudnia 2016 r., z wyjątkiem przepisów art. 20 ust. 1 pkt 4-7 oraz ust. 3-5, art. 48 ust. 3 i art. 50, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., obok ustawy – Prawo zamówień publicznych także stanowiła podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2017 r.

Rok 2017 był pierwszym rokiem obowiązywania w całości nowej ustawy z zakresu udzielania koncesji na roboty budowlane i usługi, stanowiącej implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, z późn. zm.).

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

- 1) Zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 1-11 ustawy);
- 2) Zasady zawierania umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 12-51 ustawy);
- 3) Organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 52 ustawy),
 - b) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 53 ustawy),
- 4) Środki ochrony prawnej (art. 54-56 ustawy).

Przepisy wykonawcze do ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi

W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi w 2017 r. weszły w życie następujące akty wykonawcze:

- 1) rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017), które weszło w życie z dniem 9 czerwca 2017 r.**

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Określa wzory ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji. Oprócz wzoru formularza ogłoszenia o koncesji rozporządzenie wprowadza wzory nowych formularzy, dotychczas nieobowiązujących w odniesieniu do koncesji na roboty budowlane lub usługi (wstępnego ogłoszenia informacyjnego, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy koncesji, ogłoszenia o zawarciu umowy koncesji, ogłoszenia o zmianie umowy koncesji);

2) rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 951), które weszło w życie z dniem 31 maja 2017 r.

Rozporządzenie wprowadziło kwotę wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, tj. kwotę w wysokości 21 813 853 zł.

Rozporządzenie określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE), w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach. W stosunku do poprzedniego stanu prawnego kwoty wartości zamówień oraz konkursów uległy podwyższeniu;

3) rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2478), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Rozporządzenie wprowadza kwotę wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, tj. kwotę w wysokości 23 921 312 zł.

W stosunku do stanu prawnego obowiązującego w roku 2017 r. kwota wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi uległa podwyższeniu.

Wydanie w roku 2017 nowego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów wynika z realizacji art. 9 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, na którego podstawie wartość kwoty progowej podlega co dwa lata aktualizacji przez Komisję Europejską, w związku z koniecznością dostosowania wartości kwoty progowej, od której uzależniony jest obowiązek stosowania dyrektywy, do kwoty wskazanej w ramach Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (GPA), w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

I.3.2. Ustawa o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2261 oraz z 2018 r. poz. 723) – dalej „uPGRP”, z dniem 1 lipca 2017 r. weszły w życie przepisy, które mają zastosowanie do praw i obowiązków zamawiających. Do przepisów tych należą w szczególności, zgodnie z art. 135 uPGRP, przepisy art. 12-14 i art. 18-20 uPGRP. W oparciu o te przepisy Prokuratura Generalna uprawniona została do wykonywania zastępstwa:

- 1) innych niż Skarb Państwa państwowych osób prawnych;
- 2) osób prawnych z udziałem Skarbu Państwa;
- 3) osób prawnych z udziałem państwowych osób prawnych (por. art. 12 ust. 1 uPGRP).

Na podstawie art. 18 ust. 2 uPGRP podmioty reprezentujące Skarb Państwa zobowiązano do uzyskania opinii prawnej Prokuraturii Generalnej w przedmiocie wzoru

umowy, istotnych postanowień umowy, ogólnych warunków umowy lub projektu umowy, udzielanych na podstawie ustawy – Prawo zamówień publicznych, jeżeli wartość przedmiotu zamówienia przekracza kwotę 100 000 000 zł.

Ponadto podmioty reprezentujące Skarb Państwa oraz osoby zastępowane będące państwowymi osobami prawnymi, zobowiązano do uzyskania opinii prawnej Prokuratury Generalnej w przedmiocie projektu:

- 1) umowy o doradztwo prawne, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza kwotę 500 000 zł netto, w stosunku rocznym;
- 2) zmiany umowy o doradztwo prawne podwyższającej wynagrodzenie do kwoty przekraczającej kwotę, o której mowa w pkt 1;
- 3) umowy o doradztwo prawne, w której maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest określona (por. art. 20 ust. 1 uPGRP).

I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej

I.4.1. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi na poziomie unijnym zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych są dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje.

Wykaz unijnych aktów prawnych obowiązujących w tym obszarze w 2017 r. zawiera załącznik nr 2 do niniejszego Sprawozdania.

Dyrektywy w sprawie zamówień publicznych wyznaczają pewne minimalne wymogi proceduralne, których przestrzeganie państwa członkowskie powinny zapewnić w ustawodawstwie krajowym. Należą do nich m.in. zasady szacowania wartości zamówienia, opisu przedmiotu zamówienia, kwalifikacji podmiotowej wykonawców, procedury udzielania zamówień, kryteria oceny ofert itp. Z kolei rozporządzenia mają bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich i regulują takie kwestie, jak m.in: Wspólny Słownik Zamówień (CPV), standardowe formularze do publikacji ogłoszeń czy formularz Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia.

W 2017 r. nie zaszły istotne zmiany w prawodawstwie unijnym z zakresu zamówień publicznych z wyjątkiem zmian w regulacjach odnoszących się do progów, od których zastosowanie znajdują procedury zamówień publicznych określone w unijnych dyrektywach. Komisja Europejska co dwa lata dokonuje przeglądu i aktualizacji wartości progowych. W grudniu 2017 r. przyjęto cztery rozporządzenia zmieniające wspomniane kwoty progowe:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2364 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/25/UE** w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2365 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/24/UE** w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2366 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/23/UE** w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 21),

- rozporządzenie Komisji (UE) 2017/2367 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/81/WE** w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 22).

Powyższe akty prawne **weszły w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.**

Dnia 19 grudnia 2017 r. opublikowany został także *Komunikat Komisji - Równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE* (Dz. Urz. UE L 438 z 19.12.2017, str. 1), określający równowartość progów w walutach narodowych. Zgodnie z komunikatem progi określone w dyrektywach mają następujące wartości w PLN:

- 80 000 EUR – 344 936 PLN,
- 144 000 EUR – 620 885 PLN,
- 221 000 EUR – 952 886 PLN,
- 443 000 EUR – 1 910 083 PLN,
- 750 000 EUR – 3 233 775 PLN,
- 1 000 000 EUR – 4 311 700 PLN,
- 5 548 000 EUR – 23 921 312 PLN.

I.4.2. Dokumenty pozalegisłacyjne

Dnia 3 października 2017 r. Komisja Europejska wydała **Komunikat „Skuteczne zamówienia publiczne dla Europy”**. Dokument przedstawia unijną strategię zamówień publicznych, która ma stanowić ogólną politykę ramową i wyznaczać jasne priorytety dla usprawnień w udzielaniu zamówień publicznych i tym samym dla umocnienia jednolitego rynku. Jako że znacząca część inwestycji publicznych realizowana jest w drodze zamówień (14% PKB UE), Komisja podkreśla w nim, że konieczne jest promowanie strategicznego wykorzystania zamówień publicznych, aby:

- uzyskać lepszą wartość za każde euro wydane z publicznych pieniędzy oraz
- przyczyniać się do tworzenia bardziej innowacyjnej, zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu.

Nowa generacja dyrektyw regulujących udzielanie zamówień publicznych i koncesji (dyrektywy 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE) stworzyła ramy prawne dla strategicznego wykorzystania zamówień publicznych. Niemniej jednak, w ocenie Komisji Europejskiej, państwa członkowskie nie wykorzystują w pełni możliwości oferowanych przez zamówienia publiczne jako strategiczne narzędzie wspierania celów w zakresie zrównoważonego rozwoju, celów polityki społecznej i innowacji. Komunikat ma zachęcić państwa członkowskie do inteligentnego zastosowania nowych zasad w praktyce poprzez szerokie partnerstwo na rzecz wspólnego sukcesu.

Komisja zidentyfikowała zatem w dokumencie niezbędne działania dotyczące sześciu obszarów priorytetowych:

- 1) zapewnienie szerszego stosowania strategicznych zamówień publicznych;
- 2) profesjonalizacja nabywców publicznych (zamawiających);
- 3) poprawa dostępu MŚP do rynku zamówień publicznych;
- 4) poprawa przejrzystości, zwalczanie korupcji oraz lepszej jakości dane (zalecane jest utworzenie publicznie dostępnych rejestrów zamówień);
- 5) wsparcie elektronizacji zamówień publicznych;
- 6) współpraca na rzecz wspólnych zamówień (agregacja i centralizacja).

Przykładami inicjatyw, które zostały opublikowane równocześnie z komunikatem „Skuteczne zamówienia publiczne dla Europy”, są:

- **Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wspieranie inwestycji poprzez dobrowolny mechanizm oceny ex ante aspektów dotyczących procedury udzielania zamówień publicznych w przypadku dużych projektów infrastrukturalnych” COM(2017) 573 (wskazany w agendzie dokument Rady UE nr 12977/17)**

Komunikat stanowi jedno z zapowiadanych działań w zakresie wsparcia zamawiających przy udzielaniu zamówień publicznych na duże projekty infrastrukturalne, zwłaszcza w sektorach transportu i energetyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz budownictwa innego niż mieszkaniowe.

Proponowany przez Komisję mechanizm oceny ex ante opiera się na trzech filarach:

- punkt informacyjny – w jego ramach organy krajowe oraz zamawiający w przypadku projektów o całkowitej wartości szacunkowej, wynoszącej co najmniej 250 000 000 EUR (w przypadku wszelkich projektów infrastrukturalnych o niższej wartości za zgodą KE), mogą zwrócić się do służb Komisji o udzielenie wskazówek oraz wyjaśnienie konkretnych wątpliwości związanych z zamówieniami publicznymi na wczesnym etapie przygotowywania decyzji dotyczących udzielania zamówień publicznych, a także już w okresie realizacji projektu. Ponadto anonimowa wersja pytań i odpowiedzi zostanie opublikowana na stronie internetowej mechanizmu, celem umożliwienia czerpania wiedzy z szerokiego wachlarza przypadków przedstawionych Komisji, w tym w przypadku projektów, które nie kwalifikują się do uzyskania bezpośredniego wsparcia w ramach mechanizmu.
- mechanizm powiadamiania – organy krajowe lub zamawiający po podjęciu decyzji o sposobie realizacji projektu z punktu widzenia zamówień publicznych i po osiągnięciu pewnego etapu zaawansowania prac w zakresie przygotowania koniecznej dokumentacji przetargowej mogą powiadomić Komisję o planowanym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. W terminie trzech miesięcy od otrzymania powiadomienia Komisja ma przekazać ocenę zgodności planowanego postępowania z przepisami unijnymi dotyczącymi udzielania zamówień publicznych, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek przyszłej interpretacji lub oceny prawnej.
- mechanizm wymiany informacji – ma obejmować szeroko dostępną dla zarejestrowanych użytkowników bazę danych, zawierającą różne rodzaje dokumentów związanych z procesem udzielania zamówień publicznych na duże projekty infrastrukturalne oraz platformę ułatwiającą bezpośrednią wymianę informacji i doświadczeń między podmiotami zaangażowanymi w rozwijanie dużych projektów infrastrukturalnych w UE dostępną dla specjalistów (po uprzedniej rejestracji).
- **Zalecenie Komisji (UE) 2017/1805 z dnia 3 października 2017 r. w sprawie profesjonalizacji zamówień publicznych pn. „Budowanie struktur na potrzeby profesjonalizacji zamówień publicznych” (wskazany w agendzie dokument Rady UE nr 12941/17)**

Zgodnie z Zaleceniem pojęcie profesjonalizacji zamówień publicznych powinno obejmować umiejętności i kompetencje zawodowe, wiedzę i doświadczenie osób prowadzących zadania związane z zamówieniami publicznymi lub uczestniczących w takich zadaniach, narzędzia profesjonalizacji, wsparcie i strukturę polityki instytucjonalnej. Komisja sugeruje, że tak rozumiana profesjonalizacja wymaga stworzenia strategii profesjonalizacji opartej o:

- struktury wsparcia politycznego oraz podział obowiązków i zadań instytucji centralnych, lokalnych, regionalnych i sektorowych, przy czym samo Zalecenie kierowane jest przede wszystkim do administracji centralnej;
- zasoby ludzkie, wspierane poprzez ulepszone szkolenia i zarządzanie karierą zawodową szczególnie zamawiających, audytorów, kontrolerów;
- systemy narzędzi i metod wspierających profesjonalizację zamówień publicznych.

- **Informacje o wszczęciu konsultacji dotyczących projektu Wytycznych w sprawie zamówień publicznych na innowacje**

Celem zainicjowanych przez KE konsultacji było zebranie opinii wszystkich zainteresowanych stron odnośnie do zawartości projektu Wytycznych w sprawie zamówień publicznych na innowacje, który został zamieszczony na stronie Komisji. Konsultacje były otwarte do dnia 31 grudnia 2017 r.

Projekt Wytycznych definiuje pojęcie „zamówienia publiczne na innowacje” zarówno jako zakup innowacyjnego rozwiązania, jak również innowacyjne sposoby dokonywania zakupów. Dokument odnosi się m.in. do kwestii tworzenia strategii innowacyjnych zamówień publicznych, sposobów wspierania zamówień na innowacje oraz korzystania z przewidzianych prawem narzędzi zamówień publicznych przyjaznych innowacjom.

Wytyczne skierowane są do wszystkich podmiotów zaangażowanych w zamówienia publiczne (instytucje krajowych odpowiedzialnych za politykę w zakresie zamówień publicznych, zamawiających, wykonawców, użytkowników finalnych innowacji).

I.4.3. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2017 r. wydał w trybie prejudycjalnym w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej jedenaście orzeczeń w sprawach z zakresu zamówień publicznych, w tym w trzech z wniosku Krajowej Izby Odwoławczej (sprawa C-387/14, C-131/16 oraz C-131/16).

1. Orzeczenie z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie C-298/15 Borta, ECLI:EU:C:2017:266

W tym wyroku na pytania postawione przez sąd najwyższy Litwy Trybunał stwierdził, że w odniesieniu do zamówienia publicznego, które nie wchodzi w zakres stosowania dyrektywy 2004/17/WE, lecz które ma niewątpliwe znaczenie transgraniczne, art. 49 i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje, że w przypadku korzystania z podwykonawców w celu wykonania zamówienia na roboty budowlane wybrany oferent jest zobowiązany do wykonania we własnym zakresie prac głównych określonych jako takie przez podmiot zamawiający. W odniesieniu do takiego zamówienia publicznego zasady równego traktowania i niedyskryminacji, a także obowiązek przejrzystości należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, aby podmiot zamawiający zmieniał po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu postanowienie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczące warunków i zasad łączenia zdolności zawodowych, pod warunkiem - po pierwsze, że dokonane zmiany nie są na tyle znaczące, by przyciągnąć potencjalnych oferentów, którzy wobec braku tych zmian nie mogliby złożyć oferty, po drugie, że rzeczone zmiany są odpowiednio ogłoszone, po trzecie, że zmiany te są dokonywane przed składaniem ofert przez oferentów, że termin na składanie tych ofert jest przedłużany, w przypadku gdy zmiany te są znaczne, że przedłużenie to jest dostosowane do znaczenia owych zmian oraz że przedłużenie to jest wystarczająco długie, aby pozwolić zainteresowanym podmiotom gospodarczym na będące konsekwencją tych zmian dostosowanie ich ofert, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

Ponadto art. 54 ust. 6 dyrektywy 2004/17 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie postanowieniu specyfikacji warunków zamówienia, która w przypadku złożenia przez kilku oferentów wspólnej oferty wymaga, aby udział każdego z nich w spełnianiu odpowiednich wymogów w zakresie zdolności zawodowych odpowiadał proporcjonalnie części robót, którą każdy z nich rzeczywiście zrealizuje w wypadku udzielenia danego zamówienia.

2. Orzeczenie z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie C-391/15 Marina del Mediterráneo i in., ECLI:EU:C:2017:268

Pytanie Trybunału Sprawiedliwości Andaluzji dotyczyło zgodności z prawem unijnym przepisów krajowych w zakresie dostępu do szczególnego środka odwoławczego

w sprawach zamówień publicznych w odniesieniu do aktów przygotowawczych instytucji zamawiającej, takich jak decyzja o dopuszczeniu oferty złożonej przez oferenta, co do którego został podniesiony zarzut niespełnienia wymogów dotyczących poświadczenia zdolności technicznych i wypłacalności ekonomicznej określonych w przepisach krajowych i w przepisach Unii. W odpowiedzi Trybunał wskazał, że art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 1 lit. a oraz b dyrektywy 89/665/EWG zmienionej dyrektywą 2007/66/WE mają bezpośrednią skuteczność i przepisy te należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji takiej jak ta rozpatrywana w postępowaniu głównym stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu przepisów krajowych, na mocy których decyzja o dopuszczeniu oferenta do przetargu, której zarzuca się naruszenie prawa Unii w dziedzinie zamówień publicznych lub transponujących je uregulowań krajowych, nie należy do czynności przygotowawczych instytucji zamawiającej, które mogą podlegać autonomicznemu zaskarżeniu do sądu.

3. Orzeczenie z dnia 4 maja 2017 r. w sprawie C-387/14 Esaprojekt, ECLI:EU:C:2017:338

W tej sprawie Krajowa Izba Odwoławcza zwróciła się do Trybunału z siedmioma pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi przede wszystkim dopuszczalności powołania się – w ramach uzupełniania i wyjaśniania dokumentów – na zdolności podmiotu trzeciego przez wykonawcę, który w ofercie zadeklarował poleganie wyłącznie na własnych zdolnościach (pytania od pierwszego do trzeciego); możliwości polegania na zdolnościach podmiotów trzecich poprzez sumowanie zdolności dwóch podmiotów, które samodzielnie nie mają wymaganej zdolności (pytanie czwarte); możliwości powoływania się przez członka konsorcjum na doświadczenie konsorcjum (pytanie piąte); wykluczenia wykonawcy winnego poważnego wprowadzenia w błąd w zakresie przekazania lub nieprzekazania informacji (pytanie szóste) oraz możliwości powoływania się na dwie lub więcej umów jako na jedno zamówienie (pytanie siódme).

W wyroku Trybunał stwierdził w pierwszej kolejności, odpowiadając łącznie na pytania od pierwszego do trzeciego, że art. 51 dyrektywy 2004/18/WE w związku z art. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca przekazał instytucji zamawiającej w celu wykazania, że spełnia on warunki uczestnictwa w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, dokumenty, których nie zawierała jego pierwotna oferta, takie jak umowa zamówienia zrealizowanego przez podmiot trzeci oraz jego zobowiązanie do oddania do dyspozycji tego wykonawcy zdolności i środków niezbędnych do realizacji rozpatrywanego zamówienia, w sytuacji gdy wykonawca pierwotnie w ofercie powoływał się na własny potencjał.

W odpowiedzi na pytanie czwarte Trybunał stwierdził, że art. 44 dyrektywy 2004/18/WE w związku z art. 48 ust. 2 lit. a tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszcza on, by wykonawca polegał na zdolnościach innego podmiotu w rozumieniu art. 48 ust. 3 omawianej dyrektywy poprzez sumowanie wiedzy i doświadczenia dwóch podmiotów, które samodzielnie nie mają wymaganej zdolności do realizacji określonego zamówienia, w przypadku gdy instytucja zamawiająca uzna, że dane zamówienie jest niepodzielne oraz że takie wykluczenie możliwości polegania na doświadczeniu większej liczby wykonawców jest związane z przedmiotem zamówienia, które musi zatem zostać zrealizowane przez jednego wykonawcę, oraz proporcjonalne do niego.

Na pytanie piąte Trybunał odpowiedział, iż art. 44 dyrektywy 2004/18/WE w związku z art. 48 ust. 2 lit. a tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszcza on, by wykonawca biorący indywidualnie udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego polegał na doświadczeniu grupy wykonawców, której był członkiem przy innym zamówieniu publicznym, jeżeli faktycznie i konkretnie nie uczestniczył w jego realizacji.

W odpowiedzi na pytanie szóste Trybunał wskazał, że art. 45 ust. 2 lit. g dyrektywy 2004/18/WE, umożliwiający wykluczenie z postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy „winnego poważnego” wprowadzenia w błąd w

zakresie przekazania żądanych przez instytucję zamawiającą informacji, należy interpretować w ten sposób, że przepis ten można zastosować, jeżeli dany wykonawca dopuścił się pewnego stopnia niedbalstwa, mogącego mieć decydujący wpływ na decyzje w sprawie wykluczenia, wyboru lub udzielenia zamówienia publicznego bez względu na to, czy stwierdzone zostanie umyślne naruszenie przepisów przez tego wykonawcę.

Wreszcie w odpowiedzi na pytanie siódme Trybunał zważył, że art. 44 dyrektywy 2004/18/WE w związku z art. 48 ust. 2 lit. a tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że dopuszcza on, by wykonawca wykazywał swoje doświadczenie, powołując się łącznie na dwie lub większą liczbę umów jako jedno zamówienie, chyba że instytucja zamawiająca wykluczyła taką możliwość na podstawie wymogów związanych z przedmiotem i celami danego zamówienia publicznego oraz proporcjonalnych względem nich.

4. Orzeczenie z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie C-131/16 Archus et Gama, ECLI:EU:C:2017:358

Wniosek Krajowej Izby Odwoławczej zawierał trzy pytania prejudycjalne dotyczące przede wszystkim dopuszczalności uzupełniania próbek przedmiotu zamówienia (pytanie pierwsze), zasadności zatrzymania wadium (pytanie drugie) i legitymacji procesowej do wniesienia odwołania w dziedzinie zamówień publicznych (pytanie trzecie).

W ocenie Trybunału zasadę równego traktowania wykonawców zapisaną w art. 10 dyrektywy 2004/17/WE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, by w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego instytucja zamawiająca wezwała oferenta do dostarczenia oświadczeń lub dokumentów, których przedstawienia wymagała specyfikacja istotnych warunków zamówienia, a których nie dostarczono w terminie składania ofert. Artykuł ten nie stoi natomiast na przeszkodzie temu, by instytucja zamawiająca wezwała oferenta do wyjaśnienia oferty lub sprostowania oczywistej omyłki w tej ofercie, pod warunkiem jednak, że takie wezwanie zostanie skierowane do wszystkich oferentów znajdujących się w tej samej sytuacji, że wszyscy oferenci będą traktowani równo i lojalnie i że tego wyjaśnienia lub sprostowania nie będzie można zrównać z przedstawieniem nowej oferty, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

Drugie pytanie Izby miało na celu ustalenie, czy prawo unijne sprzeciwia się temu, by w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym instytucja zamawiająca zatrzymała wniesione przez oferenta w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wadium, jeżeli oferent albo nie dostarczy dokumentów poświadczających, że jego oferta jest zgodna z określonymi przez instytucję zamawiającą w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymogami, ponieważ zmieniłyby one treść jego oferty, albo nie zgodzi się na poprawienie swojej oferty przez instytucję zamawiającą, co spowoduje, że jego oferta nie będzie mogła zostać wybrana. Ze względu na czysto hipotetyczny charakter tego pytania i brak związku ze sprawą Trybunał uznał je za niedopuszczalne.

W odpowiedzi na trzecie pytanie Trybunał stwierdził, iż dyrektywę 92/13/EWG, zmienioną dyrektywą 2007/66/WE, należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, w której w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego złożono dwie oferty, a instytucja zamawiająca wydała jednocześnie dwie decyzje - odpowiednio o odrzuceniu oferty jednego z oferentów i o udzieleniu zamówienia drugiemu - odrzucony oferent, który zaskarżył obie te decyzje, powinien mieć możliwość żądania wykluczenia oferty wygrywającego oferenta, w związku z czym pojęcie „danego zamówienia” w rozumieniu art. 1 ust. 3 dyrektywy 92/13/EWG, zmienionej dyrektywą 2007/66/WE, może w danym razie dotyczyć ewentualnego wszczęcia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

5. Orzeczenie z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie C-296/15 Medisanus, ECLI:EU:C:2017:431

Sprawa, w której zapadł ten wyrok, dotyczyła zgodności z prawem unijnym wymogu krajowego (na gruncie prawa słoweńskiego), aby wytwarzane przemysłowo produkty

lecnicze były „uzyskiwane ze słoweńskiego osocza”. W wyroku Trybunał stwierdził, że art. 2 i art. 23 ust. 2 i 8 dyrektywy 2004/18/WE, jak również art. 34 TFUE w związku z art. 36 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu warunku specyfikacji warunków zamówienia w przetargu publicznym, który zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego instytucji zamawiającej wymaga, by produkty lecznicze z osocza, będące przedmiotem tego zamówienia publicznego, były wytworzone z osocza pozyskanego w tym państwie członkowskim.

6. Orzeczenie z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie C-76/16 Ingsteel et Metrostav, ECLI:EU:C:2017:549

W tej sprawie sąd najwyższy Republiki Słowackiej zwrócił się do Trybunału z trzema pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi m.in. zasadności stwierdzenia braku spełnienia kryteriów kwalifikacji w zakresie sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz interpretacji pojęcia „uzasadniona przyczyna” w rozumieniu art. 47 ust. 5 dyrektywy 2004/18/WE. Trybunał jedno z nich uznał za niedopuszczalne i w związku z tym udzielił odpowiedzi tylko na dwa pozostałe.

W odpowiedzi na pytanie pierwsze Trybunał wskazał, że art. 47 ust. 1 lit. a i art. 47 ust. 4 dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie wykluczeniu przez instytucję zamawiającą z przetargu oferenta z tego powodu, że ów oferent nie spełnia warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej ustanowionego w ogłoszeniu o zamówieniu, odnoszącego się do przedstawienia zaświadczenia z banku, który zobowiązuje się w nim do przyznania pożyczki w kwocie określonej w tym ogłoszeniu o zamówieniu i do zagwarantowania, że oferent będzie dysponował tą kwotą przez cały czas realizacji zamówienia.

Z kolei odpowiadając na pytanie drugie, Trybunał wyjaśnił, że art. 47 ust. 5 dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że gdy ogłoszenie o zamówieniu wymaga przedstawienia zaświadczenia z banku, który zobowiązuje się w nim do przyznania pożyczki w kwocie określonej w tym ogłoszeniu o zamówieniu i do zagwarantowania, że oferent będzie dysponował tą kwotą przez cały czas realizacji zamówienia, okoliczność, że banki, do których wystąpi oferent, nie uznają, że są w stanie wystawić oferentowi zaświadczenie w takim właśnie brzmieniu, może stanowić „uzasadnioną przyczynę” w rozumieniu tego przepisu, uprawniającą w odpowiednim razie tego oferenta do wykazania swojej sytuacji ekonomicznej i finansowej za pomocą dowolnego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca uzna za odpowiedni, o ile oferent ten nie miał obiektywnie możliwości przedstawienia żądanych przez instytucję zamawiającą dokumentów, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

7. Orzeczenie z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie C-35/17 Saferoad Grawil et Saferoad Kabex, ECLI:EU:C:2017:557

W tym orzeczeniu Trybunał udzielił odpowiedzi Krajowej Izbie Odwoławczej, stwierdzając, że art. 2 dyrektywy 2004/18/WE oraz zasadę równego traktowania i obowiązek przejrzystości należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykluczeniu wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wskutek niespełnienia przez tego wykonawcę obowiązku, który nie wynika wyraźnie z dokumentacji przetargowej.

8. Orzeczenie z dnia 14 września 2017 r. w sprawie C-223/16 Casertana Costruzioni, ECLI:EU:C:2017:685

W tym wyroku, na wniosek włoskiej rady stanu, Trybunał dokonał interpretacji art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18/WE, stwierdzając, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu krajowemu wykluczającemu możliwość zastąpienia przez podmiot gospodarczy uczestniczący w przetargu przedsiębiorstwa pomocniczego, które utraciło wymagane kwalifikacje po złożeniu jego oferty, czego konsekwencją jest automatyczne wykluczenie tego podmiotu.

9. Orzeczenie z dnia 5 października 2017 r. w sprawie C-567/15 LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736

W odpowiedzi na wniosek sądu odsyłającego w Wilnie Trybunał dokonał interpretacji art. 1 ust. 9 akapit drugi dyrektywy 2004/18/WE, zmienionej rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1251/2011, i orzekł, że spółkę, która po pierwsze - w całości należy do instytucji zamawiającej prowadzącej działalność zaspokajającą potrzeby w interesie ogólnym i która po drugie - realizuje zarówno transakcje dla tej instytucji zamawiającej, jak i transakcje na rynku konkurencyjnym, należy uznać za „podmiot prawa publicznego” w rozumieniu tego przepisu, pod warunkiem że działalność tej spółki jest niezbędna do tego, aby rzeczona instytucja zamawiająca mogła prowadzić swoją działalność, oraz że wskazana spółka w celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym kieruje się względami innymi niż gospodarcze, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że wartość transakcji wewnętrznych może w przyszłości stanowić mniej niż 90% lub nieistotną część całkowitego obrotu spółki.

10. Orzeczenie z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 Compania Natională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, ECLI:EU:C:2017:940

Sąd apelacyjny w Bukareszcie zadał Trybunałowi cztery pytania prejudycjalne dotyczące zgodności z dyrektywą 2004/18/WE przepisów państwa członkowskiego, które przewidywały stosowanie szczególnych kryteriów określonych w przepisach przewodnika Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) – niezgodnych z tą dyrektywą oraz wykładni przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, w tym interpretacji pojęcia „nieprawidłowości”.

Trybunał rozpatrzył dwa pierwsze pytania łącznie i stwierdził, że dyrektywa 2004/18/WE, a w szczególności jej art. 15 lit. c należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, by przepisy państwa członkowskiego przewidywały - w odniesieniu do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego rozpoczętego po dniu jego przystąpienia do Unii w celu realizacji projektu rozpoczętego na podstawie umowy o finansowanie zawartej z EBI przed tym przystąpieniem - stosowanie szczególnych kryteriów preselekcji określonych w przepisach przewodnika dotyczącego udzielania zamówień publicznych EBI, które nie są zgodne z przepisami tej dyrektywy.

Trybunał udzielił także odpowiedzi na dwa kolejne pytania sądu odsyłającego i orzekł, że art. 9 ust. 5 oraz art. 60 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 należy interpretować w ten sposób, że postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, takich jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, w którym zastosowano surowsze kryteria preselekcji niż te określone w dyrektywie 2004/18/WE, nie można uznać za prowadzone w pełnej zgodności z prawem Unii i nie kwalifikują się one do przyznawanego z mocą wsteczną bezzwrotnego finansowania europejskiego. Ponadto art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006 należy interpretować w ten sposób, że zastosowanie kryteriów preselekcji oferentów surowszych niż przewiduje dyrektywa 2004/18/WE stanowi w rozumieniu tego przepisu „nieprawidłowość”, uzasadniającą zastosowanie korekty finansowej na podstawie art. 98 tego rozporządzenia, o ile nie można wykluczyć, że ich użycie miało wpływ na budżet danego funduszu, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

11. Orzeczenie z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie C-178/16 Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani SpA, ECLI:EU:C:2017:1000

Najwyższy sąd administracyjny we Włoszech zwrócił się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym zgodności z prawem unijnym przepisów krajowych, które rozciągają obowiązek złożenia oświadczenia o braku skazania prawomocnym wyrokiem na byłych członków zarządu uczestniczącej w przetargu spółki i ustanawiają podstawę wykluczenia z przetargu przedsiębiorstwa, które nie odcięło się w sposób całkowity i rzeczywisty od objętego sankcją karną działania takich podmiotów, pozostawiając przy tym ocenę wymogów dotyczących tego obowiązku instytucjom zamawiającym.

W odpowiedzi Trybunał orzekł, iż dyrektywę 2004/18/WE, a w szczególności art. 45 ust. 2 akapit pierwszy lit. c, d oraz g tej dyrektywy, a także zasady równego traktowania i

proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one obowiązywaniu przepisów krajowych, umożliwiających instytucji zamawiającej uwzględnienie na warunkach przez nią przewidzianych skazującego, nawet jeszcze nieprawomocnego, wyroku karnego wydanego wobec członka zarządu przedsiębiorstwa uczestniczącego w przetargu za przestępstwo związane z działalnością gospodarczą tego przedsiębiorstwa, w sytuacji gdy zaprzestał on pełnienia funkcji w roku poprzedzającym publikację ogłoszenia o zamówieniu publicznym oraz wykluczenie tegoż przedsiębiorstwa z udziału w odnośnym przetargu z uwagi na to, że nie informując o tym – nieprawomocnym jeszcze – wyroku skazującym, nie odcięło się ono całkowicie i faktycznie od działań tegoż członka zarządu.

I.5. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych

Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, jest zobowiązana do udostępnienia krajowych zamówień publicznych na zasadach i w zakresie określonym w zawartych przez UE umowach międzynarodowych wykonawcom, towarom i usługom z określonych państw trzecich. Na mocy tych samych umów i w określonym w nich zakresie wykonawcy, towary i usługi z Polski mają zagwarantowane prawo do ubiegania się o zagraniczne zamówienia publiczne.

I.5.1. Porozumienie The World Trade Organisation (WTO) w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)

Najważniejszym z międzynarodowych porozumień w dziedzinie zamówień publicznych z uwagi na liczbę uczestniczących państw i zakres udostępnionych zamówień jest plurilateralne zrewidowane Porozumienie GPA, które weszło w życie 6 kwietnia 2014 r. Obecnie GPA liczy 19 uczestników, obejmujących 47 członków WTO, w tym Unię Europejską z jej 28 państwami. Poza UE stronami GPA są: Armenia, Czarnogóra, Holandia w odniesieniu do Aruby, Hong-Kong, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea, Lichtenstein, Mołdawia, Norwegia, Nowa Zelandia, Singapur, Szwajcaria, Tajwan, Ukraina i USA. Jedynie wobec Szwajcarii obowiązuje na razie wcześniejsze Porozumienie GPA z 1994 r. do czasu zakończenia przez Szwajcarię wewnętrznych procesów ratyfikacyjnych.

Informacja o zakresie udostępnionych zamówień znajduje się na serwisie internetowym WTO: <https://e-gpa.wto.org/>.

Ponadto 31 państw członkowskich WTO ma status obserwatora przy GPA. Spośród nich 10 państw negocjuje obecnie warunki przystąpienia do GPA, tj.: Albania, Australia, Chiny, Gruzja, Jordania, Kirgistan, Oman, Federacja Rosyjska i Tadżykistan.

Ustanowiony na podstawie GPA Komitet ws. Zamówień Rządowych w 2017 r. odbył w sumie 6 posiedzeń, z czego 3 formalne i 3 nieformalne. W trakcie tych posiedzeń omawiane były takie kwestie, jak: implementacja GPA przez nowe państwa członkowskie (Ukraina i Mołdawia), rozwój systemu e-GPA, nowe inicjatywy *Buy National* w USA, bieżące akcesje do GPA (Australii, Republiki Kirgiskiej, Republiki Tadżykistanu, Federacji Rosyjskiej, Chin i byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii) oraz prowadzone były prace w ramach przyjętych programów prac dotyczących zamówień zrównoważonych, zbierania i raportowania danych statystycznych, środków służących wspieraniu MŚP, ws. wyłączeń i ograniczeń w załącznikach stron.

I.5.2. Inne umowy

Handlowe umowy międzynarodowe, zawierające rozdziały regulujące zakres i zasady dostępu do zamówień publicznych, które weszły w życie lub zostały zawarte przez UE w 2017 r.:

- Kompleksowa Umowa Handlowa z Kolumbią, Peru i Ekwadorem, podpisana w czerwcu 2012 r. (z Ekwadorem w listopadzie 2016 r.) jest stosowana tymczasowo od 1 marca 2013 r. wobec Peru, od 1 sierpnia 2013 r. wobec Kolumbii, zaś od 1 stycznia 2017 r. wobec Ekwadoru.
- Kompleksowa Umowa Gospodarczo-Handlowa UE z Kanadą, podpisana 30 października 2016 r., tymczasowo stosowana od 21 września 2017 r.
- Kompleksowa i Wzmocniona Umowa o Partnerstwie z 24 listopada 2017 r. między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Armenii z drugiej strony, rozszerzająca zobowiązania wynikające z GPA.

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o zamówieniach udzielonych w roku 2017 przekazanych przez zamawiających Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych wynika, że wartość zamówień udzielanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych w roku 2017 wyniosła ok. 163,2 mld zł (w 2016 r. – 107,4 mld zł; w 2015 r. – 116,3 mld zł; w 2014 r. – 133,2 mld zł)¹.

Wartości polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010–2017 przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 3 do niniejszego Sprawozdania.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ok. 8,23% produktu krajowego brutto (PKB) z roku 2017².

W przypadku postępowań o wartości od najniższego progu ustawowego, tj. 30 000 euro do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota

¹ Wskazane wartości zamówień publicznych obejmują wartości zamówień:

- klasycznych o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na roboty budowlane o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- klasycznych, sektorowych i w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp.

Natomiast nie obejmują wartości zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń określonych w przepisach ustawy Pzp w art. 4, art. 4b, art. 4d, art. 131b, art. 133 ust. 1, art. 136, art. 137, art. 138 oraz art. 138a ustawy Pzp.

Wartości zamówień publicznych podawane są w kwotach bez podatku od towarów i usług.

² Według szacunków GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2017 r. kształtował się na poziomie 1 982,1 mld zł (Biuletyn Statystyczny Nr 4/2018).

zamówień publicznych wyniosła ok. 45,3 mld zł (w 2016 r. – 31,5 mld zł; 2015 r. – 33,1 mld zł; w 2014 r. – 40,0 mld zł).

W odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 114,7 mld zł (w 2016 r. – 75,2 mld zł; 2015 r. – 83,2 mld zł; w 2014 r. – 93,2 mld zł).

Natomiast zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi w roku 2017 stanowiły ok. 3,2 mld zł. Dla porównania, w roku 2016, przez drugie półrocze, kiedy rozpoczęły swoje obowiązywanie przepisy dotyczące udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, zamówień takich udzielono na kwotę ok. 0,703 mld zł.

Z przekazanych sprawozdań wynika również, iż w roku 2017 na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 ustawy Pzp udzielono zamówień na kwotę ok. 71,4 mld zł (w 2016 r. – 66,9 mld zł; 2015 r. – 88,0 mld zł, a w 2014 r. – 97,2 mld zł). Z tego 37,1 mld zł (w 2016 r. – 34,2 mld zł; 2015 r. – 31,2 mld zł, a w 2014 r. – 28,3 mld zł) wydatkowano na zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości najniższego progu ustawowego (30 000 euro).

Liczbę i wartość zamówień udzielonych na podstawie niektórych wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 przedstawia załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

Uwzględniając dane będące w posiadaniu Urzędu Zamówień Publicznych w odniesieniu do zamówień udzielanych w procedurach określonych ustawą, jak i na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp, można wskazać, że przybliżona wartość rynku zamówień publicznych w roku 2017 wyniosła łącznie ok. 234,6 mld zł. Dla porównania wartość ta w roku 2016 wynosiła ok. 174,3 mld zł.

II.1.2. Zamawiający

Podmiotami zobowiązanymi do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych na podstawie ustawy – Prawo zamówień publicznych są jednostki sektora finansów publicznych, inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Biorąc pod uwagę ogólną liczbę rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, przekazywanych przez zamawiających Prezesowi UZP zgodnie z art. 98 ustawy Pzp, można przyjąć, że w roku 2017 liczba zamawiających wyniosła 33 690 (w 2016 r. – 35 116; w 2015 r. – 35 641 a w 2014 r. – 36 796). Z tego 12 537 zamawiających wskazało, że udzielało zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych (w 2016 r. – 13 113; w 2015 r. – 14 152, a w 2014 r. – 16 106). Pozostała część zamawiających (21 153) udzielała zamówień tylko na podstawie wyłączeń ustawowych bądź korzystając z przepisów dotyczących udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

Podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę zamawiających stanowiły instytucje samorządowe: administracja samorządowa (31,74% zamawiających) oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej (20,44%). Następną grupę stanowiły instytucje określające się jako inne niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (9,41%). Około 4,05% zamawiających stanowiły podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego), 2,59% – administracja rządowa terenowa a 1,57% stanowili zamawiający udzielający zamówień sektorowych. Następnie 0,58% zamawiających stanowiła administracja rządowa centralna; 0,50% - zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, a

0,19% stanowiły związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp. Pozostałe 28,93% zamawiających określiło się jako podmioty inne.

II.1.3. Struktura rynku

Z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach wynika, że w roku 2017 zmianie uległa struktura rodzaju udzielonych zamówień ze względu na wartość.

W latach 2015-2016 największą kwotę zamówień publicznych wydatkowano na dostawy, natomiast w roku 2017 były to roboty budowlane – 44% ogólnej kwoty zamówień. Na dostawy przeznaczono 31% – natomiast na usługi 25% wartości udzielonych zamówień publicznych.

Dla porównania w roku 2016 wydatki na roboty budowlane stanowiły 34% wartości (w 2015 r. – 33%, a w 2014 r. – 40%), na dostawy – 36% (w 2015 r. – 35%, a w 2014 r. – 31%), natomiast na usługi – 30% wartości udzielonych zamówień (w 2015 r. – 32%, a w 2014 r. – 29%).

W przypadku struktury postępowań ze względu na liczbę udzielonych zamówień nadal największy odsetek zamówień stanowiły dostawy i w roku 2017 było to 42% ogółu liczby udzielonych zamówień. Usługi i roboty budowlane osiągnęły poziom po 29%.

W latach ubiegłych struktura udzielonych zamówień z uwzględnieniem ich liczby kształtowała się następująco:

- roboty budowlane: w 2016 r. – 27%; w latach 2014-2015 – 26%;
- dostawy: w 2016 r. – 41%; w 2015 r. także 41%, a w 2014 r. – 39%;
- usługi: w 2016 r. – 32%; w 2015 r. – 33%, a w 2014 r. – 35%.

Strukturę postępowań w podziale na rodzaj zamówienia przedstawiają wykresy stanowiące załącznik nr 5 do niniejszego Sprawozdania.

Analiza danych wskazuje, że roboty budowlane zlecane były najczęściej przez administrację samorządową – 47% zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2016 r. – 45%).

Dostawy najczęściej zamawiały podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego) – ok. 66% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2016 r. – 62%) oraz zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp – także 66% zamówień (w 2016 r. – 61%).

W przypadku zamówień na usługi od kilku lat najczęstszym ich odbiorcą jest centralna administracja rządowa. W 2017 r. zamówienia na usługi stanowiły 51% ogółu przetargów w tej grupie zamawiających (w 2016 r. także 51%). Zbliżony odsetek przetargów na usługi (50%) wykazali zamawiający, którzy określili się w sprawozdaniach jako związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp.

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 6 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Szczególną częścią rynku zamówień publicznych są zamówienia udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, zwane zamówieniami sektorowymi.

Niewielka grupa podmiotów tego rodzaju ma znaczący udział w ogólnej wartości rynku zamówień publicznych, a średnia wartość przetargów „sektorowych” wyraźnie przewyższa średnią wartość wszystkich przetargów. Wynika to przede wszystkim z uregulowań w zakresie obowiązku stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych do zamówień sektorowych. W 2017 r. obowiązkowi takiemu podlegały zamówienia, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 418 000 euro dla dostaw i usług oraz kwotę 5 225 000 euro dla robót budowlanych.

Zamawiający udzielający zamówień sektorowych stanowili 1,57% (528 sprawozdań) ogółu zamawiających, którzy złożyli roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w roku 2017.

Z danych tam zawartych wynika, że w roku 2017 na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych udzielono 2 462 zamówienia sektorowe (w 2016 r. – 1 961; w 2015 r. – 2 431, a w 2014 r. – 2 581). Ich wartość wyniosła 33,668 mld zł (w 2016 r. – 18,861 mld zł; 2015 r. – 24,534 mld zł, a w 2014 r. – 36,710 mld zł).

Wartość zamówień sektorowych w roku 2017 stanowiła ok. 21% wartości wszystkich zamówień udzielanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Zamówienie o największej wartości (1,293 mld zł) zostało udzielone przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i dotyczyło opracowania dokumentacji projektowej oraz realizacji robót budowlanych w formule „Projektuj i Buduj” w ramach projektu POLiŚ 5.1-15 „Udrożnienie Łódzkiego Węzła Kolejowego (TEN-T), etap II, odcinek Łódź Fabryczna – Łódź Kaliska / Łódź Żabieniec”.

Największą kwotę związaną z udzielaniem zamówień wydatkowano właśnie w sektorze usług kolejowych – 13,197 mld zł. Przedsiębiorstwa działające w sektorze produkcji, transportu oraz dystrybucji gazu i energii cieplnej wydatkowały ponad 5,576 mld zł, a w sektorze poszukiwania i wydobywania węgla i innych paliw stałych – 5,319 mld zł. Kolejnymi pod względem wartości udzielonych zamówień były sektory: elektroenergetyczny – 3,947 mld zł; miejskiego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego – 2,239 mld zł; sektor wodny – 1,282 mld zł oraz sektor usług pocztowych – 0,484 mld zł. Pozostała kwota 1,625 mld zł dotyczyła zamówień w sektorach: wydobywanie gazu i ropy naftowej, działalność dotycząca portów wodnych, działalność dotycząca portów lotniczych (w części zamawiający nie określili rodzaju udzielanych zamówień sektorowych).

Uwzględniając liczbę zamówień najwięcej zamówień sektorowych udzielono na usługi – 47% zamówień (w 2016 r. – 50%; w 2015 r. – 44%; w 2014 r. – 43%). Dostawy stanowiły 39% zamówień (w 2016 r. – 43%; w 2015 r. – 45%; w 2014 r. – 45%). Pozostałe 14% zamówień dotyczyło robót budowlanych (w 2016 r. – 7%; w 2015 r. – 11%; w 2014 r. – 12%).

Analiza struktury zamówień sektorowych w odniesieniu do ich wartości wskazuje, iż w 2017 r. najwięcej środków wydatkowano na roboty budowlane – 37%, a 32% na dostawy. Usługi stanowiły pozostałe 31% środków. Dla porównania w latach ubiegłych poziom wydatków w zamówieniach sektorowych wyglądał następująco: roboty budowlane w 2016 r. – 13% (2015 r. – 16%; 2014 r. – 35%); dostawy w 2016 r. – 45% (2015 r. – 42%; 2014 r. – 30%); usługi w 2016 r. – 42% (2015 r. – 42%; 2014 r. – 35%).

Podobnie jak w przypadku ogółu udzielanych zamówień, w 2017 r. zamówienia sektorowe udzielane były przede wszystkim w trybie przetargu nieograniczonego, tj. w 88% zamówień (w 2016 r. – 77%; w 2015 r. – 76%; w 2014 r. – 78%). Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 9% postępowań (w 2016 r. – 12%; w 2015 r. i 2014 r. – 8%). Z przetargu ograniczonego korzystano w nieco ponad 1% postępowań (w 2016 r. – 10%; w 2015 r. – 14%; w 2014 r. – 11%) i podobnie z trybu negocjacji z ogłoszeniem w 1% przypadków (w 2016 r. –

0,76%). Pozostały 1% stanowiły dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne.

II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach pokazują, że w 2017 r. udzielono 273 zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (w 2016 r. – 216; w 2015 r. – 173; w 2014 r. – 166) na łączną kwotę 6,225 mld zł (w 2016 r. – 3,224 mld zł; w 2015 r. – 3,026 mld zł; w 2014 r. – 3,894 mld zł)³.

Największą część zamówień obronnych stanowiły usługi – 43% liczby i 26% wartości zamówień (w 2016 r. odpowiednio – 38% i 33%). Dostawy realizowano w ramach 41% postępowań o wartości na poziomie 71% ogółu zamówień obronnych (w 2016 r. odpowiednio – 45% i 62%). Na roboty budowlane wydatkowano 3% środków, organizując 16% postępowań (w 2016 r. odpowiednio – 5% i 17%).

Zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielano przede wszystkim w trybie przetargu ograniczonego, który obok negocjacji z ogłoszeniem jest podstawowym trybem w tego rodzaju zamówieniach. Zamówienia w przetargu ograniczonym stanowiły 62% postępowań (w 2016 r. – 56%; w 2015 r. – 53%; w 2014 r. – 59%). Kolejnym najczęściej stosowanym trybem było zamówienie z wolnej ręki – 34% postępowań (w latach 2015-2016 – 42%; w 2014 r. – 31%). Negocjacje z ogłoszeniem wykorzystano w 2% przypadków (w 2016 r. również 2%; w 2015 r. – 4%; w 2014 r. – 2%). W 2017 r. zastosowano również tryb negocjacji bez ogłoszenia oraz licytacji elektronicznej – łącznie niecałe 2% zamówień (w 2016 r. nie zastosowano pozostałych trybów udzielenia zamówienia).

Ze względu na wartość zamówień najwięcej środków wydatkowano w trybie zamówienia z wolnej ręki – 64% ogólnej wartości zamówień (w 2016 r. również 64%; w 2015 r. – 62%; w 2014 r. – 33%) i w trybie przetargu ograniczonego – 26% (w 2016 r. – 32%; w 2015 r. – 29%; w 2014 r. – 21%). W trybie negocjacji z ogłoszeniem wydatkowano 6% (w 2016 r. – 4%; 2015 r. – 8%; w 2014 r. – 44%), a w trybie negocjacji bez ogłoszenia 4% środków. Wartość zamówienia udzielonego w trybie licytacji elektronicznej stanowiła 0,004% ogólnej wartości zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

II.1.6. Koncesje na roboty budowlane i usługi

W roku 2017 opublikowano łącznie 71 ogłoszeń dotyczących koncesji, z tego:

- ogłoszeń o koncesji: 7 w BZP i 11 w Dz. Urz. UE;
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia: 45 w BZP;
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji: po jednym w BZP i w Dz. Urz. UE;
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji: 1 w BZP i 3 w Dz. Urz. UE;
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji: 2 w Dz. Urz. UE.

Z treści ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji wynika, że zamówienia te dotyczyły:

1. Budowy i eksploatacji drogi gminnej oraz drogi wewnętrznej (robota budowlana). Koncesji udzielono na okres 14 lat – Czynsz dzierżawny wynosi 514,90 zł miesięcznie.
2. Realizacji przedsięwzięcia polegającego na zagospodarowaniu podziemnych wód termalnych poprzez powstanie kompleksu rekreacyjnych basenów termalnych wraz z

³ Dane dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmują zamówienia udzielane na podstawie przepisów Działu III Rozdziału 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych; nie obejmują zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń z art. 4 pkt 5b i art. 4b ust. 1a ustawy Pzp.

- obiektem noclegowym i infrastrukturą towarzyszącą (robota budowlana). Koncesji nie udzielono, ponieważ nie otrzymano ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub wszystkie otrzymane oferty lub wnioski zostały odrzucone (dwukrotnie).
3. Świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w powiatowych przewozach pasażerskich w transporcie drogowym (usługa). Koncesji udzielono na okres 60 miesięcy – Całkowita końcowa wartość koncesji: 73 989 011,25 zł.

II.1.7. Zamówienia in-house

Z dniem 1 stycznia 2017 r. zaczął obowiązywać art. 67 ust. 1 pkt 12-15 ustawy Pzp, przewidujący możliwość udzielania zamówień w trybie z wolnej ręki, które odpowiadają charakterystyce współpracy publiczno-publicznej, tj.: in-house i współpracy międzyinstytucjonalnej.

Art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp regulują udzielanie zamówień publicznych z wykorzystaniem formuły in-house przez podmioty z sektora finansów publicznych, tj. jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, a także inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz podmioty prawa publicznego – osobom prawnym, jeżeli podmioty te (zamawiający) sprawują nad osobami prawnymi kontrolę, która odpowiada kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami.

Zaś w art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp ustawodawca, w ślad za art. 12 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE, wprowadził ramy prawne dla współpracy międzyinstytucjonalnej (inaczej współpracy niezinstytucjonalizowanej) pomiędzy równorzędnymi zamawiającymi, podejmowane bez powoływania nowego podmiotu, w celu realizacji ich wspólnych zadań.

Natomiast art. 4 pkt 13 ustawy Pzp (tzw. mały in-house) wskazuje, iż w określonych w tym przepisie okolicznościach, ustawy nie stosuje się do zamówień udzielanych instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji.

Zmiana przepisów umożliwiła zamawiającym, w określonych ustawowo okolicznościach odzwierciedlonych w stanie faktycznym, udzielać zamówień publicznych typu in-house wykorzystując tryb zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp, jak też na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp udzielać zamówień w ramach tzw. współpracy międzyinstytucjonalnej lub korzystać z wyłączenia określonego w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp.

W przypadku wyłączenia w oparciu o art. 4 pkt 13 ustawy Pzp Urząd Zamówień Publicznych dysponuje wyłącznie informacją o liczbie i wartości udzielonych zamówień wskazaną przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach przekazanych przez zamawiających Prezesowi Urzędu na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych w 2017 r. Z danych tych obejmujących 2017 r. wynika, iż w tym okresie udzielono 2 266 zamówień w oparciu o art. 4 pkt 13 ustawy Pzp na kwotę ok. 206,644 mln zł.

W odniesieniu do zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki, w oparciu o dane zawarte w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w roku 2017 w Biuletynie Zamówień Publicznych (zamówienia o wartościach poniżej progów unijnych) ustalono, że zamawiający w przypadku zamówień in-house najczęściej wykorzystywali przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp. Na jej podstawie udzielono 293 zamówień, w tym 203 na usługi, 89 na roboty budowlane oraz 1 na dostawy. Łączna wartość zamówień in-house udzielonych zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp wyniosła ok. 233,65 mln zł. (ok. 165,17 mln zł. – usługi, ok. 68,36 mln – roboty budowlane, ok. 0,12 mln zł. – dostawy).

Z przesłanki z art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp zamawiający skorzystali ośmiokrotnie. Wszystkie zamówienia dotyczyły usług, a wydatkowano na nie ok. 5,340 mln zł.

Art. 67 ust. 1 pkt 13 ustawy Pzp przywołano wyłącznie w jednym ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia opublikowanym w Biuletynie Zamówień Publicznych. Postępowanie to dotyczyło zamówienia na usługi o wartości 268,93 tys. zł. Podobnie w przypadku art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp – opublikowano jedno ogłoszenie, dotyczące usługi o wartości 329,50 tys. zł.

Z przytoczonych danych wynika, że najczęściej udzielonych zamówień typu in-house dotyczyło usług – w sumie 213 zamówień (70%). W przypadku robót budowlanych było to 89 zamówień (29%), a dostaw – 1 zamówienie (niecały 1%).

W przypadku usług najczęściej przedmiotem zamówienia był odbiór odpadów komunalnych oraz usługi z tym związane. Często procedurę tą stosowano w odniesieniu do usług sprzątanía miasta (ulic, chodników itp.) oraz usług utrzymania zieleni, jak również zimowego utrzymania dróg, zarządzania nieruchomościami i utrzymania infrastruktury (np. kanalizacji).

W zamówienia na roboty budowlane przedmiot zamówienia wiązał się z remontami bieżącymi dróg, chodników, remontami budynków, przebudową kanalizacji czy sieci wodociągowych oraz przebudową dróg.

Zamówienie na dostawy dotyczyło dostaw kruszywa, kamieni, ziemi i masy skalno-ziemnej w ramach realizacji robót drogowych.

W przeważającej większości zamówienia in-house udzielała administracja samorządowa: gminna (miasta, gminy i ich związki) – 95% zamówień oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej – 3% zamówień. Pozostali zamawiający (w tym administracja samorządowa – wojewódzka; administracja rządowa – terenowa oraz zamawiający określający się jako inny) udzielili niecałe 2% takich zamówień.

W przypadku gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, art. 67 ust. 2 ustawy Pzp oblige zamawiających do udzielających zamówienia in-house do powiadomienia Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego. W 2017 r. do Urzędu wpłynęło 178 zawiadomień, w tym:

- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp – 161 zawiadomień,
- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 13 ustawy Pzp – 8 zawiadomień,
- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp – 4 zawiadomienia,
- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp – 5 zawiadomień.

Analiza przekazanych zawiadomień potwierdza dane z ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Najczęściej w formule in-house wszczynano postępowania na usługi – 176 zawiadomień (99%), roboty budowlane wskazano w 2 zawiadomieniach (1%). Natomiast nie informowano o zamówieniach na dostawy.

Podobnie jak w przypadku zamówień poniżej progów unijnych, zamówień powyżej tych progów udzielała przede wszystkim administracja samorządowa – gminna (80% zamówień). Następnie administracja samorządowa – wojewódzka (7%), zamawiający z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (4,5%), inne jednostki sektora finansów publicznych (także 4,5%) oraz uczelnie publiczne (2%). Pozostałe 2% zamówień udzielały samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz administracja rządowa – centralna.

Analogicznie jak w postępowaniach o niższej wartości, zamówienia in-house o wartościach powyżej progów unijnych dotyczyły przede wszystkim usług związanych z odbiorem odpadów komunalnych. Poza tym zamawiano inne usługi w zakresie gospodarki komunalnej (utrzymanie), usługi finansowe czy usługi promocyjne. W zakresie robót budowlanych najbardziej popularne były roboty związane z modernizacją infrastruktury.

Podział zawiadomień ze względu na przedmiot zamówienia w zamówieniach in-house przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 7 do niniejszego Sprawozdania.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

Dane z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach w roku 2017 pokazują, że w trybie przetargu nieograniczonego udzielono zamówień w 86% przypadków. Szczegółowa struktura wybieranych trybów w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2014	2015	2016	2017
Przetarg nieograniczony	82,19%	83,39%	81,80%	86,10%
Przetarg ograniczony	0,74%	0,83%	0,70%	0,40%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,08%	0,07%	0,05%	0,05%
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,21%	0,13%	0,10%	0,14%
Zamówienie z wolnej ręki	13,42%	11,75%	13,42%	9,67%
Zapytanie o cenę	3,14%	3,55%	3,59%	3,29%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	0,00%	0,01%
Licytacja elektroniczna	0,21%	0,27%	0,33%	0,32%

Jak wynika z powyższych danych, w roku 2017 nastąpił wzrost odsetka zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego (o ponad 4 pkt %) oraz spadek odsetka zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki (o prawie 4 pkt %). Oznacza to zwiększenie z 83% we wcześniejszych latach do 87% w 2017 r. liczby postępowań, zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych (postępowania, w których wymagana jest publikacja ogłoszenia o zamówieniu).

Przedstawiona powyżej struktura trybów została zaprezentowana na wykresie w załączniku nr 8 do niniejszego Sprawozdania.

Natomiast ze względu na wartość struktura udzielonych zamówień w poszczególnych latach w podziale na tryby udzielonych zamówień przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2014	2015	2016	2017
Przetarg nieograniczony	75,75%	75,21%	78,71%	77,12%
Przetarg ograniczony	8,11%	13,40%	10,64%	12,23%
Negocjacje z ogłoszeniem	6,24%	0,93%	0,41%	0,67%
Dialog konkurencyjny	0,17%	0,15%	0,04%	0,16%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,24%	0,32%	0,34%	0,28%
Zamówienie z wolnej ręki	9,13%	9,63%	9,55%	9,30%
Zapytanie o cenę	0,28%	0,29%	0,26%	0,16%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	0,00%	0,01%
Licytacja elektroniczna	0,08%	0,07%	0,05%	0,07%

Dokonując analizy z uwzględnieniem parametru „wartość zamówienia” zaobserwowano niewielki spadek odsetka wartości zamówień udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego (o niecałe 2 pkt %). Podobnie jak w przypadku struktury ilościowej odsetek wartości zamówień udzielonych w 2017 r. w trybach konkurencyjnych (poprzedzonych ogłoszeniem o zamówieniu) był zbliżony do lat poprzednich i wyniósł 90%.

W przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych w 2017 roku zastosowanie trybu przetargu nieograniczonego wyniosło 85,21% zamówień – odsetek ten wzrósł w porównaniu do roku 2016 (80,72%). Zmalał natomiast odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 10,14% (w 2016 r. – 14,27%). Obniżył się także nieznacznie odsetek zamówień udzielanych w trybie zapytania o cenę i w roku 2017 wyniósł 3,90% (w 2016 r. – 4,14%).

Podobnie jak w poprzednich latach trzy wyżej wymienione tryby najczęściej wykorzystywano przy udzielaniu zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych. Pozostałe tryby udzielania zamówień, tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia, partnerstwo innowacyjne oraz licytacja elektroniczna, zastosowano w 0,75% postępowań.

Natomiast w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych dane z rocznych sprawozdań za rok 2017 wskazują na utrzymywanie się od kilku lat prymatu trybu przetargu nieograniczonego. Zastosowano go w 91,00% przypadków (w 2016 r. – 89,02%).

Odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki był natomiast nieco niższy niż w 2016 r. i wynosił 7,07% (w 2016 r. – 7,77%). Spadł również odsetek zamówień udzielanych w trybie przetargu ograniczonego – 1,41% w stosunku do 2,81% w 2016 r.

Pozostałe tryby (tzn. negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne) stanowiły 0,52% postępowań.

II.2.2. Czas trwania postępowania

Zasady udzielania zamówień publicznych w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz (w przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych) licytacji elektronicznej umożliwiły określenie czasu trwania postępowania, który liczono od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

Jak wynika z ogłoszeń opublikowanych przez zamawiających w Biuletynie Zamówień Publicznych średni czas trwania postępowania o zamówienie o wartości nieprzekraczającej progów UE w roku 2017 wyniósł 38 dni (w 2016 r. – 36 dni; w 2015 r. – 35 dni, a w 2014 r. – 34 dni).

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości nieprzekraczającej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 9 do niniejszego Sprawozdania.

Czas trwania postępowania w zależności od trybu udzielanego zamówienia wynosił:

- przetarg nieograniczony – 38 dni (2016 r. – 36; 2015 r. – 35; 2014 r. – 33);
- przetarg ograniczony – 51 dni (2016 r. – 73; 2015 r. – 71; 2014 r. – 67);
- negocjacje z ogłoszeniem – 67 dni (2016 r. – 105; 2015 r. – 72; 2014 r. – 92);
- dialog konkurencyjny – 163 dni (2016 r. – 237; 2015 r. – 144; 2014 r. – 162);

- partnerstwo innowacyjne – 105 dni (2016 r. – nie udzielono zamówień);
- licytacja elektroniczna – 37 dni (2016 r. – 34; 2015 r. – 32; 2014 r. – 32).

Z przytoczonych powyżej danych wynika, że w roku 2017 w postępowaniach o wartości poniżej progów UE średnio najkrócej trwała procedura udzielenia zamówienia przy wykorzystaniu trybu licytacji elektronicznej – 37 dni oraz przy wykorzystaniu trybu przetargu nieograniczonego – 38 dni. Najdłużej zaś trwały procedury udzielenia zamówienia w trybie dialogu konkurencyjnego – 163 dni oraz negocjacji z ogłoszeniem – 65 dni.

Średni czas udzielenia zamówienia w roku 2017 w porównaniu do lat ubiegłych w przypadku przetargu nieograniczonego i licytacji elektronicznej uległ wydłużeniu – odpowiednio o 2 i 3 dni, natomiast uległ skróceniu w przypadku przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem oraz dialogu konkurencyjnego.

Poniżej dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	43	36	36	38
Przetarg ograniczony	69	35	39	51
Negocjacje z ogłoszeniem	96	57	59	67
Dialog konkurencyjny	203	b.d.	157	163
Licytacja elektroniczna	45	34	32	37
Partnerstwo innowacyjne	105	-	-	105
Licytacja elektroniczna	45	34	32	37
Średnio	43	36	36	38

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów UE w roku 2017 średnio najkrócej trwały zamówienia na usługi udzielane w trybie licytacji elektronicznej – 32 dni, a najdłużej zamówienia na roboty budowlane realizowane w trybie dialogu konkurencyjnego – 203 dni.

Należy tutaj zwrócić uwagę, że tryb dialogu konkurencyjnego był zastosowany w kilku postępowaniach, co powoduje, że statystyka dotycząca czasu udzielenia zamówienia w tym trybie jest zaburzona. Podobnie w przypadku trybu partnerstwa innowacyjnego, w którym w roku 2017 udzielono jednego zamówienia.

Generalnie procedury udzielania zamówień o wartościach poniżej progów UE bez względu na rodzaj zamówienia, realizowane w trybach licytacji elektronicznej, przetargu ograniczonego i przetargu nieograniczonego, trwały najkrócej. W przypadku dostaw i usług średni czas udzielenia zamówienia był krótszy od średniej ogólnej.

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

Na podstawie ogłoszeń opublikowanych przez zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE można wskazać, że średni czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE w roku 2017 wyniósł 93 dni (w 2016 r. – 81 dni; 2015 r. – 85 dni, a w 2014 r. – 90 dni).

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości powyżej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 10 do niniejszego Sprawozdania.

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 93 dni (2016 r. – 80; 2015 r. – 85; 2014 r. – 89);
- przetarg ograniczony – 117 dni (2016 r. – 132; 2015 r. – 118; 2014 r. – 117);
- negocjacje z ogłoszeniem – 117 dni (2016 r. – 81; 2015 r. – 119; 2014 r. – 159);
- dialog konkurencyjny – 175 dni (2016 r. – 180; 2015 r. – 100; 2014 r. – 251);
- partnerstwo innowacyjne – 249 dni (2016 r. – nie udzielono zamówień).

Z powyższych danych wynika więc, że w porównaniu do roku 2016 w roku 2017 w zamówieniach o wartości powyżej progów UE wydłużył się czas udzielania zamówień w trybie przetargu nieograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem. Natomiast skróceniu uległ czas udzielania zamówień w trybie przetargu ograniczonego i dialogu konkurencyjnego.

Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowania w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w Dz. Urz. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	105	94	86	93
Przetarg ograniczony	189	106	124	117
Negocjacje z ogłoszeniem	101	118	127	117
Dialog konkurencyjny	-	-	175	175
Partnerstwo innowacyjne	-	249	-	249
Średnio	106	94	86	93

Z powyższych danych wynika, że w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE w roku 2017 średnio najkrócej trwały zamówienia na usługi udzielane w trybie przetargu nieograniczonego – 86 dni, a najdłużej - zamówienia na dostawy realizowane w trybie partnerstwa innowacyjnego – 249 dni.

Podobnie jednak jak w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych tryb dialogu konkurencyjnego zastosowano w kilkunastu przypadkach, a partnerstwa innowacyjnego w jednym przypadku.

Generalnie w przypadku tych zamówień bez względu na rodzaj zamówienia postępowania realizowane w trybie przetargu nieograniczonego trwały najkrócej. W przypadku usług średni czas udzielenia zamówienia (86 dni) był krótszy od średniej dla wszystkich zamówień, a czas zamówień na dostawy (94 dni) nieznacznie przekraczał tę średnią (93 dni).

II.2.3. Kryteria oceny ofert

Rok 2017 był pierwszym pełnym rokiem, w którym obowiązywała nowelizacja ustawy Pzp z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (wejście w życie z dniem 28 lipca 2016 r.), wprowadzająca doprecyzowanie i wzmocnienie przepisów o stosowaniu pozacenowych kryteriów oceny ofert ograniczonych nowelizacją ustawy Pzp dokonaną ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1232 oraz z 2015 r. poz. 1153), obowiązującą od dnia 19 października 2014 r. W obecnym stanie prawnym zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp, oraz ich związki kryterium ceny mogą zastosować jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli określą w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykażą w załączniku do protokołu, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia z wyjątkiem art. 72 ust. 2 i art. 80 ust. 3 ustawy Pzp.

Zmiany te miały ogromny wpływ na strukturę stosowanych kryteriów oceny ofert.

Przed wszystkim ograniczeniu uległa liczba zamówień, w których stosowano cenę jako jedyne kryterium oceny ofert.

Jak wynika z ogłoszeń opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych w roku 2017 cenę jako jedyne kryterium oceny ofert zastosowano w 10% postępowań (w 2016 r. – w 9%; w 2015 r. – w 12%; w 2014 r. – w 84%, a w latach wcześniejszych odsetek ten kształtował się na poziomie powyżej 90%).

Najrzadziej kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert zamawiający stosowali w zamówieniach na roboty budowlane – 2% postępowań (w 2016 r. także 2%; w 2015 r. – 4%, a w 2014 r. – 92%). W zamówieniach na dostawy – w 21% (w 2016 r. – 17%; w 2015 r. – 19%, a w 2014 r. – 83%), a na usługi kryterium ceny jako jedyne zastosowano w 10% postępowań (w 2016 r. – 8%; w 2015 r. – 11%, a w 2014 r. – 76%).

Podobnie w przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wynika, że w roku 2017 kryterium ceny jako jedyne zostało zastosowane w 22% postępowań (w 2016 r. – w 14%; w 2015 r. – w 11%, a w 2014 r. – w 75%).

W postępowaniach tych najrzadziej kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert stosowano w przypadku zamówień na roboty budowlane – 11% postępowań (w 2016 r. – 9%; w 2015 r. – 15%, a w 2014 r. – 76%), następnie w zamówieniach na usługi – 11% postępowań (w 2016 r. i 2015 r. – 10%, a w 2014 r. – 72%) oraz na dostawy – 26% postępowań (w 2016 r. – 16%; w 2015 r. – 15%, a w 2014 r. – 76%).

Nieznaczne wzrosty odsetka postępowań, w których zastosowano kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert, można tłumaczyć złagodzeniem zapisów art. 91 ust. 2a ustawy Pzp, tj. rezygnacją w tej regulacji z odniesienia się do „przedmiotu zamówienia powszechnie dostępnego o ustalonych standardach jakościowych” na rzecz wskazania, że cena może być zastosowana jako jedyne kryterium oceny ofert, jeżeli zamawiający określi w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia.

W zamówieniach, w których oferty miały podlegać ocenie według ceny oraz dodatkowych kryteriów, w roku 2017 zamawiający stosowali średnio w przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych 2,46 kryteria, a w przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych – 2,67 kryteria.

Jak już pokazała średnia liczba kryteriów, zamawiający najczęściej stosowali dwa kryteria oceny ofert – w przypadku zamówień o wartości poniżej progów UE w 62% postępowań, a w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE – w 52%. Trzy kryteria zastosowano odpowiednio w 32% oraz w 36% postępowań, a cztery kryteria odpowiednio w 4% oraz w 8% postępowań. W zamówieniach o wartości poniżej progów UE w pozostałych 2% postępowań zastosowano od 5 do 11 kryteriów oceny ofert. Natomiast w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych w pozostałych 4% postępowań zastosowano od 5 do 12 kryteriów oceny ofert.

Najczęściej stosowanym dodatkowym kryterium oceny oferty było: w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów UE kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi – 58% postępowań, a w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE kryterium związane z terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy) – 39% postępowań.

W dalszej kolejności zamawiający stosowali w zamówieniach o wartościach poniżej progów unijnych kryterium związane z terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy) – 39% postępowań, a w zamówieniach o wartościach powyżej progów unijnych – kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi – 37% postępowań.

W przypadku pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2017 średnie wagi tych kryteriów mieściły się w przedziale 20%-30%. Natomiast średnia waga kryterium ceny wynosiła 61% w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych i 63% w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych.

W załączniku nr 11 do niniejszego Sprawozdania zamieszczono wykresy obrazujące dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2017.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

Od lat poziom konkurencyjności na rynku zamówień publicznych ustalany jest poprzez badanie poziomu zainteresowania postępowaniem o zamówienie publiczne potencjalnych wykonawców, o czym świadczy liczba ofert składanych w postępowaniu o zamówienie publiczne.

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

Z danych zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wynika, że średnia liczba ofert⁴ składanych w postępowaniach o wartości poniżej progów UE w roku 2017 wyniosła 2,38. Jest to mniej niż w latach ubiegłych: w 2016 r. średnia liczba składanych ofert wyniosła 2,87; w 2015 r. – 2,90, a w 2014 r. – 2,89⁵.

W zależności od zastosowanego trybu odsetek ten różnił się. Średnio najwięcej ofert składano w postępowaniach realizowanych w trybie licytacji elektronicznej – ponad 8 ofert. Poniżej zestawienie średniej liczby ofert w zależności od zastosowanego trybu udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,40
Przetarg ograniczony	2,74
Negocjacje z ogłoszeniem	2,04
Dialog konkurencyjny	1,67
Negocjacje bez ogłoszenia	1,56
Zamówienie z wolnej ręki	1,00
Zapytanie o cenę	2,90
Partnerstwo innowacyjne	1,00
Licytacja elektroniczna	8,62

Od wielu lat średnio najwięcej ofert wpływa w postępowaniach na roboty budowlane – w roku 2017 było to 2,92 oferty (w 2016 r. – 4,32; w 2015 r. – 4,30, a w 2014 r. – 3,90). Na dostawy średnio składano 2,11 oferty (w 2016 r. – 2,34; w 2015 r. – 2,35 a w 2014 r. – 2,44), a na usługi średnia liczba ofert kształtowała się na poziomie 2,44 (w 2016 r. – 2,80; w 2015 r. – 2,96, a w 2014 r. – 2,99).

W roku 2017 podobnie jak w latach ubiegłych największy odsetek zamówień stanowiły postępowania, w których wykonawcy złożyli tylko jedną ofertę – ogółem było to 43% zamówień (w 2016 r. – 39%; w 2015 r. – 39%, a w 2014 r. – 38%). Sytuacja ta ma miejsce przede

⁴ W przypadku postępowań podzielonych na części liczona jest średnia z poszczególnych części zamówienia.

⁵ Dane dotyczące liczby składanych ofert obejmują wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego bez względu na zastosowany tryb udzielenia zamówienia.

wszystkim w przypadku zamówień na dostawy i usługi. W postępowaniach na roboty budowlane konkurencyjność była wyższa, gdyż jedną ofertę składano w 29% postępowań (w 2016 r. w 19%; w 2015 r. w 22%).

Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia.

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	28,83%	48,45%	42,89%	42,64%
2	25,35%	24,29%	23,33%	24,30%
3	17,75%	13,09%	14,13%	14,40%
4	10,99%	6,89%	8,35%	8,18%
5 i więcej	17,08%	7,28%	11,30%	10,48%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Dodatkowo w przypadku postępowań ogłaszanych w Biuletynie Zamówień Publicznych można ustalić dane dotyczące liczby ofert odrzucanych.

Jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w roku 2017, w 13% postępowań dochodziło do odrzucenia ofert (w 2016 r. i 2015 r. – w 19%). W zamówieniach, w których doszło do odrzucenia ofert, średnio odrzucano 1,49 oferty (w 2016 r. – 1,73; w 2015 r. – 1,71; 2014 r. – 1,68). Najwięcej ofert podlegało odrzuceniu w zamówieniach na roboty budowlane – średnio 1,65 oferty (w 2016 r. – 2,00; w 2015 r. – 1,93; w 2014 r. – 1,86), natomiast najmniej w postępowaniach na dostawy – średnio 1,38 oferty (w 2016 r. – 1,55; w 2015 r. – 1,51; w 2014 r. – 1,49). W przypadku usług odrzucano średnio 1,50 oferty (w 2016 r. – 1,70; w 2015 r. – 1,77; w 2014 r. – 1,75).

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

Analiza treści ogłoszeń opublikowanych przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE (powyżej progów UE) wskazuje, że w roku 2017 przeciętnie w jednym postępowaniu wpływało do zamawiającego 2,23 oferty (w 2016 r. – 2,51; w 2015 r. – 2,65; w 2014 r. – 2,49).

W zależności od zastosowanego trybu odsetek ten różnił się. Poniżej zestawienie średniej liczby ofert w zależności od zastosowanego trybu udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,23
Przetarg ograniczony	2,95
Negocjacje z ogłoszeniem	2,52
Dialog konkurencyjny	2,09
Negocjacje bez ogłoszenia	1,08
Partnerstwo innowacyjne	2,00

Najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 3,63 (w 2016 r. – 5,61; w 2015 r. – 4,94; w 2014 r. – 4,51), następnie na usługi – 2,45 oferty (w 2016 r. – 3,37; w 2015 r. – 3,81; w 2014 r. – 2,67) i na dostawy – 2,15 oferty (w 2016 r. – 2,29; w 2015 r. – 2,34; w 2014 r. – 2,39).

Podobnie jak w postępowaniach o wartości poniżej progów unijnych ogółem największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 49% (w 2016 r. – 46%; w 2015 r. – 43%; w 2014 r. – 44%). Najniższa

konkurencja była w postępowaniach na dostawy i usługi – 1 ofertę złożono odpowiednio w 50% i 46% postępowań, natomiast w przypadku robót budowlanych konkurencja była większa – w 29% postępowań składano 5 i więcej ofert. Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w Dz. Urz. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	19,10%	49,79%	46,50%	48,73%
2	20,57%	21,48%	20,95%	21,38%
3	19,15%	13,97%	12,56%	13,82%
4	12,09%	7,79%	7,91%	7,88%
5 i więcej	29,09%	6,97%	12,08%	8,19%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

II.2.5. Uzyskiwane ceny

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

W przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych, w których wpłynęły minimum dwie oferty, odsetek postępowań, w których zamawiający dokonali wyboru najtańszej oferty w roku 2017 wyniósł 83,16% (w 2016 r. – 83,20%; w 2015 r. – 83,00%; w 2014 r. – 85,70%). W 7,03% przypadków różnica pomiędzy ceną oferty wybranej a ceną oferty najtańszej wynosiła do 10%. W 3,33% przypadków różnica ta wynosiła powyżej 10% do 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało pozostałe 6,48% przypadków⁶.

Jak wynika z danych, oferty na dostawy były najbardziej zbliżone cenowo (w 31% postępowań różnica między ceną minimalną i maksymalną nie przekroczyła 10%), natomiast w ofertach na usługi, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice pomiędzy ceną najtańszą a najdroższą były największe (w 24% postępowań różnica ta wyniosła ponad 100%).

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 12 do niniejszego Sprawozdania.

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

Na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez zamawiających w 2017 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej obliczono, że cena oferty wybranej stanowiła średnio ok. 94% wartości, którą zamawiający oszacował, wszczynając postępowanie (w 2016 r. – 90%; w 2015 r. – 91%; w 2014 r. – 89%).

Cena oferty wybranej w postępowaniach powyżej progów UE na roboty budowlane stanowiła średnio 87% wartości szacunkowej (w 2016 r. – 85%; w 2015 r. i 2014 r. – 82%), natomiast na dostawy cena oferty wybranej stanowiła średnio 95% wartości szacunkowej (w 2016 r. – 94%; w 2015 r. – 93%; w 2014 r. – 90%). W przypadku usług cena oferty wybranej średnio stanowiła 91% wartości szacunkowej zamówienia (w 2016 r. – 89%; w 2015 r. i 2014 r. – 87%).

W ok. 61% (w 2016 r. – 67%; w 2015 r. i 2014 r. – 70%) postępowań szacowana przez zamawiających wartość zamówienia była wyższa od ceny oferty wybranej, natomiast w 32%

⁶ Analizie poddano wszystkie postępowania bez względu na liczbę kryteriów oceny ofert.

przypadków (w 2016 r. – 27%; w 2015 r. i 2014 r. – 23%) zamawiający nie doszacował wartości i cena oferty wybranej była wyższa od wartości szacunkowej zamówienia.

II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych wynika, że w roku 2017 polskim wykonawcom udzielono na rynkach zagranicznych 69 zamówień publicznych (w 2016 r. – 68; w 2015 r. – 72; w 2014 r. – 82)⁷.

Prezentowane dane odnoszą się do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których wartość była równa lub przekraczała wartości progów unijnych. Nie uwzględniono zatem ewentualnych zamówień o mniejszej wartości udzielanych na rynku europejskim polskim przedsiębiorcom.

Oferty polskich wykonawców były wybierane w postępowaniach organizowanych przez zamawiających przede wszystkim z Czech (16 kontraktów), Niemiec (7 kontraktów) i Węgier (6 kontraktów). Pięć zamówień realizowano w Luksemburgu, po cztery – w Belgii, Estonii, Holandii, Szwecji i na Litwie, trzy w Grecji, po dwa – w Danii i Francji, a po jednym zamówieniu – w Austrii, Chorwacji, Finlandii, Irlandii, Rumunii, Słowacji, Wlk. Brytanii i Włoszech.

W ramach ww. postępowań polskim wykonawcom udzielono następujących zamówień: 37 dostaw (w 2016 r. – 33; w 2015 r. – 49; w 2014 r. – 46), 28 usług (w 2016 r. – 27; w 2015 r. – 21; w 2014 r. – 31) oraz 4 roboty budowlane (w 2016 r. – 6; w 2015 r. – 2; w 2014 r. – 5).

Podobnie jak w latach ubiegłych postępowania, w których wybierano oferty wykonawców z Polski, obejmowały zbliżone przedmioty zamówienia. W przypadku dostaw udzielone zamówienia dotyczyły przede wszystkim taboru kolejowego, a także sprzętu górniczego wraz z częściami czy też części do śmigłowców, jak również autobusów i pojazdów specjalnych (w tym autobusów elektrycznych). Poza tym zamawiano dostawy sprzętu laboratoryjnego i osprzętu elektrycznego, aparatury badawczej i pomiarowej, wyrobów hutniczych czy dziewiarskich, produktów leczniczych oraz maszyn przemysłowych.

W przypadku usług zamawiano głównie usługi napraw i konserwacji maszyn przemysłowych i pojazdów, usługi inżynierskie i budowlane, usługi z zakresu ochrony a także usługi szkoleniowe i badawcze, usługi informatyczne, usługi reklamowe i marketingowe oraz usługi tłumaczeń.

Roboty budowlane dotyczyły budowy budynków i prac remontowych.

W sumie polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę 97,6 mln euro (w 2016 r. – 324 mln euro; w 2015 r. – 131 mln euro; w 2014 r. – 309 mln euro). Jednak w części ogłoszeń zamawiający nie podali wartości udzielonego zamówienia, dlatego można przyjąć, że faktyczna kwota była większa.

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2017 przedstawia załącznik nr 13 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

⁷ Prezentowane dane dotyczące podmiotów opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę wykonawcy. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Analiza danych wynikających z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej świadczy o udziale przedsiębiorców zagranicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego o dużej wartości (tj. o wartości równej lub przekraczającej progi unijne) prowadzonych przez polskich zamawiających. Przy czym istotne jest, że prezentowane dane dotyczące podmiotów zagranicznych opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę wykonawcy. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Na podstawie danych z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej można stwierdzić, że odsetek zamówień publicznych udzielonych podmiotom zagranicznym od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W roku 2017 około 3% zamówień (669 przypadków) przypadło wykonawcom zagranicznym (w roku 2015 – 903; 5%).

Ze względu na wartość odsetek zamówień udzielonych wykonawcom zagranicznym wygląda nieco inaczej: w 2017 r. wyniósł 7% (8,4 mld zł); w 2016 r. wyniósł 8% (5,8 mld zł); w 2015 r. – 18% (15,2 mld zł) a w 2014 r. – 14% (13,5 mld zł).

W roku 2017 w przypadku liczby udzielonych zamówień wykonawcom zagranicznym przeważały dostawy – 76% (508) wszystkich kontraktów, a następnie usługi – 21% (138); roboty budowlane stanowiły 3% (22) zamówień. Wykonawca zagraniczny wygrał również jeden konkurs.

Odmienne kształtowała się struktura udzielonych zamówień według wartości. Najwięcej środków wydatkowano na dostawy – 47% (3,989 mld zł), następnie na roboty budowlane – 41% (3,439 mld zł), a na miejscu trzecim znalazły się usługi z odsetkiem 12% wartości udzielonych zamówień (0,984 mld zł). Natomiast na konkurs wydatkowano 80 tys. zł.

Ze względu na liczbę w roku 2017 najwięcej zamówień przypadło w udziale przedsiębiorcom z Wielkiej Brytanii (115 kontraktów; 17%) oraz Niemiec (113 kontraktów; 17%). Następnie z Irlandii (12%), Szwajcarii (8%), Czech i Francji (po 7%) oraz Belgii i Włoch (po 5%). Wykonawcy z Austrii, Hiszpanii, Holandii i Szwecji otrzymali po 3%, a z USA 2% zamówień. Pozostałe 8% zamówień udzielono zamawiającym z takich krajów, jak: Chiny, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Grecja, Litwa, Malezja, Niger, Norwegia, Rosja, Słowacja, Słowenia, Turcja i Węgry.

Odmienne natomiast kształtowała się struktura zamówień udzielonych zagranicznym wykonawcom ze względu na wartość. Największa kwota zamówień przypadła przedsiębiorstwom z Niemiec (31% wartości kontraktów; ok. 2,622 mld zł). Wykonawcom z USA udzielono 26% kwoty zamówień, 13% przypadło w udziale Włochom a, 12% – wykonawcom z Hiszpanii.

Wysoki odsetek wartości zamówień udzielonych wykonawcom z Niemiec, Włoch i Hiszpanii wynika z tego, że oferty firm z tych krajów były wybierane w postępowaniach na roboty budowlane związane z dużymi inwestycjami infrastrukturalnymi. W przypadku Stanów Zjednoczonych były to zamówienia na dostawy samolotów.

Podobnie jak w latach ubiegłych zamówienia udzielane zagranicznym wykonawcom dotyczą najczęściej specyficznych przedmiotów zamówienia, np.: zakupu praw licencyjnych do oprogramowania bądź dostępu do baz danych, urządzeń optycznych, precyzyjnych i sprzętu laboratoryjnego czy sprzętu górniczego. Duży odsetek liczby zamówień stanowią zakupy sprzętu medycznego (w tym jednorazowego), leków i odczynników.

W przypadku robót budowlanych to najczęściej zamówienia dotyczące budowy i remontu dróg i autostrad oraz linii kolejowych, natomiast usługi dotyczą dokumentacji projektowej, nadzoru inwestorskiego, usług ubezpieczeniowych, specjalistycznych szkoleń oraz remontów sprzętu górniczego i wydobywczego.

W przypadku robót budowlanych w części zamówień wybierane są oferty konsorcjów, w skład których wchodzi także polscy wykonawcy, natomiast w przypadku dostaw jednorazowego i drobnego sprzętu medycznego firmy zagraniczne najczęściej wygrywają pojedyncze części zamówienia.

II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

1. Dane statystyczne dotyczące odwołań wnoszonych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

W ostatnich latach liczba wnoszonych odwołań przedstawiała się następująco:

- 2014 r. – 2 836 odwołań,
- 2015 r. – 2 877 odwołań,
- 2016 r. – 2 496 odwołań,
- 2017 r. – 2 749 odwołań.

W roku 2017 liczba wniesionych odwołań ukształtowała się na poziomie o 353 odwołania wyższym niż w roku 2016.

Liczbę wniesionych odwołań w latach 2014-2017 w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 14 do niniejszego Sprawozdania.

Odwołania wniesione w formie elektronicznej stanowiły 22% wszystkich odwołań, co również stanowi wzrost w stosunku do wykorzystania tego sposobu składania odwołań na przestrzeni lat 2014-2016, tj. 2014 r. – 18%, 2015 r. – 19%, 2016 r. – 19%.

Spośród odwołań wniesionych w 2017 r. 24 stanowiły odwołania dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. W porównaniu do roku 2016 (28 odwołań) ich liczba nieznacznie spadła.

Dokumentacja czterech spraw prowadzonych przed Krajową Izbą Odwoławczą zawierała informacje o klauzuli „poufne”, w związku z tym tryb ich rozpoznawania był zgodny z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 412, z późn. zm.).

W 2017 r. toczyły się 4 postępowania odwoławcze z udziałem biegłych. Biegli powoływani byli w dziedzinach: sprzęt medyczny, instalacje i urządzenia elektryczne, oczyszczanie ścieków oraz energetyka i automatyka przemysłowa.

2. Struktura wyników rozpatrzonych odwołań

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 2 774 odwołania. Orzeczenia KIO, jakie zapadły w 2017 r., przedstawiają się następująco:

Odwołania 2017	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 774	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	220	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	461	17%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	579	21%

Odwołania 2017	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Odrzucone	137	5%
Oddalone	861	31%
Uwzględnione	516	18%

Dla porównania struktura rozpatrzonych odwołań w 2016 r.:

Odwołania 2016	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 508	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	222	9%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	390	15%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	492	20%
Odrzucone	99	4%
Oddalone	770	31%
Uwzględnione	535	21%

Rozkład procentowy rozstrzygnięć podejmowanych przez Izbę w roku 2017 kształtował się podobnie jak w roku 2016. Różnice procentowe pomiędzy poszczególnymi rodzajami rozstrzygnięć są nieznaczne.

Uzupełniając, poniżej zestawienie rozstrzygnięć dotyczących odwołań, które wpłynęły, w 2017 r., zaś zostały rozpatrzone w 2017 r., jak i na początku 2018 r. (odwołania, które wpłynęły w końcu 2017 r.)

Odwołania 2017	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2 749	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	211	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	449	16%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	577	21%
Odrzucone	129	5%
Oddalone	857	31%
Uwzględnione	526	19%

Dla porównania struktura odwołań, które wpłynęły i zostały rozpatrzone w 2016 r.

Odwołania 2016	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2 497	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	226	9%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	398	16%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	490	20%
Odrzucone	105	4%
Oddalone	750	30%
Uwzględnione	528	21%

3. Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2017 r. średni czas oczekiwania na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania wynosił 15 dni, czyli o jeden dzień dłużej niż w latach 2014-2016.

Ogółem w 2017 r. 65 % odwołań zostało rozpatrzonych w terminie ustawowym, tj. w ciągu 15 dni od dnia wniesienia odwołania.

4. Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (39%) oraz dostawy (38%), natomiast najmniej odwołań składano w postępowaniach na roboty budowlane (23%).

Dla porównania w roku 2016 w postępowaniach na usługi zostało złożonych 45% odwołań, na dostawy - 33%, a na roboty budowlane – 22%. Zmiany procentowe nastąpiły głównie pomiędzy odwołaniami w postępowaniach na usługi i dostawy.

5. Odwołania a tryb postępowania

W 2 514 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (co stanowi 91% wszystkich odwołań wniesionych w 2017 r.), a 140 odwołań wniesiono w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu ograniczonego (5%).

Ogółem w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe złożono 68 odwołań. Wartości te kształtowały się następująco: dialog konkurencyjny – 22 (0,8%), negocjacje z ogłoszeniem – 20 (0,72%), wolna ręka - 20 (0,72%), negocjacje bez ogłoszenia – 5 (0,18%), zapytanie o cenę – 1 (0,03%).

Dla porównania informacja na temat liczby odwołań w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe w 2016 r.: dialog konkurencyjny – 4 (0,16%), negocjacje z ogłoszeniem – 25 (1%), negocjacje bez ogłoszenia – 3 (0,12%), wolna ręka – 7 (0,28%).

Z powyższych danych wynika, iż stosunek odwołań wnoszonych w trybach innych niż tryby podstawowe względem wszystkich złożonych odwołań zmalał.

6. Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
1.	Informatyka	403	14,66%
2.	Sektor medyczny	377	13,71%
3.	Pozostałe (m.in.: Obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne)	299	10,88%
4.	Budownictwo, w tym: a) budowa lub remonty dróg i autostrad b) budowa lub remonty obiektów sportowych c) budowa lub remonty budynków d) budowa lub remonty placów, parkingów	294	10,69% 4,69% 4,00% 0,87% 1,13%
5.	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	223	8,11%
6.	Sektor kolejowy	190	6,91%
7.	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	149	5,42%
8.	Gospodarka odpadami	139	5,06%
9.	Wodociągi i kanalizacja	127	4,62%
10.	Sektor energetyczny	112	4,07%
11.	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	71	2,58%
12.	Sektor górniczy	69	2,51%
13.	Sprzątanie	68	2,47%
14.	Transport publiczny	67	2,44%
15.	Opracowanie projektów budowlanych	49	1,80%
16.	Radiokomunikacja i telekomunikacja	34	1,24%

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
17.	Gospodarka wodna (gosp. rzeczna, gosp. morska, zbiorniki retencyjne, przeciwpowodziowe)	32	1,16%
18.	Usługi leśne	30	1,09%
19.	Ochrona fizyczna	16	0,58%
Liczba ogółem wniesionych odwołań w 2017 r.		2 749	100%

W roku 2017 najwięcej odwołań wniesiono w sektorze informatycznym (14,66%), następnie w sektorze medycznym i budowlanym (odpowiednio 13,71% i 10,69%). Na przestrzeni lat 2014-2017 nie odnotowano znaczących zmian dotyczących ilości składanych odwołań w największych branżach zawierających się w powyższym zestawieniu.

7. Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W 2017 r. liczba skarg wnoszonych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej do sądów okręgowych kształtowała się na wyższym poziomie niż w 2016 r. Stosunek procentowy liczby skarg względem rozpatrzonych odwołań pozostał jednak podobny (w 2017 r. – 6%, a w 2016 r. – 5%). Poniżej liczba skarg składanych w ostatnich latach:

- 2014 r. – 133,
- 2015 r. – 179,
- 2016 r. – 130,
- 2017 r. – 160.

W 2017 r. spośród 160 skarg na orzeczenia KIO 82 (52%) złożonych zostało przez odwołujących, 23 (14%) przez zamawiających, 21 (13%) przez wykonawców przystępujących do postępowania odwoławczego i 34 (21%) przez Prezesa UZP.

Na podstawie przekazanych do Urzędu 98 orzeczeń sądów okręgowych (stan na 14 lutego 2018 r.), jakie zapadły w wyniku rozpatrzenia skarg, rozstrzygnięcia sądów przedstawiają się następująco:

- oddalenie skargi - 24 (24%),
- odrzucenie skargi – 25 (26%),
- umorzenie postępowania – 14 (14%),
- uchylony wyrok – 8 (8%),
- zmieniony wyrok KIO – 27 (28%).

Dla porównania w 2016 r. wniesiono 130 skarg, czyli 5% w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań (2 508), w tym: 61 skarg (47%) było wniesionych przez odwołujących, 24 (18%) przez zamawiających, 23 (18%) przez przystępujących i 22 (17%) przez Prezesa UZP.

W roku 2017 obciążenie sądów sprawami skargowymi rozkładało się, podobnie jak w latach poprzednich, nierównomiernie. Najwięcej skarg zostało skierowanych do sądu okręgowego w Warszawie - 59 (37,1%), a w następnej kolejności do sądu okręgowego:

- w Krakowie – 9 (5,66%),
- w Gdańsku – 9 (5,66%),
- w Lublinie – 8 (5,03%),
- we Wrocławiu – 5 (3,14%),
- w Poznaniu – 5 (3,14%),
- w Łodzi – 5 (3,14%),
- w Koszalinie – 5 (3,14%),
- w Katowicach – 5 (3,14%),
- w Zielonej Górze – 4 (2,51%),
- w Szczecinie – 4 (2,51%),
- w Kielcach – 4 (2,51%),
- w Częstochowie – 4 (2,51%),

- w Bielsku-Białej – 4 (2,51%),
- w Toruniu – 3 (1,88%),
- w Olsztynie – 3 (1,88%),
- w Bydgoszczy – 3 (1,88%),
- w Opolu – 2 (1,25%),
- w Jeleniej Górze – 2 (1,25%),
- w Elblągu – 2 (1,25%).

Do pozostałych sądów okręgowych trafiały pojedyncze sprawy skargowe, a do 10 sądów nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych

II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego realizowanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki, a więc trybach najmniej konkurencyjnych, zamawiający na podstawie art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych ma prawo do opublikowania ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.

W roku 2017 w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowano ogółem 4 036 takich ogłoszeń, tj. o 88 mniej niż w 2016 r. (w 2015 r. – 6 056 a w 2014 r. – 7 034).

II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

Na podstawie art. 151a i art. 131w ustawy Pzp oraz w przypadku robót budowlanych na podstawie art. 143a ust. 1 pkt 2 zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia, pod warunkiem, że możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych⁸ wynika, że w roku 2017 liczba postępowań, w których przewidziano zaliczkowanie wyniosła 629, co stanowiło 0,52% ogółu postępowań ogłoszonych w BZP. Dla porównania w roku 2016 liczba takich zamówień wyniosła 482 (0,45% ogółu postępowań), w 2015 r. – 593 (0,51%), a w 2014 r. – 780 (0,54%).

W roku 2017 najwięcej ogłoszeń, w których przewidziano zaliczkowanie, dotyczyło zamówień na roboty budowlane, co może wynikać z nałożonego na zamawiającego obowiązku udzielania zaliczek w zamówieniach na roboty budowlane (442; co stanowiło 0,88% ogółu ogłoszeń na ten rodzaj zamówienia). W przypadku dostaw było to 88 (0,22%) a usług – 99 zamówień (0,32%).

⁸ Z uwagi na brak części informacji w bazie danych ogłoszeń publikowanych w TED, upublicznianej przez Komisję Europejską, nie jest możliwe uwzględnienie danych z ogłoszeń publikowanych w Dz. Urz. UE.

II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający, organizując postępowanie, może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.

W ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w roku 2017 w Biuletynie Zamówień Publicznych⁹ zamawiający umieścili takie zastrzeżenie w 294 przypadkach, co stanowiło 0,24% ogólnej liczby zamówień. W 2016 r. postępowań z takim zastrzeżeniem było 223 (0,21%), w 2015 r. – 169 (0,15%), a w 2014 r. – 183 (0,13%).

Najwięcej dotyczyło zamówień na usługi – 164 ogłoszenia, następnie zamówień na dostawy – 69 ogłoszeń oraz zamówień na roboty budowlane – 61 ogłoszeń.

II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Regulacje dotyczące zmiany postanowień umowy zawartej po udzieleniu zamówienia publicznego zawarte zostały w art. 144 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych. W 2016 r. nowelizacją z dnia 22 czerwca zmieniono brzmienie tego przepisu, precyzując i rozszerzając, zgodnie z nowymi dyrektywami UE, okoliczności, w których modyfikacja umowy jest dopuszczalna. Do 27 lipca 2016 r. zamawiający nie miał możliwości zmiany postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonał wyboru wykonawcy, chyba że okoliczność tej zmiany i jej warunki przewidział w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

W 2017 r. wskazano już okoliczności, po wystąpieniu których dopuszczalne stało się dokonywanie zmian postanowień zawartych w umowie o zamówienie publiczne lub umowie ramowej i określono, jakiego rodzaju zmiany będą uznane za istotne i co za tym idzie – będą wymagały wszczęcia nowego postępowania. Zamawiający mieli możliwość dokonywania zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, w sytuacji gdy:

- zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres,
- zmiany będą dotyczyły realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione wskazane w ustawie warunki,
- wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca;
- zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne,
- łączna wartość zmian nie przekracza kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie,
- zostały spełnione łącznie następujące warunki:

⁹ J.w.

- konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
- wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej.

1. Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Uwzględniając dane zawarte w ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w roku 2017 w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁰, ustalono, że zamawiający przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 101 038 przypadkach, co stanowiło 82,91% ogółu ogłoszeń o zamówieniach. Dla porównania w 2016 r. możliwość zmian postanowień zawartej umowy wskazano w 82 394 ogłoszeniach (77,53%), w 2015 r. – w 86 411 ogłoszeniach (74,53%), a w 2014 r. – w 102 094 (70,30%) ogłoszeniach.

Najwięcej takich postępowań dotyczyło robót budowlanych – 46 343 ogłoszenia, następnie dostaw – 29 518 oraz usług – 25 177 ogłoszeń.

2. Ogłoszenia o zmianie umowy

Zgodnie ze znowelizowanym w roku 2016 przepisem art. 144 ustawy Pzp w określonych przypadkach zmiany umowy zamawiający po dokonaniu tych zmian zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazuje Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zmianie umowy.

W roku 2017 zamawiający opublikowali łącznie (zarówno w BZP, jak i w Dz. Urz. UE) 3 029 ogłoszeń o zmianie umowy, co stanowi znaczący wzrost w stosunku do roku 2016, kiedy to zamawiający opublikowali 292 takie ogłoszenia.

W przypadku postępowań, w których ogłoszenia były publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający najczęściej powoływali się na okoliczności wymienione w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp – 31,68% ogłoszeń. Przy czym należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 144 ust. 1c ustawy Pzp jedynie w przypadkach, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 2 i 3 istnieje obowiązek publikacji ogłoszenia o zmianie umowy.

Poniżej znajduje się szczegółowa struktura okoliczności dotyczących zmian postanowień umowy wskazywanych przez zamawiających w treści ogłoszeń o zmianie umowy opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych:

Pkt	Okoliczności wymienione w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp	Odsetek
1)	zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian	31,68%
2)	zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego, b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego, c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	30,23%
3)	zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,	19,30%

¹⁰ J.w.

Pkt	Okoliczności wymienione w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp	Odsetek
	b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	
4)	wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca:	
a)	na podstawie postanowień umownych, o których mowa w pkt 1	0,09%
b)	w wyniku połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji lub nabycia dotychczasowego wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, o ile nowy wykonawca spełnia warunki udziału w postępowaniu, nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian umowy	0,09%
c)	w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązań wykonawcy względem jego podwykonawców	5,95%
5)	zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne w rozumieniu ust. 1e	4,17%
6)	łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie	8,49%
Ogółem		100%

II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

W 2017 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych¹¹ opublikowano 429 ogłoszeń dotyczących zastosowania dialogu technicznego, co stanowiło 0,35% ogółu postępowań poniżej progów unijnych. Dla porównania w roku 2016 dialog techniczny zastosowano w 193 postępowaniach (0,18%), w roku 2015 – w 240 postępowaniach, a w roku 2014 – w 275 postępowaniach.

W przypadku zamówień na roboty budowlane postępowań poprzedzonych dialogiem technicznym było 172 (w 2016 r. – 42; w 2015 r. – 39; w 2014 r. – 54), w przypadku dostaw – 134 (w 2016 r. – 75; w 2015 r. – 124; w 2014 r. – 117), a w przypadku usług – 123 (w 2016 r. – 76; w 2015 r. – 77; w 2014 r. – 104).

II.3.6. Wyniki ankiety Urzędu dotyczącej stosowania kar umownych w postępowaniach o zamówienie publiczne

W roku 2017 Urząd przeprowadził badanie dotyczące zagadnień związanych z karami umownymi za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w zamówieniach publicznych. Celem tego działania była analiza przyczyn i częstotliwości nakładania kar przez zamawiających na wykonawców w trakcie realizacji zamówień publicznych, a także sposobu windykacji kar i ewentualnego dochodzenia ich na drodze sądowej. Pytania badawcze skierowano łącznie do 199 podmiotów udzielających dużych zamówień publicznych oraz dużej liczby zamówień, w tym w szczególności z zakresu robót budowlanych oraz sektora IT.

W efekcie przeprowadzonego badania uzyskano informację, iż prawie wszyscy zamawiający zawierali w treści umów o zamówienie publiczne klauzule dotyczące kar za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. Jednocześnie dwóch na trzech zamawiających korzystało z tych postanowień umowy i nakładało na wykonawców kary umowne we wskazanym zakresie (najczęściej była to jedna kara w trakcie realizacji jednej umowy). Średnio najwięcej kar miało miejsce w przypadku zamówień publicznych realizowanych przez jednostki udzielające zamówień sektorowych.

¹¹ J.w.

Wśród ogółu nakładanych kar najczęściej dotyczyły one nieterminowej realizacji całości bądź części zamówienia oraz ogólnego nienależytego wykonania umowy. W odniesieniu do zamówień na roboty budowlane oraz na usługi w około dwóch na pięć przypadków wykonawca zapłacił kary umowne w odpowiedzi na wezwanie zamawiającego przed wystąpieniem zamawiającego z pozwem do sądu o zapłatę kary umownej. W dostawach – w około trzech na pięć przypadków.

Jednocześnie badanie wykazało, iż zamawiający niewielkim stopniu korzystali z możliwości wnoszenia pozwów do sądu o zapłatę kar umownych, gdy wykonawca uchylał się od zapłaty kary. W robotach budowlanych odsetek takich spraw nie przekroczył 6%, w dostawach 3%, a w usługach 2%. Natomiast sprawy, które trafiły do sądu najczęściej kończyły się rozstrzygnięciem na korzyść zamawiającego, ewentualnie ugodą sądową.

Ankietowani zwykle wskazywali, iż nieprawidłowości, na podstawie których nałożono kary umowne, nie miały wpływu bądź miały niewielki wpływ na realizację zamówienia. Jedynie w przypadku 5% zamówień na roboty budowlane i usługi oraz 2% na dostawy respondenci poinformowali, że nieprawidłowości miały istotny wpływ na realizację zamówienia, co w konsekwencji doprowadziło do rozwiązania umowy lub zasądzenia odszkodowania.

Raport z badania dotyczącego stosowania kar umownych w zamówieniach publicznych został udostępniony na stronach internetowych Urzędu w zakładce Repozytorium wiedzy / Analizy Systemowe / Raporty, link:

<https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/analizy-systemowe/raporty/raport-dotyczacy-stosowania-kar-umownych-w-zamowieniach-publicznych>.

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych, a także organem właściwym w sprawach umowy koncesji.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy – Prawo zamówień publicznych został określony w art. 154 tej ustawy.

Wśród kompetencji Prezesa UZP określonych ustawą – Prawo zamówień publicznych w szczególności należy wymienić:

- opracowywanie projektów aktów normatywnych dotyczących zamówień,
- podejmowanie rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- przygotowanie przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień,
- dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych,
- czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonywanie kontroli procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych,
- prowadzenie działań związanych z informatyzacją systemu zamówień publicznych,

- opracowywanie programów szkoleń, organizowanie oraz inspirowanie szkoleń z zakresu zamówień publicznych,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi,
- przekazywanie co trzy lata Komisji Europejskiej sprawozdania z monitorowania funkcjonowania systemu zamówień oraz sprawozdania statystycznego dotyczącego zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- wydawanie w szczególności – z urzędu lub na wniosek – opinii, w których Prezes UZP przedstawia interpretację przepisów ustawy budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi został określony w art. 52 tej ustawy. Do kompetencji Prezesa UZP określonych ww. ustawą należy:

- opracowywanie, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, oraz opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących umowy koncesji,
- monitorowanie stosowania zasad zawierania umowy koncesji oraz upowszechnianie wyników monitorowania,
- przekazywanie na żądanie Komisji Europejskiej, nie rzadziej niż co 3 lata, sprawozdania z monitorowania.

III.1.1. Decyzje administracyjne

Zgodnie z art. 154 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych Prezes UZP podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą. Ustawa – Prawo zamówień publicznych upoważnia Prezesa UZP do rozstrzygania w drodze decyzji administracyjnych spraw w zakresie:

- nakładania kary pieniężnej (art. 202 ust. 1 ustawy Pzp),
- wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy (art. 154a ust. 2 ustawy Pzp).

W roku 2017 Prezes UZP prowadził łącznie 16 postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2017 r.:

- 8 spraw zostało zakończonych decyzją pierwszoinstancyjną nakładającą karę pieniężną. Od 2 decyzji nie złożono wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 5 spraw zostało zakończonych decyzją utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję pierwszoinstancyjną w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy,
- 1 sprawę zakończono decyzją o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania pierwszej instancji w całości w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy,
- 1 sprawę zakończono decyzją o umorzeniu postępowania,
- 1 sprawa pozostawała w toku (nie została wydana decyzja kończąca postępowanie administracyjne).

Spośród postępowań administracyjnych wszczętych w 2017 r. 2 postępowania były prowadzone na skutek naruszeń stwierdzonych w toku kontroli lub ustaleń dokonanych przez Prezesa UZP, a 8 postępowań - w wyniku zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach złożonych przez inne podmioty.

W sprawach zakończonych w 2017 r. zostały wydane następujące rozstrzygnięcia:

- 1) W 7 postępowaniach administracyjnych decyzją została nałożona kara pieniężna w wysokości 3 000 zł – w wyniku czego kary pieniężne zostały nałożone w łącznej kwocie 21 000 zł. W stosunku do 4 z ww. decyzji zostały złożone wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. W wyniku ww. wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy wydano 4 decyzje utrzymujące w mocy decyzje wydane w pierwszej instancji;
- 2) W 1 postępowaniu administracyjnym decyzją została nałożona kara pieniężna w wysokości 150 000 zł. W stosunku do ww. decyzji złożony został wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, w wyniku którego wydano decyzję utrzymującą w mocy decyzję wydaną w pierwszej instancji;
- 3) W 1 postępowaniu administracyjnym toczącym się w roku 2017 wydano decyzję o umorzeniu postępowania;
- 4) W 1 postępowaniu administracyjnym toczącym się w roku 2017 na skutek złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy została wydana decyzja o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania w pierwszej instancji w całości.

Postępowania zakończone decyzjami ostatecznymi o nałożeniu kary pieniężnej, dotyczyły następujących zarzutów:

- a) udzielenia zamówienia bez wymaganego ogłoszenia (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp);
- b) udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu zapytania o cenę (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp);
- c) udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp);
- d) dokonania zmian w umowie w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem ustawy Pzp (art. 200 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp).

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa UZP w roku 2017 wyniosła 171 000 zł. Dla porównania w 2016 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 21 decyzji administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej, tj. 13 decyzji w pierwszej instancji i 7 decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy oraz 1 decyzję w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego. Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa UZP w roku 2016 wyniosła 183 000 zł.

W 2017 r. wpłynęło 7 wniosków dotyczących wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej. W wyniku ich rozpatrzenia wydano 5 decyzji dotyczących wpisu na ww. listę. Dwa wnioski zostały pozostawione bez rozpoznania z uwagi na ich niezuzupełnienie.

Nie były wydawane decyzje dotyczące odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy (w 2016 r. natomiast zostały wydane 2 decyzje dotyczące wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej i nie wydano żadnej decyzji dotyczącej odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy).

III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

Zadaniem Prezesa Urzędu jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych (art. 154 pkt 11 Pzp). W tym zakresie poza kompetencją do kontroli udzielania zamówień publicznych Prezes UZP został wyposażony w szczególne uprawnienie polegające na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej do wytaczania powództw o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 144a ust. 1 i art. 146 ust. 6 Pzp). Powyższa kompetencja Prezesa UZP dotyczy umów w sprawach zamówień publicznych

zawartych z naruszeniem art. 146 ust. 1 i 6 Pzp, jak też części umów zawartych z naruszeniem art. 140 ust. 3 Pzp oraz zmian umów dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp. Uprawnienie przysługujące Prezesowi UZP ma charakter szczególny z uwagi na fakt, iż prawo do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy przysługuje podmiotowi (Prezesowi Urzędu), który nie jest stroną stosunku materialnoprawnego (umowy w sprawie zamówienia publicznego). Tym samym uprawnienie do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy jest niezależne od istnienia interesu prawnego Prezesa Urzędu w ustaleniu nieważności takiej umowy (tak też Sąd Najwyższy na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 29 stycznia 2010 r. w wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. akt: II CSK 104/09 – LEX nr 527136). Prezes Urzędu, wytaczając powództwo o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, występuje w ochronie interesu publicznego polegającego na zapewnieniu przestrzegania zasad systemu zamówień publicznych określonych w Pzp.

W 2017 roku Prezes UZP wniósł trzy pozwy o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, które dotyczyły problematyki opisu przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby ograniczać uczciwą konkurencję (2 pozwy) oraz udzielenia zamówienia na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych wykonawcy niewybranemu w drodze przetargu. Podstawą prawną wszystkich ww. powództw był przepis art. 146 ust. 6 ustawy Pzp.

Ponadto, w roku 2017 r. pozostawało w toku 6 spraw sądowych, w których pozwy zostały wniesione w latach wcześniejszych, tj. w sprawach dotyczących:

- 1) braku stosowania ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na najem i budowę budynków użyteczności publicznej na potrzeby wymiaru sprawiedliwości z niezasadnym powołaniem się na wyłączenie stosowania ustawy Pzp przy nabywaniu własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy najmu nieruchomości oraz o unieważnienie umowy najmu nieruchomości i umowy sprzedaży nieruchomości oparto na podstawie art. 146 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r., a także na podstawie art. 144a ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 2 oraz na podstawie art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 40 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 pkt 12 ustawy Pzp oraz w zw. z art. 2 pkt 13 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy Pzp i art. 2 pkt 8 ustawy Pzp;
- 2) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek zastosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na wykonanie projektów architektury wnętrz trybun stadionu miejskiego w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu wymienionych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp;
- 3) udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy, którego oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę nowych, oryginalnych kompletów pistoletów samopowtarzalnych, winna była zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, a postępowanie winno być zostać unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy Pzp.

W 2017 roku prawomocnie zakończono sprawy, w których pozwy zostały wniesione w latach poprzednich:

- 1) Sprawa dotyczyła nieuzasadnionego zastosowania trybu zapytania o cenę przy udzieleniu zamówienia publicznego na wykonanie modernizacji serwisu internetowego i serwisu intranetowego sądu – wniosek o unieważnienie umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 oraz art. 146 ust. 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 10 ust. 2 w zw. z art. 70 ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2017 r. (sygn. akt I ACa 74/16) Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego

- od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 listopada 2015 r. (sygn. akt II C 383/15).
- 2) Sprawa dotyczyła kwestii podziału zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp oraz interpretacji przesłanek zastosowania trybu z wolnej ręki przy udzieleniu zamówienia na dostarczanie oprogramowania aplikacyjnego systemu informatycznego, rozbudowę i implementację systemu informatycznego. Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie (sygn. akt: I ACa 15/16) oddalił apelację Prezesa UZP od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 października 2015 r. (sygn. akt: XXIV C 423/13), oddalającego powództwo Prezesa UZP.
 - 3) Sprawa dotyczyła udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek stosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na roboty dodatkowe przy budowie kompleksu dydaktyczno-sportowego w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017 r. (sygn. akt I C 189/11) Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim stwierdził nieważność objętej pozvem umowy.

III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W roku 2017 Prezes UZP, działając na podstawie przysługujących mu kompetencji, wniósł 34 skargi do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

Spośród 34 wniesionych w 2017 r. skarg, 22 dotyczyły postanowień Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołań wniesionych w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego wykluczenia wykonawcy, który taką ofertę złożył lub na zaniechaniu odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Zostały one rozpoznane w następujący sposób:

- 1) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2283/16): wyrokiem z dnia 23 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie (sygn. akt: V Ga 2/17) zmienił zaskarżone orzeczenie w całości w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 2) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2298/16): wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Krakowie (sygn. akt: II Ca 145/17) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 22 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2355/16): postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt: X Ga 18/17) umorzył postępowanie.
- 4) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2397/16): wyrokiem z dnia 11 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 139/17) uchylił zaskarżone postanowienie w całości i umorzył postępowanie.
- 5) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2405/16): wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Koninie (sygn. akt: I Ca 51/17) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie przepisów ustawy.
- 6) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2411/16): wyrokiem z dnia 25 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 165/17) zmienił zaskarżone postanowienie w całości m.in. w ten sposób, że w punkcie 1 uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie art. 7 ust. 1 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 4 oraz art. 180 ust. 2 pkt 6 w zw. z art. 11 ust. 8 ustawy Pzp.
- 7) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2426/17): wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Legnicy (sygn. akt:

- VI Ga 62/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie I w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 8) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2462/17): wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku (sygn. akt: II Ca 115/17) zmienił zaskarżone postanowienie w całości m.in. w ten sposób, że w punkcie 1 uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie przepisów ustawy.
- 9) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2467/16); wyrokiem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie (sygn. akt: VI Ga 60/17) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 10) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2478/16): postanowieniem z dnia 17 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Kielcach (sygn. akt: VII Ga 61/17) uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie.
- 11) Skarga Prezesa Urzędu na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 31 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 115/17): wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 365/17) zmienił zaskarżone postanowienie w całości m.in. w ten sposób, że w punkcie 1 uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie art. 7 ust. 1 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 6 i art. 91 ust. 1 oraz art. 180 ust. 2 pkt 6 w zw. z art. 11 ust. 8 ustawy Pzp.
- 12) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 160/17): wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach (sygn. akt: XIX Ga 202/17) uchylił zaskarżone postanowienie i oddalił odwołanie.
- 13) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 200/17): wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Opolu (sygn. akt: VI Ga 56/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 14) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 210/17): wyrokiem z dnia 10 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie (sygn. akt: V Ga 69/17) zmienił zaskarżone postanowienie m.in. w ten sposób, że w punkcie I uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie przepisów ustawy.
- 15) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 230/17): wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (sygn. akt: VI Ca 441/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie, w pozostałej części skargę oddalił.
- 16) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 260/17): wyrokiem z dnia 8 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Legnicy (sygn. akt: VI Ga 147/17) oddalił skargę.
- 17) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 3 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 342/17): wyrokiem z dnia 26 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Kielcach (sygn. akt: VII Ga 169/17) zmienił zaskarżone postanowienie w całości m.in. w ten sposób, że w punkcie 1 uwzględnił odwołanie i stwierdził naruszenie przepisów ustawy.
- 18) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 343/17): wyrokiem z dnia 9 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Kielcach (sygn. akt: VII Ga 139/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 19) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 344/17): wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie (sygn. akt: IV Ca 685/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 i oddalił odwołanie.
- 20) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 1 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 347/17): postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach (sygn. akt: X Ga 112/17) uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie, znosząc między stronami koszty postępowania odwoławczego.
- 21) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 424/17): wyrokiem z dnia 14 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 626/17) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.

- 22) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 434/17): wyrokiem z dnia 6 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie (sygn. akt: VI Ca 365/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.

Pozostałe wniesione w 2017 r. skargi Prezesa UZP dotyczyły następujących kwestii:

- 1) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 36/17) dotyczyła możliwości umorzenia postępowania odwoławczego w części, tj. co do zarzutu uwzględnionego przez Zamawiającego w odpowiedzi na odwołanie, kwestii oddalenia odwołania w części, w sytuacji gdy odwołanie powinno zostać uwzględnione z uwagi na stwierdzenie przez Izbę naruszenia przepisów ustawy Pzp, które miało wpływ lub mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania, nadto kosztów postępowania odwoławczego, tj. problematyki dopuszczalności rozdzielenia pomiędzy stronami kosztów postępowania odwoławczego proporcjonalnie do liczby uwzględnionych zarzutów odwołania. Wyrokiem z dnia 29 maja 2017 r. (sygn. akt VI Ga 78/17) Sąd Okręgowy w Toruniu zmienił zaskarżony wyrok w części.
- 2) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 marca 2017 r. (sygn. akt: KIO 354/17, KIO 379/17) dotyczyła orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego. W skardze zarzucono naruszenie przepisu art. 192 ust. 10 ustawy Pzp, w zw. z § 3 pkt 2 lit. a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na zasądzeniu od wykonawcy na rzecz zamawiającego jedynie części poniesionych przez zamawiającego uzasadnionych kosztów postępowania odwoławczego oraz art. 192 ust. 10 ustawy Pzp, w zw. z § 5 ust. 2 pkt 1 i § 3 pkt 1 i 2 lit. b ww. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na zaniechaniu zasądzenia od zamawiającego na rzecz wykonawcy zwrotu uiszczanego przez ww. wykonawcę wpisu od odwołania, podczas gdy w świetle ww. przepisów wobec uwzględnienia odwołania ww. wykonawcy Izba prawidłowo powinna zasądzić od zamawiającego na rzecz ww. wykonawcy nie tylko koszty postępowania odwoławczego poniesione z tytułu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika, ale także kwotę stanowiącą wpis od odwołania w tej sprawie. Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2017 r. (sygn. akt II Ca 274/17) Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej umorzył postępowanie w sprawie.
- 3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 662/17) dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania. W skardze podniesiono zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp poprzez bezzasadne odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zostały spełnione przesłanki odrzucenia odwołania określone w ww. przepisie, bowiem w stanie faktycznym niniejszej sprawy przepisy ustawy Pzp miały zastosowanie oraz zarzut naruszenia art. 172 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 13 i art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r. poz. 798) poprzez uznanie, że w ramach postępowania odwoławczego, w sytuacji podnoszenia w odwołaniu zarzutu zaniechania odrzucenia oferty najkorzystniejszej, której złożenie – zdaniem odwołującego - stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, Krajowa Izba Odwoławcza nie ma ustawowej kompetencji do zbadania, czy rzeczywiście oferta stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, podczas gdy w ww. sytuacji Izba jest nie tylko uprawniona, ale także obowiązana do dokonania takiej oceny. Sąd Okręgowy w Toruniu uwzględnił skargę Prezesa UZP i wyrokiem z dnia 17 lipca 2017 r. (sygn. akt VI Ga 95/17) zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił odwołanie.
- 4) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 730/17) dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania. W skardze podniesiono zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 5 ustawy Pzp poprzez bezzasadne odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zostały spełnione przesłanki odrzucenia odwołania określone w ww. przepisie, bowiem w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było podstaw do uznania, że odwołanie dotyczyło czynności, którą zamawiający wykonał zgodnie z wyrokiem

- Krajowej Izby Odwoławczej, a to z tego względu, że w ww. wyroku Izba nakazała zamawiającemu dokonanie innych niż objęte odrzuconym odwołaniem czynności. Zarzucono również naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 182 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania, podczas gdy nie zaszła przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, bowiem odwołanie zostało wniesione w terminie. Wyrokiem z dnia 16 sierpnia 2017 r. (sygn. akt IX Ga 315/17) Sąd Okręgowy w Lublinie uchylił zaskarżone postanowienie w całości i umorzył postępowanie.
- 5) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27 czerwca 2017 r. (sygn. akt: KIO 1127/17) dotyczyła dopuszczalności wniesienia odwołania w postępowaniach prowadzonych na zasadzie art. 138o ustawy Pzp. W skardze zarzucono naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp w zw. z art. 138o i art. 138g ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że w postępowaniach na usługi społeczne, w których wartość zamówienia jest niższa niż 750.000 euro, tj. w postępowaniach prowadzonych na podstawie art. 138o ustawy Pzp, przysługuje możliwość wniesienia odwołania, w szczególności odwołania wobec czynności zamawiającego polegającej na unieważnieniu postępowania, co skutkowało rozpoznaniem przez Izbę odwołania wniesionego przez wykonawcę, podczas gdy odwołanie to winno zostać przez Izbę odrzucone, a to z tego względu, że przepis art. 138o ustawy Pzp, na podstawie którego zamawiający prowadził przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, nie przewiduje możliwości wniesienia odwołania, a w postępowaniach prowadzonych w oparciu o art. 138o ustawy Pzp przepisów rozdziału VI dotyczącego środków odwoławczych nie stosuje się. Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2017 r. (sygn. akt IX Ca 807/17) Sąd Okręgowy w Olsztynie uchylił zaskarżony wyrok w całości i odrzucił odwołanie.
- 6) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27 lipca 2017 r. (sygn. akt: KIO 1438/17) dotyczyła zwrotu odwołania przez skład orzekający Izby. W skardze zarzucono naruszenie art. 187 ust. 7 w zw. z art. 187 ust. 6 ustawy Pzp oraz § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2018 r. poz. 1092) poprzez dokonanie zwrotu odwołania, gdy nie było ku temu podstaw, bowiem odwołujący prawidłowo i w terminie uzupełnił braki formalne odwołania, tj. w wyznaczonym przez Prezesa Izby terminie do uzupełnienia braków formalnych odwołania złożył pełnomocnictwo do wniesienia ww. odwołania, a także dokument potwierdzający umocowanie osoby, która podpisała pełnomocnictwo w imieniu odwołującego do udzielenia tego pełnomocnictwa. Postanowieniem z dnia 15 listopada 2017 r. (sygn. akt XXIII Ga 1397/17) Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie wywołane skargą.
- 7) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2224/16) dotyczyła kosztów postępowania odwoławczego. W skardze zarzucono naruszenie przepisu art. 186 ust. 6 pkt 1 ustawy Pzp poprzez błędne uznanie, że ww. przepis nie stanowi samodzielnej podstawy do zwrotu na rzecz Odwołującego wpisu od odwołania w sytuacji, w której postępowanie odwoławcze zostało umorzone przez Izbę na zasadzie art. 186 ust. 3a ustawy Pzp, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu art. 186 ust. 6 pkt 1 ustawy Pzp, w szczególności zawartego w nim sformułowania, że koszty postępowania odwoławczego w okolicznościach, o których mowa w art. 186 ust. 3a ustawy Pzp znosi się wzajemnie, prowadzi do wniosku, że w ww. okolicznościach wpis od odwołania powinien w całości zostać zwrócony Odwołującemu. Postanowieniem z dnia 16 lutego 2017 r. (sygn. akt XXIII Ga 19/17) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił skargę.
- 8) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2285/16) dotyczyła możliwości jednoczesnego uwzględnienia i oddalenia odwołania w części, a także dopuszczalności podziału kosztów postępowania odwoławczego w zależności od liczby uwzględnionych zarzutów. W skardze postawiono zarzuty naruszenia: (1) art. 192 ust. 1 i 2 ustawy Pzp poprzez jednoczesne oddalenie i uwzględnienie odwołania, w sytuacji gdy w świetle ww. przepisów nie jest możliwe, aby w postępowaniu odwoławczym strony - jak to wskazała Izba: „w równych częściach wygrały oraz przegrały”, bowiem prawidłowa wykładnia ww. przepisów prowadzi do wniosku, że w wyroku Izba

obowiązana jest wypowiedzieć się jednoznacznie, czy odwołanie – jako środek ochrony prawnej uwzględnić, czy też je oddać, nadto z ww. przepisów nie wynika możliwość częściowego uwzględnienia odwołania z jednoczesnym częściowym oddaleniem tego odwołania; (2) art. 192 ust. 1 i 2 ustawy Pzp poprzez oddalenie odwołania w części, w sytuacji gdy odwołanie powinno zostać uwzględnione zgodnie z art. 192 ust. 2 ustawy Pzp, a to z uwagi na stwierdzenie przez Izbę naruszenia przepisów ustawy Pzp, które miało wpływ lub mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania; (3) art. 192 ust. 10 ustawy Pzp, statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik postępowania odwoławczego w zw. z § 1 ust. 1 pkt 2 i § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972) poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisu, polegające na rozdzieleniu pomiędzy stronami po połowie wpisu od odwołania i wzajemnym zniesieniu kosztów wynagrodzenia pełnomocników, podczas gdy w świetle ww. przepisów, wobec konieczności uwzględnienia odwołania, Izba prawidłowo powinna obciążyć zamawiającego całością kosztów postępowania odwoławczego; (4) art. 186 ust. 6 pkt 1 w zw. z art. 186 ust. 2 i 3a ustawy Pzp poprzez ich zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują zasadę orzeczenia o kosztach postępowania w sytuacji umorzenia postępowania, podczas gdy w niniejszej sprawie postępowanie nie było umorzone, a Izba orzekła merytorycznie; (5) art. 186 ust. 6 pkt 2 w zw. z art. 186 ust. 3 ustawy Pzp poprzez ich zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują zasadę orzeczenia o kosztach postępowania w sytuacji umorzenia postępowania, podczas gdy w niniejszej sprawie postępowanie nie było umorzone, a Izba orzekła merytorycznie; (6) art. 186 ust. 6 pkt 3 w zw. z art. 186 ust. 4 ustawy Pzp poprzez ich zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują zasadę orzeczenia o kosztach postępowania w sytuacji, w której przystępujący do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego wniosie sprzeciw wobec uwzględnienia przez zamawiającego w całości lub w części zarzutów przedstawionych w odwołaniu, gdy odwołujący nie wycofał pozostałych zarzutów odwołania, podczas gdy w stanie faktycznym niniejszej sprawy przystępujący do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego nie wniósł sprzeciwu wobec uwzględnienia przez zamawiającego w części zarzutów odwołania; (7) art. 186 ust. 6 pkt 4 ustawy Pzp w zw. z art. 186 ust. 4a ustawy Pzp poprzez ich zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują zasadę orzeczenia o kosztach postępowania w sytuacji, w której zamawiający uwzględni część zarzutów odwołania, odwołujący nie wycofa pozostałych zarzutów odwołania, a do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego nie przystąpił w terminie żaden wykonawca, podczas gdy w niniejszej sprawie po stronie Zamawiającego przystąpił w terminie wykonawca; (8) § 5 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania poprzez ich zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują kwestie rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego w sytuacji umorzenia postępowania, podczas gdy w niniejszej sprawie postępowanie nie było umorzone, a Izba orzekła merytorycznie; (9) § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo iż brak było ku temu podstaw, bowiem przepisy te regulują kwestie rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego w sytuacji zwrotu przez Izbę odwołania, podczas gdy w niniejszej sprawie odwołanie nie było zwrócone, a Izba orzekła merytorycznie. Wyrokiem z dnia 24 marca 2017 r. (sygn. akt I Ca 26/17) Sąd Okręgowy w Krośnie uwzględnił skargę Prezesa UZP w części orzekającej o kosztach postępowania i zmienił wyrok w zaskarżonej części, a w pozostałym zakresie skargę oddalił.

Następujące sprawy ze skarg Prezesa Urzędu wniesionych w 2017 r. nie zostały w 2017 r. zakończone:

- 1) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2445/16) o odrzuceniu odwołania wniesionego w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku (sygn. akt: XII Ga 178/17) przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienia prawne: „1. Czy w pojęciu »wybór najkorzystniejszej oferty« z art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, ze zm.) mieści się prawo wniesienia odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, którego wadliwość polega na zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, który złożył taką ofertę, lub zaniechaniu odrzucenia oferty przez zamawiającego, która powinna podlegać odrzuceniu? 2. W razie pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1 – czy art. 198f ust. 2 tej ustawy wyłącza możliwość uchylecia zaskarżonego postanowienia przez sąd okręgowy rozpoznający skargę na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania w razie stwierdzenia, że nie zachodziły przesłanki do odrzucenia?”. W dniu 17 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt: III CZP 56/17) podjął uchwałę następującej treści: „1. Zarzuty odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, o którym mowa w art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) mogą obejmować także zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który złożył ofertę wybraną przez zamawiającego lub zaniechanie odrzucenia oferty, która powinna podlegać odrzuceniu. 2. Artykuł 198f ust. 2 zdanie czwarte ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) wyłącza możliwość uchylecia przez sąd okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania”.
- 2) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 246/17) o odrzuceniu odwołania wniesionego w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku (sygn. akt: XII Ga 175/17) przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienia prawne: „1. Czy w pojęciu »wybór najkorzystniejszej oferty« z art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, ze zm.) mieści się prawo wniesienia odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, którego wadliwość polega na zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, który złożył taką ofertę, lub zaniechaniu odrzucenia oferty przez zamawiającego, która powinna podlegać odrzuceniu? 2. W razie pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1 – czy art. 198f ust. 2 tej ustawy wyłącza możliwość uchylecia zaskarżonego postanowienia przez sąd okręgowy rozpoznający skargę na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania w razie stwierdzenia, że nie zachodziły przesłanki do odrzucenia?”. W dniu 17 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt: III CZP 58/17) podjął uchwałę następującej treści: „1. Zarzuty odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, o którym mowa w art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) mogą obejmować także zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który złożył ofertę wybraną przez zamawiającego lub zaniechanie odrzucenia oferty, która powinna podlegać odrzuceniu. 2. Artykuł 198f ust. 2 zdanie czwarte ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) wyłącza możliwość uchylecia przez sąd okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania”.
- 3) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12 października 2017 r. (sygn. akt: KIO 2053/17, KIO 2054/17) – sprawa dotyczyła kwestii składania oświadczeń o

przynależności albo braku przynależności do grupy kapitałowej w postępowaniu podzielonym przez zamawiającego na części, a także wykładni przesłanek nakazujących zamawiającemu wykluczenie wykonawcy z udziału w postępowaniu. W przedmiotowej skardze zarzucono naruszenie następujących przepisów: (1) art. 24 ust. 1 pkt 23 w zw. z art. 24 ust. 4 w zw. z art. 2 pkt 7a ustawy Pzp poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż oświadczenie o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej złożone przez odwołujących w zakresie części zamówienia, winno obejmować całe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, a nie jego pojedyncze części, a co za tym idzie Odwołujący, przynależący do tej samej grupy kapitałowej co wykonawca, który złożył oferty na inne części zamówienia, podlegają wykluczeniu z udziału w postępowaniu, a złożone przez nich oferty należy uznać za odrzucone, podczas gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisów winna prowadzić do wniosku, że przynależność do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 ustawy Pzp, może być rozpatrywana wyłącznie w zakresie poszczególnych części, na które zamówienie zostało podzielone; (2) art. 24 ust. 1 pkt 17 w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i uznanie, że niezłożenie przez odwołujących oświadczenia o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w zakresie całego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego skutkowało wprowadzeniem Zamawiającego w błąd, co mogło mieć istotny wpływ na podejmowane przez niego decyzje, a co za tym idzie zaaprobowanie wykluczenia przez Zamawiającego Odwołujących z udziału w postępowaniu również na podstawie tej przesłanki i uznania złożonych przez nich ofert za odrzucone; (3) art. 24 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i uznanie, że Odwołujący, którzy złożyli oświadczenia o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w zakresie poszczególnych części zamówienia, a nie w zakresie całego postępowania, nie wykazali braku podstaw do wykluczenia, a co za tym idzie usankcjonowanie wykluczenia przez Zamawiającego Odwołujących z udziału w postępowaniu również na podstawie tej przesłanki i uznania złożonych przez nich oferty za odrzucone.

- 4) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 sierpnia 2017 r. (sygn. akt: KIO 1557/17) dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania. W skardze zarzucono naruszenie art. 180 ust. 5 ustawy Pzp poprzez jego błędną interpretację skutkującą uznaniem, że kopia odwołania musi być opatrzona odręcznym podpisem, podczas gdy wymóg taki nie wynika z ww. przepisu ani nie istnieje podstawa prawna w ustawie Pzp do wymagania odręcznego podpisania kopii odwołania. Postawiono również zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 7 w zw. z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp poprzez bezpodstawne odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy Odwołujący prawidłowo i skutecznie przesłał Zamawiającemu kopię odwołania przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

Prezes UZP przystąpił w 2017 r. do jednego postępowania wywołanego wniesieniem skargi, tj. do postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Łodzi (sygn. akt XIII Ga 1291/16). Przystąpienie dotyczyło wykładni i zastosowania art. 192 ust. 2 ustawy Pzp. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Łodzi umorzył postępowanie wywołane wniesieniem skargi.

W 2017 r. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 19 września 2017 r. (sygn. akt: IV CSK 86/17) przyjął do rozpoznania skargę kasacyjną Prezesa UZP wniesioną w 2016 r. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2016 r. (sygn. akt: XII Ga 697/15) w przedmiocie gwarancji wadialnej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego.

W 2017 r. Prezes UZP wniósł następujące skargi kasacyjne:

- 1) od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 stycznia 2017 r. (sygn. akt: XII Ga 837/16) w przedmiocie wykładni przesłanki „*wyboru najkorzystniejszej oferty*” dotyczącej wnoszenia odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji

zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty, polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Wskazana skarga kasacyjna nie została rozpoznana w 2017 r.

- 2) od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. (sygn. akt IX Ga 315/17) w przedmiocie wykładni art. 355 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.) w zw. z art. 198a ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 391 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego co do dopuszczalności umorzenia postępowania skargowego w związku z wykonywaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego. Skarga kasacyjna nie została rozpoznana w 2017 r.

Ponadto w 2017 r. Prezes UZP wniósł zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 lutego 2017 r. (sygn. akt XXIII Ga 2039/16) w przedmiocie odrzucenia skargi Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej o zwrocie odwołania. Postanowieniem z dnia 21 lipca 2017 r. (sygn. akt I CZ 64/17) Sąd Najwyższy oddalił ww. zażalenie.

W 2017 r. zostały rozpoznane następujące skargi, złożone w 2016 r.:

- 1) 12 skarg Prezesa Urzędu na postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o odrzucaniu odwołań wniesionych w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego wykluczenia wykonawcy, który taką ofertę złożył lub na zaniechaniu odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza, tj.:
- Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 września 2016 r. (sygn. akt: KIO 1599/16): postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 1517/16) zmienił zaskarżone postanowienie w całości i umorzył postępowanie odwoławcze.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 21 września 2016 r. (sygn. akt: KIO 1696/16): wyrokiem z dnia 16 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Przemyśle (sygn. akt: I Ca 399/16) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie I w ten sposób, że oddalił odwołanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1862/16): wyrokiem z dnia 3 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku (sygn. akt: XII Ga 837/16) oddalił skargę Prezesa Urzędu. Od tego rozstrzygnięcia Prezes Urzędu wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 18 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1910/16): wyrokiem z dnia 20 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Krakowie (sygn. akt: XII Ga 1018/16) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2015/16): wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu (sygn. akt: II Ca 116/17) uchylił zaskarżone postanowienie w całości i umorzył postępowanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2026/16): wyrokiem z dnia 25 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Lublinie (sygn. akt: IX Ga 35/17) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2059/16): postanowieniem z dnia 27 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku (sygn. akt: II Ca 1142/16) umorzył postępowanie w sprawie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 16 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2084/16): wyrokiem z dnia 1 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Płocku (sygn. akt: IV Ca 1051/16) oddalił skargę.

- Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2128/16): wyrokiem z dnia 28 września 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 205/17) zmienił zaskarżone postanowienie w całości i stwierdził naruszenie art. 91 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1, art. 24 ust. 1 pkt 17 oraz art. 24 ust. 4 ustawy Pzp.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 28 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2162/16): wyrokiem z dnia 10 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. akt: X Ga 1071/16) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 grudnia 2016 r. (sygn. akt: KIO 2203/16): wyrokiem z dnia 13 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach (sygn. akt: XIX Ga 3/17) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.
 - Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2232/16): wyrokiem z dnia 14 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt: II Ca 1626/16) zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 2) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27 stycznia 2016 r. (sygn. akt: KIO 60/16) – sprawa dotyczyła interpretacji i stosowania szeregu przepisów regulujących postępowanie odwoławcze przed Izbą, mianowicie: przystąpienia do postępowania odwoławczego, sprzeciwu co do uwzględnienia przez zamawiającego zarzutów odwołania, rozpoznania zarzutów odwołania, umorzenia postępowania odwoławczego wobec uwzględnienia zarzutów odwołania oraz rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego. W przedmiotowej skardze zarzucono naruszenie następujących przepisów: (1) art. 185 ust. 2 ustawy Pzp poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że możliwe jest zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego prowadzonego przed Krajową Izbą Odwoławczą w ograniczonym zakresie, podczas gdy literalna wykładnia ww. przepisu prowadzi do wniosku, że możliwe jest tylko przystąpienie do postępowania odwoławczego jako „całości”, przystąpienie polega bowiem na przyłączeniu się do wskazanej w przystąpieniu strony postępowania; (2) art. 186 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 186 ust. 1 i 2 ustawy Pzp poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że przystępujący do postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą po stronie zamawiającego w sytuacji, w której zamawiający na zasadzie art. 186 ust. 1 i 2 ustawy Pzp uznał w całości zarzuty odwołania, może wnieść sprzeciw co do części z zarzutów uwzględnionych przez zamawiającego w ww. trybie, podczas gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisu prowadzi do wniosku, że możliwe jest jedynie wniesienie sprzeciwu wobec uwzględnienia w całości zarzutów podniesionych w odwołaniu; (3) art. 186 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i zaniechanie rozpoznania odwołania w całości, mimo że spełnione zostały przesłanki zastosowania ww. przepisu, bowiem zamawiający uznał w całości zarzuty odwołania, a przystępujący do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego wniósł sprzeciw od ww. uznania przez zamawiającego zarzutów; (4) art. 186 ust. 2 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, podczas gdy brak było podstaw do jego zastosowania, a to z tego powodu, że po stronie zamawiającego skutecznie przystąpił wykonawca; (5) art. 186 ust. 2 ustawy Pzp poprzez przyjęcie, że na podstawie tego przepisu dopuszczalne jest umorzenie postępowania odwoławczego w części, podczas gdy z literalnej wykładni ww. przepisu wynika, że w stanie faktycznym opisanym w tym przepisie dopuszczalne jest tylko umorzenie postępowania w całości, a nie w części; (6) art. 192 ust. 1 ustawy Pzp poprzez zawarcie w wyroku orzeczenia o umorzeniu postępowania, podczas gdy z treści ww. przepisu wynika, że wyrok może zostać wydany tylko w przedmiocie oddalenia bądź uwzględnienia odwołania, a nie w kwestiach formalnych; (7) art. 192 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wydanie orzeczenia merytorycznego jedynie co do wskazanej w sentencji zaskarżonego wyroku oferty, podczas gdy w świetle ww. przepisu Izba była zobowiązana do wydania orzeczenia co do całego odwołania; (8) art. 186 ust. 6 pkt 3 lit. a ustawy Pzp w zw. z art. 186 ust. 4

ustawy Pzp poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo że zostały spełnione przesłanki do rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego na zasadzie określonej w tym przepisie. Wyrokiem z dnia 3 marca 2017 r. (sygn. akt XXIII Ga 287/16) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa UZP w ten sposób, że zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

- 3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 23 września 2016 r. (sygn. akt: KIO 1676/16) – sprawa dotyczyła problematyki dopuszczalności badania przez Izbę na etapie postępowania odwoławczego prawidłowości czynności szacowania wartości przedmiotu zamówienia, a to w kontekście dopuszczalności odwołania. W przedmiotowej sprawie Izba odrzuciła odwołanie, uznając, że - wbrew twierdzeniom zamawiającego, który prowadził postępowanie w reżimie właściwym dla postępowań powyżej tzw. progów unijnych – przedmiotowe postępowanie jest tzw. zamówieniem podprogowym. W skardze zarzucono m.in.: (1) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp w zw. z art. 189 ust. 4 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zostały spełnione przesłanki odrzucenia odwołania określone w ww. przepisie, bowiem – przeciwnie niż to uznała Izba - przedmiotowe odwołanie wniesione zostało w postępowaniu o wartości zamówienia większej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, a w konsekwencji zaniechanie skierowania odwołania do rozpoznania na rozprawie i nierozpoznanie merytorycznych zarzutów odwołania; (2) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp poprzez błędne uznanie, że w ramach badania, czy zachodzi przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, Izba jest uprawniona do badania prawidłowości dokonanej przez zamawiającego czynności szacowania wartości zamówienia i przyjętych przez zamawiającego zasad szacowania wartości zamówienia, podczas gdy z żadnego przepisu ustawy Pzp nie wynika, aby Izba miała takie uprawnienie, a kognicja Izby w zakresie przepisu art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp ogranicza się jedynie do ustalenia, jaką wartość szacunkową zamówienia ustalił zamawiający. Wyrokiem z dnia 3 stycznia 2017 r. (sygn. akt XII Ga 805/16) Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił skargę.
- 4) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 11 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1779/16) – sprawa dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 3 i 7 ustawy Pzp. Izba uznała, że odwołujący nie przesłał zamawiającemu kopii odwołania, zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp, tj. przed upływem terminu do wniesienia odwołania, w taki sposób, żeby mógł on zapoznać się z jego treścią przed upływem terminu. Izba ustaliła, że zamawiający otrzymał kopię odwołania niezawierającą strony oznaczonej numerem 4, podczas gdy oryginał odwołania skierowany do Prezesa Izby zawierał stronę 4 i dodatkowo nadmiarową kopię strony nr 4 (łącznie dwie strony oznaczone numerem 4). W tej sytuacji Izba uznała, że nie zachodziła tożsamość treści (tj. zachodziła niezgodność merytoryczna) pomiędzy egzemplarzem odwołania złożonego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej a kopią odwołania przesłaną do zamawiającego. W skardze zarzucono: (1) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zaszła przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, bowiem odwołujący przesłał zamawiającemu kopię odwołania, zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp; (2) naruszenie art. 182 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 182 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy nie zaszła przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, bowiem odwołanie zostało wniesione w terminie; (3) naruszenie art. 187 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie rozpoznania odwołania w sytuacji, w której Izba powinna odwołanie rozpoznać, bowiem nie zawierało ono braków formalnych i uiszczone wpis. Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2017 r. (sygn. akt III Ca 1725/16) Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił skargę i zmienił zaskarżone postanowienie.
- 5) Skarga na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2125/16) w przedmiocie zwrotu odwołania. Prezes zwrócił odwołanie z powodu nieuzupełnienia w terminie braku formalnego odwołania w postaci braku pełnomocnictwa do wniesienia odwołania. W skardze zarzucono naruszenie art. 187 ust. 6 w zw. z art. 187 ust. 3 ustawy Pzp oraz § 9 i § 4 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy

rozpoznawaniu odwołań, poprzez dokonanie zwrotu odwołania w sytuacji, gdy nie było ku temu podstaw, bowiem odwołujący prawidłowo i w terminie uzupełnił brak formalny odwołania. Postanowieniem z dnia 8 lutego 2017 (sygn. akt XXIII Ga 2039/16) Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił skargę Prezesa UZP.

III.1.4. Wydawanie opinii

W 2017 r. do Urzędu wpłynęło 901 zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych do ustawy. Zakończono w tym czasie 1 694 sprawy. Przedstawione dane uwzględniają również zapytania i odpowiedzi przesyłane drogą elektroniczną.

W porównaniu do danych za rok 2016 w roku 2017 wpłynęło o około 9% mniej zapytań w przedmiocie wydania opinii (mniej o 990 wniosków o wydanie opinii). W 2017 r. zostało natomiast zakończonych o 38,6% więcej spraw z wniosków o wydanie opinii niż w roku 2016 (1 694 sprawy zakończone w 2017 r. przy 1 222 sprawach zakończonych w 2016 r.).

Do najczęściej poruszanych oraz najistotniejszych zagadnień występujących w opiniach w roku 2017 można zaliczyć:

- 1) kwalifikację podmiotową wykonawców po nowelizacji ustawy Pzp z 2016 r., w tym wątki dotyczące aktualności dokumentów;
- 2) identyfikację podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy Pzp, ze szczególnym uwzględnieniem przesłanki dotyczącej tzw. „podmiotów prawa publicznego”;
- 3) przesłanki wyłączenia stosowania ustawy Pzp;
- 4) szacowanie wartości zamówienia;
- 5) zagadnienia dotyczące podmiotów trzecich w postępowaniu oraz podwykonawstwa;
- 6) problematykę zamówień wewnętrznych (*in-house*);
- 7) kwestię zdiagnozowania i przeciwdziałania konfliktom interesów;
- 8) interpretację znaczenia ustawowego wymogu zatrudniania na umowę o pracę osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jeśli czynności te mają charakter czynności ze stosunku pracy.

Większość problemów poruszanych we wnioskach o opinie, kierowanych do Prezesa Urzędu, dodatkowo rozstrzygana była poprzez opinie prawne opracowane przez Urząd i zamieszczane na stronie internetowej Urzędu, prowadzonej pod adresem: www.uzp.gov.pl, w zakładce *Repozytorium wiedzy / Interpretacja przepisów*.

III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień

Zgodnie z treścią art. 154 pkt 10 ustawy Pzp Prezes UZP przygotowuje i upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.

W roku 2017 realizowane były zadania wyznaczone w *Planie sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.* Ponadto – w odpowiedzi na sugestie i oczekiwania

uczestników rynku zamówień publicznych – przygotowano także inne dokumenty i opracowania, które nie były ujęte w ww. Planie.

W związku z realizacją omawianej kompetencji Prezesa UZP w roku 2017 w Urzędzie Zamówień Publicznych przygotowano następujące wzory dokumentów i opracowania, dotyczące przepisów ustawy Pzp:

- Zestawienie warunków udziału w postępowaniu dot. zamówień poniżej progów unijnych;
- Zestawienie warunków udziału w postępowaniu dot. zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych;
- Zestawienie podstaw wykluczenia z udziału w postępowaniu dot. zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych;
- Zestawienie podstaw wykluczenia z udziału w postępowaniu dot. zamówień poniżej progów unijnych;
- Wezwanie kierowane przez zamawiającego do wykonawcy w trybie art. 36ba ust. 1 ustawy Pzp;
- Oświadczenie wykonawcy dotyczące przesłanek wykluczenia podwykonawcy / dalszego podwykonawcy, w związku z wezwaniem w trybie art. 36ba ust. 1 ustawy Pzp;
- Zmodyfikowaną – w zakresie uzgodnionym pomiędzy Prezesem UZP a GİODO - klauzulę dotyczącą zatrudnienia na podstawie umowy o pracę;
- Klauzulę dotyczącą zatrudnienia do realizacji zamówienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt 1-4 ustawy Pzp;
- Schemat rozbudowany dotyczący partnerstwa innowacyjnego;
- Schemat skrócony dot. partnerstwa innowacyjnego.

Część wzorcowych dokumentów opracowano w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” realizowanego przez UZP w Programie Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój. Wszystkie ww. dokumenty zostały udostępnione do wykorzystania na stronie internetowej Urzędu, prowadzonej pod adresem: www.uzp.gov.pl, w zakładce *Repozytorium wiedzy / Wzorcowe dokumenty oraz Projekty Administracji Publicznej/ Projekt Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji publicznej (POWER)*. Zamieszczenie nowych dokumentów podkreślano komunikatami w dziale Aktualności.

Przygotowanie i udostępnienie ww. dokumentów zostało pozytywnie odebrane przez uczestników rynku zamówień publicznych. Opracowane wzory dokumentów mają walor nie tylko szkoleniowy, ale także praktyczny, stanowią bowiem pomoc w prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego i – jak wynika z posiadanych przez Urzędu Zamówień Publicznych informacji – często są wykorzystywane.

W roku 2017 zlecone zostało podmiotom zewnętrznym (w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”) przygotowanie wskazanych poniżej dokumentów i opracowań, dotyczących przepisów ustawy Pzp. Zostały przygotowane następujące dokumenty:

- Regulamin udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartości równej lub wyższej niż progi określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp;
- Wzór umowy na usługi prawnicze;
- Porozumienie dotyczące wspólnego udzielenia zamówienia publicznego;
- Pomocnicze działania zakupowe;
- Instrukcja wypełniania ogłoszeń.

III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2017 r. Prezes Urzędu zakończył łącznie 291 kontroli zamówień publicznych, w tym:

- 60 kontroli doraźnych,
- 218 kontroli uprzednich obligatoryjnych,
- 13 kontroli doraźnych z zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym oraz kontroli doraźnych postępowań w trybie z wolnej ręki o wartości nieprzekraczającej obowiązku przekazywania zawiadomień.

Ponadto w 2017 r. Prezes Urzędu przeprowadził 5 analiz systemowych, które obejmowały następujące zagadnienia:

- 1) przestrzeganie przez zamawiających zasad przejrzystości, obiektywizmu i niedyskryminacji przy udzielaniu zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi na podstawie art. 138o ustawy Pzp,
- 2) wywiązywanie się zamawiających z obowiązków przewidzianych w art. 29 ust. 3a oraz art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp,
- 3) stosowanie przepisu art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz b ustawy Pzp,
- 4) stosowanie przepisu art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp,
- 5) stosowanie przepisu art. 96 ust. 1 pkt 11 ustawy Pzp.

1. Kontrola doraźna

W 2017 r. zakończonych zostało 60 kontroli doraźnych. Siedemnaście z ww. zakończonych kontroli doraźnych zostało wszczętych z urzędu, natomiast pozostałe 43 na wniosek głównie wykonawców, jak również: instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych, organów ścigania, radnych, związków pracodawców oraz innych podmiotów.

Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały poddane kontroli doraźnej, były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych oraz podmioty prawa publicznego.

20 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE. Dofinansowane były one głównie w ramach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 – 11 kontroli,
- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 – 4 kontrole,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 3 kontrole,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2014-2020 – 1 kontrola,
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2014-2020 – 1 kontrola.

O wynikach kontroli doraźnych zamówień współfinansowanych ze środków UE poinformowano instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę, przy czym zawsze informowana była także właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca, a w przypadku regionalnych programów operacyjnych - właściwa instytucja zarządzająca.

W 4¹² kontrolach doraźnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych. Pozostałych 56 kontroli wykazało naruszenia, w tym w 46 kontrolach stwierdzono naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania.

Zidentyfikowane w toku kontroli doraźnych naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania polegały m.in. na:

- udzieleniu zamówienia bez stosowania ustawy w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki jej zastosowania,

¹² W sprawozdaniu przedstawiono ostateczne wyniki kontroli, po rozpatrzeniu zastrzeżeń.

- braku zamieszczenia ogłoszenia i SIWZ na stronie internetowej zamawiającego,
- udzieleniu zamówienia w trybie z wolnej ręki bez zachowania przesłanek zastosowania tego trybu,
- zaniechaniu stosowania przepisów właściwych dla łącznej wartości szacunkowej poszczególnych części zamówienia, w wyniku czego nie zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- zaniechaniu upublicznienia modyfikacji SIWZ i nieprzekazaniu ich wszystkim wykonawcom, co spowodowało nieporównywalność ofert,
- niezasadnym wykluczeniu wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą,
- niezasadnym zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą;
- niezasadnym zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą;
- opisie przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję,
- opisie sposobu dokonywania oceny spełniania warunku nieproporcjonalnego do przedmiotu zamówienia,
- niedopuszczalnej zmianie umowy,
- niezasadnym unieważnieniu postępowania,
- zaniechaniu unieważnienia postępowania wobec niezłożenia żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu,
- niezasadnym uznaniu, że wykonawca uchyla się od zawarcia umowy.

Naruszenia niemające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- nieprawidłowej metody ustalania wartości szacunkowej zamówienia,
- wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub SIWZ, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów, w tym żądania od wykonawców przedłożenia określonych dokumentów z jednoczesnym zaniechaniem opisanego warunków udziału w postępowaniu, którego spełnianie miałyby one potwierdzać,
- braku wewnętrznej spójności ogłoszeń o zamówieniu oraz SIWZ w zakresie przewidywanych zamówień uzupełniających,
- wyznaczeniu terminu otwarcia ofert 3 dni później niż termin składania ofert,
- nieprawidłowego ustalenia wysokości wadium,
- żądaniu złożenia dokumentu, który nie jest związany z przedmiotem zamówienia oraz nie jest niezbędny do jego realizacji,
- sformułowaniu warunku udziału w postępowaniu w sposób niedookreślony,
- nieprawidłowym określeniu algorytmu służącego do przyznawania punktów w ramach kryterium oceny ofert,
- ustaleniu wyłącznie kryterium ceny bez zachowania przesłanek dopuszczających ustalenie jedynie takiego kryterium,
- ustaleniu kryterium oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy w postępowaniu na usługi priorytetowe,
- niezaproszeniu do złożenia oferty wstępnej wykonawcy, który powinien być zaproszony,
- zaniechaniu wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu lub złożenia wyjaśnień dotyczących złożonej oferty, jeżeli nie dotyczyło to najkorzystniejszej oferty,
- zaniechaniu wezwania do wyjaśnienia ceny rażąco niskiej, jeżeli zaniechanie to nie dotyczyło oferty najkorzystniejszej,
- nieprawidłowym poprawieniu oczywistej omyłki rachunkowej,
- niezasadnym nieodtajnieniu formularza ofertowego wykonawców w zakresie zastrzeżonym tajemnicą przedsiębiorstwa,
- zaniechaniu poprawienia oczywistych omyłek rachunkowych oraz innych omyłek polegających na niezgodności treści oferty z SIWZ,

- zaniechaniu złożenia przez osoby wykonujące czynności w postępowaniu oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp,
- zaniechaniu wyłączenia się z postępowania przez osobę podlegającą wyłączeniu,
- zawarciu umowy różniącej się zasadniczo od wzoru umowy.

Zamawiający w 2017 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 35 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia od wyniku 2 kontroli oraz w 4 przypadkach w części uwzględnił zastrzeżenia. W pozostałych przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych nie uwzględnił zgłoszonych zastrzeżeń i przekazał je do rozpatrzenia przez Krajową Izbę Odwoławczą. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 2 zastrzeżenia od wyniku kontroli¹³, 4 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 27 zastrzeżeń, podtrzymując tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

2. Kontrola uprzednia obligatoryjna

W 2017 r. Prezes Urzędu przeprowadził 218 obligatoryjnych kontroli uprzednich (przed zawarciem umowy z wykonawcą) zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych.

Przedmiotem przeprowadzonych kontroli uprzednich były:

- usługi – 34 kontrole,
- dostawy – 37 kontroli,
- roboty budowlane – 147 kontroli.

Zamówienia objęte kontrolą uprzednią były współfinansowane przede wszystkim w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 91 postępowań
- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 – 53 postępowania,
- Instrumentu CEF „Łącząc Europę” – 29 postępowań,
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 – 24 postępowania,
- Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 - 2 postępowania,
- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 – 11 postępowań,
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 – 8 postępowań,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 – 1 postępowanie.

Spośród 218¹⁴ kontroli uprzednich, 52 dotyczyły postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed wejściem w życie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, natomiast pozostałe kontrole dotyczyły postępowań wszczętych po wejściu w życie ww. przepisów.

W 101 kontrolach uprzednich obligatoryjnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 15 do niniejszego Sprawozdania.

W 117 kontrolach uprzednich obligatoryjnych stwierdzono naruszenia niemające wpływu na wynik postępowania. Najczęściej dotyczyły one:

¹³ Uwzględnienie zastrzeżeń od wyniku kontroli nie musi oznaczać, że ostatecznie kontrola zakończyła się brakiem stwierdzenia naruszeń, ponieważ część zamawiających wnosi zastrzeżenia tylko do niektórych stwierdzonych naruszeń.

¹⁴ Przeprowadzonych zostało 218 kontroli, w tym jedna z nich była współfinansowana z dwóch różnych programów.

- naruszenia art. 11 ust. 7d ustawy Pzp, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego (tj. w inny sposób niż w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej) ogłoszenia o zamówieniu przed jego publikacją w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo przed upływem 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej,
- naruszenia art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez żądanie dokumentów, które nie były niezbędne do przeprowadzenia postępowania, tj. nie były dokumentami potwierdzającymi niepodleganie wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1 i 2 oraz 4-7 ustawy Pzp,
- naruszenia art. 12a ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie zamieszczenia na stronie internetowej informacji o zmianach treści ogłoszenia o zamówieniu,
- naruszenia art. 89 ust. 1 pkt 7a i 7b ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia ofert wykonawców, którzy nie zgodzili się na przedłużenie okresu związania ofertą lub nie wnieśli wadium,
- naruszenia art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez żądanie uzupełnienia zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek wydanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, pomimo pierwotnego złożenia ww. dokumentu przez wykonawcę w sposób prawidłowy,
- naruszenia art. 41 pkt 11 oraz art. 11 ust. 7 ustawy Pzp w związku z przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiającego standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L 296 z 12.11.2015, str. 1), poprzez brak zamieszczenia w ogłoszeniach o zamówieniu terminu związania ofertą,
- naruszenia art. 32 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 3 ustawy Pzp oraz § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1692), poprzez zastosowanie niewłaściwego kursu złotego w stosunku do euro przy oszacowaniu wartości zamówienia oraz art. 35 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez dokonanie aktualizacji wartości zamówienia po wszczęciu postępowania,
- naruszenia art. 38 ust. 4a pkt 2 ustawy Pzp, poprzez niezamieszczenie w treści ogłoszenia o zamówieniu (w drodze zmiany ogłoszenia o zamówieniu) zmian będących kontynuacją modyfikacji w treści SIWZ,
- naruszenia art. 46 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez zwrócenie wadium po upływie ponad 1,5 miesiąca od daty powiadomienia wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty,
- naruszenia art. 8 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419), poprzez uznanie za skuteczne zastrzeżenie jako tajemnica przedsiębiorstwa oferty wykonawcy w zakresie dotyczącym nazw dwóch podmiotów, na których zdolnościach ww. wykonawca polega oraz wszystkich dokumentów zawierających nazwy tych podmiotów trzecich.

Ponadto w 21 kontrolach stwierdzono naruszenia mające wpływ na wynik postępowania, których usunięcie było niezbędne dla zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. W związku z tym w kontrolach tych wydano zalecenia pokontrolne. Do naruszeń tych przykładowo można zaliczyć naruszenia:

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia wykazu osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia w celu wykazania przez wykonawcę, w sposób niebudzący wątpliwości, dysponowania osobą na dane stanowisko, posiadającą doświadczenie zgodne z wymaganiami opisu warunku potencjału kadrowego,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez nieuzasadniony brak wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentu potwierdzającego posiadanie przez wykonawcę środków finansowych lub zdolności kredytowej,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez nieuzasadniony brak wezwania wykonawcy do uzupełnienia zobowiązania podmiotu trzeciego do udostępnienia zasobów w zakresie

sytuacji finansowej w celu potwierdzenia spełniania warunku opisanego przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w SIWZ,

- art. 89 ust. 1 pkt 2 oraz art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niezasadne odrzucenie oferty wykonawcy poprzedzone nieuprawnionymi wyjaśnieniami jej treści,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126), poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia tłumaczenia na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym,
- art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp (uchylony ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw), poprzez zaniechanie wykluczenia z postępowania wykonawcy z powodu nieprawidłowego wniesienia wadium.

Zamawiający w 2017 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 29 przeprowadzonych obligatoryjnych kontroli uprzednich. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia w odniesieniu do 6 kontroli. W 18 przypadkach Prezes Urzędu nie uwzględnił zastrzeżeń, zaś w 5 przypadkach – uwzględnił je w części i w ww. (łącznie) 23 sprawach przekazał zastrzeżenia do zaopiniowania przez Krajową Izbę Odwoławczą. Izba w całości uwzględniła zastrzeżenia od wyniku kontroli w 13 przypadkach, w 1 uwzględniła zastrzeżenia w części, nie uwzględniła natomiast 9 zastrzeżeń, dzieląc tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

3. Kontrola zawiadomień

Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi UZP dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy (w tym ramowej) na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej o zamówieniach na dostawy lub usługi.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. do Prezesa UZP wpłynęły ogółem 1 703 zawiadomienia.

Spośród 1 703 nadesłanych zawiadomień:

- 1 152 dotyczyły usług,
- 442 dotyczyły dostaw,
- 109 dotyczyło robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu zamówienia z wolnej ręki – 1 481,
- trybu negocjacji bez ogłoszenia – 54,
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 168.

W 2017 r. przeanalizowano – w zakresie spełniania przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 1 138 zawiadomień.

W 2017 r. przedmiotem analizy w zakresie spełniania przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki były również ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych – postępowania, których wartość nie przekraczała progu, od którego zachodził obowiązek przekazywania zawiadomienia o wyborze trybu zamówienia z wolnej ręki.

W zakresie ww. postępowań wszczęto 7 postępowań wyjaśniających oraz 4 kontrole.

Analiza przesłanych przez zamawiającego wyjaśnień oraz dokumentów dotyczących zawiadomień oraz postępowań w trybie z wolnej ręki, których wartość nie przekraczała progu, od którego zachodził obowiązek przekazywania zawiadomienia, była podstawą wszczęcia kontroli.

Prezes UZP wszczął 13 kontroli doraźnych po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających. Spośród przeprowadzonych kontroli wszystkie dotyczyły legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. Przedmiot zamówień poddanych kontroli obejmował:

- w 8 postępowaniach – roboty budowlane,
- w 3 postępowaniach – dostawy,
- w 2 postępowaniach – usługi.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 13 kontroli doraźnych we wszystkich stwierdzono naruszenia ustawy w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki.

W tych 13 przeprowadzonych przez Prezesa UZP kontrolach zamawiający wskazywali jako podstawę prawną:

• art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b	– 3 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 2	– 1 kontrola;
• art. 67 ust. 1 pkt 3	– 2 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a lub b	– 2 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 6	– 3 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 7	– 2 kontrole.

Odnosnie do ww. kontroli w 11 przypadkach wniesiono zastrzeżenia od wyniku kontroli. Prezes Urzędu w 1 przypadku uwzględnił wniesione przez zamawiającego zastrzeżenia, tym samym w 10 przypadkach zastrzeżenia były przedmiotem rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, która nie uwzględniła zastrzeżeń złożonych przez zamawiających.

4. Wnioski o kontrolę oraz postępowania wyjaśniające

W 2017 r. do Prezesa Urzędu wpłynęło 665 wniosków o kontrolę. Prezes Urzędu rozpatrzył 514 wniosków o kontrolę. Wnioski te kierowali do Prezesa Urzędu przede wszystkim wykonawcy oraz instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych w Polsce, ale także m.in. organy ścigania oraz podmioty nieuczestniczące w danych postępowaniach o udzielenie zamówień (np. osoby prywatne, społeczne komitety protestacyjne, radni, organizacje zrzeszające przedstawicieli określonych zawodów).

W wyniku rozpatrzenia ww. wniosków Prezes Urzędu:

- wszczął 68 kontroli doraźnych,
- w 475 sprawach odmówił wszczęcia kontroli, podając szczegółowe uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do zarzutów wnioskodawców,
- odmowa wszczęcia kontroli w 227 sprawach poprzedzona została przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego.

W wyniku wszczęcia postępowań wyjaśniających zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych we wnioskach o kontrole lub zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z udostępnieniem dokumentacji z prowadzonych postępowań.

W 81 sprawach po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wszczęto kontrole postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym w 13 z zawiadomień.

5. Zawiadomienia rzeczników dyscypliny finansów publicznych i wyniki tych zawiadomień

W przypadku wykrycia w trakcie realizacji czynności kontrolnych lub w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1311, z późn. zm.) Prezes Urzędu zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych w 2017 roku skierowano w odniesieniu do 42 postępowań objętych kontrolą oraz 7 postępowań objętych postępowaniem wyjaśniającym (łącznie 49 zawiadomień).

Najczęściej zawiadamiano rzecznika o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających na niezasadnym stosowaniu trybu z wolnej ręki (15 zawiadomień), zaniechaniu unieważnienia postępowania bądź bezpodstawnym unieważnieniu postępowania (8 zawiadomień), opisanu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (8 zawiadomień).

Ponadto zawiadamiano także o naruszaniu zasady bezstronności i obiektywizmu poprzez udział w postępowaniu osób wykonujących czynności w sytuacji wystąpienia okoliczności ustawowo obligujących do ich wyłączenia (6 zawiadomień), nieprawidłowym określeniu kryteriów oceny ofert, w tym niezasadnym stosowaniu wyłącznie kryterium ceny (4 zawiadomienia), bezpodstawnym odstępniem od stosowania ustawy Pzp na skutek wadliwego szacowania wartości zamówienia (3 zawiadomienia), błędnym uznaniu, że wykonawca, który złożył najkorzystniejszą ofertę uchyla się od zawarcia umowy (2 zawiadomienia). Zawiadomienia dotyczyły również wadliwego badania ofert, nieuprawnionego poprawiania treści ofert lub niedozwolonej zmiany umowy.

W wyniku rozpatrzenia 22 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej z powodu naruszeń dotyczących utrudniającego uczciwą konkurencję opisu przedmiotu zamówienia (4 kontrole), zastosowania wyłącznie kryterium ceny (3 kontrole), bezprawnego ustalenia kryteriów oceny ofert odwołujących się do właściwości wykonawcy (2 kontrole), błędnego uznawania, że wykonawca, który złożył najkorzystniejszą ofertę uchyla się od zawarcia umowy (2 kontrole), zaniechania wyłączenia z postępowania osoby niegwarantującej zachowania zasady bezstronności i obiektywizmu (2 kontrole), niezasadnego stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (4 kontrole), błędnego oszacowania wartości zamówienia skutkującego brakiem stosowania ustawy Pzp (1 kontrola), nieuzasadnionego unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia (1 kontrola), niedopuszczalnej zmiany umowy (1 kontrola), błędnego badania ofert (2 kontrole), zaniechania unieważnienia postępowania obarczonego wadą (1 kontrola), nieuprawnionego poprawiania treści oferty (1 kontrola).

W 18 sprawach rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo je umorzyli. W 8 przypadkach rzecznicy odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na przedawnienie karalności czynu. W 7 przypadkach rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych. W 1 przypadku odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego z racji tego, iż zamawiający nie jest podmiotem ponoszącym odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Natomiast w 1 przypadku odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego z tego powodu, że w sprawie o ten sam czyn popełniony przez tego samego obwinionego zostało wydane prawomocne orzeczenie komisji orzekającej.

W 16 przypadkach umorzenia lub odmowy wszczęcia przez rzecznika postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu złożył zażalenie do Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych. Zażalenia te zostały złożone w sprawach, w których rzecznicy uzasadniali wydane postanowienia niepopelnieniem zarzucanego czynu, brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych, czy znikomą szkodliwością społeczną czynu. Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych dotychczas nie wydał rozstrzygnięcia w sprawach, w których Prezes Urzędu wniósł zażalenia.

W zakresie 4 pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali jeszcze Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia sprawy.

6. Nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli

Na etapie przygotowania postępowania pojawiają się powtarzające się błędy w szacowaniu wartości zamówienia, które mają wpływ na udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów ustawy Pzp.

Należy zauważyć, że w wyniku przeprowadzonych kontroli najczęściej powtarzające się naruszenia dotyczyły formularza i treści ogłoszenia, a także treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Zamawiający bardzo często popełniali błędy w publikacji ogłoszeń o zamówieniu lub o udzieleniu zamówienia. Naruszenia te dotyczyły przede wszystkim publikacji ogłoszeń o zamówieniu na niewłaściwym formularzu, tj. niezgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiającym standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającym rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011, czy też zamieszczenia ogłoszenia na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego przed jego publikacją w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo przed upływem 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

Nadal pojawiają się błędy w opisie przedmiotu zamówienia, które skutkują naruszeniem konkurencji.

Zamawiający mieli trudność w poprawnym określeniu żądanych dokumentów od wykonawców względem ustalonych przez siebie przesłanek fakultatywnych w postępowaniu, tj. żądano nadmiernych dokumentów lub nie określano dokumentów na potwierdzenie spełniania warunków mimo wymagania spełniania przesłanek fakultatywnych wykluczenia z postępowania. Należy zauważyć, że w dalszym ciągu pojawiają się liczne błędy polegające na zaniechaniu wezwania do uzupełniania dokumentów czy nadmiernym żądaniu dokumentów na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp.

W toku prowadzonego postępowania zamawiający dopuszczali się takich naruszeń, jak zaniechanie publikacji zmian SIWZ, zaniechanie wykluczenia wykonawców czy odrzucenia ofert.

Nadal pojawiały się błędy w opisie przedmiotu zamówienia.

Na etapie realizacji umowy miały miejsce niedopuszczalne zmiany umowy.

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych umożliwia zamawiającym korzystanie w Biuletynie Zamówień Publicznych z dwóch grup formularzy dostosowanych do stanu prawnego, w oparciu o który prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Biuletyn Zamówień Publicznych podzielony jest na *BZP przed nowelizacją* i *BZP po nowelizacji*.

W *BZP po nowelizacji* zamawiający ma możliwość zamieszczenia ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127) oraz ogłoszeń dotyczących koncesji stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017).

BZP przed nowelizacją dedykowany jest do publikacji ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1481), właściwych w przypadku postępowań wszczętych przed dniem 28 lipca 2016 r.

W 2017 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono 287 365 ogłoszeń, w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – 124 636,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo – 113,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – 3 299,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – 113 243,
- ogłoszeń o konkursie – 107,
- ogłoszeń o wyniku konkursu – 90,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – 43 103,
- ogłoszeń o zmianie umowy – 2 720,
- ogłoszeń o koncesji – 7,
- wstępnych ogłoszeń informacyjnych – 0,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia (koncesje) – 45,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji – 1,
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji – 1,
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji – 0,
- uproszczonych ogłoszeń o zamówieniu objętych dynamicznym system zakupów – 0,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / o zamówieniu na podwykonawstwo – 0.

Na koniec 2017 roku w systemie publikacji ogłoszeń BZP zarejestrowanych było ok. 58 000 użytkowników (zamawiających).

W latach ubiegłych w Biuletynie Zamówień Publicznych publikowano:

Rodzaj ogłoszenia	2016	2015	2014
Ogłoszenie o zamówieniu	92 240	115 907	145 126
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	89	39	104
Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy	1 152	5 074	6 094
Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	88 518	117 990	151 829
Ogłoszenie o konkursie	80	109	111
Ogłoszenie o wynikach konkursu	69	90	90
Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia	31 772	36 172	41 069
Ogłoszenie o zmianie umowy	228	-	-
Ogłoszenie o koncesji na usługi	26	30	13
Ogłoszenie o zmianie umowy koncesji	225	-	-
Uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objęte dynamicznym system zakupów	5	-	-
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / o zamówieniu na podwykonawstwo	1 835	-	-
Razem	216 239	275 411	344 436

III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

1. Narzędzia elektroniczne udostępnianie przez Urząd Zamówień Publicznych

W 2017 roku w **Biuletynie Zamówień Publicznych** oprócz publikacji ogłoszeń udostępniona była także usługa subskrypcji ogłoszeń zamieszczonych w BZP, skierowana do wykonawców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną wyników wyszukiwania informacji o wszczętych postępowaniach o zamówienie publiczne.

Urząd Zamówień Publicznych na swojej stronie internetowej udostępnił także **WebService**, czyli automatyczny sposób udostępniania i wymiany danych (informacji) pomiędzy systemami informatycznymi w sieci (Internecie). Za pomocą specjalnej strony internetowej UZP umożliwia bezpieczny dostęp do gromadzonych danych w BZP i możliwość ich automatycznego pobierania przez zewnętrzne systemy. Oferuje kontrolę nad sposobem, zakresem i ilością pobierania danych w przeciwieństwie do pobierania plików z serwera ftp. Dodatkowo to pobierający sam może określić, jaki zakres z udostępnianych danych będzie pobierał i z jaką częstotliwością. Daje również innym podmiotom dowolność w sposobie odbierania i implementacji danych w ich systemach.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 180) UZP udostępnia **Elektroniczną Skrzynkę Podawczą**. Za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej w 2017 r. wpłynęło do Urzędu 2 410 pism.

W 2017 r. na udostępnianej przez UZP **Platformie aukcji elektronicznych** przeprowadzono 84 aukcje, zorganizowane przez 15 zamawiających (w 2016 r. – 298 aukcji). Dzięki zastosowaniu aukcji przy wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający uzyskali oferty w sumie o 10 774 342,32 zł tańsze od ofert pisemnych składanych podczas postępowania (w 2016 r. – tańsze o 39 244 162,85 zł), przy czym największe oszczędności uzyskane w ww. sposób w jednej z aukcji wynosiły 4 230 024,00 zł.

Na **Platformie licytacji elektronicznych** w roku 2017 zostały przeprowadzone/ uruchomione 352 licytacje przez 102 zamawiających (w 2016 r. – 309 przez 106 zamawiających). Suma oszczędności, liczonych od pierwszej oferty złożonej w postępowaniu do ceny oferty najkorzystniejszej, wyniosła 34 026 272,70 zł (w 2016 r. – 31 171 126,67 zł). Największe oszczędności odnotowano w licytacji, której przedmiotem była budowa kanalizacji sanitarnej. W tym postępowaniu zaoszczędzono 5 200 000,00 zł w stosunku do pierwszej złożonej oferty.

W 2017 r. Urząd kontynuował udostępnianie w sieci internetowej **Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów – eKatalogi** (www.ekatalogi.uzp.gov.pl), świadczącej bezpłatną usługę elektroniczną, umożliwiającą zamawiającym przeprowadzenie procedury zakupu produktów o wartości poniżej progów stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych. System został zrealizowany w ramach projektu „Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów – eKatalogi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, 7 oś priorytetowa – Społeczeństwo Informacyjne – Budowa Elektronicznej Administracji. Platforma eKatalogi jest obecnie w fazie utrzymania trwałości projektu.

W 2017 r. na Platformie eKatalogi uruchomiono 74 nabory, które dają możliwość oferowania produktów przez wykonawców w kolejnych branżach, do których mogą również dołączyć przedsiębiorcy oferujący sprzedaż różnych maszyn używanych w rolnictwie i leśnictwie, maszyn do przygotowania preparatów żywienia zwierząt, artykułów wykorzystywanych w gastronomii, żywności, napojów. Rozszerzono również zakres kategorii, w ramach których można zamieszczać oferty na usługi, np.: związane z budownictwem, specjalne usługi projektowe, usługi architektoniczne, inżynieryjne i planowania, usługi organizowania architektonicznych konkursów projektowych.

W 2017 r. na Platformie eKatalogi zarejestrowało się 61 zamawiających i 142 wykonawców, którzy złożyli w sumie ok. 3 tys. ofert.

2. Działania Urzędu zmierzające do informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych

W celu wypełnienia obowiązków wynikających z nowych dyrektyw unijnych dotyczących zamówień publicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w roku 2017 podjęte zostały następujące działania:

Lp.	Zadanie	Termin
1.	Zatwierdzenie przez Kierownictwo koncepcji biznesowej Platformy e-Zamówienia	18.01.2017 r.
2.	Przygotowanie i przeprowadzenie prezentacji publicznej Projektu (MC we współpracy z UZP)	10.02.2017 r.
3.	Podpisanie przez Ministra Rozwoju i Finansów, Ministra Cyfryzacji oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych „Porozumienia o współpracy w celu realizacji projektu budowy platformy elektronicznych zamówień publicznych”.	17.02.2017 r.
4.	Przygotowanie fiszki Projektu	13.03.2017 r.
5.	Powołanie Komitetu Sterującego Projektem „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”	14.03.2017 r.
6.	Zawarcie Porozumienia o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne” w ramach Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”, w ramach II Osi Priorytetowej – „E-administracja i otwarty rząd” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020 pomiędzy Ministrem Cyfryzacji a Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych	29.03.2017 r.
7.	Przygotowanie Studium Wykonalności (UZP we współpracy z MC)	31.03.2017 r.
8.	Przygotowanie i złożenie Wniosku o dofinansowanie (MC we współpracy z UZP)	31.03.2017 r.
9.	Opracowanie Koncepcji budowy oraz wdrożenia w modelu usługowym Platformy e-Zamówienia wraz z utrzymaniem v.1.0	26.04.2017 r.
10.	Przygotowanie dokumentacji wymagań na Platformę e-Zamówienia z wykorzystaniem diagramów UML	16.05.2017 r.
11.	Opracowanie Koncepcji budowy oraz wdrożenia w modelu usługowym Platformy e-Zamówienia wraz z utrzymaniem v.2.0	18.05.2017 r.
12.	Powołanie przez MC Komisji Przetargowej	30.05.2017 r.
13.	Zawarcie z Beneficjentem – Skarbem Państwa – Ministerstwem Cyfryzacji Porozumienia o dofinansowanie nr POPC.02.01.00-00-0065/17 dla projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”	11.08.2017 r.
14.	Ogłoszenie przez Ministerstwo Cyfryzacji zgodnie z Porozumieniem o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne” postępowania 11/MC/PN/17 „Zaprojektowanie, budowa i wdrożenie Platformy e-Zamówienia wraz z usługą hostingu”	17.10.2017 r.
15.	Otwarcie ofert przez Ministerstwo Cyfryzacji zgodnie z Porozumieniem o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne” w ramach postępowania 11/MC/PN/17 „Zaprojektowanie, budowa i wdrożenie Platformy e-Zamówienia wraz z usługą hostingu”	4.12.2017 r.

Platforma ma zapewnić kompletność i spójność informacji o funkcjonowaniu rynku zamówień publicznych w Polsce, umożliwiając skuteczne i efektywne sprawowanie funkcji nadzorczych i sprawozdawczych poprzez funkcjonalność zbierania i udostępniania danych dotyczących procesu udzielania zamówień publicznych z portali oferujących e-usługi w tym obszarze.

III.1.9. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd, wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych

Działalność edukacyjno-informacyjna Urzędu Zamówień Publicznych w roku 2017 obejmowała obszerny i zróżnicowany zakres zagadnień tematycznych dotyczących udzielania zamówień publicznych. W szkoleniach, seminariach, konferencjach i warsztatach organizowanych przez Urząd wzięli udział liczni przedstawiciele różnych grup uczestników systemu zamówień publicznych. Mieli oni również możliwość pozyskiwania wiedzy z przygotowanych przez Urząd publikacji, udostępnianych bez ograniczeń w serwisie internetowym UZP.

Był to pierwszy pełny rok obowiązywania nowelizacji Prawa zamówień publicznych związanej z implementacją dyrektyw europejskich, zatem istotne aspekty działalności edukacyjnej Urzędu dotyczyły funkcjonowania nowych rozwiązań w praktyce oraz wsparcia zamawiających w zakresie poprawnego stosowania zmienionych przepisów i rozwiązywania problemów, jakie mogli napotkać w procesie udzielania zamówień publicznych. Ich celem było także zapobieganie nieprawidłowościom i propagowanie dobrych wzorców postępowania, wpływających na zwiększenie konkurencyjności, przejrzystości i racjonalności wydatkowania środków publicznych.

1. Działania edukacyjno-informacyjne mające na celu wsparcie uczestników systemu zamówień publicznych i wpływające na profesjonalizację kadr

W związku z poddaniem ustawy z dnia 21 października 2016 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi właściwości Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz sporów wynikających z procesu ubiegania się o uzyskanie koncesji Krajowej Izby Odwoławczej, 21 kwietnia 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych zorganizował konferencję pt. **„Umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi w świetle przepisów nowej ustawy – stan prawny i praktyczne zastosowanie”**. Wzięło w niej udział ok. 200 osób. Konferencja była okazją do zapoznania uczestników z istotnymi informacjami związanymi z ww. ustawą, wdrażającą do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy unijnej w sprawie udzielania koncesji. Spotkanie było też okazją do przybliżenia relacji ustawy – Prawo zamówień publicznych, ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1834) oraz ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, a także wskazania na konkretnych przykładach, jakie czynniki wpływają na wybór odpowiedniej ścieżki postępowania przez zamawiających.

W ramach kontynuacji spotkań środowiska naukowego i praktyków zajmujących się problematyką zamówień publicznych Urząd Zamówień Publicznych wraz z Uniwersytetem w Białymstoku zorganizował Konferencję naukową pt. **„Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych – aktualne problemy i propozycje rozwiązań”**. Odbędzie się ona w dniach 26 i 27 czerwca 2017 r. w Białymstoku z udziałem ok. 200 osób. Konferencja stworzyła doskonałe forum umożliwiające dyskusję i dokonanie pierwszych podsumowań po blisko roku obowiązywania znowelizowanych przepisów ustawy – Prawa zamówień publicznych, a także formułowanie wniosków płynących z analizy funkcjonowania w praktyce znowelizowanych przepisów w kontekście aspektów prawnych, gospodarczych i społecznych rynku zamówień publicznych. Ponadto to spotkanie środowisk naukowych oraz praktyków zajmujących się problematyką zamówień publicznych stworzyło znakomitą platformę wymiany poglądów i opinii na temat perspektyw i kierunków rozwoju systemu zamówień publicznych w Polsce, sprzyjającą właściwemu kierunkowaniu rynku w stronę jeszcze większej efektywności oraz wykorzystania istniejących szans.

Uwzględniając znaczenie innowacyjności dla rozwoju nowoczesnej gospodarki oraz dążąc do upowszechniania wiedzy w obszarze innowacyjnych zamówień publicznych, Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z Kancelarią Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

zorganizował warsztaty pt. **„Innowacyjne zamówienia publiczne – realizacja projektów wykorzystujących nowoczesne rozwiązania”**. W przedsięwzięciu wzięło udział 50 przedstawicieli spółek Skarbu Państwa, które to podmioty mogą odgrywać szczególną rolę w procesie stymulowania rynku w kierunku innowacyjności. Warsztaty odbyły się dnia 22 września 2017 r. w Warszawie i wzbudziły ogromne zainteresowanie przedstawicieli zaproszonych instytucji. Spotkanie umożliwiło ciekawą wymianę świeżych wciąż doświadczeń w zakresie innowacyjnych zamówień publicznych i pozwoliło udzielić wsparcia zamawiającym w zakresie nowych rozwiązań wdrażanych do polskiego systemu zamówień publicznych.

Dnia 24 listopada 2017 r. odbyła się w Lublinie konferencja współorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych i Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej pt. **„Praktyczne aspekty stosowania Prawa zamówień publicznych po transpozycji zmienionych dyrektywy UE”**. Spotkanie z udziałem ok. 200 uczestników systemu zamówień publicznych stworzyło możliwość dokonania oceny i podsumowania przeszłego rocznego okresu funkcjonowania znowelizowanych przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, ale również stanowiło okazję do zasygnalizowania planowanych w przyszłości zmian związanych z elektroniczną zamówień publicznych oraz nową ustawą. Uczestnicy konferencji skorzystali z możliwości wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych związanych z praktycznym stosowaniem przepisów. Wymiana doświadczeń, jaka miała miejsce podczas spotkania, oraz wskazanie dobrych praktyk powinny stanowić cenne wsparcie dla zamawiających w procesie udzielania zamówień publicznych.

Prezentacja rozwiązań przyjętych w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z implementacją przepisów nowych dyrektyw unijnych z zakresu zamówień publicznych oraz wymiana poglądów, wiedzy i doświadczeń na temat praktyki stosowania nowych regulacji była tematem przewodnim **międzynarodowej konferencji** zorganizowanej przez Urząd Zamówień Publicznych w dniu 28 listopada 2017 r. w Warszawie pt. **„Zamówienia publiczne w państwach UE po reformie – implementacja dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE, praktyka stosowania, wyzwania na przyszłość”**. W konferencji udział wzięło ok. 150 osób. W gronie znakomitych prelegentów znaleźli się m.in. przedstawicielka Komisji Europejskiej, goście z Czech, Węgier i Rumunii, a także reprezentanci Ministerstwa Rozwoju i Urzędu Zamówień Publicznych. Podczas spotkania wskazano szereg rozwiązań wprowadzonych przez dyrektywy unijne, służących usprawnieniu procesu udzielania zamówień publicznych oraz ułatwieniu ubiegania się o zamówienia publiczne przez wykonawców. Podkreślono potrzebę i celowość wzajemnej wymiany doświadczeń w gronie państw członkowskich w zakresie implementacji nowych dyrektyw z uwagi ilość oraz kompleksowość nowych rozwiązań, a także znaczące wyzwanie, jakim było wdrożenie nowego pakietu dyrektyw do porządku prawnego krajów UE.

W związku z przypadającą w 2017 r. dziesiątą rocznicą funkcjonowania Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 5 grudnia 2017 r. w Warszawie miała miejsce zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych i Krajową Izbę Odwoławczą z udziałem 250 osób konferencja pt. **„X-lecie funkcjonowania Krajowej Izby Odwoławczej w systemie zamówień publicznych”**. Oprócz Kierownictwa i członków Krajowej Izby Odwoławczej oraz reprezentantów Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyli w niej również przedstawiciele sądów, instytucji kontrolujących, środowisk naukowych i administracji centralnej. Dziesięć lat istnienia Izby było zatem okazją nie tylko do uroczystego świętowania, ale też do historycznych podsumowań i merytorycznych wystąpień. Spotkanie pozwoliło na wymianę wiedzy i doświadczeń w obszarze związanym z orzecnictwem w zakresie zamówień publicznych. Referaty podczas konferencji wygłosili wybitni eksperci, którzy odegrali istotną rolę w procesie powołania i funkcjonowania Izby bądź zajmują się problematyką uwarunkowań prawa unijnego czy też kontroli sądowej orzecnictwa KIO. Przedsięwzięcie przyczyniło się tym samym do wsparcia uczestników systemu zamówień publicznych, zwłaszcza w rozstrzyganiu kwestii budzących wątpliwości interpretacyjne w procesie udzielania zamówień publicznych. Ponadto podejmowana podczas obrad wszechstronna analiza zagadnień dotyczących orzecnictwa i

systemu odwoławczego stanowiła wskazówkę dla określania perspektyw i kierunków rozwoju tego systemu w przyszłości.

W 2017 r. kontynuowane były, rozpoczęte w 2016 r., debaty eksperckie pt. „**System zamówień publicznych – projektowane kierunki zmian i perspektywy rozwoju**”. Były to spotkania z przedstawicielami różnych grup, których sfera zainteresowania obejmuje zamówienia publiczne. Ideą przedsięwzięć było stworzenie platformy wymiany poglądów, wiedzy, projektów i inspiracji w zakresie perspektyw i właściwych kierunków zmian w systemie zamówień publicznych, wskazanych do podjęcia w najbliższej przyszłości. Zmiany te zmierzają ku stworzeniu kompleksowej i spójnej regulacji, porządkującej system zamówień publicznych, a jednocześnie odpowiadającej na wyzwania i oczekiwania rynku zamówień publicznych. Akty prawne regulujące ten rynek były bowiem wielokrotnie zmieniane, co przyczyniło się do znacznego skomplikowania przepisów i procesu udzielania zamówień. Zasadne było zatem rozpoczęcie publicznej debaty, tak aby projekt nowej regulacji został poprzedzony odpowiednim przygotowaniem, tj. szeroką i rzetelną, systemową analizą rynku zamówień publicznych oraz rządzących nim reguł i norm prawnych. Inicjatorem debat była Pani Małgorzata Stręciwilk, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, która zaprosiła na spotkania zamawiających, wykonawców, instytucje kontrolne oraz radców prawnych reprezentujących strony postępowań odwoławczych. Dodatkowa debata poświęcona była środkom ochrony prawnej, a jej organizacja była efektem postulatów zgłaszanych przez uczestników cyklu debat i dyskusji w ich trakcie, wskazującej na celowość organizacji odrębnego spotkania poświęconego temu zagadnieniu w kontekście oczekiwanych zmian.

W 2017 roku odbyło się 5 z ogólnej liczby 7 debat ekspertów:

- Debata radców prawnych i adwokatów – 3 lutego 2017 r.
- Debata zamawiających – 9 lutego 2017 r.
- Debata wykonawców – 16 lutego 2017 r.
- Debata przedstawicieli organów kontroli – 23 lutego 2017 r.
- Debata poświęcona funkcjonowaniu środków ochrony prawnej – 12 września 2017 r.

Debaty okazały się owocnymi i wartościowymi spotkaniami, które pozwoliły poznać stanowisko kluczowych grup uczestników rynku zamówień publicznych. Pokazały spektrum opinii różnych środowisk uczestniczących w rynku zamówień publicznych, a dzięki konstruktywnej dyskusji i wymianie opinii wzbogaciły spojrzenie na kwestie doskonalenia systemu zamówień publicznych w przyszłości, stanowiąc cenny wkład w uzyskanie dobrego punktu wyjścia do przygotowań nowego Prawa zamówień publicznych. Wyniki debat zostały upublicznione na stronie internetowej www.uzp.gov.pl oraz przekazane do Ministerstwa Rozwoju.

2. Działania edukacyjno-informacyjne w ramach projektu PO WER

W roku 2017 Urząd Zamówień Publicznych rozpoczął realizację projektu ***Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji***, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne. Idea działań przewidzianych w projekcie zrodziła się z potrzeby i oczekiwań interesariuszy – uczestników rynku zamówień publicznych. W zamyśle inicjatorów projektu zadania w nim zawarte mają wprowadzić do usprawnienia procesu udzielania zamówień oraz podniesienia poziomu wiedzy osób zaangażowanych w prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, tym samym wesprzeć ich w prawidłowym wykonywaniu zadań z zakresu organizacji przetargów.

Celem Projektu jest zapewnienie zamawiającym szerokiego dostępu do informacji dotyczących prawidłowego sposobu stosowania prawa zamówień publicznych, przykładów dobrych praktyk, wzorcowych dokumentów, orzecznictwa itd., co przyczyni się do wzmocnienia ich kompetencji i podniesienia poziomu wiedzy w zakresie zamówień publicznych. Na profesjonalizację działań osób zajmujących się zamówieniami publicznymi będzie miał również wpływ udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach oraz dostęp do

opracowanych i dystrybuowanych w ramach Projektu publikacji. W dwudniowych i jednodniowych szkoleniach na terenie całego kraju mogło uczestniczyć po 20 lub 40 osób - pracowników administracji publicznej rządowej i samorządowej (w tym jednostek podległych), zajmujących się zamówieniami publicznymi, w tym audytorów wewnętrznych, a także przedstawicieli instytucji kontrolujących udzielanie zamówień. Tematyka szkoleń obejmowała: kryteria oceny ofert, innowacyjność w zamówieniach publicznych, tryby negocjacyjne, elektronizację zamówień, przepisy w ustawie Pzp sprzyjające wzrostowi udziału małych i średnich przedsiębiorców w rynku zamówień publicznych oraz zrównoważone zamówienia publiczne, tj. zamówienia społecznie odpowiedzialne i zielone zamówienia publiczne.

W roku 2017 zrealizowano **28 dwudniowych szkoleń** w następujących terminach i miastach:

Białystok (28 i 29 marca oraz 29 i 30 marca), Kielce (4 i 5 kwietnia), Piotrków Trybunalski (25 i 26 kwietnia), Płock (27 i 28 kwietnia), Toruń (10 i 11 maja oraz 10 i 11 lipca), Wrocław (25 i 26 maja, 20 i 21 września i 21 i 22 września), Poznań (6 i 7 czerwca, 7 i 8 czerwca oraz 5 i 6 września), Warszawa (20 i 21 czerwca, 6 i 7 grudnia oraz 7 i 8 grudnia), Łódź (4 i 5 lipca oraz 16 i 17 listopada), Opole (20 i 21 lipca), Kraków (3 i 4 sierpnia), Szczecin (10 i 11 sierpnia), Olsztyn (30 i 31 sierpnia), Katowice (3 i 4 października), Radom (26 i 27 października), Gdańsk (7 i 8 listopada), Gdynia (12 i 13 października), Kalisz (28 i 29 listopada), Lublin (5 i 6 grudnia).

W ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji* zorganizowano w 2017 r. w Warszawie **cykl 3 konferencji**, każda z udziałem ok. 250 osób - przedstawicieli administracji centralnej i samorządowej oraz instytucji kontroli. Trzy spotkania łączył jeden temat, tj. procedura postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, której poszczególne etapy omówiono w trakcie kolejnych spotkań. Szczegółowymi tematami obrad konferencji były:

- 8 czerwca 2017 r. – *Jak dobrze przygotować postępowanie o zamówienie publiczne – doświadczenia praktyczne;*
- 18 września 2017 r. – *Jak dobrze sporządzić specyfikację istotnych warunków zamówienia – doświadczenia praktyczne;*
- 7 listopada 2017 r. – *Jak skutecznie udzielić zamówienia publicznego.*

W ramach ww. Projektu odbyły się w Warszawie także **3 seminaria** o tematyce kontroli zamówień publicznych:

- 29 maja 2017 r. – *Praktyka kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;*
- 14 listopada 2017 r. – *Najważniejsze czynności procesu udzielania zamówień publicznych w świetle orzecznictwa i doświadczeń instytucji kontrolujących ten proces;*
- 14 listopada 2017 r. – *Doświadczenia wynikające z prowadzenia postępowań o zamówienie publiczne i ich kontroli.*

W każdym z seminariów wzięło udział ok. 150 przedstawicieli instytucji kontroli oraz administracji centralnej i samorządowej. Oprócz wysłuchania prelekcji dotyczących poprawności udzielania zamówień publicznych z uwzględnieniem przepisów, których naruszenie może mieć wpływ na wynik postępowania, uczestnicy seminariów mieli możliwość dyskusji wokół kwestii budzących wątpliwości interpretacyjne. Spotkania pozwoliły udzielić wsparcia przedstawicielom zamawiających i instytucji kontroli w dążeniu do zapewnienia poprawności i efektywności procesu udzielania zamówień publicznych.

Łącznie w przedsięwzięciach edukacyjnych organizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych w 2017 roku wzięło udział ok. 3 860 osób.

Ponadto pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych brali aktywny udział w wystąpieniach podczas konferencji, szkoleń i seminariów organizowanych przez podmioty zewnętrzne. W 2017 roku w przedsięwzięciach edukacyjnych organizowanych przez podmioty zewnętrzne z udziałem prelegentów Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyło łącznie ok. 2 620 osób.

Przedstawione powyżej działania oraz liczba ich uczestników nie uwzględnia przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych

3. Publikacje Urzędu Zamówień Publicznych

W związku z konferencją naukową, która odbyła się w dniach 26-27 czerwca 2017 r. w Białymstoku, zorganizowaną we współpracy Urzędu Zamówień Publicznych oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu w Białymstoku wydana została w nakładzie 1000 egzemplarzy publikacja konferencyjna pt. ***Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych – aktualne problemy i propozycje rozwiązań***. Zostały w niej zebrane referaty konferencyjne autorstwa wysokiej klasy specjalistów, zarówno ze środowiska naukowego, jak również praktyków w dziedzinie zamówień publicznych.

W ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” wydane zostały następujące publikacje:

- ***Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie zamówień publicznych w latach 2009 – 2017***;
- ***Zrównoważone zamówienia publiczne. Aspekty społeczne i środowiskowe w procedurze udzielania zamówienia w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych***;
- ***Konflikt interesów w zamówieniach publicznych. Praktyczny poradnik***.

Łącznie w ramach ww. Projektu Urząd Zamówień Publicznych przygotował 14 000 egzemplarzy publikacji książkowych.

W ramach działalności wydawniczej Urząd Zamówień Publicznych w 2017 r. oprócz wyżej wymienionych pozycji opracował i udostępnił także ***Wyniki przeprowadzonych w 2016 r. przez Prezesa UZP kontroli zamówień współfinansowanych ze środków UE***.

Kontynuowano również druk cyklicznej publikacji pt. ***Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Zeszyty orzecznicze***. W roku 2017 wydano Zeszyt nr 25, 26 i 27.

Łącznie przez Urząd Zamówień Publicznych wydanych zostało w 2017 r. 24 750 egzemplarzy publikacji książkowych. Wszystkie publikacje oprócz dystrybucji w wersji papierowej wśród zainteresowanych uczestników systemu zamówień publicznych zostały udostępnione szerokiemu gronu odbiorców w wersji elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Urzędu.

4. Działalność informacyjna na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych

W 2017 r. strona internetowa Urzędu Zamówień Publicznych była wzbogacana o liczne nowe materiały ważne dla uczestników systemu zamówień publicznych oraz systematycznie aktualizowana i uzupełniana zwłaszcza poprzez zamieszczanie informacji w części „Aktualności” oraz zakładkach Repozytorium wiedzy.

Za pośrednictwem „Aktualności” informowano o przedsięwzięciach edukacyjnych – konferencjach, seminariach, szkoleniach publikacjach organizowanych lub współorganizowanych przez Urząd. Publikowano tam również komunikaty dotyczące opinii, wyjaśnień, raportów, istotnych orzeczeń zamieszczanych w poszczególnych zakładkach serwisu informacyjnego. Niezwłocznie informowano o publikacji aktów wykonawczych, np. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej czy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477) oraz zmian

przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. W celu wyjaśnienia zagadnień trudnych, zgłaszanych głównie przez zamawiających, publikowano opinie prawne, jak również odpowiedzi w zakresie kwestii szczegółowych dotyczących m.in. czynności, jakie należy podjąć przez wszczęciem postępowania, kwalifikacji podmiotowej wykonawców, podziału zamówienia na części, zmiany umowy o zamówienie publiczne. Utworzono odrębną zakładkę dedykowaną regulacji w zakresie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Odpowiadając na zapotrzebowanie uczestników systemu zamówień publicznych, na bieżąco uaktualniano orzecznictwo sądowe i Krajowej Izby Odwoławczej oraz publikowano informacje pokontrolne oraz raport wynikający z kontroli prowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

W zakładce „Analizy systemowe” udostępniono dwanaście miesięcznych Biuletynów Informacyjnych zawierających dane statystyczne na temat systemu zamówień publicznych oraz przygotowany przez UZP raport dotyczący kryteriów oceny ofert.

Szczególnym zainteresowaniem odbiorców cieszyły się umieszczane na stronie internetowej publikacje stanowiące cenne źródło wiedzy zarówno dla praktyków, jak i osób poszukujących informacji z zakresu zamówień publicznych. W 2017 r. zainteresowani mogli zapoznać się z treścią 10 nowych pozycji poświęconych m.in. orzecznictwu Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Krajowej Izby Odwoławczej, konfliktowi interesów w zamówieniach publicznych, funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych (część publikacji została przygotowana z uwzględnieniem potrzeb osób słabowidzących).

W części „Przedsięwzięcia edukacyjne” informowano o zorganizowanych przez UZP w 2017 r. konferencjach i seminariach, udostępniając za pośrednictwem strony internetowej prezentacje ekspertów występujących podczas tych przedsięwzięć. Wskazano dziesięć wydarzeń, które zostały objęte patronatem Prezesa UZP. Zachęcano studentów do udziału w konkursie organizowanym przez Urząd Zamówień Publicznych, Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych oraz relacjonowano przyznanie nagród w tym zakresie. Na temat realizacji w 2017 r. działań w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” (PO WER) obszernie informowano w zakładce „Projekty administracji publicznej”. Tam też zamieszczono materiały, np. filmy instruktażowe związane z funkcjonowaniem Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów eKatalogi.

III.1.10. Realizacja przez Urząd Zamówień Publicznych działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych

Zrównoważone zamówienia publiczne to taki sposób organizacji postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i realizacji przedmiotu zamówienia publicznego, który uwzględnia aspekty środowiskowe i/lub społeczne, co przekłada się na charakter udzielanego zamówienia przy jednoczesnym zapewnieniu celowego, racjonalnego i oszczędnego wydatkowania środków publicznych. W definicji tej mieszczą się więc zarówno tzw. zielone zamówienia publiczne, jak i społeczne, bądź inaczej społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne. Urząd Zamówień Publicznych już od 2007 r. prowadzi działalność mającą na celu promowanie uwzględniania aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych, zaś od 2010 r., tj. od czasu wprowadzenia do ustawy – Prawo zamówień publicznych tzw. klauzul społecznych, podejmuje także działania ukierunkowane na upowszechnienie uwzględniania aspektów społecznych w procesie udzielania i realizacji zamówienia publicznego.

W 2017 r. zrealizowano szereg działań w przedmiotowym zakresie przewidzianych w ramach realizacji „Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, jak i działań bezpośrednio niewynikających z ww. dokumentu.

1. Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020

Działania mające na celu popularyzację zrównoważonych zamówień publicznych realizowane są przede wszystkim w ramach okresowych Planów Działań. W dniu 7 kwietnia 2017 r. Komitet ds. Europejskich przyjął „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”.

Dokument opracowany i realizowany przez Urząd Zamówień Publicznych jest już czwartym z kolei planem i określa działania, które będą podejmowane w latach 2017-2020 w celu upowszechniania tzw. zrównoważonych zamówień publicznych, harmonogram ich realizacji oraz wskaźniki, które zostaną wykorzystane w celu monitorowania postępów i efektów realizacji tych działań. Realizacja „Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020” wpisuje się w realizację celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Ponadto dokument sprzyja realizacji celów określonych w zintegrowanych strategiach, w tym Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r., Strategii - Sprawne Państwo 2020, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki na lata 2012-2020 - Dynamiczna Polska oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Na szczeblu unijnym działania zaplanowane w ramach Krajowego Planu Działań wpisują się w realizację celów unijnej Strategii Europa 2020 oraz powiązanych z nią inicjatyw przewodnich, wspierając zrównoważony rozwój, tj. gospodarkę efektywniej korzystającą z zasobów, bardziej przyjazną środowisku, a także rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

W 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych zrealizował określone w Krajowym Planie Działań poniższe działania, które miały na celu promowanie zielonych i społecznych zamówień publicznych:

1.1. Szkolenia i konferencje poświęcone społecznie odpowiedzialnym oraz zielonym zamówieniom publicznym realizowane w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”

Szkolenia oraz konferencje promujące uwzględnianie aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych zorganizowano w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE pt. „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2020 Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne.

W dniach 18 maja, 8 czerwca, 28 września oraz 5 października 2017 r. w Warszawie odbyły się **szkolenia dotyczące aspektów społecznych** w zamówieniach publicznych. W każdym z nich wzięło udział ok. 40 przedstawicieli instytucji zamawiających – reprezentantów administracji rządowej i samorządowej - zajmujących się udzielaniem zamówień publicznych oraz przedstawicieli instytucji kontrolujących udzielanie zamówień publicznych. Tematyka szkoleń obejmowała: aspekty społeczne w ramach kwalifikacji podmiotowej wykonawców, w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert oraz przy badaniu rażąco niskiej ceny, jak też specjalny reżim udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

Dnia 20 czerwca 2017 r. w Warszawie odbyła się **konferencja pt. „Ochrona praw pracowniczych w zamówieniach publicznych”**. W konferencji wzięło udział ok. 200 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, jednostek podległych oraz instytucji kontroli. Celem spotkania było przeprowadzenie pogłębionej dyskusji na temat zakresu i możliwości ochrony praw pracowniczych w zamówieniach publicznych.

Dnia 30 listopada 2017 r. również w Warszawie odbyła się **konferencja pt. „Wsparcie integracji społeczno-zawodowej w ramach zamówień publicznych”**. W konferencji wzięło udział ok. 160 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, jednostek podległych oraz instytucji kontroli. Podczas konferencji omówiono formy wsparcia integracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zamówienia publiczne.

W 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził także **4 szkolenia dot. możliwości uwzględnienia aspektów środowiskowych** w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Szkolenia zorganizowane w Warszawie w dniach 23 maja oraz 6 czerwca 2017 r. obejmowały aspekty środowiskowe w ramach opisu przedmiotu zamówienia, kwalifikacji podmiotowej wykonawców oraz sposoby wykorzystania etykiet ekologicznych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Z kolei szkolenia zorganizowane w Warszawie w dniach 17 i 24 października 2017 r. poświęcono środowiskowym kryteriom oceny ofert oraz sposobom zastosowania rachunku kosztów cyklu życia na praktycznych przykładach. W szkoleniach dotyczących zielonych zamówień publicznych uczestniczyło łącznie ok. 140 osób.

W dniu 7 grudnia 2017 r. w Warszawie odbyła się **XI konferencja dotycząca zielonych zamówień publicznych** zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych, która dotyczyła przede wszystkim kryteriów oceny ofert, w tym zastosowania rachunku kosztów cyklu życia przy wyborze kryterium kosztu, a także możliwości wykorzystania oznakowań ekologicznych w postępowaniach przetargowych. W konferencji wzięło udział ok. 140 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, jednostek podległych oraz instytucji kontroli.

1.2. Publikacja „Zrównoważone zamówienia publiczne. Aspekty społeczne i środowiskowe w procedurze udzielania zamówienia w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych”

Publikacja „Zrównoważone zamówienia publiczne. Aspekty społeczne i środowiskowe w procedurze udzielania zamówienia w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych” zawiera kompleksowe omówienie instrumentów prawnych określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych umożliwiających udzielenie społecznego lub zielonego zamówienia publicznego oraz analizę regulacji prawnych ujętych w innych aktach powiązanych z tą tematyką. Materiał dodatkowo został wzbogacony o wybrane orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz prezentację dostępnych oznakowań ekologicznych i społecznych. Celem podręcznika jest odpowiedź na najczęściej pojawiające się pytania i wątpliwości związane z praktycznym stosowaniem aspektów społecznych i środowiskowych w procedurze udzielenia zamówienia publicznego. Wersja elektroniczna podręcznika dostępna jest w zakładce „Publikacje” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

Publikację opracowano i wydano w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” współfinansowanego ze środków UE w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2020, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne.

1.3. Opracowanie raportu „Dobre praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych”

Raport „Dobre praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych” stanowi zbiór 19 przykładów dobrych praktyk w zakresie zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe i społeczne. Przykłady prezentują różne motywacje leżące u podstaw uwzględniania aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych oraz różne sposoby przemyślanego i długofalowego wdrażania zrównoważonych zamówień publicznych.

1.4. Przygotowanie wzorcowych zapisów do dokumentacji zamówienia umożliwiających zastosowanie aspektów społecznych

W 2017 r. Zespół do spraw przygotowania i upowszechniania wzorcowych dokumentów i dobrych praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych w obszarze dotyczącym społecznych zamówień publicznych, przygotował wzorcową klauzulę dotyczącą zatrudnienia do realizacji zamówienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt 1-4 ustawy Pzp oraz zaktualizował wzorcową klauzulę dotyczącą zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jako realizacja art. 29 ust. 3a oraz art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp w związku ze wspólnym stanowiskiem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz Generalnego Inspektora Danych Osobowych z dnia 28 kwietnia 2017 r. (szczegółowe informacje, pkt III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień).

1.5. Działalność informacyjna na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych na bieżąco aktualizuje i uzupełnia zakładkę „Zrównoważone zamówienia publiczne” na stronie internetowej Urzędu, która bezpośrednio odsyła do dwóch zakładek pn. „Zielone zamówienia społeczne” oraz „Społeczne zamówienia publiczne”.

W 2017 r. rozbudowano dedykowaną zakładkę m.in. o orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej w zakresie zielonych zamówień publicznych. Zidentyfikowane wyroki KIO zostały ustrukturyzowane w oparciu o obszar merytoryczny, którego dotyczą. Zastosowano przy tym podział na: systemy zarządzania środowiskowego EMAS, ISO 14001, normy emisji spalin EURO, efektywność energetyczną biurowego sprzętu komputerowego - ENERGY STAR oraz efektywność energetyczną.

Zakładka „Zielone zamówienia publiczne” została dodatkowo wzbogacona o opracowanie zbiorcze nt. „Uregulowań prawnych powiązanych z zielonymi zamówieniami publicznymi”. Omówiono w nim m.in. zagadnienie efektywności energetycznej w ramach zamówień publicznych oraz środki zarządzania środowiskowego (na przykładzie systemu EMAS) w kontekście weryfikacji zdolności technicznej wykonawców. Materiał udostępniono w wersji elektronicznej w podzakładce „Prawo UE powiązane z zielonymi zamówieniami”.

W zakładce „Zielone zamówienia publiczne” opublikowany został także materiał pt. „Koszt cyklu życia LCC”. Materiał zawiera omówienie podstawowych wskaźników finansowych wykorzystywanych w analizie LCC oraz metodologię obliczania kosztów cyklu życia produktu na wybrany sprzęt komputerowy (na przykładzie komputera, monitora, drukarki oraz urządzenia wielofunkcyjnego) oraz wybrane produkty wyposażenia budynków (na przykładzie kotłów grzewczych, elektrycznego podgrzewacza do wody, oświetlenia wewnętrznego, klimatyzatora, pralki). Opracowanie zamieszczono w wersji elektronicznej w podzakładce „Przydatne dokumenty”.

W 2017 roku aktualizowano zakładkę „Społeczne zamówienia publiczne”. Niezależnie od powyższego został także utworzony nowy dział dotyczący zagadnienia przestrzegania praw człowieka w zamówieniach publicznych nawiązujący m.in. do „Wytycznych ONZ ds. biznesu i praw człowieka” oraz „Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2017-2020”.

2. Działania niewynikające bezpośrednio z „Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”

W 2017 r., niezależnie od wskazanych wyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zrównoważonych zamówień publicznych przewidzianych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, Urząd Zamówień Publicznych realizował również inne zadania w tym obszarze, które obejmowały:

2.1. Promocję społecznych zamówień publicznych w ramach współpracy z innymi instytucjami

- **Konferencja „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielanych przez administrację rządową”**

W dniu 20 października 2017 r. w Warszawie odbyła się zorganizowana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów oraz Urząd Zamówień Publicznych konferencja pn. „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielanych przez administrację rządową”. Konferencja miała na celu prezentację wyników monitoringu z realizacji przez administrację rządową „Zaleceń Rady Ministrów w sprawie stosowania klauzul społecznych” w 2016 r. oraz omówienie obowiązków wynikających z nowych „Zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych”. Podczas konferencji zaprezentowano również dobre praktyki udzielania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych przez jednostki administracji rządowej oraz dyskutowano nad możliwościami dalszego wsparcia w ramach zamówień publicznych celów polityki społecznej.

- **Konferencja „Jak upowszechniać stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych?”**

Dnia 29 czerwca 2017 r. w Warszawie odbyła się konferencja organizowana wspólnie przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Urząd Zamówień Publicznych. W konferencji wzięło udział ok. 70 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, jednostek podległych, instytucji kontroli oraz organizacji pozarządowych. Celem spotkania była wymiana doświadczeń i wypracowanie zasad mogących pomóc w praktycznym uwzględnianiu klauzul społecznych przez podmioty zobowiązane do stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

2.2. Udział w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje i organizacje

- **IV Międzynarodowa Konferencja z cyklu Reforma Prawa Zamówień Publicznych**

Dnia 29 maja 2017 r. przedstawiciel UZP uczestniczył w dyskusjach towarzyszących *IV Międzynarodowej Konferencji z cyklu Reforma Prawa Zamówień Publicznych*, poświęconej aspektom społecznym w zamówieniach publicznych i organizowanej przez Uniwersytet Łódzki.

- **Konferencja *Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka – realizacja Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2017-2020***

Dnia 2 października 2017 r. UZP brał udział w konferencji *Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka – realizacja Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2017-2020*, organizowanej przez Ministerstwo Rozwoju z prezentacją wprowadzającą i moderowaniem panelu *Poszanowanie praw człowieka jako element społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych*.

- **Kongres *SMART METROPOLIA 2017 - Przestrzenie relacji; Wdrażanie Agendy Miejskiej Unii Europejskiej***

W dniach 13-15 listopada 2017 r. UZP wziął udział w kongresie *SMART METROPOLIA 2017 - Przestrzenie relacji; Wdrażanie Agendy Miejskiej Unii Europejskiej* w Gdańsku z prezentacją i uczestnictwem w panelu poświęconym innowacyjnym i odpowiedzialnym zamówieniom publicznym.

- **Konferencja *Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne – sieciowanie partnerstw lokalnych w subregionie poznańskim***

Dnia 22 listopada 2017 UZP uczestniczył w konferencji *Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne – sieciowanie partnerstw lokalnych w subregionie poznańskim*, organizowanej przez Związek Organizacji Sieć Współpracy Barka, Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu z prezentacją dotyczącą rozwiązań prawnych w zakresie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych i brał udział w warsztatach dla przedstawicieli samorządów lokalnych.

- **Projekt „Spółecznie przede wszystkim! Usługi społeczne w rękach podmiotów ekonomii społecznej – efektywne mechanizmy zlecenia na bazie doświadczeń zagranicznych jednostek samorządu terytorialnego”**

UZP był zaangażowany w działania podejmowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych w ramach realizacji projektu partnerskiego pt. „Spółecznie przede wszystkim! Usługi społeczne w rękach podmiotów ekonomii społecznej – efektywne mechanizmy zlecenia na bazie doświadczeń zagranicznych jednostek samorządu terytorialnego” (działanie 4.3 PO WER).

W 2017 roku UZP uczestniczył w dwóch wizytach studyjnych we Francji mających na celu dokonanie przeglądu i analizę mechanizmów zlecenia usług podmiotom ekonomii społecznej, w tym także w trybie zamówień publicznych, funkcjonujących w metropolii Strasburg, Paryżu, Lille i Arras oraz porównanie ich z systemem działającym w Polsce i wykorzystanie najlepszych praktyk, jak również w krajowych warsztatach podsumowujących przedmiotowe wizyty studyjne.

- **Inne wydarzenia**

W 2017 r. UZP brał także aktywny udział w innych wydarzeniach promujących zrównoważone zamówienia publiczne organizowanych przez inne podmioty, tj. m.in.:

- seminarium Ministerstwa Rozwoju „Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne” w dniu 31 maja 2017 r. w Warszawie,
- wizyta studyjna przedstawicieli instytucji samorządowych ze Szwecji i Finlandii w Urzędzie m.st. Warszawy w dniach 4-5 października 2017 r.,
- Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej w dniach 9-10 listopada 2017 r. w Rzeszowie,
- I Ogólnopolskie Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej w dniach 15-16 listopada 2017 r. w Warszawie.

2.3. Współpraca w ramach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Urząd Zamówień Publicznych uczestniczy w pracach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, funkcjonującego na mocy zarządzenia nr 7 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (Dz. Urz. M.P. poz. 9). Komitet jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Stanowi instytucjonalizację dialogu obywatelskiego w dziedzinie ekonomii społecznej, umożliwiając tworzenie rozwiązań w sposób partycypacyjny, w porozumieniu z teoretykami i praktykami, reprezentującymi administrację rządową i samorządową, sektor ekonomii społecznej, środowiska naukowe, partnerów społecznych oraz instytucje finansowe. Komitet prowadzi prace w ramach pięciu grup roboczych (do spraw strategicznych i programowych, prawnych, finansowych, edukacyjnych, monitorowania i ewaluacji). Przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych w 2017 r. brali udział w spotkaniach eksperckich w ramach prac grupy roboczej do spraw strategicznych i programowych oraz grupy do spraw prawnych, jak również w posiedzeniu plenarnym Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, które odbyło się dnia 26 kwietnia 2017 r.

2.4. Przyjęcie nowych „Zaleceń w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych”

W dniu 29 marca 2017 r. Rada Ministrów przyjęła „Zalecenia w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” przygotowane przez Urząd Zamówień Publicznych. Nowe Zalecenia zastąpiły „Zalecenia Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” z dnia 28 lipca 2015 r. W dokumencie uwzględniono zmiany prawne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw. Doprecyzowany został także zakres podmiotowy jednostek objętych Zaleceniami Rady Ministrów przy jednoczesnym rozszerzeniu obowiązku sprawozdawczego na wszystkich kierowników jednostek administracji rządowej oraz zmniejszone zostały obciążenia administracyjne związane z obowiązkiem sprawozdawczym z realizacji Zaleceń.

2.5. Monitoring realizacji Zaleceń Rady Ministrów

Od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów w dniu 28 lipca 2015 r. „Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu realizacji przedmiotowych zaleceń w oparciu o coroczne informacje przekazywane przez wskazane jednostki administracji rządowej. Wykonując zobowiązanie Rady Ministrów, w sprawozdaniu z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2017 r. zawarto sprawozdanie z monitoringu stosowania przez administrację rządową zaleceń w sprawie stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

Realizacja monitoringu za rok 2016, w którym nastąpiła istotna zmiana regulacji prawnych odnoszących się do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, wprowadzonych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, prowadzona była w oparciu o zmieniony sposób przekazywania danych przez zobowiązane do tego podmioty. Informacja w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, tj. przed dniem 28 lipca 2016 r., przekazywana była za pomocą formularza dostępnego na stronie: <http://klauzule.uzp.gov.pl/>. Z kolei w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych od dnia 28 lipca 2016 r. obowiązek sprawozdawczy obejmujący postępowania, w których zastosowano klauzule społeczne w brzmieniu nadanym nowelizacją, był realizowany w ramach rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach.

Na podstawie zebranych informacji Urząd Zamówień Publicznych opracował kompleksowy raport poświęcony wynikom monitoringu za rok 2016, który przekazano Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów pismem z dnia 29 maja 2017 r. Dokument zawiera szczegółowe informacje na temat zastosowanych rozwiązań prawnych o charakterze społecznym w zamówieniach publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w 2016 r., z wyszczególnieniem rodzaju i przedmiotów zamówienia, a także ich wartości.

Pełna wersja raportu pn. **„Wyniki monitoringu stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych za 2016 r.”** dostępna jest na stronie internetowej Urzędu pod adresem:

https://www.uzp.gov.pl/data/assets/pdf_file/0021/35193/Wyniki_monitoringu_stosowania_Zalecen_RM_w_2016_r.pdf.

2.6. Współpraca z innymi resortami w zakresie zielonych zamówień publicznych

W 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych współpracował z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad wypracowaniem zapisów umożliwiających zakup w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego produktów rolnych certyfikowanych logo rolnictwa ekologicznego. Opracowany dokument pn. **„Przewodnik po rynku produktów ekologicznych - poradnik dla zamawiającego”** zawiera również praktyczne wskazówki

dotyczące sposobu weryfikacji spełniania przez oferowane przez wykonawców dostawy wymogów zamawiającego w zakresie produkcji ekologicznej.

W 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych przygotował i przekazał ówczesnemu Ministerstwu Infrastruktury i Budownictwa w ramach konsultacji publicznych uwagi do metodologii obliczania kosztów cyklu życia LCC dla budynków zawartej w projekcie rozporządzenia w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach. Zgodnie z delegacją zawartą w art. 91 ust. 7c ustawy Pzp minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa zobowiązany został do określenia, w drodze rozporządzenia, metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposób przedstawiania informacji o tych kosztach, kierując się potrzebą zapewnienia ujednolicenia i wiarygodności tych kalkulacji.

Ponadto w 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych współpracował z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa nad wypracowaniem zapisów z zakresu zamówień publicznych do fiszki informacyjnej pn. „Realizacja europejskiej strategii na rzecz mobilności niskoemisyjnej przy wykorzystaniu inicjatyw legislacyjnych oraz pozalegisłacyjnych”, która to odnosiła się do wybranych inicjatyw wymienionych w załączniku do Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej” COM(2016) 501.

Urząd Zamówień Publicznych czynnie uczestniczył również w wypracowaniu zapisów do projektu stanowiska RP w odniesieniu do wniosku Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego [COM(2017) 653].

III.1.11. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2017 r.

III.1.11.1. Metody, zakres i przedmiot przeprowadzonych analiz

1. Wprowadzenie

Analizę poziomu zrównoważonych zamówień publicznych za 2017 r. przeprowadzono w oparciu o informacje uzyskane przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w ramach rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, przekazywanych przez zamawiających na podstawie art. 98 ustawy Pzp. Prezentowane zbiorcze dane statystyczne w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych, w odróżnieniu od statystyk za rok 2016¹⁵, obejmują **wszystkie** postępowania zakończone udzieleniem zamówienia w roku 2017.

W tabeli nr 8 formularza rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach, zamawiający wyszczególniają postępowania zakończone udzieleniem zamówienia, w których uwzględniono aspekty społeczne. Zamawiający wskazują przy tym:

- informację, czy zamówienia udzielono jako zamówienia zastrzeżonego, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp,
- aspekty społeczne określone w opisie przedmiotu zamówienia, w tym odwołanie do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, odwołanie do aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, o których mowa

¹⁵ Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania, w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach za rok 2016, zamawiający nie ujmowali informacji dotyczących m.in. aspektów społecznych, środowiskowych czy też innowacyjnych w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, w tym związanych z zatrudnieniem, odwołanie do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, o których mowa w art. 29 ust. 5 ustawy Pzp, lub odwołanie do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi,

- aspekty społeczne określone w kryteriach oceny ofert, w tym odwołania do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy, oraz odwołanie do innych aspektów społecznych.

Dodatkowo w tabeli nr 8 zamieszczana jest informacja na temat unieważnionych postępowań przetargowych, w których uwzględniono aspekty społeczne.

Z kolei w tabeli nr 7 formularza rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach obejmującej zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 oraz w art. 138o ustawy Pzp, zamawiający informują, czy postępowanie zakończone udzieleniem zamówienia stanowiło zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne oraz kulturalne, o którym mowa w art. 138p ust. 1 ustawy Pzp.

Informacja na temat postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne prezentowana jest w tabeli nr 9 formularza rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach. Sporządzając wykaz zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych, zamawiający informują o:

- odwołaniu się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu,
- aspektach środowiskowych określonych w opisie przedmiotu zamówienia, w tym odwołaniu się do aspektów środowiskowych związanych z realizacją zamówienia, o którym mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp i odwołania do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi,
- aspektach środowiskowych określonych w kryteriach oceny ofert, w tym odwołaniu się do oznakowania związanego z aspektami środowiskowymi, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, przez zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp, przez odwołanie się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia,
- wymaganiach dotyczących aspektów związanych z innowacyjnością zawartych w opisie przedmiotu zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp,
- uwzględnieniu aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert.

Podobnie jak w przypadku społecznych zamówień publicznych, w tabeli nr 9 ujmowane są również informacje na temat unieważnionych postępowań przetargowych, w których zamawiający zastosował aspekty środowiskowe lub innowacyjne.

Analiza poziomu zrównoważonych zamówień publicznych prowadzona w oparciu o informacje przekazywane przez zamawiających w ramach rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach pozwala Urzędowi Zamówień Publicznych uzyskać kompleksowe i miarodajne dane statystyczne w tym zakresie. Umożliwia tym samym dokonanie oceny rzeczywistego poziomu zastosowania aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych w Polsce.

2. Społeczne zamówienia publiczne

W 2017 r. 2257 zamawiających udzieliło 24052 zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne o łącznej wartości 42 080 960 339,09 zł (bez podatku od towarów i usług). Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł 17%, podczas gdy wartość społecznych zamówień publicznych w odniesieniu do łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych stanowiła 26%.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	2 208
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	23 798
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	42 005 356 443,02 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	5 034
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	79
Liczba zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	254
Wartość zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	75 603 896,07 zł (wartość bez VAT)
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	2 257
Liczba społecznych zamówień publicznych	24 052
Wartość społecznych zamówień publicznych	42 080 960 339,09 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	17%
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	26%

UWAGA: Łączna liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych jest mniejsza niż suma liczby zamawiających, którzy w udzielonych zamówieniach uwzględnili aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp) oraz liczby zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp **ze względu na przypadki występowania w obu zestawieniach tych samych jednostek.**

Poniższe zestawienia prezentują informacje na temat zastosowania w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r. poszczególnych aspektów społecznych przewidzianych w ustawie Pzp. Wskazują zarówno łączną liczbę i wartość takich zamówień, jak i ich ujęcie w podziale na rodzaj zamówienia.

Zamówienia udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	126
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	173 145 478,61 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	21	12 469 147,28 zł
Roboty budowlane	32	67 514 235,01 zł
Usługi	73	93 162 096,32 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	22 139
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	39 482 659 887,90 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	194	404 892 029,12 zł
Roboty budowlane	14 482	28 173 817 272,29 zł
Usługi	7 463	10 903 950 586,49 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	980
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	2 444 950 994,59 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	117	469 618 438,59 zł
Roboty budowlane	446	1 269 822 179,21 zł
Usługi	417	705 510 376,79 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	3 009
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	14 516 876 580,40 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	174	173 840 640,88 zł
Roboty budowlane	1918	13 537 572 946,37 zł
Usługi	917	805 462 993,15 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	115
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	752 011 888,93 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	13	5 446 021,67 zł
Roboty budowlane	64	674 216 459,17 zł
Usługi	38	72 349 408,09 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	99
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	304 616 178,93 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	7	3 078 977,67 zł
Roboty budowlane	55	254 184 402,10 zł
Usługi	37	47 352 799,16 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	1 278
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	2 364 356 289,55 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	125	347 187 032,74 zł
Roboty budowlane	405	944 919 716,77 zł
Usługi	748	1 072 249 540,04 zł

Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	254
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	79
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	75 603 896,07 zł (wartość bez VAT)

Instrumenty prawne o charakterze społecznym najczęściej stosowane w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r.

W zdecydowanej większości udzielonych zamówień publicznych o charakterze społecznym zamawiający zastosowali instrument prawny z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. Zamówienia uwzględniające ten wymóg stanowiły również największą część społecznych zamówień publicznych ze względu na ich łączną wartość. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp stanowiło drugi pod względem liczby i wartości aspekt społeczny uwzględniany w zamówieniach publicznych. Trzecim najczęściej stosowanym instrumentem były społeczne kryteria oceny ofert (na podst. art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z tak uwzględnionym aspektem społecznym znalazły się na czwartym miejscu. Aspekty społeczne wskazane powyżej były również najczęściej stosowanymi instrumentami w zamówieniach publicznych udzielonych w 2016 r. i odpowiadały za największą wartość społecznych zamówień publicznych.

Częstotliwość stosowania w społecznych zamówieniach publicznych instrumentów prawnych z art. 29 ust. 3a oraz art. 29 ust. 5 ustawy Pzp wyraźnie wynika z ich **obligatoryjnego charakteru**. Jedynie w przypadku zamówień na dostawy odwołanie do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę stosowane jest przez zamawiających fakultatywnie. Z takiego jednak uprawnienia zamawiający skorzystali w 2017 r. tylko 194 razy na 22 139 udzielonych zamówień publicznych z zastosowanym wymogiem z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, co stanowiło jedynie 0,87% wszystkich przypadków. Jednakże wpływ na taki stan rzeczy miał najprawdopodobniej charakter tego typu zamówień, w których wykonywane czynności rzadko kwalifikują się jako czynności, których realizacja powinna być dokonywana na podstawie stosunku pracy.

Zamawiający w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego rzadziej stosowali inne aspekty społeczne. Klauzulę społeczną z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, tj. odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, zastosowano w 980 przypadkach. Z kolei jedynie 126 zamówień publicznych udzielono jako zamówienia zastrzeżone (na podst. art. 22 ust. 2 ustawy Pzp).

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne, przedstawiono w załączniku nr 16 do niniejszego Sprawozdania.

3. Zielone lub innowacyjne zamówienia publiczne

W 2017 r. 344 zamawiających udzieliło 1 212 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne o łącznej wartości 3 237 075 405,76 zł (bez podatku od towarów i usług). Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł niespełna 1%, podczas gdy ich wartość stanowiła ok. 2% łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych o charakterze środowiskowym lub innowacyjnym	344
Liczba udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	1 212
Wartość udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	3 237 075 405,76 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań (w tym unieważnionych części postępowań)	194
ŁĄCZNIE	
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	0,87%
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	1,98% ¹⁶

Poniższe zestawienia prezentują informacje na temat zastosowania w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r. poszczególnych aspektów środowiskowych i innowacyjnych przewidzianych w ustawie Pzp. Wskazują zarówno łączną liczbę i wartość takich zamówień, jak i ich ujęcie w podziale na rodzaj zamówienia.

Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem systemów i środków zarządzania środowiskowego

Liczba zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	87
Wartość zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	300 113 796,86 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	20	16 584 358,91 zł
Roboty budowlane	8	50 614 918,12 zł
Usługi	59	232 914 519,83 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	589
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 750 076 675,21 zł (wartość bez VAT)

¹⁶ Statystyki z zielonych zamówień publicznych nie obejmują przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia z wyjątkiem przypadków wskazania w ramach tego elementu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określonego eko-oznakowania (na podstawie art. 30a ustawy Pzp) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp). W świetle art. 30 ustawy Pzp zamawiający są uprawnieni do opisu przedmiotu zamówienia przez określenie wymagań dotyczących wydajności i funkcjonalności, które mogą obejmować aspekty środowiskowe. Pozwala to zamawiającym skutecznie wpłynąć na całe postępowanie przetargowe oraz udzielone w jego następstwie zamówienie publiczne.

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	191	154 036 370,97 zł
Roboty budowlane	231	880 800 318,03 zł
Usługi	167	715 239 986,21 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 4: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	186
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	283 471 222,85 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	140	88 945 785,22 zł
Roboty budowlane	14	132 301 535,40 zł
Usługi	32	62 223 902,23 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 5: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	86
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	107 988 094,80 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	44	27 868 372,22 zł
Roboty budowlane	1	264 215,26 zł
Usługi	41	79 855 507,32 zł

Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Tabela nr 6: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	17
Wartość zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	67 125 042,62 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	11	31 050 347,59 zł
Roboty budowlane	1	8 697 560,98 zł
Usługi	5	27 377 134,05 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia

Tabela nr 7: Zamówienia publiczne z zastosowaniem środowiskowych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	421
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	1 534 445 707 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	177	193 179 454,11 zł
Roboty budowlane	67	344 880 184,15 zł
Usługi	177	996 386 068,74 zł

Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 8: Innowacyjne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	20
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	77 379 150,37 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	9	23 997 455,05 zł
Roboty budowlane	1	436 842,35 zł
Usługi	10	52 944 852,97 zł

Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem środowiskowych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	27
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	116 606 488,41 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	5	11 402 528,67 zł
Roboty budowlane	7	40 882 620,14 zł
Usługi	15	64 321 339,60 zł

Instrumenty prawne o charakterze środowiskowym najczęściej stosowane w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r.

W udzielonych w 2017 r. zielonych zamówieniach publicznych zamawiający najczęściej odwoływali się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp stanowiło przy tym pierwszy pod względem wartości aspekt środowiskowy. Drugim najczęściej stosowanym instrumentem prawnym o charakterze środowiskowym było odwołanie w kryteriach oceny ofert do aspektów środowiskowych, w tym do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia (zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z zastosowanymi środowiskowymi kryteriami oceny ofert zajęły również drugie miejsce. Na trzecim miejscu pod względem liczby zastosowań w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego znalazło się odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, związanego z aspektami środowiskowymi (zgodnie z art. 30a ustawy Pzp), które pod względem łącznej wartości zielonych zamówień publicznych z takim aspektem zajęło czwarte miejsce. Trzecim z kolei co do wartości aspektem środowiskowym w zamówieniach publicznych było odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu (czwarte miejsce pod względem liczby zielonych zamówień publicznych). Ww. aspekty środowiskowe stosowano również w największej liczbie zamówień publicznych udzielonych w 2016 r. oraz w zielonych zamówieniach o największej wartości.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych, przedstawiono w załączniku nr 17 do niniejszego Sprawozdania.

III.1.11.2. Monitoring stopnia uwzględniania przez jednostki administracji rządowej aspektów społecznych w zamówieniach publicznych w świetle realizacji Zaleceń Rady Ministrów

1. Wprowadzenie

Przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 29 marca 2017 r. „Zalecenia w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” nakładają na wszystkich kierowników jednostek administracji rządowej obowiązek uwzględniania aspektów społecznych, w tym w szczególności klauzul społecznych, w możliwie jak najszerszym zakresie oraz w jak największej liczbie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

W tym celu kierownicy jednostek administracji rządowej są zobowiązani do dokonania przy sporządzaniu planu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na każdy rok budżetowy wstępnej analizy możliwości uwzględnienia aspektów społecznych w planowanych do udzielenia zamówieniach oraz pogłębionej analizy w tym zakresie na etapie przygotowania konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia, a także do uwzględniania tych aspektów we wszystkich zamówieniach, w których pogłębiona analiza na taką możliwość wskazała. Ponadto kierownikom jednostek administracji rządowej zaleca się dokonywanie oceny możliwości uwzględnienia aspektów społecznych także przy udzielaniu zamówień publicznych nieobjętych procedurami określonymi ustawą Pzp oraz uwzględnianie tych aspektów we wszystkich zamówieniach, w których jest to możliwe.

W Zaleceniach Rady Ministrów z 2017 r. uwzględniono zmiany prawne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, które wprowadziły nowe rozwiązania oraz dokonały modyfikacji dotychczasowych instrumentów prawnych umożliwiających uwzględnienie aspektów społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

W porównaniu z dokumentem z 2015 r.¹⁷, Zalecenia Rady Ministrów z 2017 r. rozszerzyły obowiązek sprawozdawczy na wszystkich kierowników jednostek administracji rządowej¹⁸, zobowiązując ich do przekazywania informacji o udzielonych zamówieniach uwzględniających aspekty społeczne w ramach rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach¹⁹.

Informacje w zakresie uwzględniania aspektów społecznych w udzielonych zamówieniach kierownicy jednostek administracji rządowej wykazują w tabeli nr 7 i nr 8 rocznego sprawozdania.

2. Społeczne zamówienia publiczne w jednostkach administracji rządowej

Z około 2 140²⁰ podmiotów objętych obowiązkiem sprawozdawczym sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za rok 2017 przekazały 1 824 jednostki administracji rządowej²¹. Z tej liczby 534 podmioty uwzględniły aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielonych w roku 2017. Stanowiło to niespełna 25% wszystkich zamawiających objętych Zaleceniami Rady Ministrów. Jednostki administracji rządowej udzieliły 5 358 zamówień publicznych o charakterze społecznym na łączną kwotę 11 733 877 313,89 zł (wartość bez podatku od towaru i usług). Stanowi to 22,28% ogółu społecznych zamówień publicznych. W ujęciu wartościowym udzielone przez jednostki administracji rządowej zamówienia z aspektami społecznymi stanowią 27,88% całkowitej wartości społecznych zamówień publicznych.

Tabela nr 1: Dane ogólne

Dane ogólne	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	526
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	5 222
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	11 708 708 678,59 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	1 299
Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	136
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	23
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	25 168 635,30 zł (wartość bez VAT)

¹⁷ „Zalecenia Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych” przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 28 lipca 2015 r.

¹⁸ Obowiązek sprawozdawczy został rozszerzony na kierowników służb, straży i inspekcji zespolonej administracji rządowej, kierowników niezespolonej administracji rządowej, kierowników organów oraz wszystkich jednostek podległych lub nadzorowanych przez ministrów.

¹⁹ Na podstawie art. 98 ustawy Pzp.

²⁰ Liczbę ustalono na podstawie rozporządzeń w sprawie szczegółowego zakresu działania poszczególnych ministrów oraz obwieszczeń w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez poszczególnych ministrów.

²¹ Termin na przekazanie rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach upływa 1 marca. Z uwagi na dużą liczbę sprawozdań przekazywanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych po tej dacie, w analizach za 2017 r. uwzględnione zostały informacje z rocznych sprawozdań przekazanych przez zamawiających do dnia 18 marca 2018 r. łącznie.

Dane ogólne	
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających zobowiązanych do stosowania Zaleceń Rady Ministrów	2 140
Liczba zamawiających z jednostek administracji rządowej, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	534
Odsetek zamawiających objętych Zaleceniami Rady Ministrów, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	24,95%
Liczba społecznych zamówień publicznych	5 358
Wartość społecznych zamówień publicznych	11 733 877 313,89 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych w danym roku	22,28 %
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej wartości społecznych zamówień publicznych w danym roku	27,88 %

Poniższe zestawienia prezentują informacje na temat zastosowania w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r. poszczególnych aspektów społecznych przewidzianych w ustawie Pzp. Wskazują zarówno łączną liczbę i wartość takich zamówień, jak i ich ujęcie w podziale na rodzaj zamówienia.

Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	41
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	71 007 616,69 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	3	7 990 008,50 zł
Roboty budowlane	16	48 523 725,97 zł
Usługi	22	14 493 882,22 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	4 712
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	10 404 941 711,63 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	52	301 640 474,97 zł
Roboty budowlane	2333	5 177 616 247,28 zł
Usługi	2327	4 925 684 989,38 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	490
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 290 518 941,72 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	71	453 100 050,41 zł
Roboty budowlane	158	531 163 661,01 zł
Usługi	261	306 255 230,30 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	371
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	2 410 813 466,31 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	21	60 344 926,53 zł
Roboty budowlane	237	2 310 057 338,43 zł
Usługi	113	40 411 201,35 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	56
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	246 410 330,88 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	10	4 982 578,47 zł
Roboty budowlane	26	221 024 810,02 zł
Usługi	20	20 402 942,39 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	47
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	225 763 989,11 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	5	2 756 530,47 zł
Roboty budowlane	25	203 339 653,70 zł
Usługi	17	19 667 804,94 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	602
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	978 587 792,99 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	80	317 106 028,97 zł
Roboty budowlane	126	388 877 135,51 zł
Usługi	396	272 604 628,51 zł

Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	137
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	25 168 635,30 zł (wartość bez VAT)

Instrumenty prawne o charakterze społecznym najczęściej stosowane w zamówieniach publicznych udzielonych w 2017 r. przez jednostki administracji rządowej

W zdecydowanej większości udzielonych zamówień publicznych o charakterze społecznym zamawiający sektora rządowego zastosowali wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę. Ten aspekt przełożył się również na największą wartość społecznych zamówień publicznych. Drugim najczęściej stosowanym instrumentem były społeczne kryteria oceny ofert (na podst. art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z tak uwzględnionym aspektem społecznym znalazły się na czwartym miejscu. Uwzględniając liczbę zastosowań oraz wartość społecznych zamówień

publicznych, na trzecim miejscu znalazło się odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia.

Liczbę i wartość zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne, przedstawiają wykresy stanowiące załącznik nr 18 do niniejszego Sprawozdania.

3. Analiza porównawcza

3.1. Stosowanie klauzul społecznych przez jednostki administracji rządowej

Przyjęcie przez Radę Ministrów w 2015 r. „Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” przyczyniło się do popularyzacji klauzul społecznych wśród zamawiających szczebla rządowego. Z kolei „Zalecenia w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” z 2017 r. nie tylko utrzymały w mocy zobowiązanie kierowników jednostek administracji rządowej do stosowania klauzul społecznych w udzielanych zamówieniach publicznych, ale dodatkowo rozszerzyły obowiązek uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych na wszystkie aspekty przewidziane w ustawie Pzp.

Porównując dane z 3 ostatnich lat, odnotowano istotny wzrost liczby i wartości udzielonych zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne (w 2015 r. **438** zamówień o wartości **736 773 691,63 zł**, w 2016 r. **1 855** zamówień o wartości **2 104 553 254,71 zł**). Z kolei w 2017 r. klauzule społeczne uwzględniono w **4 871** zamówieniach publicznych na łączną kwotę **10 968 946 635,50 zł**.

Tabela nr 1: Stosowanie klauzul społecznych przez jednostki administracji rządowej w poszczególnych latach

	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017
Liczba jednostek administracji rządowej, które zastosowały klauzule społeczne w udzielonych zamówieniach	133	395	514
Liczba udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	438	1855	4871
Wartość udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	736 773 691,63 zł*	2 104 553 254,71 zł*	10 968 946 635,50 zł*

* na podstawie wartości umów bez podatku od towarów i usług

Najczęściej zamawiający szczebla rządowego stosowali wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę, na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, co w przypadku zamówień na roboty budowlane i usługi wynika z jego obligatoryjnego charakteru. Porównanie danych za 2017 r. z wynikami uzyskanymi w poprzednich latach, pozwala dostrzec znaczny wzrost zastosowań tej klauzuli społecznej.

Częściej niż w poprzednich latach zamawiający stosowali również wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych. Jednak w przypadku tej klauzuli społecznej, uwzględniając zwiększony zakres stosowania Zaleceń Rady Ministrów z

2017 r., wzrost zastosowań nie jest aż tak znaczący. Jednostki administracji rządowej najrządziej stosowały klauzulę społeczną z art. 22 ust. 2 ustawy Pzp. W 2017 r. udzielono jedynie 41 zamówień zastrzeżonych, co w porównaniu z wynikami w roku poprzednim, świadczyć może o spadającym zainteresowaniu taką formą organizacji postępowania o udzielenie zamówienia.

Tabela 2: Łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	305	1 571	4 712
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	123	358	490
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	21	66	41
SUMA	449	1 995	5 243

UWAGA: Liczba zastosowanych klauzul społecznych jest większa niż łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu.

Tabela 3: Łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	540 650 002,13 zł*	1 578 412 987,15 zł*	10 404 941 711,63 zł*
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	156 999 489,67 zł*	869 304 335,24 zł*	1 290 518 941,72 zł*
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	42 451 281,06 zł*	19 578 621,99 zł*	71 007 616,69 zł*
SUMA	770 100 772,86 zł*	2 467 295 944,38 zł*	11 766 468 270,04 zł*

* na podstawie wartości umów bez podatku od towarów i usług

UWAGA: Wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych klauzul społecznych jest większa niż łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu.

3.2. Stosowanie pozostałych aspektów społecznych w zamówieniach publicznych jednostek administracji rządowej

Zamawiający z administracji rządowej stosowali również inne aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielanych w 2017 r. Do najczęstszych rozwiązań należało **ustanowienie społecznych kryteriów oceny ofert** oraz **odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników**.

Stosowanie przez zamawiających pozacenowych kryteriów oceny ofert, w tym kryteriów o charakterze społecznym, może częściowo wynikać z nałożonych na zamawiających zobowiązań zawartych w przepisach art. 91 ust. 2a ustawy Pzp. Na ich podstawie jednostki sektora finansów publicznych oraz inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także ich związki, decydując się na zastosowanie kryterium ceny jako jedynego kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, są zobowiązane do określenia w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykazania w załączniku do protokołu, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia. W związku z tym zamawiający częściej niż miało to miejsce przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw stosują w praktyce **inne niż cena kryteria oceny ofert, przypisując im jednocześnie odpowiednio wysoką wagę**.

Zastosowanie przez zamawiających wymogu dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników ma w przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych charakter obligatoryjny. Wymóg określony w art. 29 ust. 5 ustawy Pzp najczęściej stosowany jest przez zamawiających w zamówieniach na roboty budowlane i usługi. Mimo stosownej dyspozycji zawartej bezpośrednio w przepisach ustawy Pzp w praktyce zastosowanie wymogu dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników wynika z kierunkowych aktów prawnych regulujących obszar objęty przedmiotem zamówienia. Wymóg uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych ujęty został m.in. w prawie budowlanym oraz aktach wykonawczych jemu towarzyszącym, jak w i ustawie z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2136, z późn. zm.).

Tabela 4: Stosowanie pozostałych aspektów społecznych w zamówieniach publicznych jednostek administracji rządowej w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2016*		2017	
Lp.	Aspekt społeczny	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego
1.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	451	191 121 996,70 zł	602	978 587 792,99 zł
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich	136	61 728 663,40 zł	371	2 410 813 466,31 zł

Rok referencyjny		2016*		2017	
Lp.	Aspekt społeczny	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego
	użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp				
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	13	25 042 523,24 zł	56	246 410 330,88 zł
4.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	8	17 941 810,57 zł	47	225 763 989,11 zł
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	17	2 382 609,86 zł	137	25 168 635,30 zł
SUMA		625	298 217 603,77 zł	1 213	3 886 744 214,59 zł

* Dane za 2016 r. obejmują jedynie zamówienia udzielone na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy Pzp, tj. po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

UWAGA: Liczba zamówień publicznych z zastosowanymi klauzulami społecznymi oraz liczba zamówień publicznych z zastosowanymi innymi aspektami społecznymi jest większa niż łączna liczba społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

III.1.12. Współpraca międzynarodowa

1. Udział przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych w pracach unijnych komitetów i grup roboczych

1.1. Komitet ds. Polityki Handlowej (TPC)

W 2017 r. Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w systemie wypracowywania stanowiska Polski w kwestiach wspólnej polityki handlowej w zakresie zamówień publicznych poprzez zapewnianie Ministerstwu Rozwoju wsparcia merytorycznego w dziedzinie zamówień na posiedzeniach Komitetu ds. Polityki Handlowej (TPC).

Komitet doradza i pomaga Komisji przy negocjowaniu i zawieraniu umów handlowych z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi. Jest także jednym z organów

przygotowawczych uczestniczących w procesie decyzyjnym Rady w ramach unijnej polityki handlowej. Zajmuje się także bieżącymi kwestiami związanymi z funkcjonowaniem umów międzynarodowych, w tym Porozumienia ws. Zamówień Rządowych (GPA).

Jednym z negocjowanych obszarów umów handlowych są zasady i zakres gwarantowanego dostępu do rynków zamówień publicznych państw trzecich. Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej przygotowywał wkłady do instrukcji dla przedstawiciela Polski na TPC oraz dokonywał oceny negocjowanych tekstów rozdziałów dotyczących zamówień publicznych.

W 2017 r. odbyło się w sumie 40 posiedzeń Komitetu ds. Polityki Handlowej.

1.2. Posiedzenie zespołu redakcyjnego eCertis

W dniu 14 lutego 2017 r. w Brukseli odbyło się posiedzenie zespołu redakcyjnego eCertis, internetowego repozytorium zaświadczeń i innych rodzajów dokumentów wymaganych od zwycięskiego wykonawcy na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, przewidzianego w art. 61 dyrektywy 2014/24/UE. W spotkaniu uczestniczył przedstawiciel UZP.

Spotkanie poświęcone było kompletności danych zamieszczonych dotychczas w repozytorium przez państwa członkowskie (w przypadku Polski kompletność wprowadzonych informacji wynosi 100%), wprowadzonym i planowanym zmianom w repozytorium, a także wymianie doświadczeń między państwami członkowskimi.

1.3. I spotkanie sieci organów odwoławczych

W dniu 6 marca 2017 r. w Brukseli odbyło się zorganizowane przez Komisję Europejską pierwsze spotkanie sieci organów odwoławczych pierwszej instancji właściwych w sprawach zamówień publicznych, w którym uczestniczyła Prezes Krajowej Izby Odwoławczej oraz przedstawiciel Urzędu Zamówień Publicznych. Spotkanie poświęcono m.in. omówieniu raportu z ewaluacji dyrektyw odwoławczych oraz kwestiom organizacyjnym związanym z funkcjonowaniem sieci, w tym wyznaczeniu obszarów tematycznych do dyskusji podczas przyszłych spotkań.

1.4. Posiedzenia Grupy Ekspertów ds. Zamówień Publicznych (EXPP)

W dniu 21 marca 2017 r. odbyło się pierwsze z trzech spotkań Grupy Ekspertów ds. Zamówień Publicznych (*Commission Government Expert Group on Public Procurement*) organizowanych jak co roku przez Komisję Europejską w Brukseli, w których uczestniczyli także przedstawiciele UZP. Spotkanie poświęcono m.in. omówieniu transpozycji pakietu trzech dyrektyw ws. zamówień publicznych, nowym standardowym formularzom ogłoszeń unijnych, rekomendacjom w zakresie profesjonalizacji w zamówieniach publicznych oraz omówieniu raportu z ewaluacji dyrektyw odwoławczych.

Kolejne posiedzenie odbyło się 15 czerwca 2017 r. Tym razem dyskutowano m.in. na temat raportu Komisji dotyczącego Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia, e-formularzy ogłoszeń i rejestrów umów, zamówień publicznych w sektorze zdrowia, projektu rekomendacji dotyczących profesjonalizacji, systemu IMI (*Internal Market Information*) w dziedzinie zamówień publicznych oraz stanu transpozycji dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE.

Podczas ostatniego w minionym roku spotkania Grupy Ekspertów ds. Zamówień Publicznych, które odbyło się 8 grudnia, omówiono m.in. opublikowany przez Komisję pakiet inicjatyw w dziedzinie zamówień publicznych, przedstawiono dotychczasowe działania grupy eksperckiej ds. elektronicznych zamówień publicznych (EXEP), dyskutowano także na temat e-formularzy, rejestrów umów i e-formularzy oraz ponownie podjęto kwestię stanu transpozycji dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE i systemu IMI.

2. Udział przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych w innych inicjatywach międzynarodowych

2.1. Warsztaty dotyczące profesjonalizacji w zamówieniach publicznych

W odniesieniu do profesjonalizacji Urząd Zamówień Publicznych kontynuował rozpoczętą rok wcześniej współpracę z Komisją Europejską, dotyczącą opracowania Zaleceń dla państw członkowskich w zakresie profesjonalizacji w zamówieniach publicznych. W związku z tym przedstawiciel UZP uczestniczył w warsztatach, których celem było zebranie doświadczeń, uwag i opinii poszczególnych państw członkowskich w tym obszarze. Warsztat w Amsterdamie (21 lutego 2017 r.) dotyczył agregacji zamówień oraz narzędzi wsparcia profesjonalizacji, a warsztat w Zagrzebiu (28 kwietnia 2017 r.) poświęcony był programom profesjonalizacji i innowacyjnemu uczeniu, kompetencjom i karierze w obszarze zamówień publicznych oraz rozwiązaniom instytucjonalnym i zachętom sprzyjającym profesjonalizacji.

2.2. Międzynarodowe Targi Zamówień Publicznych KOPPEX 2017

W dniach 19-21 kwietnia 2017 r. w Goyang/Seul odbyły się *Międzynarodowe Targi Zamówień Publicznych KOPPEX 2017* organizowane przez koreański Serwis Zamówień Publicznych (koreański odpowiednik UZP). W ramach przedsięwzięcia zorganizowano międzynarodowe warsztaty poświęcone tematyce zamówień elektronicznych i transgranicznych. Przedstawiciel UZP poprowadził prezentację dotyczącą polskiego systemu i rynku zamówień publicznych, uczestnicząc w dyskusjach towarzyszących warsztatom, jak również odbywając na prośbę Serwisu Zamówień Publicznych spotkania z przedstawicielami koreańskich firm oraz Uniwersytetu Sungshin.

2.3. Warsztaty w ramach Projektu *Zapobieganie handlowi ludźmi w łańcuchach dostaw za pośrednictwem zamówień publicznych*

Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) za pośrednictwem Specjalnego Przedstawiciela OBWE i Koordynatora ds. Zwalczania Handlu Ludźmi i we współpracy z Radą Państw Morza Bałtyckiego zorganizowała w dniach 18-19 maja 2017 r. w Sztokholmie warsztaty w ramach Projektu *Zapobieganie handlowi ludźmi w łańcuchach dostaw za pośrednictwem zamówień publicznych*. Projekt współfinansowany był przez rządy Austrii, Niemiec, Holandii, Szwajcarii oraz Stanów Zjednoczonych. W nawiązaniu do tej inicjatywy na zaproszenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przedstawiciel Urzędu uczestniczył w wyżej wymienionych warsztatach.

2.4. Konferencja na temat strategicznych zamówień publicznych

W dniu 2 czerwca 2017 r. w Paryżu Komisja Europejska wspólnie z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zorganizowała konferencję wysokiego szczebla na temat strategicznych zamówień publicznych *Strategic Public Procurement*. Celem konferencji była kontynuacja dyskusji, mających miejsce na posiedzeniach Rady ds. Konkurencyjności. Konferencja była jednym z działań zapowiedzianych przez Komisarz ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP w zakresie polityki zamówień strategicznych. Przedstawiciel UZP uczestniczył w dyskusjach toczonych w ramach konferencji.

2.5. Spotkanie członków Grupy Wyszehradzkiej

W dniu 21 września 2017 r. w Budapeszcie odbyło się spotkanie ekspertów w dziedzinie zamówień publicznych zorganizowane w ramach Prezydencji Węgierskiej w Grupie Wyszehradzkiej. Spotkanie poświęcono w głównej mierze doświadczeniom związanym z kontrolą procedur zamówień publicznych, procedurom negocjacyjnym bez uprzedniej

publikacji oraz podziałowi zamówienia na części. Przedstawiciel UZP wygłosił prezentację na temat systemu instytucjonalnego w zamówieniach publicznych w Polsce. Spotkanie zakończyło się podpisaniem *Memorandum of Understanding* przez przedstawicieli uczestniczących urzędów z państw grupy oraz Chorwacji, Macedonii i Serbii. Memorandum zakłada rozwój dalszej współpracy w dziedzinie zamówień publicznych, m.in. poprzez wymianę doświadczeń i informacji w tym zakresie.

2.6. Międzynarodowa konferencja pn. „Przejrzyste, Dostępne i Konkurencyjne Zamówienia Publiczne”

W dniu 14 listopada 2017 r. w Budapeszcie odbyła się konferencja pn. „Przejrzyste, Dostępne i Konkurencyjne Zamówienia Publiczne” zorganizowana przez węgierską Agencję ds. Zamówień Publicznych. Podczas spotkania poruszano takie kwestie, jak: przeciwdziałanie antykonkurencyjnym postawom w zamówieniach publicznych, mechanizmy kontroli, rozwiązania elektroniczne w zamówieniach publicznych, strategiczne zamówienia publiczne, uproszczenia i redukcja barier administracyjnych, środki ochrony prawnej w zamówieniach publicznych. Przedstawiciel Polski wygłosił prezentację na temat reformy zamówień publicznych w Polsce w kontekście uproszczenia procesu wydatkowania środków publicznych i zmniejszania barier administracyjnych.

2.7. Konferencja „Łącząc siły w zamówieniach publicznych dla zasilenia inwestycji”

W dniu 7 grudnia 2017 w Brukseli przedstawiciel UZP uczestniczył w konferencji wysokiego szczebla zorganizowanej przez Komisję Europejską pt. „Łącząc siły w zamówieniach publicznych dla zasilenia inwestycji”, kładącą szczególny nacisk na kwestie przejrzystości i uczciwości, profesjonalizację i duże projekty infrastrukturalne. W konferencji udział wzięli przedstawiciele wysokiego szczebla instytucji europejskich (m.in. Komisarz ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP), jak i państw członkowskich. Konferencja była podsumowaniem ostatnich inicjatyw Komisji, a przede wszystkim przyjętego 3 października 2017 r. pakietu dotyczącego zamówień publicznych.

3. Wydarzenia międzynarodowe zorganizowane przez Urząd Zamówień Publicznych

3.1. Robocze spotkanie ws. zamówień publicznych w ramach Polskiej Prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej

W dniu 30 maja 2017 r. w Warszawie odbyło się zorganizowane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach Polskiej Prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej robocze spotkanie ws. zamówień publicznych. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele państw Grupy. W związku z przyjętą poszerzoną formułą spotkania, w wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele instytucji z Litwy, Łotwy i Estonii. Spotkanie służyło wymianie doświadczeń w zakresie implementacji nowych dyrektyw w sprawie zamówień publicznych, a także prezentacji konkretnych rozwiązań wprowadzonych do krajowych porządków prawnych. Omówione zostały następujące zagadnienia: zamówienia typu in-house, uwzględnianie kwestii społecznych w zamówieniach publicznych, podwykonawstwo oraz płatności bezpośrednie, a także zamówienia elektroniczne.

4. Inne wydarzenia o charakterze międzynarodowym

4.1. Wizyta delegacji z Ukrainy w Polsce

W dniach 6-10 lutego 2017 r. w Warszawie gościła delegacja z Ukrainy składająca się z przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za kontrolę, audyt i przejrzystość zamówień publicznych. Wizyta ta była elementem projektu współfinansowanego ze środków UE pod

nazwą: „Harmonizacja ukraińskiego systemu zamówień publicznych ze standardami Unii Europejskiej”.

Podczas wizyty Kierownictwo i pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych przedstawili najważniejsze instytucje i zasady obowiązujące w prawie zamówień publicznych, a także podzielili się z członkami delegacji swoimi doświadczeniami w zakresie harmonizacji polskiego prawa z dyrektywami UE, metod monitorowania zamówień oraz kontroli, jaką sprawuje Prezes UZP.

Urząd Zamówień Publicznych zorganizował członkom delegacji spotkania w Najwyższej Izbie Kontroli, Ministerstwie Finansów, Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz w Krajowej Izbie Odwoławczej. Podczas tych spotkań członkowie delegacji mieli możliwość wymiany doświadczeń w zakresie działania tych instytucji, zwłaszcza w kontekście identyfikacji i zwalczania nieprawidłowości i nadużyć w wydatkowaniu środków publicznych.

Podczas ostatniego dnia wizyty goście z Ukrainy zaprezentowali pracownikom Urzędu sposób funkcjonowania ukraińskiego elektronicznego systemu zamówień publicznych PROZORRO oraz systemu BI-monitoring, który pomaga identyfikować postępowania zagrożone nieprawidłowościami. Podsumowaniem wizyty było spotkanie z Prezes UZP, Panią Małgorzatą Stręciwilk, która zapewniła przedstawicieli delegacji o woli kontynuowania współpracy z władzami Ukrainy na rzecz reformy ukraińskiego systemu zamówień publicznych.

4.2. Wizyta przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych w Agencji ds. Zamówień Publicznych w Gruzji

W dniach 19-23 listopada 2017 r. przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami gruzińskiej Agencji ds. Zamówień Publicznych. Celem wizyty było nawiązanie współpracy między obydwoma instytucjami oraz wymiana doświadczeń w zakresie zamówień publicznych. Przedstawiciele strony gruzińskiej zapoznali uczestników spotkania ze strukturą instytucjonalną i prawną gruzińskiego systemu zamówień publicznych, zaprezentowali funkcjonujący w Gruzji system e-zamówień, a także omówili prowadzoną w obszarze zamówień działalność edukacyjną. Z kolei przedstawiciele polskiego urzędu zaprezentowali instytucjonalne i prawne aspekty systemu zamówień publicznych w Polsce, podzielili się doświadczeniami związanymi z transpozycją unijnych regulacji do prawa krajowego, a także omówili system kontroli zamówień publicznych w Polsce i procedury odwoławcze.

III.1.13. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019

W ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019 Urząd Zamówień Publicznych realizował:

- 1) Zadania stałe;
- 2) Zadania wspólne (realizowane przez kilka resortów), dla których Szefami grup roboczych byli:
 - a. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (zadanie 3 oraz działania 11.4 i 11.5),
 - b. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (działanie 10.2) oraz
 - c. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (zadania: 1.2, 1.3, 2.2, 2.3, 12.2, 15.3).

Ad. 1) W ramach zadań stałych w 2017 roku Urząd aktualizował i monitorował zdiagnozowane w 2016 roku zagrożenia i ryzyka związane z korupcją i konfliktem interesów. Analizowano również informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu. Ponadto w badanym

okresie nie odnotowano informacji o nieprawidłowościach dotyczących szeroko rozumianej korupcji w kontekście funkcjonowania Urzędu.

Systemem monitoringu antykorupcyjnego zostały objęte poszczególne komórki organizacyjne Urzędu. Pracownicy mają możliwość zgłoszenia nieprawidłowości lub ewentualnych zmian. Podczas szkoleń z przeciwdziałania korupcji szczegółowo omawiano i analizowano Wytyczne w zakresie zapobiegania korupcji oraz postępowania w przypadku zaistnienia sytuacji korupcyjnych lub zachowań niepożądanych w UZP, które zostały wprowadzone zarządzeniem nr 231 Prezesa UZP pod koniec 2016 r.

W lipcu 2017 r. większością głosów pracowników UZP został wybrany doradca ds. etyki. Jednym z głównych celów, dla którego powstało ww. stanowisko, było objęcie stanowisk zagrożonych korupcją w stopniu średnim i wysokim systemem wsparcia.

Koordinator ds. przeciwdziałania korupcji w UZP oraz ww. doradca zorganizowali III szkolenie (listopad 2017 r.) z zakresu norm etycznych i przeciwdziałania korupcji, w którym uczestniczyło blisko 40 pracowników Urzędu Zamówień Publicznych.

W IV kwartale ubiegłego roku w ramach programu PO WER, Urząd wydał broszurę pn. „Konflikt interesów w zamówieniach publicznych. Praktyczny poradnik”. Broszura została umieszczona w dziale „Publikacje” na stronie internetowej UZP.

Publikacja ta ma służyć jako praktyczna pomoc osobom wykonującym czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Zawiera również rzeczywiste przykłady występowania konfliktów interesów w ww. zamówieniach.

Ponadto w ramach procesu uzgodnień resortowych i międzyresortowych projektów aktów normatywnych, jak i przy tworzeniu wewnętrznych regulacji, uwzględniane są zagrożenia związane z szeroko rozumianą korupcją i konfliktem interesów.

Ad. 2a) Zadanie 3 RPPK nakłada na Prezesa UZP obowiązek informowania o ujawnianych przez Urząd nieprawidłowościach. Obowiązek ten jest realizowany poprzez zamieszczanie stosownych informacji w Sprawozdaniach o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych. Informacje o ujawnianych nieprawidłowościach publikowane są również w wydawanych przez Urząd „Wynikach przeprowadzonych przez Prezesa UZP kontroli zamówień współfinansowanych ze środków unijnych”, które dostępne są na stronie internetowej Urzędu.

Urząd publikuje tam również przykłady wzorcowych dokumentów i dobrych praktyk.

W realizację zadania 3 RPPK wpisuje się również cykl debat zainicjowany przez Prezesa Urzędu w 2016 roku i kontynuowany w roku 2017 „System zamówień publicznych – projektowane kierunki zmian i perspektywy rozwoju” (zob. rozdział III.1.9. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych). Wnioski z debat będą wykorzystane przy tworzeniu przyszłego kształtu systemu zamówień publicznych w Polsce.

Ponieważ jednym z działań zadania 3 jest prowadzenie bieżącej analizy prawa zamówień publicznych w zakresie zagrożeń korupcyjnych oraz praktyki stosowania tego prawa, w 2017 roku Urząd kontynuował współpracę z Fundacją im. Stefana Batorego w zakresie narzędzia diagnozującego nieprawidłowości i ryzyka w zamówieniach publicznych - tzw.: „Barometru ryzyka nadużyć w zamówieniach publicznych”²².

W ramach działań grupy roboczej dotyczącej zadań: 11.4 i 11.5 RPPK, czyli przeprowadzenia analizy możliwości oraz korzyści/zagrożeń z wdrażania do największych postępowań dotyczących zamówień publicznych i prywatyzacji tzw. paktów uczciwości (Integrity Pacts), za pośrednictwem skrzynki mailowej Koordynatora ds. przeciwdziałania korupcji Urząd umożliwił zgłaszanie uwag dotyczących przydatności Paktów uczciwości w zamówieniach publicznych. Dodatkowo w ramach realizacji działania 11.4 Urząd monitoruje zaawansowanie prac pilotażowego projektu Komisji Europejskiej i Transparency International

²² Informacje dotyczące Barometru dostępne są na stronie Fundacji im. St. Batorego: http://www.batory.org.pl/programy_operacyjne/przeciw_korupcji/barometr_ryzyka_korupcji_w_zamowieniach_publicznych.

dotyczącego wykorzystania Paktów uczciwości w największych zamówieniach publicznych współfinansowanych ze środków UE²³. W szczególny sposób Urząd obserwuje wpływ Paktu uczciwości stosowanego w polskim przetargu objętym pilotażem KE i TI, w którym zamawiającym jest spółka PKP PLK, a obserwatorem Fundacja im. Stefana Batorego²⁴. Na podstawie analizy przebiegu, przygotowania, przeprowadzenia i wdrożenia tego postępowania będzie można ustalić, czy Pakty uczciwości sprawdzą się przy realizacji największych postępowań przetargowych w Polsce. Niestety, ze względu na to, że pilotaż KE ma zakończyć się w 2020 roku, istnieje obawa, że wnioski z realizacji tego zadania zostaną opracowane po zakończeniu realizacji RPPK.

Ad. 2b) UZP jest również członkiem grupy roboczej dla działania 10.2 (tzw. osłony antykorupcyjnej), gdzie Szefem grupy roboczej jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Sposób realizacji tych działań w podziale na poszczególne lata obrazuje poniższa tabela.

Działanie 10.2 RPPK Przedstawianie podmiotowi realizującemu znaczące przetargi, informacji na temat zagrożeń występujących w tych przetargach	Działania Prezesa UZP prowadzone w ramach kontroli postępowań	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
		Ilość			
10.2.5* Przekazywanie informacji o stwierdzonych naruszeniach	Przekazanie podmiotom realizującym przetargi informacji o wynikach kontroli.	324	231	264	218
10.2.6** Kierowanie zawiadomień	Skierowanie do prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popelnienia przestępstwa.	1	3	-	2
10.2.7** Wszczęcie/prowadzenie postępowań wyjaśniających i kontroli na wniosek:	Prokuratury	2 kontrole 12 postępowań wyjaśniających	1 kontrola 33 postępowania wyjaśniające	1 kontrola 7 postępowań wyjaśniających	- 5 postępowań wyjaśniających
	CBA	3 kontrole 5 postępowań wyjaśniających	- 5 postępowań wyjaśniających	2 kontrole 6 postępowań wyjaśniających	2 kontrole 4 postępowania wyjaśniające
	Policji	1 kontrola 3 postępowania wyjaśniające	- 8 postępowań wyjaśniających	- 2 postępowania wyjaśniające	- 6 postępowań wyjaśniających

* Dane wskazane w pkt 10.2.5 zawierają informacje o ilości kontroli zakończonych w danym roku, a tym samym ilości przekazanych podmiotom realizującym przetargi „Informacji o wynikach kontroli”, które są sporządzane pod kątem zgodności postępowania przetargowego z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych (kontrole pod względem legalności).

** Działania Urzędu Zamówień Publicznych, które zostały wpisane do zadania 10.2 RPPK w punktach od 5 do 7, są zadaniami statutowymi Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, uwzględniają reakcje na zagrożenia korupcyjne (w szczególności 10.2 pkt 6 i 7), ale wykraczają poza zakres osłony antykorupcyjnej i nie wyszczególniają postępowań objętych tą osłoną.

²³ Szczegółowe informacje na temat pilotażowego projektu KE i TI „Integrity Pacts – Civil Control Mechanism for Safeguarding EU Funds” dostępne są na stronie:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts.

²⁴ Więcej informacji dotyczących polskiego postępowania uczestniczącego w pilotażu KE i TI dostępne są na stronie: http://www.batory.org.pl/programy_operacyjne/przeciw_korupcji/pakty_uczciwosci.

Ad. 2c) W zakresie zadań, dla których Szefem grup roboczych jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, czyli działań 1.2.1 i 1.2.4²⁵, 1.3.2²⁶, 12.2²⁷ i 15.3²⁸. Urząd w 100% zrealizował działania zaplanowane na 2017 rok.

W ramach działania 1.2 został zaktualizowany wykaz aktów prawnych będących w kompetencji Prezesa UZP. Na bieżąco zamieszczano na stronie internetowej UZP projekty aktów normatywnych z zakresu zamówień publicznych. W minionym roku zorganizowano 4 debaty z radcami prawnymi, przedstawicielami instytucji zamawiających, przedstawicielami wykonawców oraz z przedstawicielami instytucji kontrolnych, mające na celu przygotowanie założeń do planowanej kompleksowej nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Przeprowadzone przez Prezesa UZP w roku 2017 debaty „System zamówień publicznych – projektowane kierunki zmian i perspektywy rozwoju” jak również prace UZP w ramach Zespołu powołanego zarządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania projektu ustawy regulującej zamówienia publiczne (Dz. Urz. MRiF poz. 148) również wpisują się w realizację wyżej wymienionego działania.

Celem działania 1.3.2 jest opracowanie i wdrożenie mechanizmu efektywnego wdrażania wniosków *de lege ferenda* przez NIK, jednakże w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli nie wskazała wniosków *de lege ferenda* za 2016 r., które odnosiłyby się do Prawa zamówień publicznych.

W zakresie działania 12.2 odnośnie do pozyskiwania i wymiany informacji, dotyczących przeciwdziałania korupcji w obszarze zamówień publicznych z innymi państwami w ramach odbywających się w UZP wizyt studyjnych i innych spotkań o charakterze międzynarodowym, przedstawiciel UZP brał udział w konferencji Komisji Europejskiej w Brukseli pn. „Łącząc siły w zamówieniach publicznych dla zasilenia inwestycji” w tematyce sesji „TRANSPARENCY AND INTEGRITY IN PUBLIC PROCUREMENT”.

Przedstawiciele UZP i CBA w maju ubiegłego roku reprezentowali Polskę na konferencji Banku Światowego w Kijowie w związku z XIII Forum pn. „Procurement Integrity, Management nad Openness”, gdzie prezentowali system przeciwdziałania korupcji w Polsce. Dodatkowo Urząd Zamówień Publicznych wraz z KE opracował Zalecenia Komisji (UE) 2017/1805 z dnia 3 października 2017 r. w sprawie profesjonalizacji zamówień publicznych pn. „Budowanie struktur na potrzeby profesjonalizacji zamówień publicznych” (Dz. Urz. UE L 259 z 07.10.2017, str. 28).

W 2017 r. UZP czynnie uczestniczył w realizacji działania 15.3 polegającego na organizowaniu spotkań i konferencji w celu wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych. Przedstawiciel UZP brał udział w konferencji pt. „Skuteczność kontroli zarządczej w kontekście nadużyć i korupcji” organizowanej przez Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej. Zorganizowano także w UZP seminarium pn. „Najważniejsze czynności procesu udzielania zamówień publicznych w świetle orzecznictwa i doświadczeń instytucji kontrolujących ten proces”, w którym udział wzięli przedstawiciele CBA, UOKiK, CUPT oraz MF.

²⁵ Działanie nr 1.2 brzmi: „Dokonywanie przez administrację publiczną przy udziale organizacji pozarządowych i społeczeństwa przeglądu i oceny efektywności działania aktów prawnych pod kątem obniżania ryzyka wystąpienia korupcji, w szczególności w zakresie ograniczania uznaniowości przy podejmowaniu decyzji przez pracowników i urzędników w administracji publicznej”. Jego uszczegółowieniem jest działanie 1.2.1, które polega na sporządzeniu wykazu aktów prawnych będących w kompetencji Prezesa UZP (oraz ich weryfikacji) oraz działanie 1.2.4, które obejmuje szerokie konsultowanie projektów aktów normatywnych poprzez udostępnianie projektów nowelizacji prawa w zakresie zamówień publicznych na stronie internetowej www.uzp.gov.pl.

²⁶ Działanie nr 1.3.2: nakłada obowiązek wykonania wniosków *de lege ferenda* zgłoszonych przez NIK w 2017 r.

²⁷ Działanie nr 12.2: Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk z innymi państwami w obszarze przeciwdziałania korupcji.

²⁸ Działanie nr 15.3: Organizowanie spotkań (konferencji) przedstawicieli organizacji pozarządowych, szkół wyższych i organów przeciwdziałających i zwalczających korupcję w celu wymiany wiedzy i doświadczeń.

Doradca ds. etyki brał udział w cyklu spotkań organizowanych przez KPRM w ramach Zespołu doradców etycznych w służbie cywilnej.

Warto też wspomnieć o współpracy przedstawicieli Urzędu z Komendą Główną Policji zwłaszcza w kontekście zorganizowanej pod koniec 2017 roku II Konferencji Antykorupcyjnej pt.: „Systemowe mechanizmy zwalczania korupcji w przestrzeni publicznej” dot. problematyki zapobiegania i zwalczania korupcji w Polsce.

III.2. Krajowa Izba Odwoławcza

Zgodnie z art. 172 ustawy Pzp podstawową rolą Krajowej Izby Odwoławczej jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Na podstawie przepisów ustawy Pzp do pozostałych kompetencji Krajowej Izby Odwoławczej należy rozpoznawanie wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze (art. 183 ust. 2 ustawy Pzp) oraz wyrażanie w formie uchwały opinii w sprawie zastrzeżeń do wyników kontroli zgłoszonych przez zamawiającego do Prezesa UZP w toku przeprowadzania kontroli, zarówno doraźnej, jak i uprzedniej (art. 167 ust. 3 oraz art. 171a ustawy Pzp).

W 2017 r. na wniosek Prezesa UZP minister właściwy do spraw gospodarki przeprowadził postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na członków Krajowej Izby Odwoławczej, którego celem było uzupełnienie i powiększenie składu osobowego Izby. W wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego w skład Krajowej Izby Odwoławczej zostało powołanych 17 osób. Na koniec grudnia 2017 r. w Krajowej Izbie Odwoławczej czynnie orzekało 50 członków.

III.2.1. Rozpatrywanie odwołań

W 2017 r. do KIO wpłynęło 2 749 odwołań, a rozstrzygnięto ich 2 774 (co oznacza, iż część rozpatrzonych odwołań pochodziła z lat poprzednich). Spośród wszystkich rozpatrzonych odwołań 49% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (31% oddalonych i 18% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 21% - umorzenie z powodu wycofania odwołania, 17% - umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% - zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych, 5% - odrzucenie odwołania.

W porównaniu do roku poprzedniego wskaźniki te zmieniły się w minimalnym stopniu (52% spraw rozpatrzonych merytorycznie, 20% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 15% umorzeń postępowania ze względu na uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego, 9% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 4% postanowień o odrzuceniu odwołania).

Spośród odwołań, które zostały zarówno wniesione, jak i rozpatrzone w 2017 r., 50% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (31% oddalonych i 19% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 21% umorzenie z powodu wycofania odwołania, 16% umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 5% - odrzucenie odwołania.

Dla porównania wskaźniki dotyczące odwołań, które wpłynęły i zostały rozpatrzone w 2016 r.: 30% odwołań oddalonych, 21% odwołań uwzględnionych, 20% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 16% umorzeń postępowania ze względu na uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego, 9% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 4% postanowień o odrzuceniu odwołania.

III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

W 2017 r. do KIO wpłynęło 38 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. Rozpatrzonych zostało 37 wniosków (1 został rozpatrzony w 2018 r.). Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	12	32%
Odmowa uchylenia zakazu	20	54%
Umorzenie postępowania	5	14%

Dla porównania w 2016 r. do KIO wpłynęło 21 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy, a rozpoznanych zostało 22 (1 z roku poprzedniego).

Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 14 przypadkach (64%) odmówiono uchylenia zakazu, w 3 przypadkach (13%) uchylono zakaz, a w 5 (23%) umorzono postępowanie.

Z powyższych danych wynika zatem, że w 2017 r. liczba składanych wniosków wzrosła, a Krajowa Izba Odwoławcza, podobnie jak w roku poprzednim, w większości przypadków odmawiała uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem odwołania.

III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli

W 2017 r. do KIO wpłynęło 67 zastrzeżeń do wyników kontroli Prezesa UZP. W tym samym okresie wydanych zostało 70 uchwał zawierających opinię w sprawie zastrzeżeń (3 uchwały dotyczyły zastrzeżeń złożonych w 2016 r.).

Rozstrzygnięcia w tym przedmiocie obrazuje tabela poniżej:

Sposób rozpatrzenia zastrzeżeń	Kontrola doraźna		Kontrola uprzednia		Ogółem	
	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	41	60%	7	10%	48	70%
Częściowo uwzględnione	4	6%	1	1%	5	7%
Uwzględnione	2	3%	14	20%	16	23%
Ogółem	47	69%	22	31%	69	100%

W jednym przypadku Krajowa Izba Odwoławcza odmówiła dokonania oceny zastrzeżeń z powodu uchybienia ustawowemu terminowi na ich wniesienie.

Dla porównania w 2016 r. do Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęło 79 zastrzeżeń, a wydanych zostało 77 uchwał.

III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych zapewnia obsługę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz Krajowej Izby Odwoławczej.

W skład Urzędu Zamówień Publicznych wchodzi sześć komórek organizacyjnych: Departament Prawny, Departament Kontroli Zamówień Publicznych, Departament Unii

Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych, Biuro Odwołań, Biuro Organizacyjno-Finansowe oraz Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego.

W roku 2017 nastąpiła zmiana statutu Urzędu Zamówień Publicznych. Zmiany wynikające z nowego statutu polegały przede wszystkim na połączeniu Departamentu Kontroli Doraźnej z Departamentem Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków UE i utworzeniu w ich miejsce Departamentu Kontroli Zamówień Publicznych. Celem dokonanej zmiany organizacyjnej było ujednolicenie i usprawnienie procesów kontrolnych realizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych, a także stworzenie warunków do bardziej efektywnego wykorzystania potencjału osobowego nowo utworzonej komórki organizacyjnej oraz prowadzenie kontroli systemowych.

1. Zatrudnienie

W 2017 roku średnioroczne, przeciętne zatrudnienie w Urzędzie Zamówień Publicznych wyniosło 175 etatów, w tym w Krajowej Izbie Odwoławczej – 38 etatów. W porównaniu do roku 2016 r. nastąpił wzrost średniorocznego, przeciętnego zatrudnienia (zwiększenie o 6 etatów). Wzrost przeciętnego zatrudnienia wynikał przede wszystkim z zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej i zatrudnienia nowych członków Krajowej Izby Odwoławczej w ostatnim kwartale 2017 r.

W 2017 r. z pracy w Urzędzie Zamówień Publicznych zrezygnowało 20 osób, z czego 19 osób to członkowie korpusu służby cywilnej. W tym samym okresie do pracy w UZP przyjęto 14 osób. Stan zatrudnienia w Krajowej Izbie Odwoławczej w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego zwiększył się w ostatnim kwartale 2017 roku o 17 osób.

W Urzędzie Zamówień Publicznych ogłoszono w 2017 roku 15 naborów na 19 wolnych stanowisk w służbie cywilnej, z czego przeprowadzono:

- 7 postępowań w Departamencie Kontroli Zamówień Publicznych, 4 postępowania w Departamencie Prawnym, 3 postępowania w Departamencie Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych, 1 postępowanie w Biurze Odwołań,
- 3 postępowania zostały ogłoszone w celu zastępstwa nieobecnego członka korpusu służby cywilnej (2 postępowania w Departamencie Kontroli Zamówień Publicznych – postępowanie powtórzone, 1 postępowanie w Departamencie Prawnym),
- 10 postępowań zakończyło się wyborem kandydatów do zatrudnienia (w tym w jednym przypadku kandydat zrezygnował z zatrudnienia – Departament Kontroli Zamówień Publicznych),
- 3 postępowania przeprowadzono na to samo stanowisko, które zakończono bez wyboru kandydatów do zatrudnienia (Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych).

2. Wykonanie budżetu Urzędu Zamówień Publicznych za 2017 r.

Prezes Urzędu jest dysponentem głównym 49 części budżetu państwa. W 2017 r. dochody budżetowe zostały wykonane w kwocie 22 820 tys. zł, tj. 80,2% kwoty określonej w ustawie budżetowej (28 450 tys. zł), oraz 104,2 % kwoty dochodów wykonanych w 2016 r. (21 899 tys. zł).

Urząd Zamówień Publicznych w 2017 r. zrealizował wydatki w części 49 działu 750 rozdziału 75001 oraz działu 752 rozdziału 75212 na ogólną kwotę 30 482 tys. zł., tj. w wysokości 90,5% kwoty wydatków określonych w ustawie budżetowej na rok 2017 (33 675 tys. zł), oraz w wysokości 90,1% całości budżetu UZP po zmianach na 2017 r. (33 820 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2016 r. (29 022 tys. zł) wydatki zrealizowane w 2017 r. stanowiły 105%.

W ramach współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w 2017 roku Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne przeznaczone na realizację następujących projektów:

- **Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020**

Działanie 1.1. – Finansowanie kosztów zatrudnienia pracowników Urzędu Zamówień Publicznych wykonujących zadania związane z realizacją polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w 2017 roku.

Działanie 1.2. – Wsparcie stanowisk pracy pracowników w Urzędzie Zamówień Publicznych zaangażowanych w realizację polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w latach 2015-2017.

Działanie 2.1. – Wsparcie Urzędu Zamówień Publicznych w związku z wykonywaniem zadania związanego z realizacją polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w latach 2015-2017.

W ramach ww. trzech działań Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 3 541,7 tys. zł, tj. 85,9% planu po zmianach (4 122 tys. zł).

- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020**

„Zatrudnienie pracowników realizujących zadania dot. PROW w danym okresie, generujące koszty wynagrodzeń”.

W ramach Programu Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 117 tys. zł, tj. 79% planu po zmianach (148 tys. zł).

- **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**

Tytuł projektu: „Efektywne zamówienia publiczne - wzmocnienie potencjału administracji”.

W ramach ww. Programu w 2017 r. Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w wydatkach budżetu państwa i w wydatkach budżetu środków europejskich w kwocie 897 tys. zł, tj. 59,5 % planu po zmianach (1.508,8 tys. zł).

- **Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020**

„E – zamówienia - elektroniczne zamówienia publiczne”.

W ramach ww. Programu w 2017 r. Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w wydatkach budżetu państwa i w wydatkach budżetu środków europejskich w kwocie 44,5 tys. zł, tj. 65,3% planu po zmianach (68,2 tys. zł).

III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych

III.4.1. Informacje statystyczne

Analizą objęto 18 754 materiały dotyczące zamówień publicznych, opublikowane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. w tytułach prasowych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, czasopismach branżowych, portalach internetowych oraz w radiu i telewizji.

W prasie zamieszczono łącznie 4 078 materiałów, średnio w miesiącu publikowano 340 artykułów, jednakże zdecydowanie więcej odnotowano w styczniu, sierpniu, październiku i w listopadzie. Najwięcej artykułów w prasie ogólnopolskiej o systemie zamówień publicznych zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Gazecie Wyborczej (z dodatkami regionalnymi) oraz Pulsie Biznesu. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach: Wprost, w Sieci.

W prasie branżowej poświęconej tematyce zamówień publicznych najwięcej artykułów opublikowały: Miesięcznik Przetargi Publiczne – 293 oraz miesięcznik Zamówienia Publiczne Doradca – 180.

III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych

W materiałach prasowych informowano o najważniejszych zagadnieniach dotyczących zmiany przepisów, praktyki stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz o nieprawidłowościach w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Informowano również o dużych zamówieniach inwestycyjnych, w szczególności dotyczących budowy i remontu dróg, dostaw pojazdów oraz systemów informatycznych. Publikowane materiały w sposób czytelny i najczęściej poprawny merytorycznie wyjaśniały konkretne przepisy prawne oraz rozwiązania, prezentując konkretne przykłady. Szczególnie dwa dzienniki o zasięgu ogólnopolskim – Rzeczpospolita i Dziennik Gazeta Prawna - odegrały niezwykle ważną rolę.

Opisywano i komentowano na łamach prasy regulacje zawarte w nowym Prawie zamówień publicznych, m.in. obowiązek komunikacji elektronicznej między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności elektroniczne składanie ofert, które ma być sukcesywnie wdrażane do dnia 18 października 2018 r. Omawiano w dalszym ciągu wprowadzone w 2016 r. rozwiązania, które budzą żywe zainteresowanie komentatorów. Szczegółowo wyjaśniano zasady wypełniania nowego dokumentu – Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia oraz nowe możliwości w zakresie stosowania klauzul społecznych.

Podnoszono coraz częściej występujące problemy w budownictwie, takie jak wzrost cen materiałów i robocizny oraz coraz dotkliwszy brak pracowników. Kładziono nacisk na brak klauzul waloryzacyjnych w umowach, jak też drastyczny wzrost cen ofert, znacznie przekraczający kwoty przeznaczane przez zamawiających na realizację zamówień. Konsekwencją powyższych zjawisk był brak ofert i konieczność unieważniania postępowań.

Część artykułów publikowanych na łamach prasy branżowej, jak i ogólnopolskiej, miała charakter poradników, w których omawiano, jak prowadzić postępowanie o zamówienie publiczne, jak przygotować ofertę, jak skorzystać z uprawnienia do wnoszenia środków ochrony prawnej czy też jak stosować pozacenowe kryteria oceny ofert.

Powyższe zagadnienia były prezentowane w wielu tytułach prasowych, w tym najobszerniej w Rzeczpospolitej i Dzienniku Gazecie Prawnej oraz prasie branżowej: Miesięczniku Przetargi Publiczne oraz Zamówienia Publiczne Doradca.

W publikowanych materiałach opisywano konkretne zamówienia publiczne i nieprawidłowości towarzyszące procedurze ich udzielania. Informacje zamieszczano w Gazecie Wyborczej - dodatkach regionalnych, Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Pulsie Biznesu. Dziennikarze zajmowali się ważnymi dla lokalnej społeczności planowanymi i realizowanymi inwestycjami oraz zasadami i trybem wyłaniania wykonawców. Często informowano o remontach i budowach dróg, mostów, lokalnych modernizacjach. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zamówienia na zakup ekologicznego taboru, szczególnie coraz powszechniejszych autobusów hybrydowych i elektrycznych. Podawano do wiadomości informacje dotyczące prowadzonych inwestycji kolejowych – remontu torów, modernizacji dworców, dostaw taboru. Zainteresowaniem cieszyły się zamówienia dla armii.

Dziennikarze informowali także o działaniach Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie prowadzonych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, analizy danych, stosowania narzędzi elektronicznych. Informowano o podejmowaniu działań edukacyjnych, w tym dotyczących e-Katalogów.

Monitoring prasy z 2017 r. wykazał zainteresowanie orzecznictwem Krajowej Izby Odwoławczej, czego dowodem były zamieszczane cyklicznie w Rzeczpospolitej oraz Dzienniku Gazecie Prawnej, a także w branżowych pismach informacje dotyczące orzecznictwa KIO. W innych tytułach prasowych wyroki arbitrów pojawiały się przy okazji opisu konkretnych postępowań. W materiałach prasowych powoływano się na analizy Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące liczby odwołań oraz wyników kontroli przeprowadzanych przez Prezesa UZP.

Do kategorii publikacji informacyjnych należały komunikaty zawierające dane statystyczne dotyczące zmian na rynku zamówień publicznych: liczby ogłoszeń publikowanych w BZP, prowadzonych postępowań, odwołań wnoszonych do Krajowej Izby Odwoławczej.

Ponadto publikowano informacje o ogłaszanych postępowaniach, wyborze ofert oraz zawartych umowach. Podkreślano sukcesy polskich firm w ubieganiu się o zamówienia publiczne na rynku europejskim.

III.4.3. Współpraca UZP z dziennikarzami

W 2017 r. udzielono odpowiedzi na 54 zapytania skierowane przez przedstawicieli mediów do Urzędu Zamówień Publicznych. Przekazano dziennikarzom 23 komunikaty i informacje prasowe. Prezes UZP udzieliła 5 wywiadów tytułom prasowym. Otrzymała się także konferencja prasowa z udziałem dziennikarzy dotycząca prezentacji wyników kontroli systemowych w zakresie art. 4 pkt 13 oraz art. 91 ust. 2a ustawy Pzp oraz wpływu zmian wprowadzonych nowelizacjami ustawy Pzp na stosowanie pozacenowych kryteriów oceny ofert.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski

Analiza będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych danych dotyczących funkcjonowania polskiego systemu zamówień publicznych w 2017 r. wskazuje na istotne, wymienione poniżej tendencje i kierunki:

1. Wartość zamówień udzielanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych w 2017 r. znacząco wzrosła do poziomu 163,2 mld zł. Jest to wartość wyższa w stosunku do 2016 r. o 55,8 mld zł. Wartość ta wzrosła, tak w przypadku postępowań powyżej progów unijnych (2017 r. - 114,7 mld zł i 2016 r. – 75,2 mld zł), jak i poniżej tych progów (2017 r. - 45,3 mld zł i w 2016 r. – 31,5 mld zł). Z tak znaczącym wzrostem wartości zamówień publicznych mamy do czynienia po raz pierwszy od roku 2010, kiedy to rynek zamówień publicznych wyceniony został na kwotę 167 mld zł. Od tego czasu wartość zamówień udzielanych w procedurach stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych nigdy nie wzrosła do poziomu z 2017 r. Z pewnością na tę sytuację wpływ miała zwiększona kontraktacja środków związanych z działaniami realizowanymi w ramach perspektywy 2014-2020, o czym może świadczyć niemal podwojona w 2017 r. w stosunku do 2016 r. wartość zamówień powyżej progów unijnych. Powyższe może być także wynikiem rozstrzygnięcia w 2017 r. postępowań o udzielenie zamówienia publiczne na duże inwestycje infrastrukturalne, co potwierdza 44% udział robót budowlanych w ogólnej kwocie zamówień realizowanych w 2017 r.
2. Całościowa wartość rynku zamówień publicznych, a więc wartość obejmująca również udzielanie zamówień, do których stosuje się ustawowe wyłączenia stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych, w 2017 r. szacowana jest na kwotę ok. 234,6 mld zł. Wartość ta również wzrosła w stosunku do 2016 r., w którym wynosiła ok. 174,3 mld zł. Na wzrost ogólnej wartości rynku zamówień publicznych miała oczywisty wpływ zwyżka zamówień udzielanych w procedurach, ale również nieznacznie większa w stosunku do 2016 r. wartość zamówień udzielanych na podstawie włączeń ustawowych. W 2017 r. wartość tych ostatnich zamówień szacuje się na ok. 71,4 mld zł (w 2016 r. – 66,9). Sporą część tych zamówień stanowią zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w

złotych równowartości najniższego progu ustawowego (30 000 euro) – jest to wartość 37,1 mld zł. Podobnie jak w roku 2016 r. możemy mówić tutaj o niepokojącej tendencji wzrostu wartości tego rodzaju zamówień w stosunku do lat poprzednich (w 2016 r. – 34,2 mld zł; 2015 r. – 31,2 mld zł, a w 2014 r. – 28,3 mld zł).

3. W roku 2017 nastąpił także wzrost wartości w szczególnych kategoriach zamówień, tj. w zamówieniach sektorowych oraz w zamówieniach w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa. Wartość tzw. zamówień sektorowych wzrosła do poziomu 33,668 mld zł, tj. o 14,807 mld zł więcej w stosunku do roku poprzedniego. W szczególności wzrost ten dotyczy realizacji zamówień na usługi i dostawy. W przypadku zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa również zaobserwowano wzrost wartościowy, w tym głównie w zakresie zamówień na dostawy i usługi (łącznie 84% liczby wszystkich zamówień). W 2017 r. wydatkowano na ten sektor 6,225 mld zł, tj. o 3,001 mld zł więcej w stosunku do 2016 r.
4. Podobnie jak w latach ubiegłych w 2017 r. dominującym trybem udzielania zamówień publicznych był przetarg nieograniczony, w przypadku którego nastąpił wzrost o ponad 4 pkt % do 87%. Jednocześnie nastąpił wyraźny spadek, o blisko 4 pkt%, odsetka zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki, co można ocenić jako pozytywne i oczekiwane zjawisko. Przywołane dane oznaczają częstsze korzystanie przez zamawiających z procedur zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych (postępowania, w których wymagana jest publikacja ogłoszenia o zamówieniu). Można także sformułować tezę, że zamawiający dążą do wyboru oferty najkorzystniejszej w wyniku przeprowadzenia otwartego, adresowanego do wszystkich zainteresowanych wykonawców postępowania.
5. W ciągu ostatnich dwóch lat nastąpiła zmiana struktury rynku zamówień publicznych ze względu na wartość, wyrażająca się wzrostem liczby zamówień na roboty budowlane z 34% do 44% ogólnej kwoty zamówień w 2017 r. Wyższy odsetek tego rodzaju zamówień to efekt m.in. realizacji szeregu inwestycji infrastrukturalnych, w tym związanych z kontraktowaniem środków europejskich z perspektywy 2014-2020.
6. Rok 2017 był kolejnym, w którym utrzymała się tendencja niskiego poziomu stosowania ceny jako jedyne kryterium oceny ofert. W postępowaniach o niższych wartościach (od 30 000 euro do progów unijnych) miało to miejsce w przypadku 10% postępowań. Najrzadziej cenę jako jedyne kryterium stosowano w robotach budowlanych – w 2% postępowań, najczęściej przy zlecaniu dostaw – w 21% postępowań, kiedy w opisie przedmiotu zamówienia łatwo można określić standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia. Podobne tendencje miały miejsce w procedurach o wartościach powyżej progów unijnych, kryterium ceny jako jedyne zostało zastosowane w 22% postępowań: najrzadziej w robotach budowlanych – 11% postępowań, najczęściej w dostawach – 26% postępowań.
7. Biorąc pod uwagę strukturę wybieranych przez zamawiających kryteriów oceny ofert, średnia ich liczba wynosiła w 2017 r. 2,46 kryteria w przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych i 2,67 kryteria w przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych. W blisko 40% postępowań ustalano trzy i więcej kryteria oceny ofert. Za niesatysfakcjonujące należy jednak uznać najczęściej stosowane dodatkowe kryteria

oceny oferty, jak: warunki gwarancji bądź rękojmi oraz termin realizacji zamówienia niemające bezpośredniego wpływu na jakość i efektywność przedmiotu zamówienia.

8. Rok 2017 to pierwszy rok obowiązywania ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Nie zaobserwowano w tym czasie znaczącego zainteresowania zamawiających tą formą realizacji przedsięwzięć publicznych. Niewielka liczba postępowań wszczętych w oparciu o przepisy ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (18) oraz udzielonych w tej procedurze (4) może jednak wiązać się z początkowym okresem obowiązywania tej regulacji i tym samym ostrożności zamawiających w stosowaniu jej przepisów.
9. Zaobserwowano spadek do liczby 33 690 z 35 116 w 2016 r. rocznych sprawozdań o udzielonych w 2017 r. zamówieniach przekazanych przez zamawiających Prezesowi UZP zgodnie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Wydaje się, że zmniejszenie tej ilości sprawozdań, a tym samym szacowanej liczby jednostek zamawiających, było skutkiem zmian organizacyjnych związanych z reformą szkolnictwa. Likwidacja (przekształcenie) gimnazjów nałożyło obowiązek sporządzenia i przekazania sprawozdania przez podmiot, który stał się następcą prawnym gimnazjum. W przypadku przejęcia praw i obowiązków likwidowanego gimnazjum przez szkołę podstawową informacje dotyczące zamówień tej jednostki oraz szkoły podstawowej przekazywano łącznie w jednym rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach.
10. Zainteresowanie przedsiębiorców ubieganiem się o zamówienia publiczne, co wiąże się z konkurencyjnością postępowań w 2017 r., nadal utrzymywało się na niskim poziomie. Z ogłoszeń opublikowanych w BZP wynika, że średnio w postępowaniach składano 2,38 oferty. W zamówieniach o wartości powyżej progów unijnych przeciętnie w jednym postępowaniu wpływało 2,23 oferty. Najwięcej ofert składano tradycyjnie w robotach budowlanych, jednak w tych zamówieniach również spadła konkurencyjność w stosunku do 2016 r. Niepokojący jest bardzo duży odsetek postępowań, w których złożono tylko jedną ofertę - średnio 49%, w tym: w robotach budowlanych – 29% postępowań, w dostawach i usługach – 50% i 46% postępowań. Przyczyną tego stanu może być duża liczba zamówień publicznych związana z realizacją szeregu projektów (np.: informatycznych, infrastrukturalnych itp.), w tym finansowanych ze środków UE. W takich warunkach, w których przedsiębiorcy mają możliwość wyboru uczestnictwa w różnego rodzaju przedsięwzięciach o charakterze publicznym, może pojawić się po ich stronie pewna ostrożność w szacowaniu swoich możliwości realizacyjnych i składanie ofert w pojedynczych, wybranych postępowaniach tak, aby nie narazić się na konieczność równoległego realizowania kilku umów jednocześnie. Mała liczba ofert składanych średnio w postępowaniach może być również efektem wybierania przez przedsiębiorców, spośród wielu wszczynanych postępowań, tylko tych jednostkowych, które przy uwzględnieniu ich potencjału z większą pewnością mogą wygrać. Innym prawdopodobnym czynnikiem może być większe zainteresowanie małych firm wykonywaniem określonych działań jako podwykonawcy lub podmioty trzecie.
11. W 2017 r. w znaczący sposób poprawiła się świadomość i wykorzystanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, w szczególności jeśli chodzi o jednostki administracji rządowej. W 2017 r. klauzule społeczne uwzględniono w 4 871 zamówieniach publicznych udzielonych przez te jednostki na łączną kwotę 10 968 946 635,50 zł, co

wskazuje na istotny wzrost liczby i wartości takich zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w stosunku do lat poprzednich (w 2016 r. – 1 855 zamówień o wartości 2 104 553 254,71 zł, w 2015 r. – 438 zamówień o wartości 736 773 691,63 zł). Niewątpliwie wpływ na powyższe miały wydane w tym zakresie Zalecenia Rady Ministrów skierowane tej grupy zamawiających, a także szeroko zakrojone działania edukacyjne zwiększające świadomość wśród zamawiających możliwości wykorzystania zamówień publicznych również w aspektach społecznych.

12. W zorganizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych szkoleniach, seminariach, konferencjach i warsztatach łącznie wzięło udział blisko 4 000 osób. Podjęte przez Urząd Zamówień Publicznych działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym objęły obszerny i zróżnicowany zakres zagadnień tematycznych dotyczących udzielania zamówień publicznych. Umożliwiły dostęp do wiedzy, w tym dobrych praktyk, wzorcowych dokumentów, rekomendacji itp., dyskusję i wymianę poglądów pomiędzy uczestnikami rynku zamówień publicznych. Celem tych działań było podniesienie jakości i efektywności procesu udzielania zamówień publicznych oraz kształtowanie prawidłowej polityki zakupowej, w tym również co do zwiększenia świadomości zamawiających i kontrolerów zamówień publicznych związanej ze stosowaniem zrównoważonych zamówień publicznych. Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych ma zasadnicze znaczenie dla wysokiej jakości procesu i efektów udzielanych zamówień.

Rekomendacje:

Uwzględniając wnioski wynikające z danych przedstawionych w Sprawozdaniu, podejmowane w przyszłości działania powinny koncentrować się przede wszystkim na osiągnięciu następujących celów związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego:

1. Planowaniu zamówień publicznych z odpowiednim wyprzedzeniem, umożliwiającym prawidłowe przygotowanie postępowań;
2. Wzrostu poziomu wykorzystania jakościowych kryteriów oceny ofert;
3. Powszechnego uwzględniania klauzul społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych

oraz dotyczących samego systemu zamówień publicznych:

4. Profesjonalizacji kadr w strukturach zamawiających, zaangażowanych w działania zakupowe;
5. Zwiększeniu zapotrzebowania na zamówienia innowacyjne;
6. Zwiększeniu konkurencyjności na rynku zamówień publicznych.

Realizacja powyższych celów powinna następować w głównej mierze poprzez:

1. Zachęcanie zamawiających do świadomego planowania zamówień publicznych. Efektywność zamówień publicznych polegająca na osiągnięciu najlepszych rezultatów z danych nakładów uzależniona jest w znacznej mierze od prawidłowego przygotowania postępowania. Bardzo ważne jest zatem, by planowanie zamówień publicznych następowało z odpowiednim wyprzedzeniem, uwzględniającym czas potrzebny do starannego przygotowania postępowania, w szczególności sporządzenia prawidłowego opisu przedmiotu zamówienia. Zwłaszcza w przypadku zamówień strategicznych o

charakterze inwestycyjnym zamawiający powinni wykorzystywać dostępne instrumenty przed uruchomieniem procedury przetargu nieograniczonego, takie jak dialog techniczny, bądź powinni wykorzystywać w uzasadnionych okolicznościach inne konkurencyjne tryby negocjacyjne, w których możliwe jest uzupełnianie i doprecyzowywanie zarówno opisu przedmiotu zamówienia, jak i warunków umownych jego realizacji.

2. Podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych dedykowanych pracownikom komórek merytorycznych w służbach zamawiających, odpowiadających za przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (sporządzających opis przedmiotu zamówienia, przygotowujących kryteria oceny ofert i warunki udziału w postępowaniu), a następnie nadzorujących realizację umowy o zamówienie publiczne. Wykonywanie obowiązków pracowniczych w komórkach merytorycznych administracji publicznej zaangażowanych w działania zakupowe wymaga znajomości przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Znajomość przepisów oraz znajomość obowiązków związanych z udziałem w procesach zakupowych powiązana z odpowiedzialnością pracowniczą powinny stanowić podstawę należytego wykonywania zadań w zamówieniach publicznych. Rolą zamawiających jest zatem uwzględnienie wymogów związanych z kwalifikacjami personelu pracowniczego realizującego zamówienia publiczne w działaniach związanych z rozwojem zawodowym tych pracowników. Nadto zasadne jest monitorowanie przebiegu procesu profesjonalizacji kadr u zamawiających.
3. Pogłębianie świadomości zamawiających w identyfikowaniu potrzeb zakupowych. Postęp technologiczny prowadzi do zmiany gospodarki materiałochłonnej na gospodarkę opartą na wiedzy i nowoczesnych technologiach, co zamawiający powinni uwzględniać w opisie przedmiotu zamówienia. Innowacyjność osiądana jest poprzez uczenie się i od uczestników rynku zamówień publicznych należy oczekiwać otwartości na nowe rozwiązania, przełamania stereotypów i odejścia od dotychczasowej, utrwalonej praktyki. Należy zatem promować i zachęcać zamawiających do stosowania instrumentów dostępnych w obowiązujących przepisach, jak np. dopuszczenie możliwości składania ofert wariantowych, stosowanie kryteriów oceny ofert uwzględniających aspekty innowacyjne.
4. Propagowanie wśród zamawiających znaczenia jakościowych kryteriów oceny ofert dla efektywności zamówienia publicznego. Ustawowe obniżenie znaczenia kryterium najniższej ceny spowodowało, że zamawiający zaczęli sięgać do innych kryteriów pozacenowych, co jest niewątpliwie zjawiskiem pozytywnym. W tym kontekście ważne jest również zwrócenie szczególnej uwagi na właściwe, odpowiadające przedmiotowi zamówienia, kształtowanie struktury i znaczenia kryteriów oceny ofert. Podobnie opis poszczególnych kryteriów powinien być jednoznaczny, czytelny, umożliwiając promowanie najlepszych warunków/rozwiązań ocenianego elementu.
5. Wskazanie zamawiającym znaczenia zrównoważonych zamówień publicznych jako narzędzia wspierającego realizację istotnych celów polityki krajowej, w tym ochrony środowiska, integracji społecznej. Mając na uwadze powyższe, niezbędne jest kontynuowanie działań na rzecz popularyzacji możliwości uwzględniania aspektów środowiskowych oraz społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, co podkreśla się także w Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020. Dostrzegając wzrost

wskaźników w zakresie zielonych i społecznych zamówień publicznych, uzasadnione staje się potwierdzenie tego dobrego kierunku zmian oraz analiza jakościowa stosowanych aspektów środowiskowych i społecznych poprzez przeprowadzenie pogłębionych badań w powyższym obszarze. Pozytywne doświadczenia na polu zamówień realizowanych przez jednostki administracji rządowej w zakresie stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych wskazują na zasadność ukierunkowania działań mających na celu zwiększenie świadomości stosowania tego rodzaju zamówień wśród zamawiających należących do sektora samorządowego.

6. Zachęcanie zamawiających do korzystania z możliwości stosowania zaliczek w postępowaniu o zamówienie publiczne, jednakże w sposób wyważony, poprzedzony oceną ryzyka i jego zabezpieczenia kontraktowego poprzez m.in. ustanowienie zabezpieczenia zwrotu zaliczki, wykorzystanie zaliczki na cel określony w umowie w sprawie zamówienia publicznego. Zwiększenie częstotliwości wypłaty zaliczek wykonawcom może przyczynić się do zwiększenia zainteresowania przedsiębiorców, w szczególności z sektora MŚP, do ubiegania się o publiczne kontrakty, co wpłynie na wzrost konkurencyjności na rynku zamówień publicznych.

V. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w 2017 r.
2. Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2017 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym.
3. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010-2017.
4. Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie niektórych wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138.
5. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia.
6. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających.
7. Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach in-house w roku 2017.
8. Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2014-2017.
9. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE.
10. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE.
11. Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2017.
12. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty.
13. Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2017
14. Liczba wniesionych odwołań w latach 2014-2017.
15. Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.
16. Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne.
17. Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych.
18. Liczba i wartość zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne.
19. Zbiorcze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2014-2017.

**Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych
obowiązujących w 2017 r.**

1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1125).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089 oraz z 2017 r. poz. 1996).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 233).
4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320).
5. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127).
6. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1880); obowiązujące do dnia 31 grudnia 2017 r. Z dniem 1 stycznia 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479).*
7. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126).
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129);
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. poz. 1389).
10. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2254); obowiązujące do dnia 31 grudnia 2017 r. Z dniem 1 stycznia 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477).*
11. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz. U. poz. 559).
12. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1128).
13. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 2038).

14. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 1135).
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. z 2018 r. poz. 958).
16. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 470).
17. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 885 oraz z 2016 r. poz. 2178); obowiązywało do dnia 30 kwietnia 2018 r.*
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1126).
19. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2018 r. poz. 1092).
20. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972).
21. *Zarządzenie nr 110 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2004 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (M.P. poz. 886, z 2007 r. poz. 122 oraz z 2008 r. poz. 275); utraciło moc z dniem 5 kwietnia 2017 r., w związku z wejściem w życie zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 57).*
22. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 57).
23. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie organizacji zakupów dostaw i usług w sądownictwie powszechnym oraz wskazania zamawiającego (Dz. Urz. MS poz. 122 oraz z 2018 r. poz. 118).
24. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na ubezpieczenie mienia, ubezpieczenie psów i ubezpieczenie floty pojazdów służbowych na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 229).
25. Zarządzenie nr 39 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Federacji Rosyjskiej (Dz. Urz. MSZ poz. 68).
26. Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 października 2017 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Białorusi (Dz. Urz. MSZ poz. 65).
27. Zarządzenie nr 35 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 13 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) na rok 2018 (Dz. Urz. MSZ poz. 61).

28. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup czterech mobilnych urządzeń RTG do prześwietlania bagażu na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 204).
29. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów typu bus na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 205).
30. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 września 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku, Izby Administracji Skarbowej w Bydgoszczy, Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, Izby Administracji Skarbowej w Lublinie, Izby Administracji Skarbowej w Łodzi, Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów samochodowych nieoznakowanych z systemem do odczytu tablic rejestracyjnych (OCR) na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 183).
31. *Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 września 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów oznakowanych typu biuro z wyposażeniem na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 179); utraciło moc z dniem 12 października 2017 r. w związku z wejściem w życie zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów typu bus na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 205).*
32. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie serwisu pogwarancyjnego urządzeń rentgenowskich na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 139).
33. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup mobilnych urządzeń skanujących na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 140).
34. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Łodzi do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę paliwa do samochodów służbowych na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 129).
35. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Katowicach do przeprowadzenia postępowań oraz udzielenia zamówień publicznych na dostawę prasy i czasopism w wersji papierowej i w wersji elektronicznej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 130).
36. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Krakowie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę systemu informacji prawnej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 131).
37. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Opolu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę formularzy potwierdzeń odbioru, na rzecz wszystkich

- izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Ministerstwa Finansów (Dz. Urz. MRiF poz. 132).
38. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Krajowej Szkoły Skarbowości (Dz. Urz. MRiF poz. 117).
39. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Bydgoszczy do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę sprzętu i urządzeń informatycznych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 118).
40. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do przeprowadzenia postępowań oraz udzielenia zamówień publicznych na dostawę papieru do drukarek i kopiarek oraz na świadczenie usług pocztowych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 109).
41. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izb Administracji Skarbowej w: Poznaniu, Szczecinie, Katowicach, Rzeszowie, Zielonej Górze oraz we Wrocławiu do przeprowadzenia niektórych postępowań i udzielenia zamówień publicznych na rzecz określonych izb administracji skarbowych (Dz. Urz. MRiF poz. 80).
42. Zarządzenie nr 40/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia Inspektoratu Uzbrojenia do przygotowania i przeprowadzenia postępowania oraz zawarcia umowy ramowej w zakresie świadczenia usług celno- spedycyjnych na rzecz określonych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON poz. 211).
43. Zarządzenie nr 41 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na Ukrainie (Dz. Urz. MSZ poz. 51).
44. Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ poz. 47);
45. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na usługi ubezpieczeniowe na rzecz jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. Urz. MS poz. 143).
46. Zarządzenie nr 3 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. poz. 3).
47. Zarządzenie nr 45 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ poz. 47).
48. Zarządzenie nr 27 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia

- zamówienia publicznego na „Zakup urządzeń na potrzeby prowadzonej modernizacji sieci LAN/WAN” na rzecz polskich placówek zagranicznych (Dz. Urz. MSZ poz. 29).
49. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych (Dz. Urz. MS poz. 180).
50. Zarządzenie nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Białorusi (Dz. Urz. MSZ poz. 13).
51. *Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 września 2014 r. w sprawie wskazania zamawiającego do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, udzielania zamówień oraz zawierania umów ramowych na rzecz sądów powszechnych (Dz. Urz. MS poz. 153); utraciło moc z dniem 29 marca 2017 r., w związku z wejściem w życie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie organizacji zakupów dostaw i usług w sądownictwie powszechnym oraz wskazania zamawiającego (Dz. Urz. MS poz. 122 oraz z 2018 r. poz. 118).*
52. Zarządzenie nr 23 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 września 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. MSZ poz. 24).
53. Zarządzenie nr 18 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Republiki Turcji (Dz. Urz. MSZ poz. 19).
54. Zarządzenie nr 7 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie wskazania jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowań i udzielenia zamówień publicznych na uruchomienie i utrzymanie usługi transmisji danych oraz uruchomienie i utrzymanie dostępu do publicznej sieci telefonicznej (PSTN) dla Straży Granicznej i Urzędu do Spraw Cudzoziemców (Dz. Urz. MSW poz. 13).
55. Zarządzenie nr 30 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wyznaczenia Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Federacji Rosyjskiej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych w Federacji Rosyjskiej (Dz. Urz. MSZ poz. 34).
56. Zarządzenie nr 4 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Ukrainy (Dz. Urz. MSZ poz. 10).
57. Zarządzenie nr 28 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 19 lipca 2012 r. w sprawie uchylenia niektórych zarządzeń Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. Urz. MSZ poz. 30).
58. Zarządzenie nr 105/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 września 2012 r. w sprawie wyznaczenia jednostki wojskowej upoważnionej do przeprowadzenia zamówienia publicznego na rzecz jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej (Dz. Urz. MON poz. 362).
59. Zarządzenie nr 10 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług ubezpieczeń majątkowych i komunikacyjnych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 8).
60. Zarządzenie nr 11 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia

- publicznego na dostawę papieru kserograficznego na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 9 oraz z 2010 r. poz. 17).
61. Zarządzenie nr 19 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia izb celnych w Poznaniu i Wrocławiu do przeprowadzania niektórych postępowań oraz udzielania zamówień publicznych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 50).
62. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz sądów powszechnych (Dz. Urz. MS poz. 24).
63. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. Urz. MS poz. 130).
64. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. Urz. MS poz. 126).
65. Zarządzenie nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego dla jednostek administracji rządowej oraz wskazania jednostek administracji rządowej zobowiązanych do nabywania zamówień od centralnego zamawiającego (M.P. poz. 832 oraz z 2018 r. poz. 395);
66. *Zarządzenie nr 10 Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, udzielania zamówień oraz zawierania umów ramowych na potrzeby jednostek administracji rządowej, zmienione zarządzeniem nr 67 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2016 r.; utraciło moc z dniem 31 sierpnia 2017 r., w związku z wejściem w życie zarządzenia nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego dla jednostek administracji rządowej oraz wskazania jednostek administracji rządowej zobowiązanych do nabywania zamówień od centralnego zamawiającego (M.P. poz. 832 oraz z 2018 r. poz. 395).*

**Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2017 r. regulujących zagadnienia
z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym**

Dyrektywy

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/24/UE** z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) (tzw. *nowa dyrektywa klasyczna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/25/UE** z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.) (tzw. *nowa dyrektywa sektorowa, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/23/UE** z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, z późn. zm.) (tzw. *dyrektywa koncesyjna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi*).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/81/WE** z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.) (tzw. *dyrektywa obronna*).
5. Dyrektywa Rady **89/665/EWG** z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 1, str. 246) oraz dyrektywa Rady **92/13/EWG** z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. Urz. WE L 76 z 23.03.1992, str. 14; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 1, str. 315) zmienione m.in.:
 - dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady **2007/66/WE** z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) (tzw. *dyrektywa odwoławcza*).
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/55/UE** z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014, str. 1) (*termin implementacji do krajowego ustawodawstwa: 27 listopada 2018 r.*).

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2364** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).

2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2365** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2366** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 21) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
4. Rozporządzenie Komisji (UE) **2017/2367** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 22) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2016/7** z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (Dz. Urz. UE L 3 z 06.01.2016, str. 16) (*Jednolity Europejski Dokument Zamówienia*).
6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L 296 z 12.11.2015, str. 1) (*formularze ogłoszeń*).
7. Rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. Urz. UE L 74 z 15.03.2008, str. 1) (*Wspólny słownik zamówień*).

Decyzje

1. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1804** z dnia 10 października 2016 r. dotycząca szczegółowych zasad stosowania art. 34 i 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 275 z 12.10.2016, str. 39).
2. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1195** z dnia 4 lipca 2016 r. wyłączająca usługi kurierskie i usługi inne niż usługi pocztowe w Polsce z zakresu stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 27.07.2016, str. 4).

Komunikaty

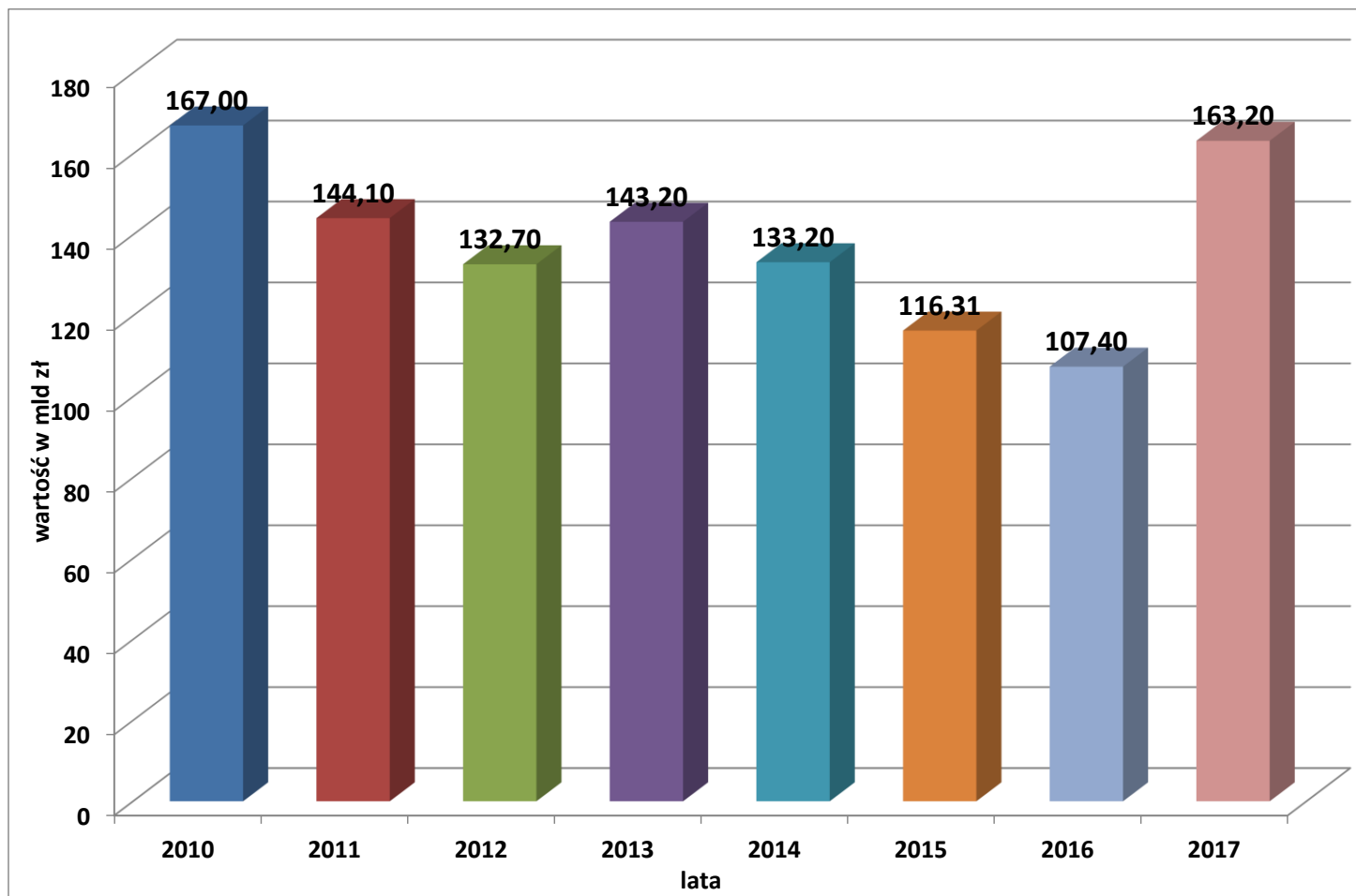
1. Komunikat Komisji – Równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE (Dz. Urz. UE C 438 z 19.12.2017, str. 1).

Unijne akty prawne powiązane z zamówieniami publicznymi

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1).

3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, z późn. zm.).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 120 z 15.05.2009, str. 5).
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16, z późn. zm.).
6. Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. Urz. WE L 18 z 21.01.1997, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 431, z późn. zm.).
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 1).
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.01.2010, str. 1, z późn. zm.) (*rozporządzenie Ecolabel*).
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.) (*rozporządzenie EMAS*).
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (*Energy Star*) (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 1, z późn. zm.).
11. Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 1, z późn. zm.).

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010-2017

**Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów
Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138**

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na wartość zamówienia		Łączna wartość [w tys. zł]
1	zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp		34 065 411
2	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na usługi, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		86 910
3	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na dostawy, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		167 722
	Razem poz. 1-3		34 320 043
	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na inne przesłanki niż wartość zamówienia	Liczba udzielonych zamówień	Łączna wartość [w tys. zł]
4	zamówienia lub konkursy udzielone na podstawie procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. a ustawy Pzp	4 143	1 179 217
5	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie procedury wynikającej z porozumienia tworzącego zobowiązania prawnomiędzynarodowe, jak umowa międzynarodowa zawarta między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, w celu pozyskania dostaw, usług lub robót budowlanych na potrzeby zrealizowania lub prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia	563	2 167
6	zamówienia lub konkursy, w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1a ustawy Pzp	7	190 867
7	zamówienia lub konkursy, w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1b ustawy Pzp	53	107 950
8	zamówienia, których przedmiotem są usługi arbitrażowe lub pojednawcze, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy Pzp	120	2 282
9	zamówienia, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy Pzp	6 407	162 036
10	zamówienia, których przedmiotem są usługi prawne, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ea ustawy Pzp	2 180	100 098
11	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. g ustawy Pzp	11 790	918 316
12	zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy Pzp	1 509	98 041
13	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. i ustawy Pzp	12 294	1 539 334
14	zamówienia, których przedmiotem są usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.) oraz operacje przeprowadzane z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. j ustawy Pzp	299	6 317 307
15	zamówienia, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ja ustawy Pzp	250	1 631 627
16	zamówienia lub konkursy, którym nadano klauzulę zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. a ustawy Pzp	170	378 732
17	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. b ustawy Pzp	542	515 228
18	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. c ustawy Pzp	11	10 974
19	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. d ustawy Pzp	17	6 152
20	zamówienia dotyczące produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 4 pkt 5b ustawy Pzp	25	3 615 945
21	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji dokumentów publicznych i ich personalizacji, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. a ustawy Pzp	569	136 263
22	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. b ustawy Pzp	216	22 537
23	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji znaków akcyzy, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. c ustawy Pzp	52	4 904
24	zamówienia na usługi udzielone innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy, któremu wyłączone prawo do świadczenia tych usług przyznano w drodze ustawy lub innego aktu normatywnego, który podlega publikacji, o których mowa w art. 4 pkt 6 ustawy Pzp	10 173	1 678 525

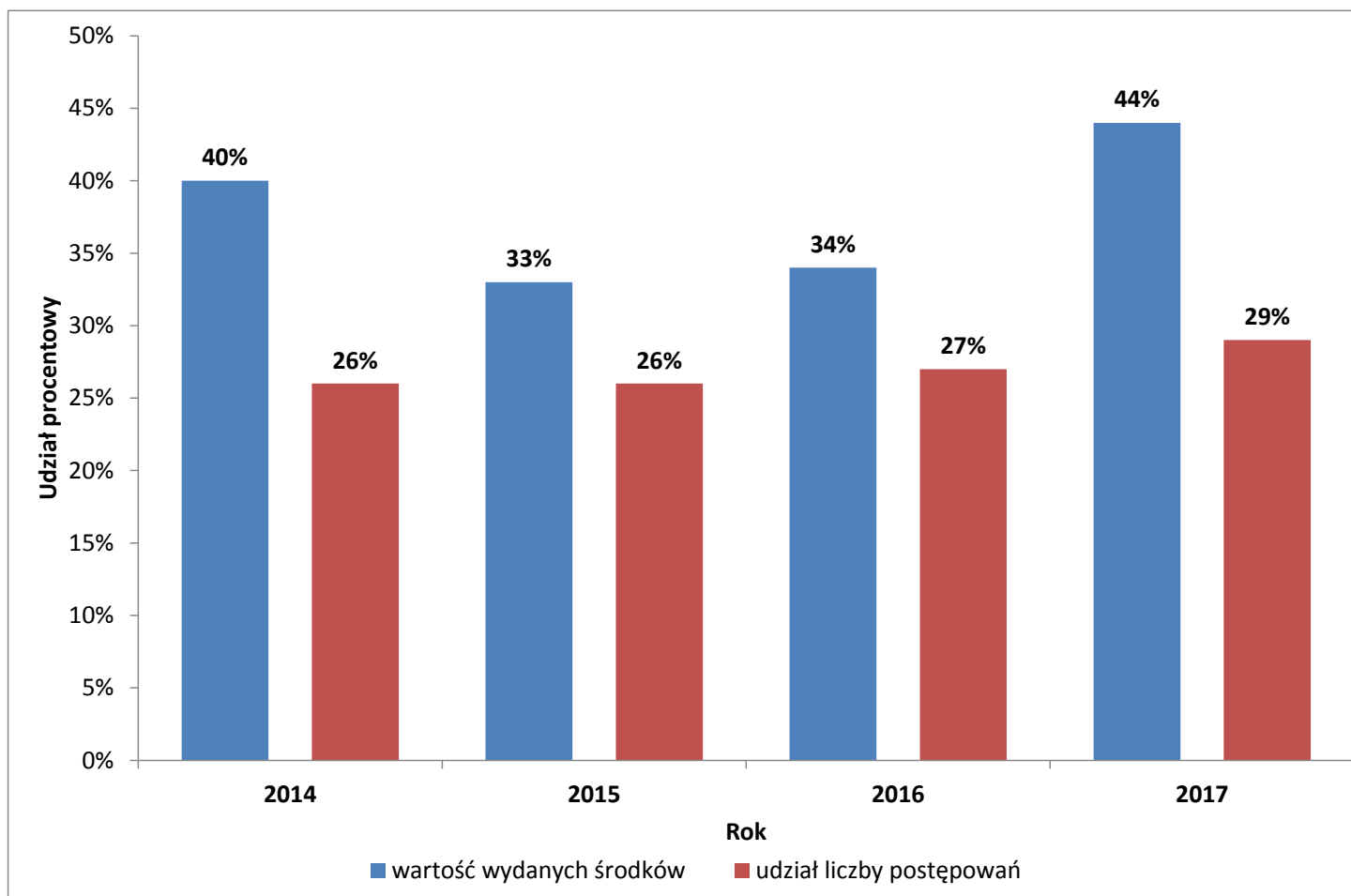
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

25	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. a ustawy Pzp	4 228	830
26	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na eksploatację publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. b ustawy Pzp	261	6 862
27	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. c ustawy Pzp	1 209	16 620
28	nabywanie dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego, o którym mowa w art. 4 pkt 11 ustawy Pzp	3 576	336 184
29	zamówienia udzielone instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp	2 266	206 644
30	koncesje na roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	0	0
31	koncesje na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	1	73 989
32	zamówienia i konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 12a ustawy Pzp, udzielane i organizowane przez podmioty wykonujące działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp	66	561
33	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, zawartej z jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym	31	204 478
34	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym, związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsięwzięć, niezależnie od ich siedziby lub miejsca zamieszkania	2	1 750
35	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury organizacji międzynarodowej	0	0
36	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	2	165 067
37	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone do celów działalności wywiadowczej, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	8	45 679
38	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, udzielone w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części cyklu życia tego produktu	1	396
39	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, udzielone w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, w tym zakupów cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił zbrojnych, oraz sił, do których podstawowych zadań należy ochrona bezpieczeństwa	143	14 273
40	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z dostawami sprzętu wojskowego lub niewrażliwego sprzętu	11	61 544
41	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem	0	0
42	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. c ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami do szczególnych celów wojskowych lub niewrażliwymi robotami budowlanymi lub usługami	0	0
43	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, których przedmiotem są usługi finansowe, z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych	0	0
44	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 1 ustawy Pzp	0	0
45	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 2 ustawy Pzp	19	178
46	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp	17 628	175 607
47	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	31 608	230 196
48	zamówienia udzielone przez inne niż określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 lit. g ustawy Pzp podmioty, których przedmiotem działalności jest produkcja i koprodukcja audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	195	10 121
49	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności oświatowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp	2 094	13 391

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

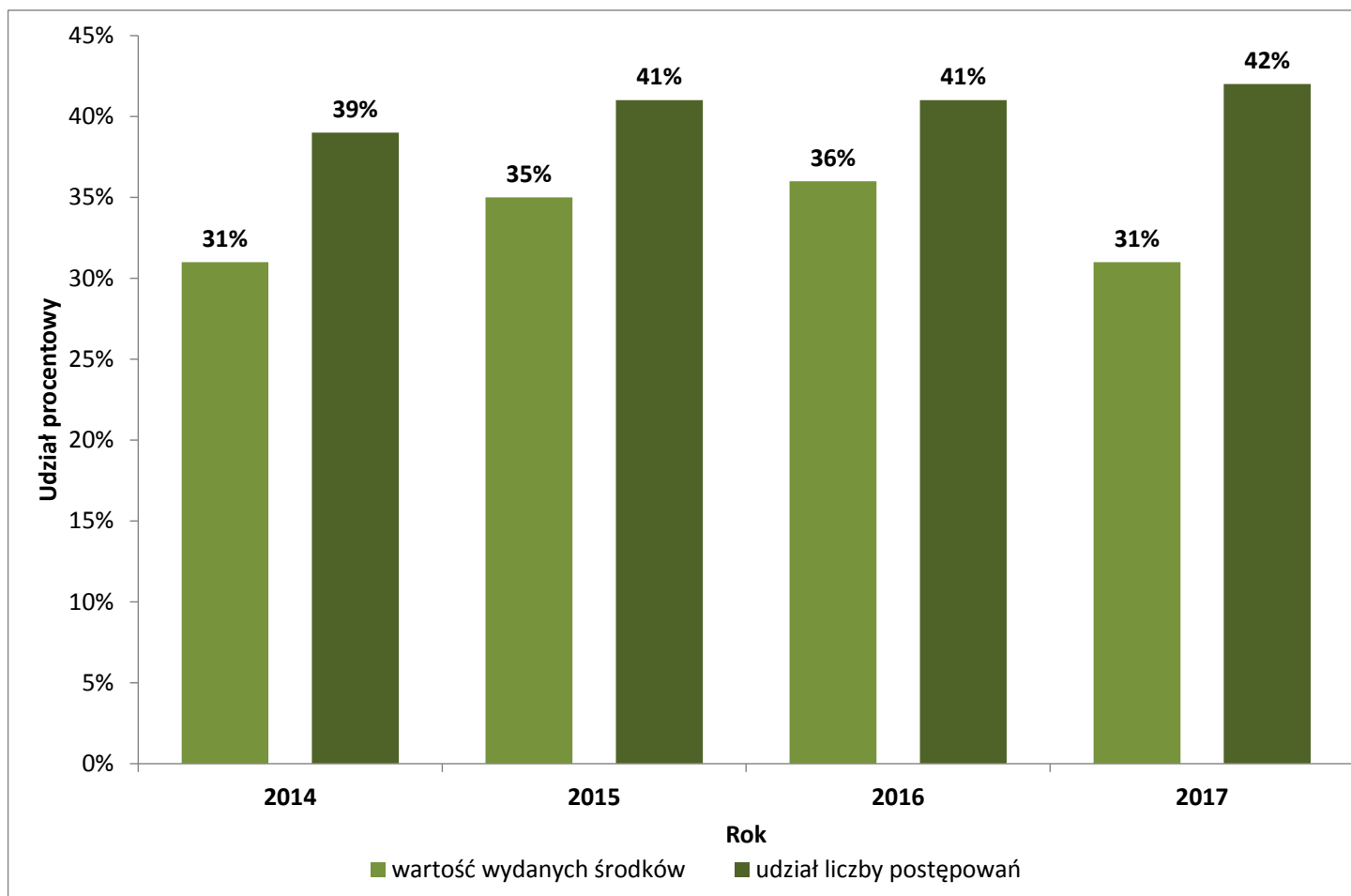
50	zamówienia, których przedmiotem są usługi lub roboty budowlane, wykonywane na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w gminnym programie rewitalizacji, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp	7	277
51	zamówienia, których przedmiotem są usługi z zakresu leśnictwa, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp	364	25 204
52	zamówienia udzielone przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego albo jednostki organizacyjne mu podległe lub przez niego nadzorowane przywieziennym zakładom pracy, prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp	730	236 693
53	zamówienia, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 9 ustawy Pzp, udzielone przez zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, o którym mowa w ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1010, z późn. zm.), będącego podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	3 512	21 075
54	zamówienia sektorowe na dostawy, usługi lub roboty budowlane, które zostały udzielone podmiotom powiązanym z zamawiającym w sposób, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	1 669	3 283 387
55	zamówienia sektorowe na usługi lub roboty budowlane, o których mowa w art. 136 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, jednemu z tych zamawiających lub podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających, w sposób o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	48	10 007 950
56	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 136 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, przez jednego z tych zamawiających, o ile podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie	0	0
57	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją, o ile produkcja gazu stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie gazu ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	15	515
58	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu ciepła do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła, o ile produkcja ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	1 270	174 103
59	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o ile produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	64	1 263 964
60	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci przeznaczonej do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, o ile produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	1 172	61 479
61	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, o ile zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą przedmiot zamówienia bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający	1 053	1 854 134
62	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy Pzp, mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, o ile koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp	0	0
63	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, poza obszarem Unii Europejskiej, o ile do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej	10	753
	Razem poz. 4-63	124 653	37 112 404
		Razem poz. 1-63	71 432 447

Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
ROBOTY BUDOWLANE

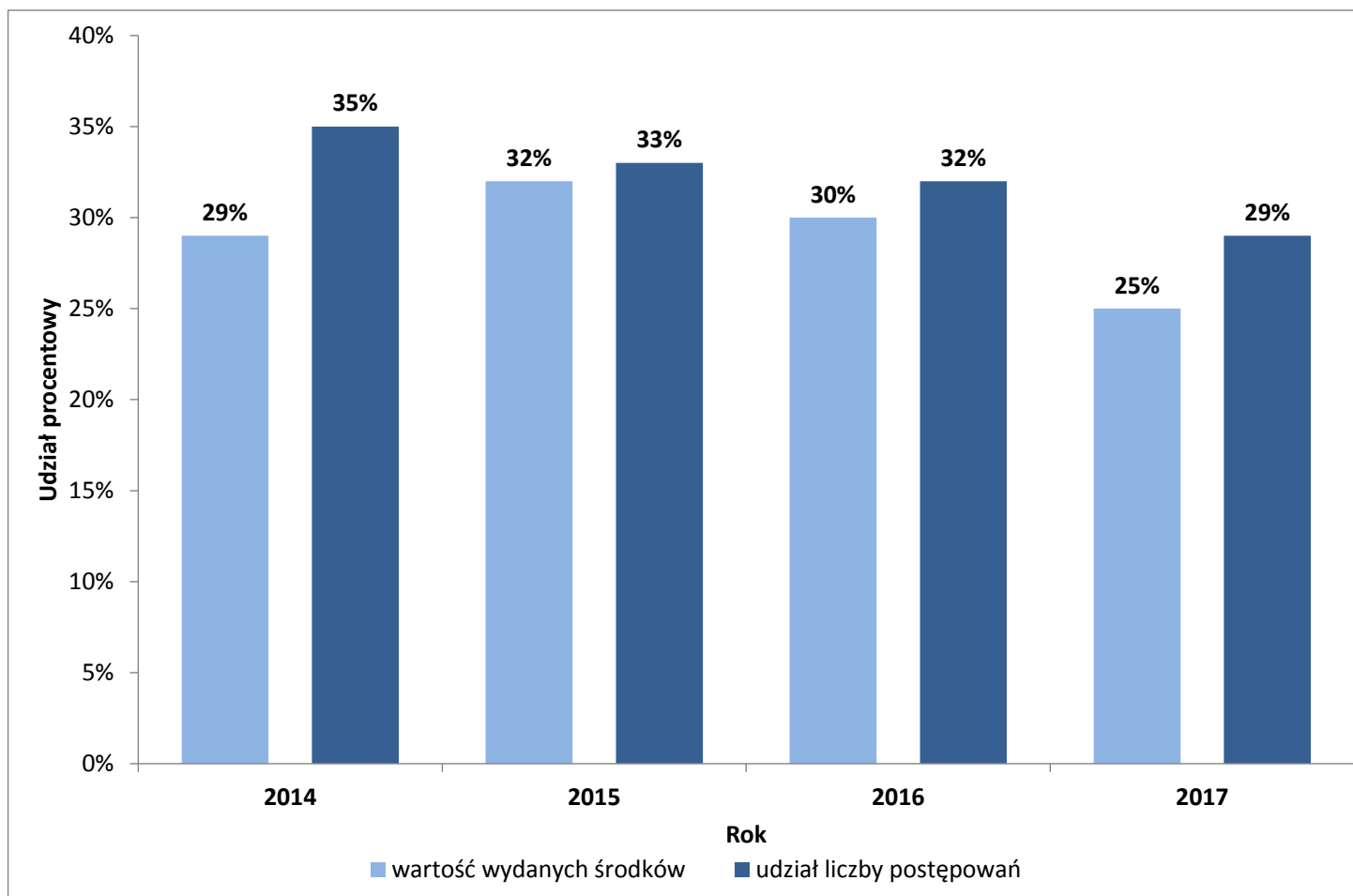
Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

DOSTAWY

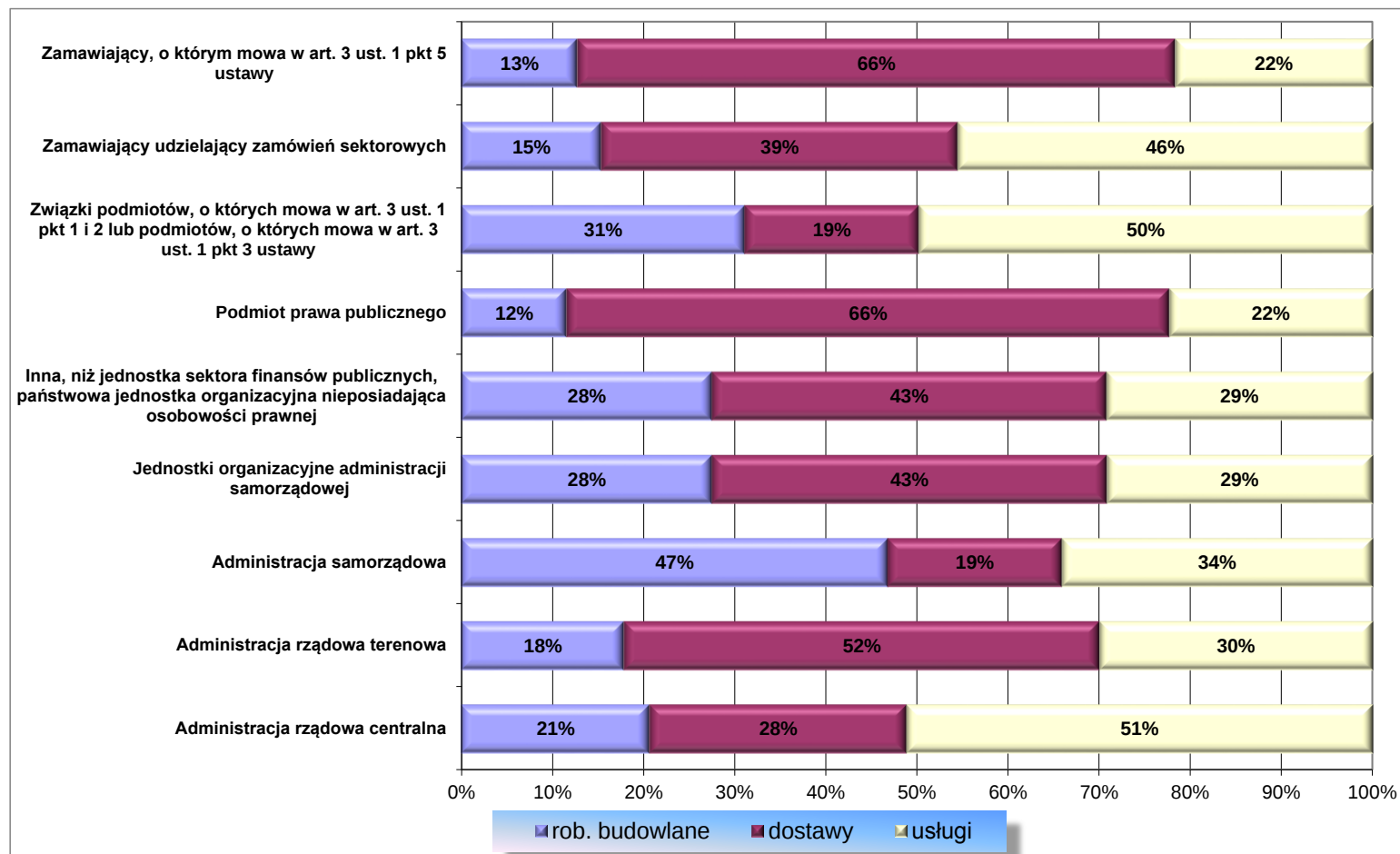

Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

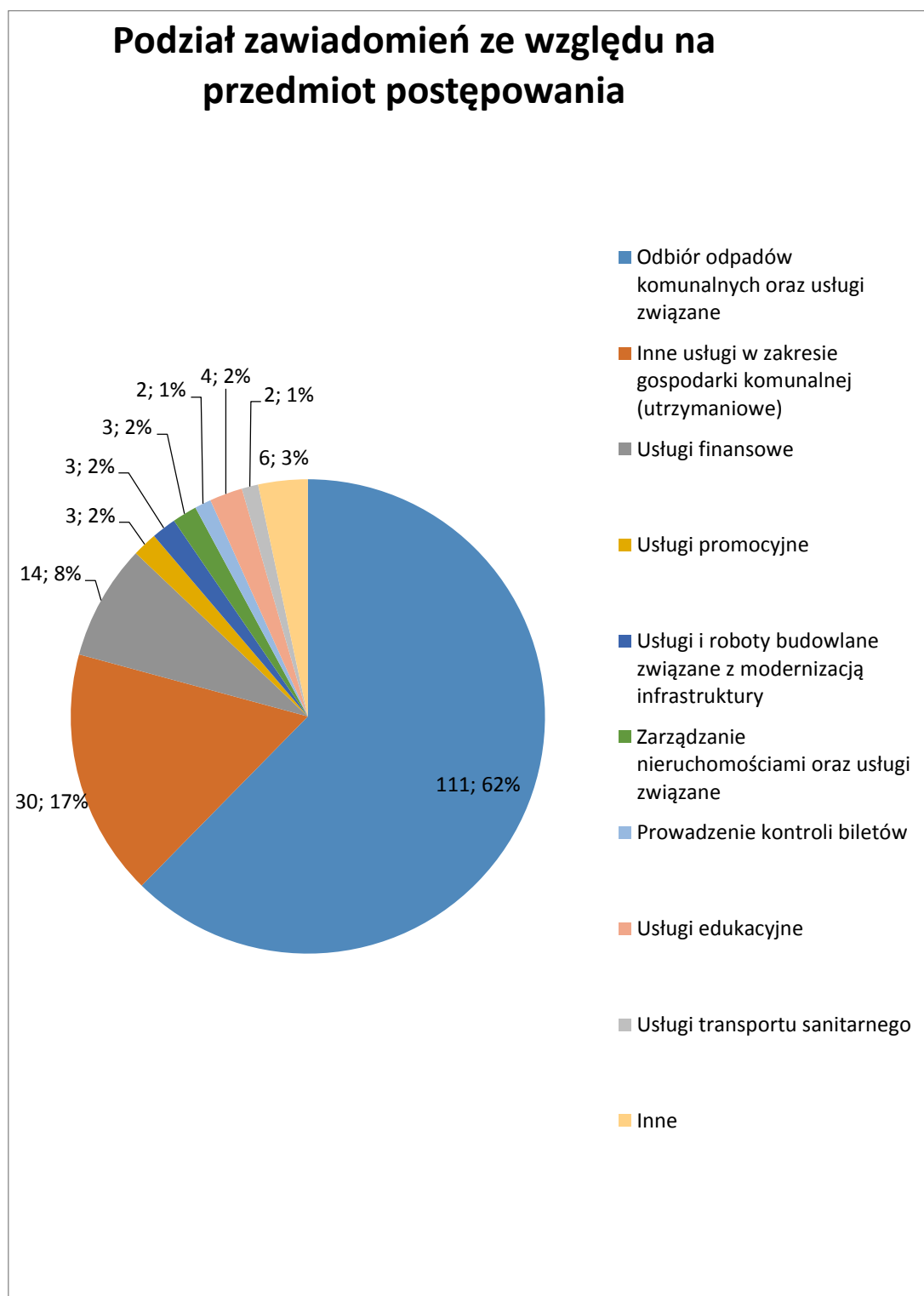
USŁUGI

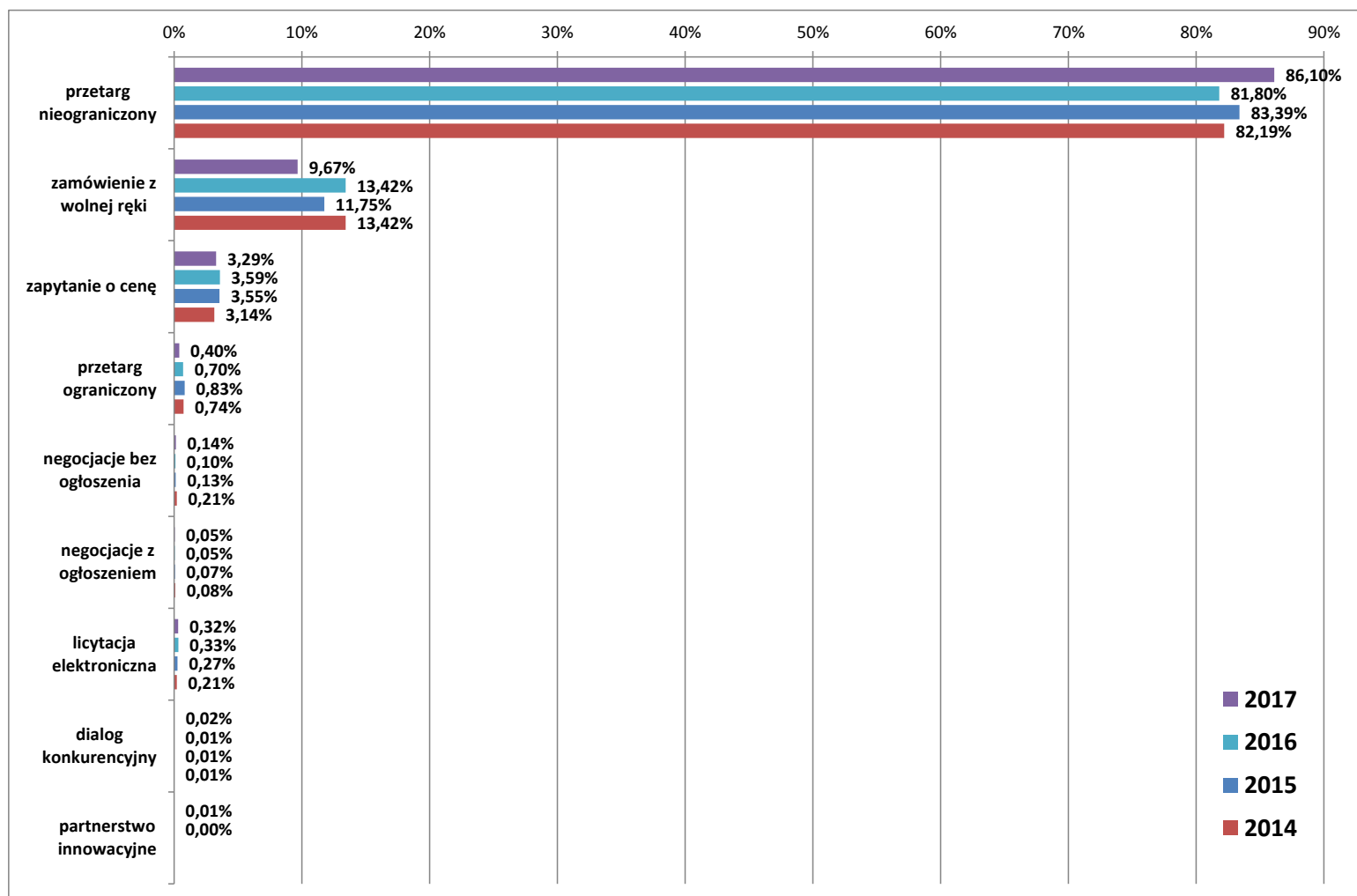
Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

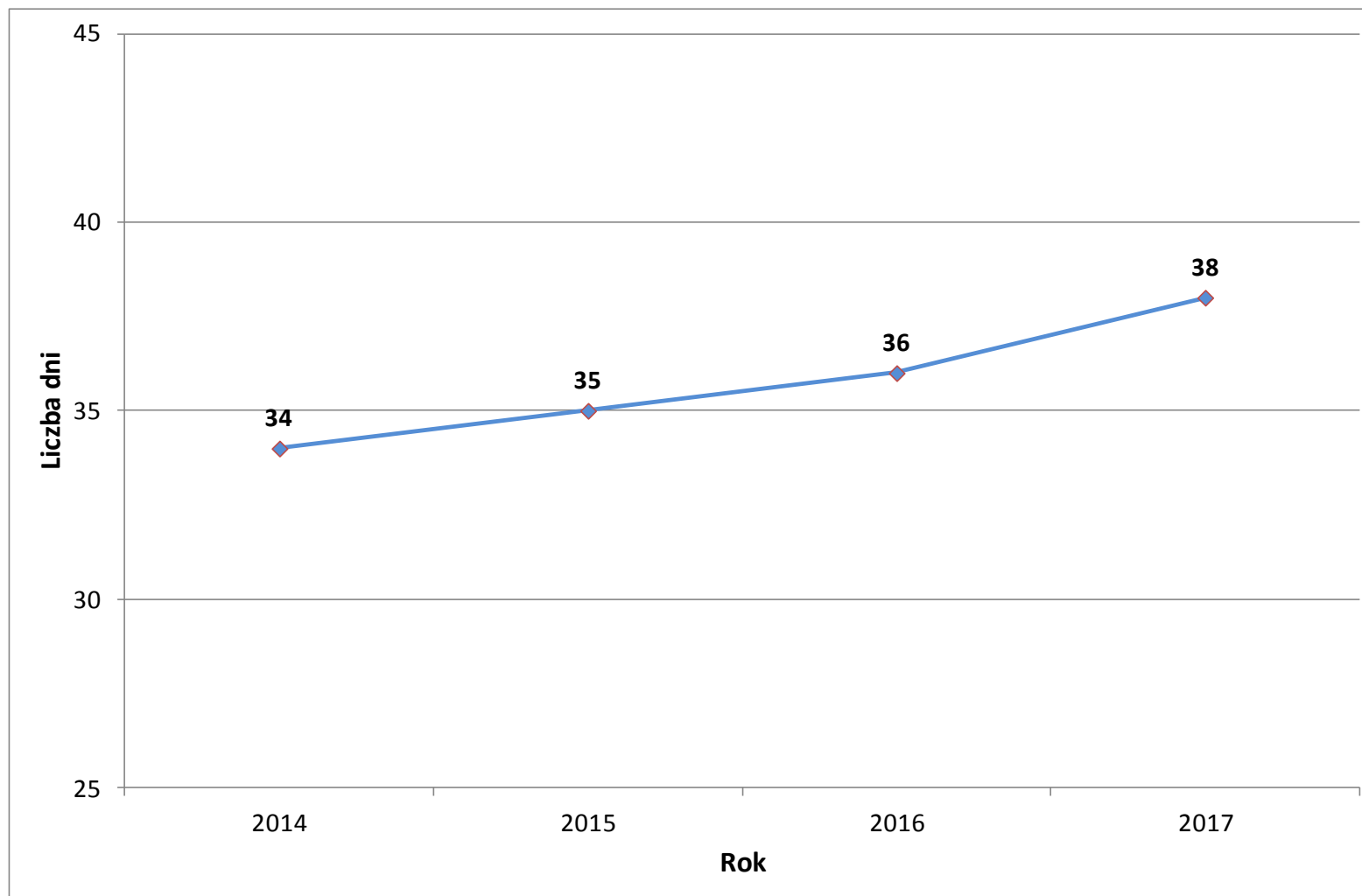
Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach in-house w roku 2017

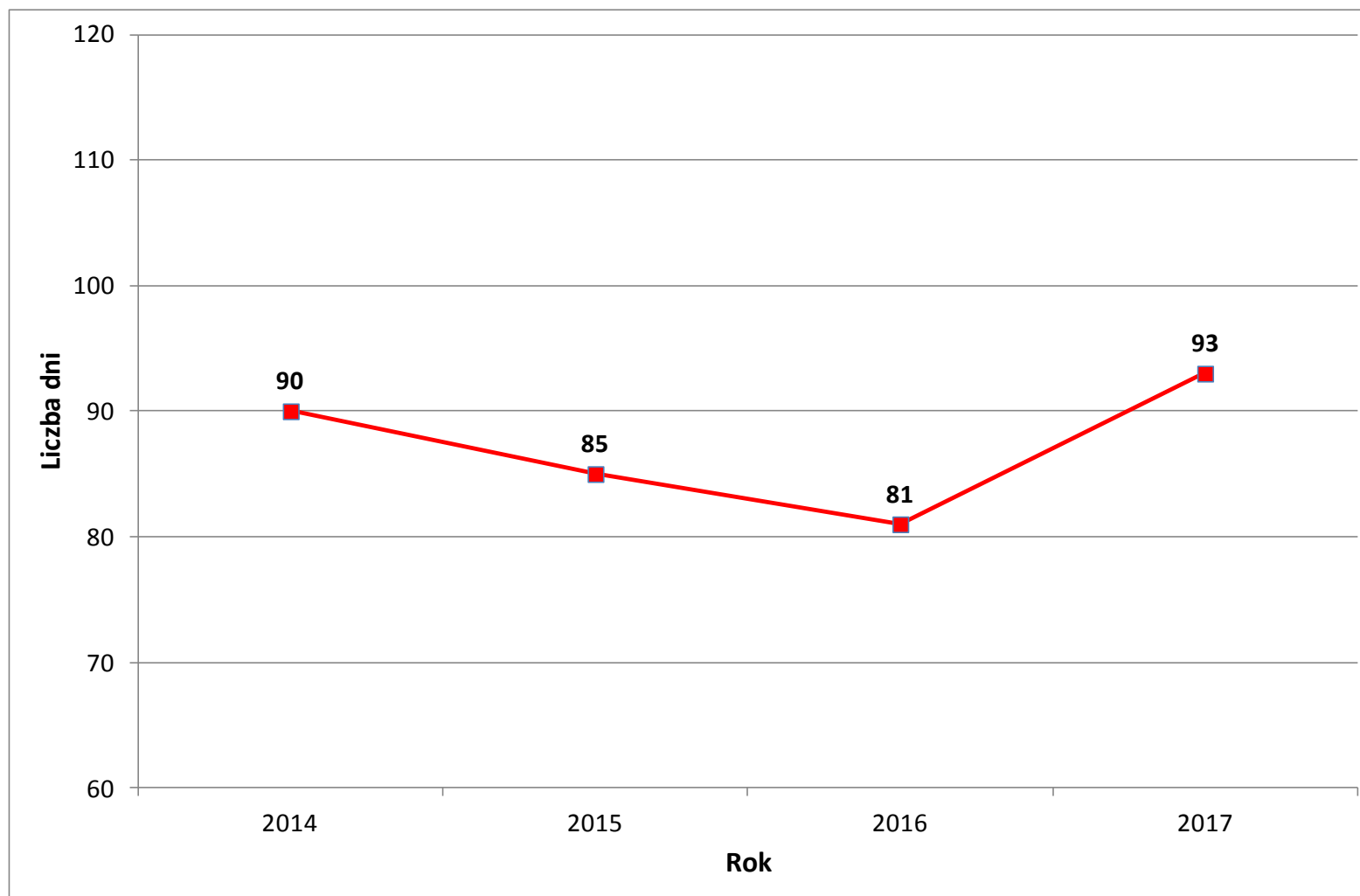
Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2014-2017

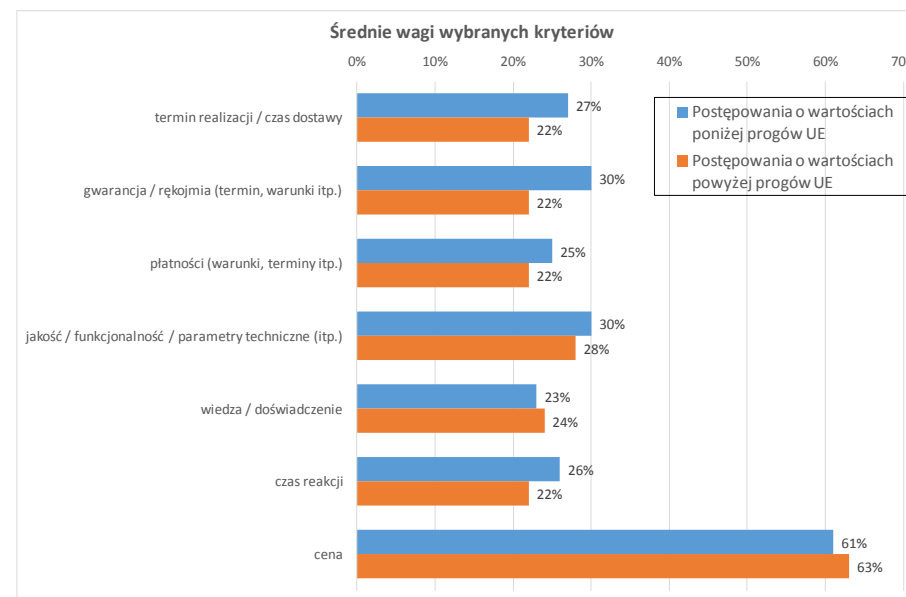
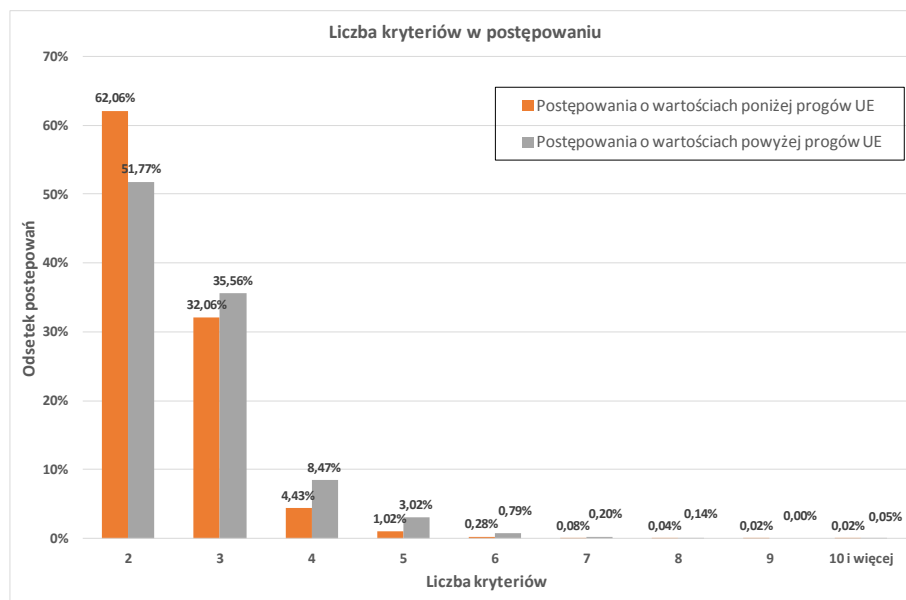
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE

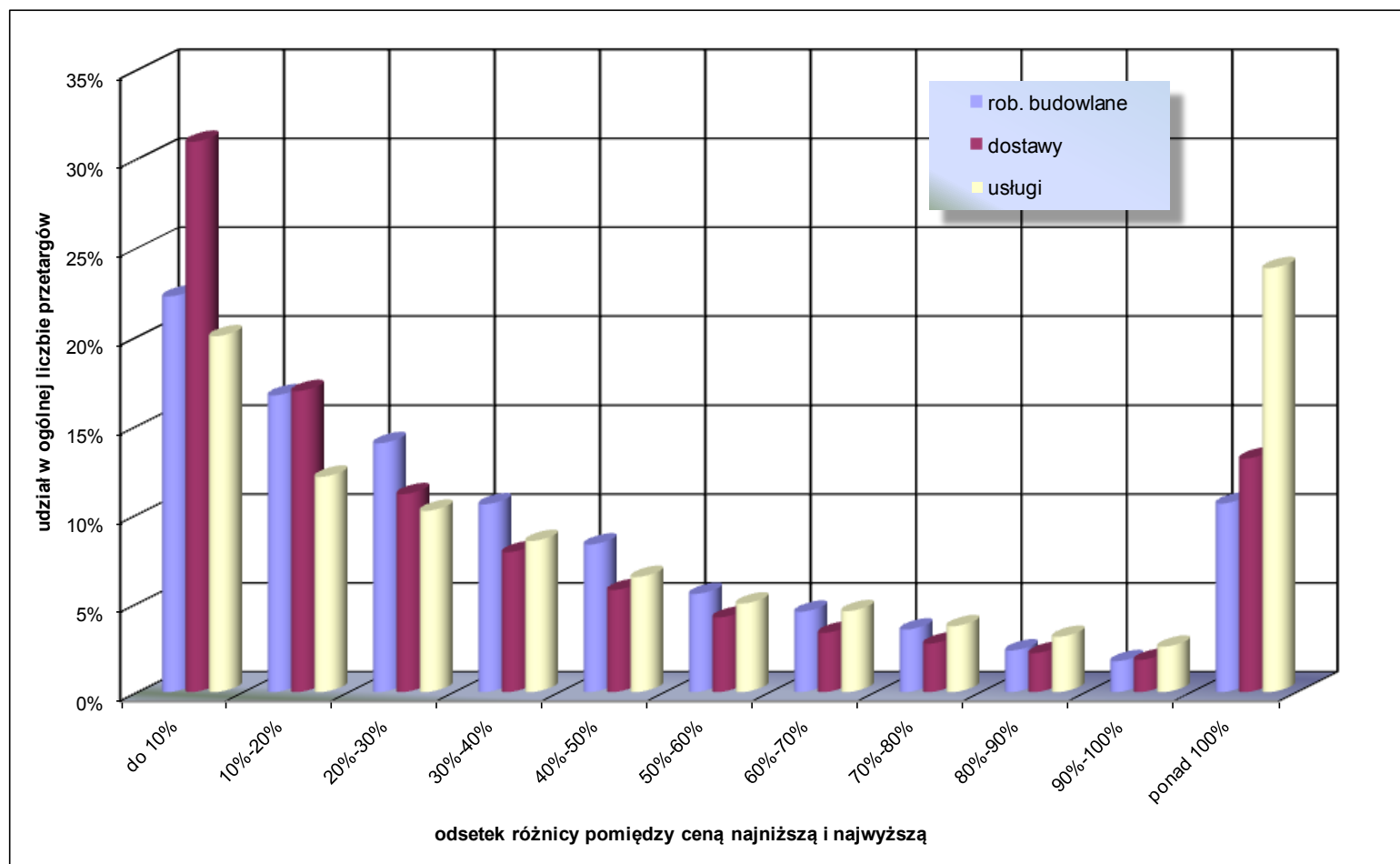
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE

Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2017

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2017

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
1.	Coffey International Development PLLC Warszawa	Świadczenie usług oceny skutków i innych ocen oraz usług powiązanych w zakresie działań komunikacyjnych	Komisja Europejska, Directorate-General for Communication, Unit D1, Coordination and Evaluation Brussels Belgia	8 000 000.00 EUR- zam.4 Podana kwota dotyczy całkowitej wartości umowy-brak rozbicia na części
2.	Emerson Polska Piotrków Trybunalski	Druki i produkty podobne	DSI de Pôle emploi Castelnau-le-Lez Cedex Francja	2 465 000.00 EUR-cz.4
3.	Tradex Systems Warszawa	Serwery	Zentraldienst der Polizei Brandenburg Zossen Niemcy	210 000.00 EUR
4.	Unifeq Europe Sp.z.o.o Warszawa	Skarpety	Försvarets materielverk Stockholm Szwecja	17 000 000.00 SEK
5.	Nuctech Warsaw Company Limited SP. Z. O. O. Warszawa	Usługi w zakresie napraw i konserwacji poszczególnych części pojazdów	Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás. Budapest Węgry	1 875 000.00 EUR
6.	Nuctech Warsaw Company Limited SP. Z. O. O. Warszawa	Usługi w zakresie napraw i konserwacji poszczególnych części pojazdów	Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Budapest Węgry	486 000.00 EUR
7.	State Fire Service of Poland Warszawa	Ćwiczenia dotyczące modułów ochrony ludności, zespoły pomocy technicznej i wsparcia oraz zespoły ochrony ludności w Unii Europejskiej (4 części)	Komisja Europejska, Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO) Brussels Belgia	Brak danych
8.	Ekoenergetyka-Polska Sp. Z o.o. Zielona Góra	Maszyny, aparatura, urządzenia i wyroby elektryczne; oświetlenie	Helen Oy Helsinki Finlandia	630 810.00 EUR
9.	Gispro Sp. z o.o Szczecin	Usługi topograficzne	Bezirksregierung Köln Köln Niemcy	22 500 EUR-cz.4 21 000 EUR-cz.8
10.	ECORYS Polska Sp. z o.o. Warszawa	Usługi biznesowe: prawnicze, marketingowe, konsultingowe, rekrutacji, drukowania i zabezpieczania Usługi księgowe, audytorskie i podatkowe Usługi doradcze w zakresie działalności gospodarczej i zarządzania	The Financial Mechanism Office Brussels Belgia	Brak danych
11.	Unibep S.A. Bielsk Podlaski	Roboty budowlane	Aktiebolaget Botkyrkabyggen Tumba Szwecja	Brak danych – zam. 3
12.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Części statków powietrznych, kosmicznych i śmigłowców Części śmigłowców Części statków powietrznych	LOM Praha s.p. Praha Czechy	Brak danych
13.	FIN Sp. z o.o. Kolbuszowa	Części statków powietrznych, kosmicznych i śmigłowców Części śmigłowców Części statków powietrznych	LOM Praha s.p. Praha Czechy	Brak danych
14.	Paragona Polska Sp. z o.o. Warszawa	Usługi rekrutacyjne. Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarskiego Usługi medyczne i podobne Specjalistyczne usługi medyczne Usługi świadczone przez pielęgniarki	Landstingen Sörmland och Västmanland Eskilstuna Szwecja	Brak danych

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
15.	Sandvik Polska Sp. z o.o. Tychy	Poszukiwanie i wydobywanie węgla i innych paliw stałych	OKD, a.s. Karviná Doly Czechy	953 000 EUR
16.	Sandvik Polska Sp. z o.o. Tychy	Maszyny do drążenia tuneli	OKD, a.s. Karviná Doly Czechy	1 122 000.00 EUR
17.	Famur Spółka Akcyjna Katowice	Maszyny do cięcia węgla lub skał	OKD, a.s. Karviná Doly Czechy	31 357 677.00 CZK
18.	Tele-Fonika Kable S.A. / Polska	Dostawa kabli	Energieversorgung Offenbach AG Offenbach Niemcy	244 777.00 EUR-cz.1 74 116.00 EUR-cz.2 149 210.00 EUR-cz.3 491 204.00 EUR-cz.4 4 136.00 EUR-cz.5 104 152.00 EUR-cz.7 4 657.00 EUR-cz.8
19.	Hapam Poland Sp z o.o. Łódź	Przełączniki izolacyjne	TenneT TSO BV Arnhem Niderlandy	Brak danych
20.	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa Warszawa	Dobre praktyki i zalecenia związane z modelami współpracy w ramach skutecznych partnerstw publiczno-prywatnych oraz ośrodków wymiany i analizy informacji	Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA) Maroussi Grecja	30 343.00 EUR
21.	Semicon Sp. z o.o. Warszawa	Artykuły elektroniczne - ADC converters	Uppsala Universitet Uppsala Szwecja	3 583 795.50 SEK
22.	EthosEnergy Poland SA Lubliniec	Eksploatacja elektrowni	Energinet.dk Fredericia Dania	BRAK DANYCH
23.	National Marine Fisheries Research Institute (Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy) Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool Ülikooli 18, Estonia	4 800 EUR
24.	Abiss Poland Sp. z o.o. Kraków	Zestawy używane w przypadku nietrzymania moczu	Viešoji įstaiga Respublikinė Kauno ligoninė Kaunas Litwa	2 400 EUR
25.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o. Katowice	Remont kapitalny kombajnu	OKD, a.s. Karviná-Doly Czechy	658 000.00 EUR
26.	ENPROM Sp. z o.o. Warszawa	Roboty rozbiórkowe	Energinet.dk Fredericia Dania	Brak danych
27.	Emerson Polska Piotrków Trybunalski	Druki i produkty podobne	DSI de Pôle emploi Castelnau-le-Lez Cedex Francja	2 465 000.00 EUR
28.	Greentech Polska Sp. z o.o. Kraków	Usługi reklamowe i marketingowe	MNKH Közép-európai Kereskedelemfejlesztési Hálózat Kft. Eger Węgry	5 000.00 EUR-cz.2
29.	Unifeq Europe Sp. z o.o. (perceel 2) Warszawa Safety Masters BV (perceel 1) Helmond Niderlandy	Odzież branżowa, specjalna odzież robocza i dodatki	Ministerie van Defensie, Defensie Materieel Organisatie, KPU-bedrijf Soesterberg Niderlandy	1 190 870.51 EUR
30.	Unifeq Europe Sp. z o.o. Warszawa	Koszule	Ministerie van Defensie, Defensie Materieel Organisatie, Soesterberg Niderlandy	768 667.60 EUR
31.	Polish Academy of Sciences Institute of Geography and Spatial Organisation Warszawa	Usługi badawcze	ESPON EGTC Luxembourg Luksemburg	274 535.00 EUR
32.	Nuctech Warsaw Company Ltd Warszawa	Rentgenowskie urządzenia przeglądowe	Office of the Revenue Commissioners Dublin	Najtańsza oferta: 2 008 000.00 EUR / Najdroższa oferta: 3 771

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
			Irlandia	178.00 EUR brana pod uwagę
33.	C/S Polska Sp. z o.o. Kobylanka	Różne urządzenia i produkty medyczne	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė viešoji įstaiga Kauno klinikos (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos)	2 104,19 EUR
34.	Solaris Bus & Coach SA Owińska	Autobusy elektryczne	Municipiul Cluj-Napoca Rumunia	71 241 765,90 RON
35.	Unifeq Europe Sp. z o.o. Warszawa	Koszulki	Defensie Materieel Organisatie Den Haag Niderlandy	6 336 150.00 EUR
36.	UNGAREX Sp. K. Katowice	Przekładnie i przekładnie zębate	MÁV-Start Vasúti Személyszállító Zrt. Budapest Węgry	18 656 000.00 HUF-cz.1 198 302 800.00 HUF-cz.2 59 300 000.00 HUF-cz.4
37.	UNGAREX Sp.K. Katowice	Części lokomotyw lub taboru kolejowego	MÁV-Start Vasúti Személyszállító Zrt. Budapest Węgry	253 393.00 EUR-cz.1 159 305.00 EUR-cz.2 398 889.00 EUR-cz.3
38.	Narodowe Centrum Badan Jądrowych (National Centre for Nuclear Research) Otwock	Maszyny do przetwarzania danych (sprzęt)	European X-Ray Free-Electron Laser Facility GmbH Schenefeld Niemcy	Brak danych
39.	Eickhoff Polonia Ltd. SP. z o.o Katowice	Usługi strażnicze	OKD, a.s. Karviná-Doly Czechy	499 000.00 EUR
40.	Eickhoff Polonia Ltd. sp. z o.o. Katowice	Usługi strażnicze	OKD, a.s. Karviná-Doly Czechy	590 000.00 EUR
41.	Tradex Systems Sp. z o.o. Warszawa	Sprzęt związany z komputerami Jednostki do przechowywania taśm magnetycznych Jednostki kołowe Nośniki do przechowywania	KIT – Karlsruher Institut für Technologie – Universität des Landes Baden-Württemberg und nationales Forschungszentrum in der Helmholtz-Gemeinschaft – NIEMCY	Brak danych
42.	Fabryka Okien PCV Forest Malbork	Instalowanie okien	degewo Süd Wohnungsgesellschaft mbH Berlin Niemcy	232 1.10 EUR
43.	HAPAM Poland Sp. z o.o. Łódź	Maszyny, aparatura, urządzenia i wyroby elektryczne; oświetlenie	MAVIR – Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Budapest Węgry	2 486 410.00 EUR
44.	Gornicze Biuro Projektow Pangaz Sp. z o.o. Kraków	Usługi nadzoru budowlanego	Elering Tallinn Estonia	2 700 000 EUR
45.	WYG Consulting Ltd (HR), Ulica Grada Vukovara 269G/IV, 10000 Zagreb, CHORWACJA. Deloitte & Touche LLC (UA), Centre of Effective Legislation (UA), COMPER Fornalczyk i Wsp. sp.j. (PL), Crown Agents (UK)	Wsparcie dla Komitetu Antymonopolowego Ukrainy w egzekwowaniu zasad pomocy państwa	Unia Europejska reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz Ukrainy, Bruksela, BELGIA	BRAK DANYCH
46.	Alexander Mann Solutions Poland Spółka z o.o. Kraków	Usługi outsourcingu dotyczące procesu rekrutacji	Europejski Bank Inwestycyjny Luxembourg	15 000 000.00 EUR
47.	ZPUH „Centrochem” Kotuła Spółka jawna Tarnowskie Góry	Kwas siarkowy	Diamo, státní podnik Stráž pod Ralskem Czechy	2 900 000.00 CZK
48.	Translatic Polska Sp. z o.o. Wrocław	Świadczenie usług w zakresie danych, usług redakcyjnych, usług w zakresie tłumaczeń pisemnych, usług informatycznych i usług monitorowania w ramach Wspólnotowego Serwisu Informacyjnego Badań i	Urząd Publikacji Unii Europejskiej Luxembourg	6 500 000.00 EUR-cz.C

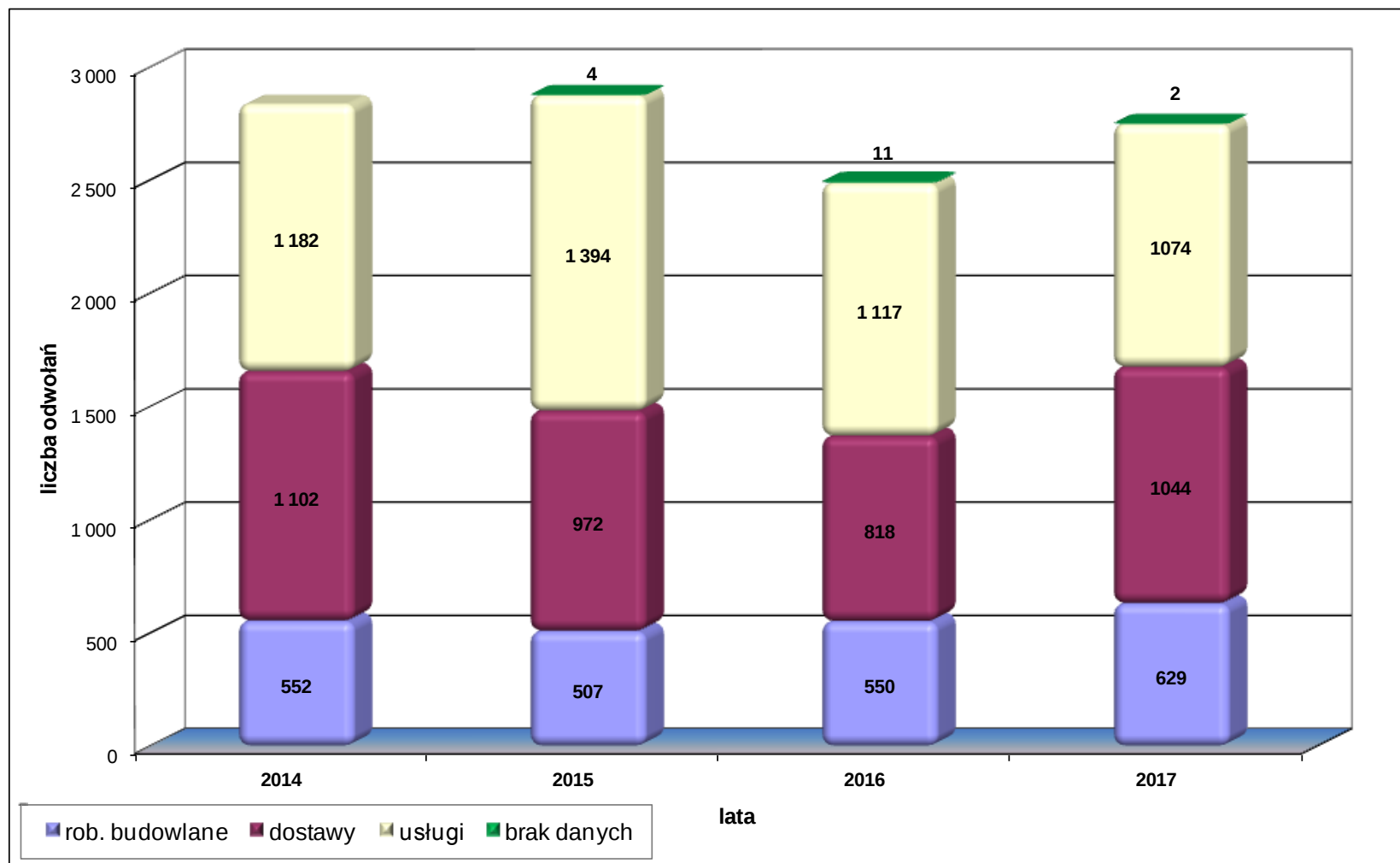
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
		Rozwoju (CORDIS) i innej działalności badawczej UE		
49.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Części śmigłowców	Lom Praha s.p. Czechy	300 USD-cz.1
50.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Części śmigłowców	Lom Praha s.p., Czechy	2 520 USD
51.	Grupa Weba Poznań	Osprzęt	Etaireia Dianomis Aerioy Attikis A.E., Grecja	2 375 EUR
52.	Komtur Polska Sp. z o.o. Warszawa	Produkty lecznicze dla przewodu pokarmowego i metabolizmu	Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilnius Litwa	668 410,74 EUR
53.	Climatic Sp. z o.o., Sp. k. Michałowice	Budynki modułowe i przenośne	Deutsche Gesellschaft zum Bau und Betrieb von Endlagern für Abfallstoffe mbH (DBE) Peine Niemcy	1 176 470.01 EUR
54.	FONBUD Spółka Akcyjna – Sp.k. Wrocław	Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej	Landkreis Uelzen Uelzen Niemcy	20 998 533.02 EUR-cz.1 19 991 493.35 EUR-cz.2 20 485 970.25 EUR-cz.3
55.	ESJOT Stanisław Janowski s.k. Wałcz	Wznoszenie konstrukcji budynków	Stockholms stad, Fastighetskontoret Stockholm Szwecja	1 916 880.00 SEK
56.	Sandvik Polska Sp. z o.o. Tychy	Modernizacja kombajnu do tłoczenia MR 340	OKD, a.s. Karviná-Doly Czechy	860 000.00 EUR
57.	National Marine Fisheries Research Institute (Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy) Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool 74001073 Tartu Estonia	4 800.00 EUR
58.	Cloudferro sp. z o.o. Warszawa	Usługi informatyczne: konsultacyjne, opracowywania oprogramowania, internetowe i wsparcia Pakiety oprogramowania i systemy informatyczne	European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF) Reading Zjednoczone Królestwo	1 308 289,64 EUR
59.	Egis Polska Inżynieria sp. z o.o. (PL)	Ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich, instrument dotyczący projektów infrastrukturalnych, pomoc techniczna 7 (IPF 7) - Infrastruktura: energia, środowisko, transport i społeczeństwo	European Investment Bank, Luxembourg	Brak danych
60.	NIRAS IC Sp. z o.o. (PL)	Ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich, instrument dotyczący projektów infrastrukturalnych, pomoc techniczna 7 (IPF 7) - Infrastruktura: energia, środowisko, transport i społeczeństwo	European Investment Bank, Luxembourg	Brak danych
61.	Deutsch-Polnische Industrie- und Handelskammer Warszawa	Usługi reklamowe i marketingowe	Bayer. Staatsministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten/alp Bayern München Niemcy	61 200.00 EUR-cz.86
62.	Solaris Bus & Coach S.A. Owinska	Pojazdy silnikowe	Sasa Ag Bozen Włochy	2 995 630.00 EUR
63.	Tesko Steel Sp. z o.o. Rybnik	Dostawa stali	VOP CZ, s.p. Šenov u Nového Jičína Czechy	Brak danych
64.	Remark-Kayser Sp. z o.o. Tarnowo Podgórne	Aparatura filtrująca	Enefit Energiatootmine AS Ida-Virumaa	1 076 480.00 EUR

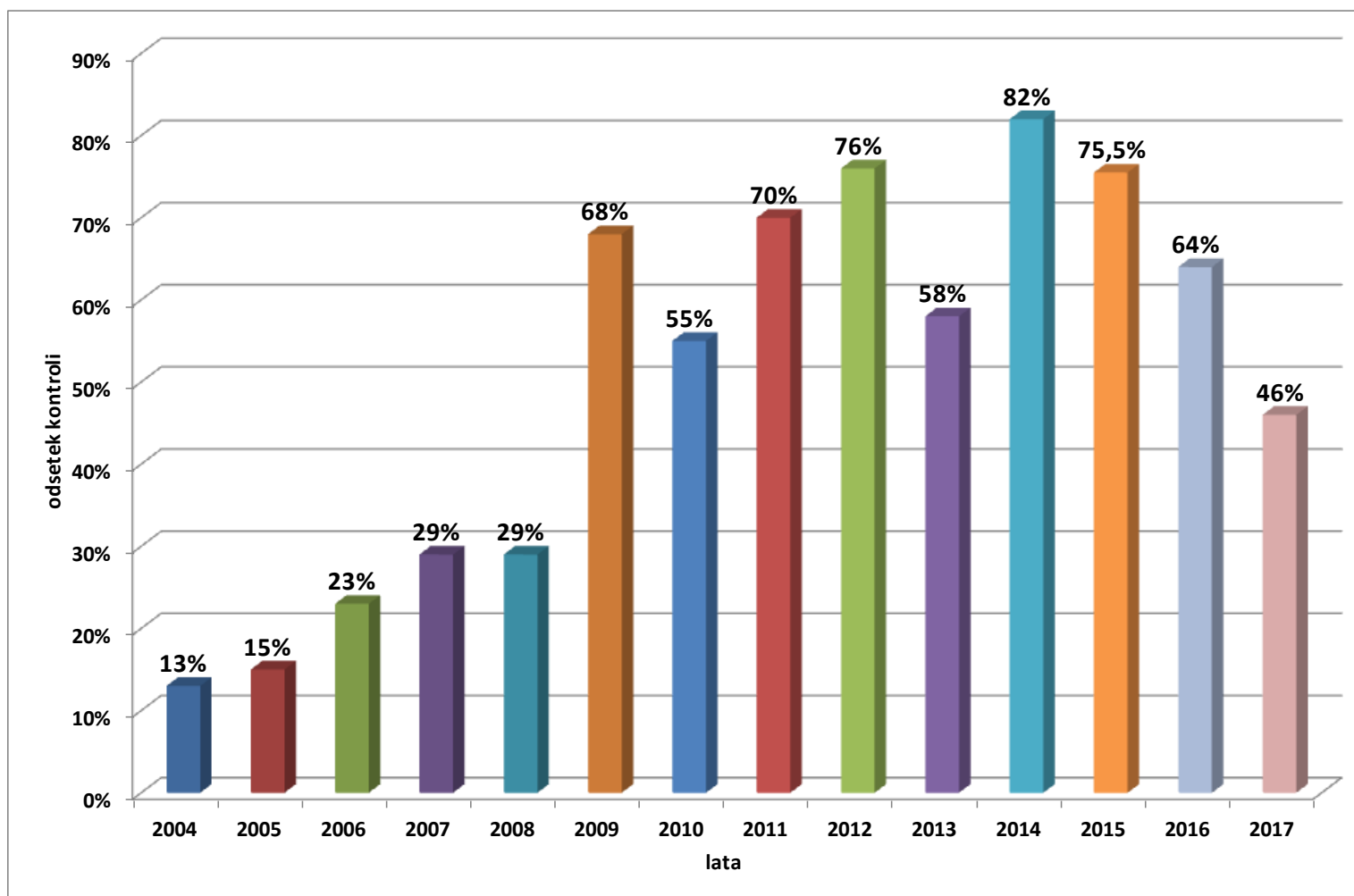
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2017 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
65.	ZPUE Spółka Akcyjna Włoszczowa	Urządzenia przesyłowe	Estonia Východoslovenská distribučná, a.s. Košice-mestská časť Staré Mesto Słowacja	2 500 000.00 EUR-cz.1
66.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o Warszawa	Aparatura rentgenowska	Ministarstvo financija, Carinska uprava	8 999 999.00 HRK
67.	Grupa Weba Poznań	Osprzęt	Etaireia Dianomis Aerioy Attikis A.E. Athina Grecja	10 680 EUR
68.	Sandvik Polska Sp. z o.o. Tychy	Usługi strażnicze	OKD, a.s. Karviná Doly Czechy	1 500 000.00 EUR
69.	Mckinsey&Company Poland Sp.z.o.o. Warszawa	Usługi doradcze w zakresie działalności gospodarczej i zarządzania	AB „Lietuvos geležinkeliai” Vilnius Litwa	560 000.00 EUR

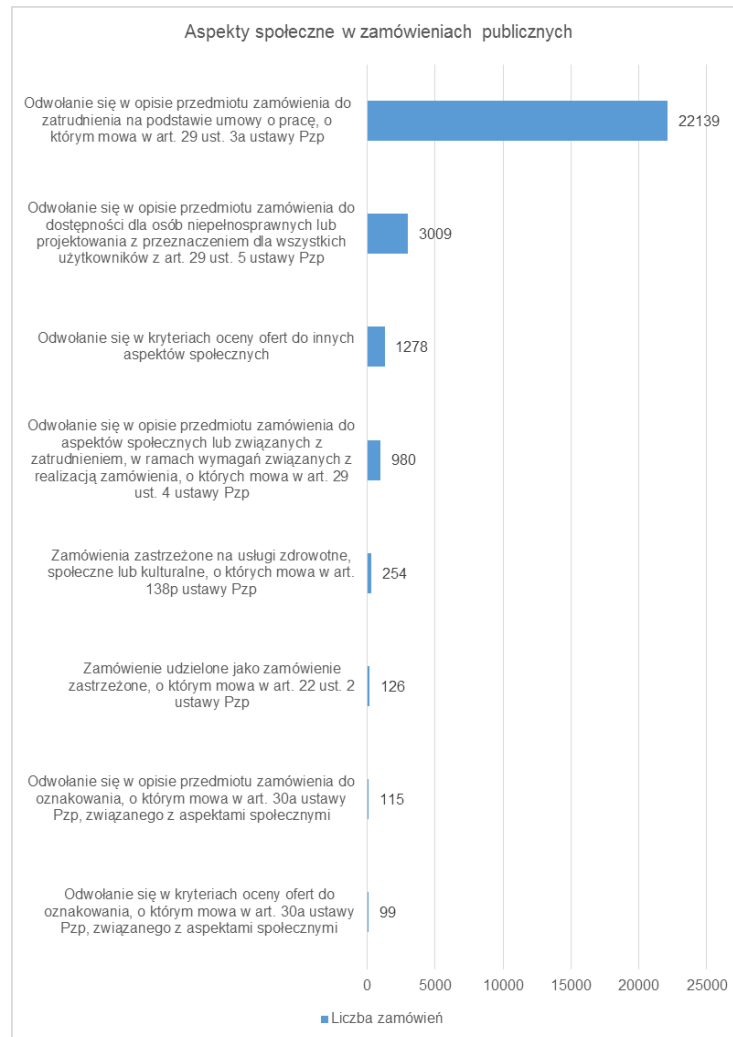
Liczba wniesionych odwołań w latach 2014-2017

**Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono
naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych**

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne

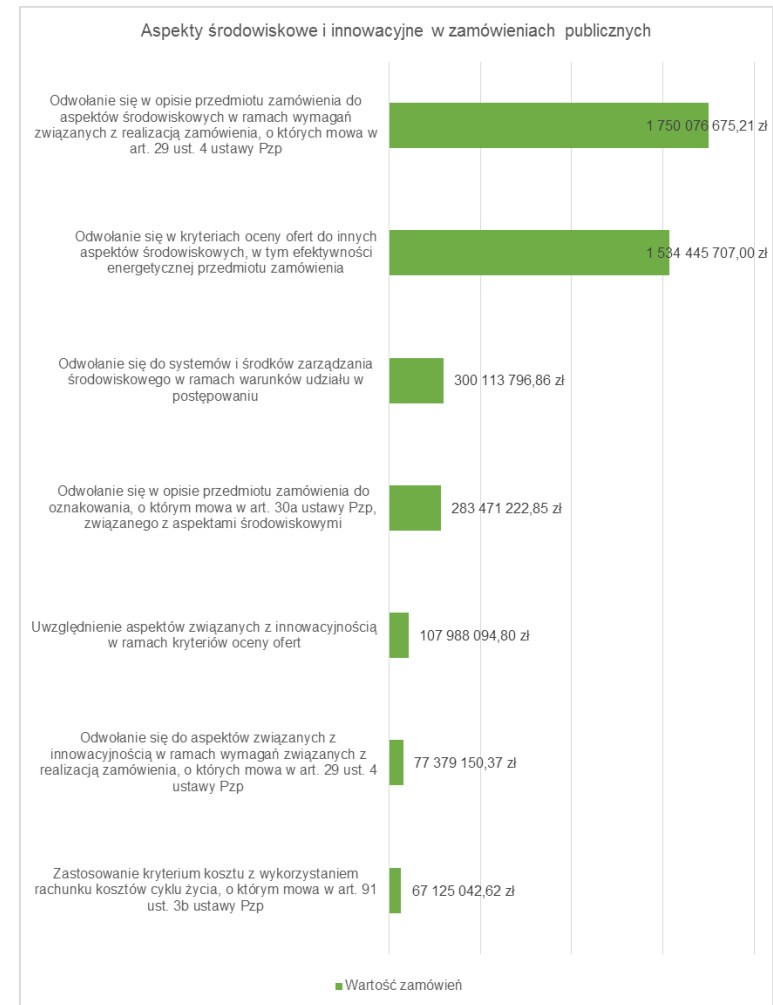
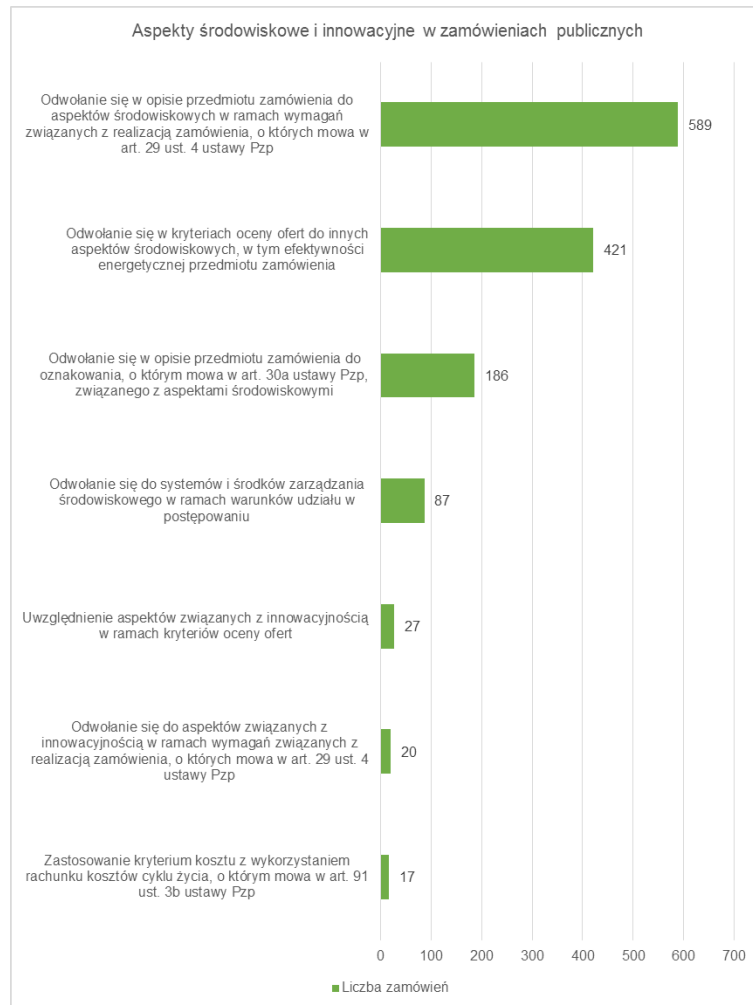
Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów społecznych oraz w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2016 r.*			2017 r.		
Lp.	Aspekt społeczny	Łączna liczba zastosowań danego aspektu społecznego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów społecznych	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych	Łączna liczba zastosowań danego aspektu społecznego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów społecznych	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	4 371	67,33%	80,05%	22 139	79,07%	92,05%
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	609	9,38%	11,15%	3 009	10,75%	12,51%
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	807	12,43%	14,78%	1 278	4,56%	5,31%
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	518	7,98%	9,49%	980	3,5%	4,07%
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	48	0,74%	0,88%	254	0,91%	1,06%
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	90	1,39%	1,65%	126	0,45%	0,52%
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	26	0,40%	0,48%	115	0,41%	0,48%
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	23	0,35%	0,42%	99	0,35%	0,41%
SUMA		6 492	100%	118,90%	28 000	100%	116,41%

* Dane za 2016 r. obejmują jedynie zamówienia udzielone na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy Pzp, tj. po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

UWAGA: Łączna liczba zastosowanych aspektów społecznych jest większa niż łączna liczba społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych

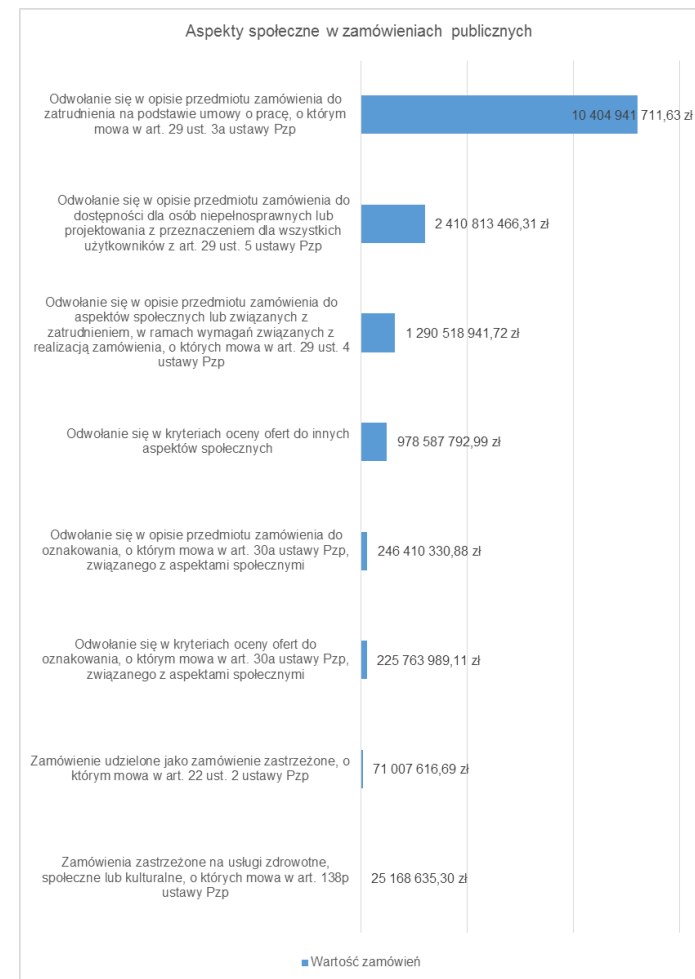
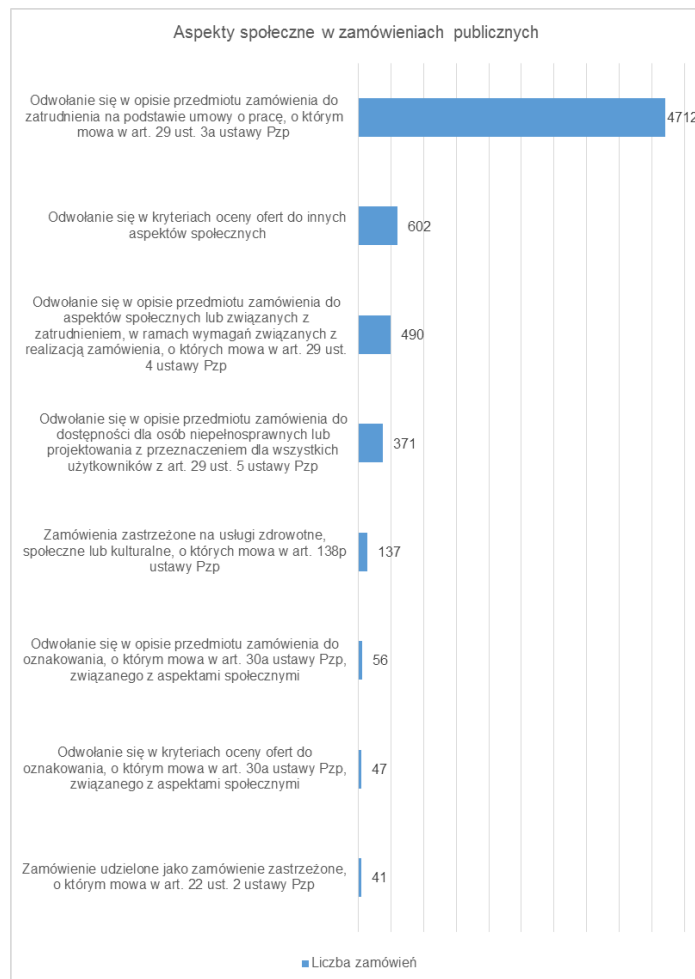
Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów środowiskowych oraz w ogólnej liczbie zielonych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2016 r.*			2017 r.		
Lp.	Aspekt środowiskowy	Łączna liczba zastosowań danego aspektu środowiskowego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów środowiskowego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zielonych zamówień publicznych	Łączna liczba zastosowań danego aspektu środowiskowego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zastosowanych aspektów środowiskowego	Udział danego aspektu w ogólnej liczbie zielonych zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	199	30,80%	33,22%	589	41,10%	48,60%
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	200	30,96%	33,39%	421	29,38%	34,74%
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	116	17,96%	19,37%	186	12,98%	15,35%
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	54	8,36%	9,02%	87	6,07%	7,18%
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	45	6,97%	7,51%	86	6,00%	7,10%
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	13	2,01%	2,17%	27	1,88%	2,28%
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	12	1,86%	2,00%	20	1,40%	1,65%
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	7	1,08%	1,17%	17	1,19%	1,40%
	SUMA	646	100%	107,85%	1 433	100%	118,30%

* Dane za 2016 r. obejmują jedynie zamówienia udzielone na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy Pzp, tj. po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

UWAGA: Łączna liczba zastosowanych aspektów środowiskowych jest większa niż łączna liczba zielonych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu środowiskowego w jednym zamówieniu.

Liczba i wartość zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie aspekty społeczne

**Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych
z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2014-2017**

	Lata			
	2014	2015	2016	2017
Wartość udzielonych zamówień (w mld zł)	133,2	116,3	107,4	163,2
Liczba udzielonych zamówień	174 886	142 262	129 776	139 133
Rodzaj udzielonych zamówień (odsetek wartości)				
roboty budowlane	40%	33%	34%	44%
dostawy	31%	35%	36%	31%
usługi	29%	32%	30%	25%
Tryby udzielonych zamówień (odsetek liczby)				
przetarg nieograniczony	82,19%	83,39%	81,80%	86,10%
przetarg ograniczony	0,74%	0,83%	0,70%	0,40%
negocjacje z ogłoszeniem	0,08%	0,07%	0,05%	0,05%
dialog konkurencyjny	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%
negocjacje bez ogłoszenia	0,21%	0,13%	0,10%	0,14%
zamówienie z wolnej ręki	13,42%	11,75%	13,42%	9,67%
zapytanie o cenę	3,14%	3,55%	3,59%	3,29%
partnerstwo innowacyjne	-	-	0,00%	0,01%
licytacja elektroniczna	0,21%	0,27%	0,33%	0,32%
Czas trwania postępowania (w dniach)				
poniżej progów UE	34	35	36	38
powyżej progów UE	90	85	81	93
Liczba kryteriów oceny ofert	2,22	2,17	2,21/2,67	2,67
Cena jako jedyne kryterium (odsetek postępowań)				
poniżej progów UE	84%	12%	9%	10%
powyżej progów UE	75%	11%	14%	22%
Średnia liczba ofert				
poniżej progów UE	2,89	2,90	2,87	2,38
powyżej progów UE	2,49	2,65	2,51	2,23
Wybór najtańszej oferty (odsetek postępowań)	85,70%	83,00%	83,20%	83,16%
Liczba wniesionych odwołań	2 836	2 877	2 496	2 749